

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Competența face diferență! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

Activitatea 8.2.3

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)

2016 - 2025

REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD-VEST OLTENIA

ACTUALIZARE 2018

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Sud - Vest Oltenia, 2016-2025:

Florin Gheorghe Mărginean – expert coordonator

Lucia Purcăreanu – expert pentru învățământul profesional și tehnic

Mihai Demian – expert pentru învățământul profesional și tehnic

Gabriela Demian - expert pentru învățământul superior

Ionel Vlad – expert tehnic

Cuprins

Cuvânt înainte	6
1. Rezumat	7
2. Contextul european, național și regional.....	10
2.1. <i>Contextul european.....</i>	10
2.2. <i>Contextul național .....</i>	12
2.3. <i>Contextul regional.....</i>	16
3. Aspecte demografice	18
3.1. <i>Evoluții și situația actuală .....</i>	18
3.1.1. Statistica recensământului populației 2011	18
3.1.2. Structura pe grupe de vârstă	20
3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural).....	22
3.1.4. Distribuția pe sexe	23
3.1.5. Structura etnică	23
3.1.6. Mișcarea migratorie	24
3.1.7. Nivelul de trai.....	26
3.2. <i>Proiecții demografice la orizontul anului 2060 .....</i>	28
3.3. <i>Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT .....</i>	31
4. Profilul economic regional.....	32
4.1. <i>Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici .....</i>	32
4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)	32
4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active	35
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții	38
4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderile active nou create	39
4.2. <i>Proiecția principalilor indicatori economici .....</i>	41
4.3. <i>Alte informații și informații parțiale.....</i>	43
4.3.1. Cercetarea – dezvoltarea	43
4.3.2. Industria	44
4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu	45
4.3.4. Agricultură	46
4.3.5. Turismul	47
4.3.6. Dezvoltarea durabilă.....	47
4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă–aspecte specifice ruralului montan.....	49
4.4. <i>Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru IPT.....</i>	51
5. Piața muncii la nivel regional	52
5.1. <i>Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO).....</i>	52
5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii	52

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	54
5.1.3. Șomajul de lungă durată	57
5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)	61
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică	61
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	63
5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați	66
5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante	67
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	67
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații	68
5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei	69
5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză) 71	
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați.....	71
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului.....	72
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat	72
5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă	73
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP	73
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	74
5.7.3. Anchete în firme.....	76
5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT	77
6. Învățământul profesional și tehnic din regiune	79
6.1. Indicatori de intrare în IPT	79
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență	79
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)85	
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională.....	87
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional	89
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	91
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019.....	93
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019	97

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional.....	98
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici.....	100
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT.....	102
6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi.....	102
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	104
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT	106
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație	108
6.2. Indicatori de proces.....	111
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT.....	111
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT.....	112
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	113
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere.....	115
6.3. Indicatori de ieșire.....	115
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	115
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED.....	117
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	121
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	122
6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație.....	125
6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)	126
6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET).....	128
6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	129
6.4. Indicatori de impact.....	130
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului.....	130
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație.....	130
6.5. Concluzii din analiza ÎPT.....	131
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire.....	140
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	142
7. Monitorizarea implementării PRAI.....	143
7.1. Procesul de monitorizare	143
7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI.....	144
8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea.....	144
9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri.....	145
10. Planul de măsuri.....	149
11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională	163

Cuvânt înainte

Planificarea strategică¹ a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio-profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții IPT trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT **relevantă** în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii, relevanță care se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării).

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

-descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local

-realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ)

-combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus

-elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional ; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii.

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. **PRAI** cuprinde:

-analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;

-analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;

-prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;

-contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS).

¹ Termenul „planificare strategică” este utilizat cu semnificația de „prognoză” pe termen mediu de 5 – 7 ani a ofertei IPT realizată în contextul modelului propus de CNDIPT.

1. Rezumat

Prezentul document oferă cadrul strategic de dezvoltare al învățământului profesional și tehnic din regiunea Sud Vest Oltenia, pe baza analizelor evoluțiilor și tendințelor demografice, ale pieței muncii și ale economiei regionale ca bază pentru cererea actuală și viitoare de educație și formare profesională, precum și a situației curente a învățământului profesional și tehnic regional (oferta de educație și formare profesională).

Pentru realizarea analizelor au fost utilizate date din surse statistice oficiale de la nivel național și nivel european, în același timp, fiind studiate și documentele strategice de dezvoltare ale regiunii și județelor pentru perioada următoare (ele sunt menționate în text).

Învățământul superior din regiune constituie una din principalele opțiuni de continuare a formării pentru absolvenții de liceu, astfel încât contribuția acestuia la dezvoltarea regională, prezentată în capitolul 11, este relevantă prin prisma asigurării forței de muncă înalt specializată în sectoarele economice cu potențial de dezvoltare unde aceasta este solicitată.

Analiza SWOT a corelării ofertei de formare cu cererea stă la baza identificării priorităților, obiectivelor, precum și a măsurilor din planul de acțiune propus în capitolul 10, pentru transpunerea în practică a principalelor concluzii și recomandări.

Din **analiza situației demografice actuale** se desprinde concluzia scăderii semnificative a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ. Procesul lent, dar constant, de îmbătrânire demografică este caracteristic tuturor județelor componente și se constituie într-un fenomen ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populației tinere, cu implicații negative directe pentru economie și societate.

Analiza evoluției grupelor de vârstă 10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani, relevante pentru educație, arată scăderea ponderii pe toate aceste segmente, scăderi care sunt reflectate în mod direct planul de școlarizare propus/realizat la clasa a IX-a zi, unde s-au evidențiat scăderi importante în perioada analizată, mai ales la învățământul profesional și tehnic.

Se remarcă, deasemenea, preponderența populației rurale față de populația din mediul urban, pe toate grupele de vârstă școlară (10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani), având drept consecință ruralizarea regiunii.

În perspectiva anului 2060, pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și o dată cu înaintarea în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului tinerilor și al creșterii numărului de persoane adulte și vârstnice.

Aceste concluzii, conduc la inițierea unor măsuri de optimizare a rețelei școlare, astfel încât să fie asigurat accesul la educație, în paralel cu optimizarea resurselor umane și materiale.

Analiza **mediului economic regional** relevă faptul că diminuarea disparităților interregionale în ceea ce privește sectoarele economice trebuie susținute și prin educație și formare de calitate, care să ofere absolvenților posibilitatea să acceadă pe piața muncii și în același timp să își dezvolte aptitudinile antreprenoriale.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei, proporțional cu nevoile pieței muncii, diversitatea activităților industriale, ponderea crescută a serviciilor, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

Ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate, trebuie avute în vedere o serie de măsuri

specifice, respectiv creșterea numărului de absolvenți cu nivel 3 de calificare, formarea de competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare, dar și formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile, pentru adaptarea rapidă la cerințele de competențe specializate ale angajatorilor.

Nivelul ridicat al investițiilor din industria prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, comerț, agricultură, turism vor trebui susținute de dezvoltarea calificărilor profesionale din aceste domenii, care să furnizeze forța de muncă necesară.

Piața muncii regională arată o descreștere aproape continuă a ocupării în perioada 2002-2015, iar grupele de vârstă tinere de 15-24 de ani sunt cele mai dezavantajate din acest punct de vedere.

Analiza comparativă a populației ocupate pe medii rezidențiale, a condus la concluzia că, încă, în mediul rural, este la valori apreciabile nivelul scăzut de educație. Sunt necesare măsuri care să susțină accesul la educație de nivel mediu și superior pentru persoanele rezidente din mediul rural, inclusiv reorganizarea rețelei școlare de nivel profesional și liceal.

Pe sectoare de activitate la nivel regional, agricultura deține un procent important în ocupare, fiind urmată îndeaproape de sectorul serviciilor.

În ceea ce privește șomajul, analiza cifrelor reflectă faptul că, în funcție de nivelul de educație, numărul cel mai mare de șomeri înregistrați sunt din categoria persoanelor cu educație scăzută, iar numărul cel mai mic este al celor cu nivel de educație superior.

Studiul cifrelor privind numărul de locuri de muncă vacante, concluzionează faptul că cele mai numeroase locuri de muncă sunt pentru specialiștii în diverse domenii de activitate, urmate de cele pentru lucrători în domeniul serviciilor, tehnicieni și alți specialiști în domeniul tehnic.

Adaptarea sistemului de educație și formare profesională în sprijinul unei mai bune corelări a ofertei educaționale cu cerințele angajatorilor, trebuie să se concretizeze prin anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii, dezvoltarea și implementarea de programe de formare în sistem partenerial cu mediul de afaceri corelat cu consolidarea parteneriatelor cu agenții economici, cu AJOFM, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte și să susțină tendințele de dezvoltare a sectoarelor economice la nivel local și regional, dar și calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv, cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii.

Analiza învățământului profesional și tehnic din regiune prin prisma indicatorilor de intrare, de proces, de ieșire și de impact conduce la concluzii care să permită dezvoltarea unui sistem de educație și formare flexibil și adaptat la nevoile societății.

Prin creșterea treptată a ponderii învățământului profesional și tehnic în fiecare județ din regiune, poate fi atinsă ținta de 60% din total, asumată de România în perspectiva anului 2020.

Deasemenea, creșterea ponderii învățământului profesional și echilibrarea procentului cu învățământul liceal tehnologic, are în vedere cerințele pieței muncii care arată că necesarul de forță de muncă pentru calificări de nivel 4 este în scădere, iar solicitările de calificări de nivel 3 în creștere.

Promovarea ofertei de formare a unităților de învățământ profesional și tehnic în rândul societății civile și dezvoltarea și furnizarea de servicii de orientare în carieră pentru elevii de gimnaziu, va conduce la alegerea, de către tineri, a unui traseu profesional care să le ofere, la finalizarea lui, un loc de muncă în concordanță cu aspirațiile personale, corelate cu nevoile economice.

Dezvoltarea continuă a parteneriatelor între operatorii economici și școli va avea ca rezultat cunoașterea reciprocă și reală a nevoilor ambelor părți.

Unitățile IPT vor avea în vedere analiza nevoilor de autorizare/acreditare în calificări noi, în concordanță cu noile tehnologii ale operatorilor economici, astfel încât timpul de răspuns al sistemului de educație la nevoile de formare să fie cât mai redus.

Demers final al analizelor, planul de măsuri propus în capitolul 10, urmărește creșterea calității sistemului de educație și formare profesională la nivel regional pentru adaptarea la cerințele pieței muncii și la nevoile beneficiarilor direcți.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

-creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%²;

-alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;

-obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;

-reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii³ la maximum 10%⁴ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁵ în 2020;

-reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁶.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁷;

2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁸, ar trebui să fie mai mic de 15 %;

3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁹, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;

4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii¹⁰ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;

5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;

6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹¹ cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult

² Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

³ Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

⁴ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁶ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁷ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁸ Sursă: OCDE/PISA

⁹ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

¹⁰ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹¹ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹².

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state (tabel nr. 1):

Tabel nr. 1

Indicatori	Unitate	România Perioada de referință								Media UE-28	Ținta RO	Ținta UE	
		2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020	
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹³	% (18-24ani)	19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10	
Pondereea absolvenților de învățământ terțiar ¹⁴	% (30-34 ani)	11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40	
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁵	% (15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7	15,0	
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1	15,0	
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5	15,0	
Participarea adulților în ÎPV ¹⁶	% (25-64 ani)	1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15	
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁷	% (20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁸	% (20-64 ani)	63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75	

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

-rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa,

¹²Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹⁴ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁵ Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_lfs_13)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_lfse_32)

¹⁸ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;

-ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,6% în 2015. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020;

-impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;

-România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁹. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;

-în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 DE 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;

-în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;

-rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%²⁰, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională, se numără:

¹⁹ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

²⁰ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;
Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020;
Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
Planul strategic național multianual privind activitatea 2014-2020;
Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;

2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;

3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;

4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;

5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;

6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;

b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;

8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;

9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;

10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;

b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45 % în 2014;

c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;

12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;

13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;

14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;

15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltarea spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;

b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

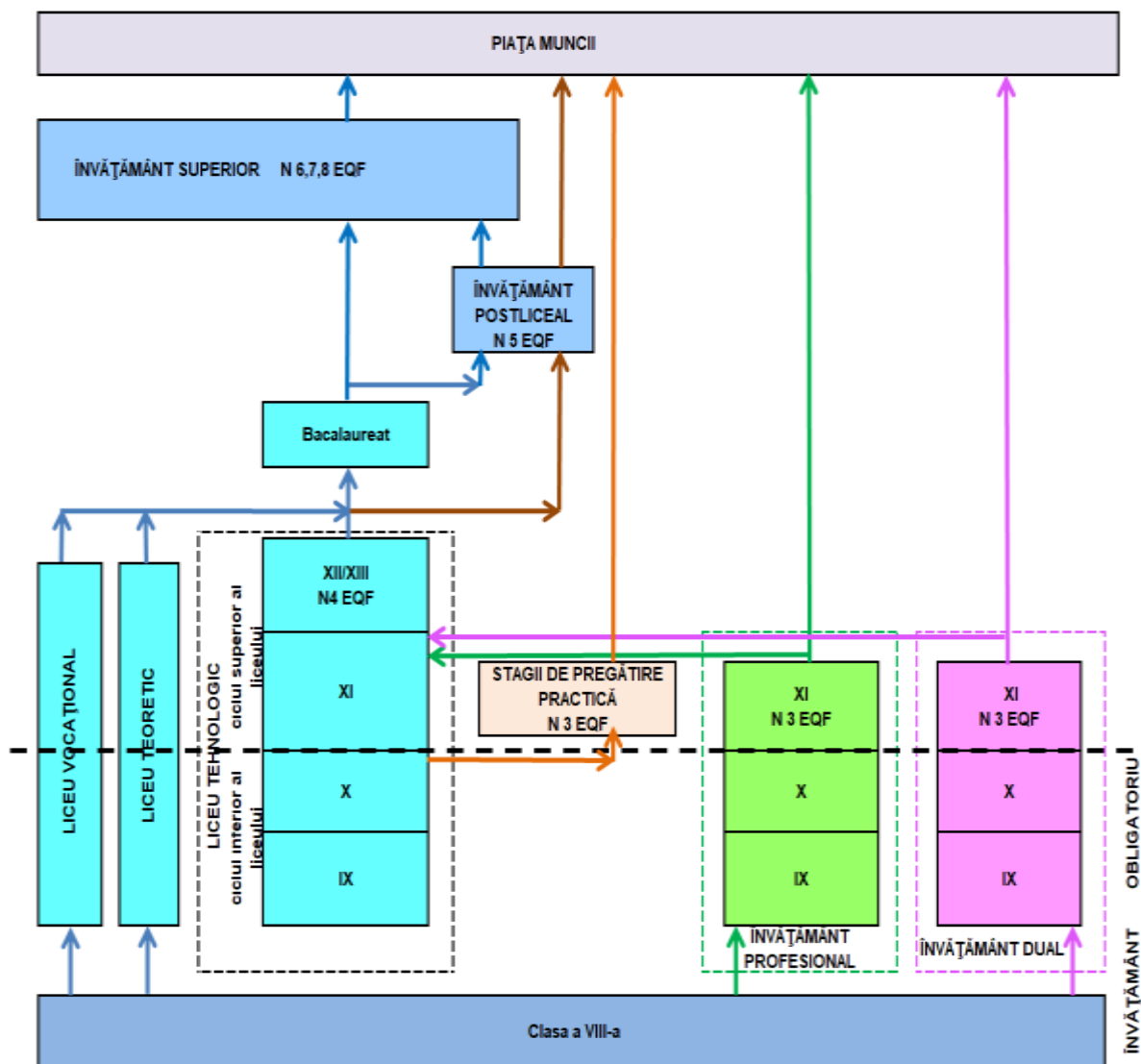
16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;

17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;

18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura nr. 1.

Fig.nr. 1

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în **învățământul postliceal** și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

-învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014/ 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;

-învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017/ 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară. unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ – agentul economic și elev;

-stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu, formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrului național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

2.3. Contextul regional

În regiunea Sud Vest Oltenia, educația și formarea profesională se dezvoltă în contextul larg al dezvoltării regionale și locale, ale căror direcții sunt date de documentele strategice pentru perioada actuală de programare.

Planul de dezvoltare regională Sud-Vest Oltenia 2014-2020 este un instrument care susține includerea în strategiile naționale a obiectivelor de investiții ce vor contribui la dezvoltarea socio-economică a regiunii, fundamentează domeniile de intervenție și necesarul de finanțare din fonduri europene în perioada de programare 2014-2020 și cuprinde un portofoliu de proiecte strategice cu impact regional și local. PDR reprezintă instrumentul prin care regiunea, plecând de la analiza socio-economică regională și având drept cadru obiectivele tematice, prioritățile de investiții și acțiunile cheie prevăzute de proiectele de regulamente privind fondurile europene, își promovează prioritățile și interesele în domeniul economic, social etc., reprezentând în același timp contribuția regiunii la elaborarea Strategiei Naționale de Dezvoltare 2014-2020.

Aspectele cele mai importante privind educația și formarea profesională, sunt abordate din punctul de vedere al resurselor umane implicate în proces și din punctul de vedere al infrastructurii de învățământ și de cercetare-dezvoltare.

Prioritățile 2014-2020 ale regiunii sunt stabilite astfel încât să se asigure dezvoltarea durabilă și echilibrată a regiunii, punând accent pe avantajele competitive, în centru aflându-se resursa umană. Pornind de la orientarea primordială trasată de UE pentru perioada 2014-2020, aceea că societatea spre care ne îndreptăm este definită ca

societate inteligentă, bazată pe cunoaștere, sunt stabilite domeniile de intervenție și operațiunile/activitățile indicative (Anexa Rezumat PDR SV Oltenia 2014-2020).

Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Dolj pentru perioada 2014-2020 a fost elaborată cu scopul de a deveni principalul instrument de planificare strategică și de orientare a investițiilor pentru instituție, pentru administrațiile publice locale, dar și pentru alte categorii interesați, precum cei din mediul privat, universitar sau non-guvernamental.

Pornind de la problemele identificate în capitolul de analiză, au fost identificate și definite obiective strategice care au în vedere evitarea materializării amenințărilor atât prin eliminarea punctelor slabe, cât și prin valorificarea punctelor tari și a oportunităților (Anexa Strategia Dolj 2014-2020).

Strategia de dezvoltare durabilă a județului Gorj pentru perioada 2011-2020

Principiul central al strategiei este principiul dezvoltării durabile, cu respectarea celor trei dimensiuni (ecologică, economică și socială) cu toate implicațiile: atingerea performanțelor de mediu impuse de Uniunea Europeană și de strategia națională privind dezvoltarea durabilă, creșterea competitivității administrației județene și a celor locale în scopul maximizării aportului lor la accelerarea progresului economic și social prin stabilirea de noi obiective și identificarea unor oportunități adaptate la noile condiții și exigențe, pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Obiectivele strategice sunt stabilite în concordanță cu cele cinci fațete ale dezvoltării județului.

Domeniile prioritare de intervenție și acțiunile propuse contribuie la atingerea obiectivelor strategice și viziunii în perspectiva anului 2020 (Anexa Strategia Gorj 2011-2020).

Strategia de dezvoltare a județului Mehedinți pentru perioada 2014-2020

Strategia de dezvoltare a județului pentru perioada 2014 – 2020 este fundamentată pe trei piloni principali:

- analiza stadiului actual de dezvoltare socio-economică, concretizată în analiza SWOT;

- domeniile de dezvoltare în corelare cu potențialul existent;

- oportunitățile de finanțare pentru perioada de programare 2014-2020.

Obiectivul general al Strategiei de Dezvoltare a Județului Mehedinți pentru perioada 2014-2020 este dezvoltarea durabilă și îmbunătățirea calității vieții populației, astfel încât acest județ să devină competitiv pe termen lung și atractiv pentru investiții, cu valorificarea patrimoniului natural și cultural, material și imaterial, mobil și imobil și dezvoltarea unei comunități capabile să gestioneze resursele în mod eficient și eficace.

În urma analizei stadiului actual de dezvoltare a județului și evaluării potențialului existent în contextul oportunităților de finanțare pentru perioada de programare 2014-2020, au fost stabilite obiective specifice și priorități, care vor fi atinse prin operațiuni orientative subsumate acestora, integrând direct cerințele de dezvoltare durabilă a teritoriului pe termen lung (Anexa Strategia Mehedinți 2014-2020).

Strategia de dezvoltare a județului Olt pentru perioada 2014-2020

Principiul central al strategiei este principiul dezvoltării durabile, cu respectarea celor trei dimensiuni (ecologică, economică și socială) cu toate implicațiile: atingerea performanțelor de mediu impuse de Uniunea Europeană și de strategia națională privind dezvoltarea durabilă, creșterea competitivității administrației județene și a celor locale în scopul maximizării aportului lor la accelerarea progresului economic și social prin stabilirea de noi obiective și identificarea unor oportunități adaptate la noile condiții și exigențe, pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de

dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Pornind de la analiza situației actuale a județului Olt în context regional, au fost identificate principalele domenii de intervenție în perspectiva anului 2020 (Anexa Strategia Olt 2014-2020).

Strategia integrată de dezvoltare durabilă a județului Vâlcea pentru perioada 2015-2022

Strategia Integrată de Dezvoltare Durabilă a Județului Vâlcea reprezintă exercițiul de planificare a dezvoltării teritoriului pentru orizontul de timp 2022 și furnizează:

- măsuri și proiecte care să contribuie la creșterea capacității teritoriului de a genera o dezvoltare economică durabilă și implicit de a menține și atrage forță de muncă inovativă;
- modalități de identificare a zonelor ce necesită intervenții specifice pentru valorificarea sau protecția capitalului natural și construit;
- căi de asigurare a echilibrului între politicile economice, de mediu și culturale în vederea planificării coerente a procesului de dezvoltare, precum și de a conserva identitatea teritoriului;

Pentru a răspunde la aceste probleme, strategia structurează planificarea din perspectivă investițională. Aceasta are în vedere un ansamblu de măsuri și acțiuni care operează asupra teritoriului în raport cu traiectoria economică și demografică și are drept scop creșterea capacității zonelor de a genera performanță economică și evoluție demografică pozitivă în condițiile de protecție a spațiului natural și construit (Anexa Strategia Vâlcea 2015-2022).

3. Aspecte demografice

3.1. Evoluții și situația actuală²¹

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Cel mai recent recensământ al populației și al locuințelor s-a desfășurat în România în perioada 20-31 octombrie 2011 și conform rezultatelor acestuia, regiunea Sud Vest Oltenia avea o populație de 2.075.642 de persoane, reprezentând 10,31% din totalul populației României. Datele statistice oficiale relevă o scădere cu 10,95% față de recensământul din 2002, când populația din Sud Vest Oltenia era de 2.330.792 de persoane.

Scăderea este urmare a manifestării superioare a mortalității, comparativ cu natalitatea, respectiv generării unui spor natural negativ. Un rol important în scăderea numărului de locuitori este fenomenul migrator al populației către alte regiuni din țară, sau în afara acesteia.

În interiorul regiunii, județul cu cel mai mare număr de locuitori era Dolj, cu 660.544 de persoane, urmat de Olt cu 436.400 de persoane, Vâlcea cu 371.714 de persoane, Gorj cu 341.594 de persoane și Mehedinți cu 265.390 de persoane.

În procente, 32% din populația regiunii se regăsea în Dolj, 16% în Gorj, 13% în Mehedinți, 21% în Olt și 18% în Vâlcea.

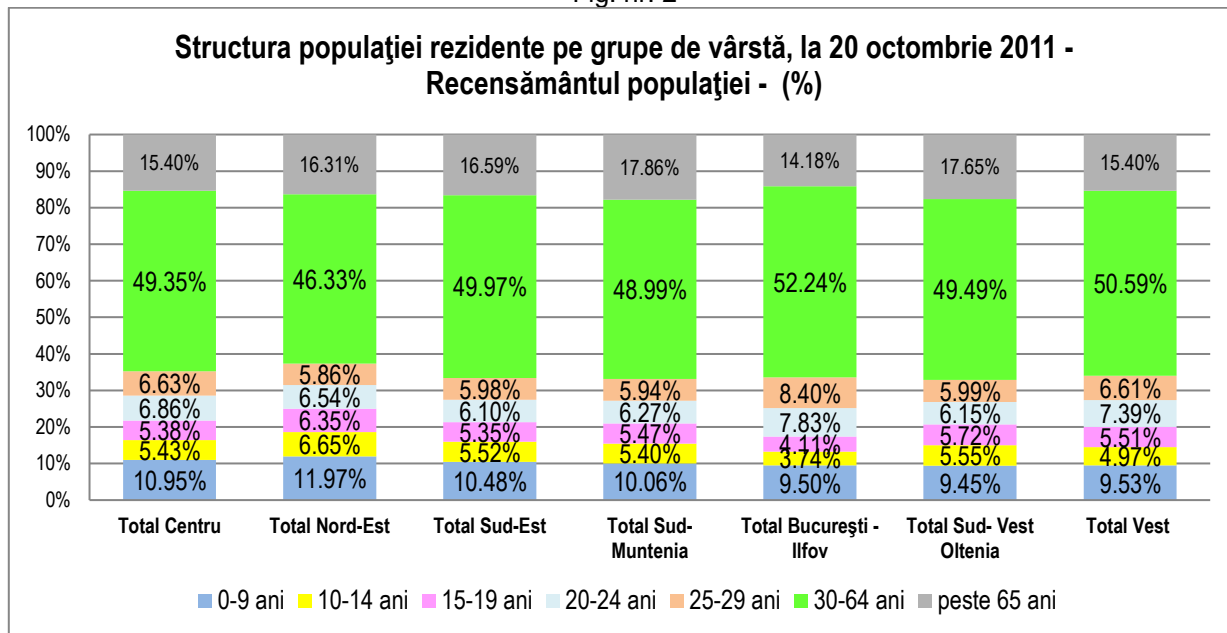
Structura populației rezidente pe grupe de vârstă

Populația rezidentă reprezintă totalitatea persoanelor cu cetățenie română, străini și fără cetățenie, care au reședința obișnuită pe teritoriul României.

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01- DEMOGRAFIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

La recensământul din 2011, în regiunea SV Oltenia, distribuția pe grupe de vârstă era următoarea (fig. nr. 2): grupa de vârstă 0-9 ani deținea o pondere de 9,45% în totalul populației, grupa 10-14 ani reprezenta 5,55% din total, adolescenții de 15-19 ani 5,72%, tinerii de 20-24 de ani 6,15%, grupa 25-29 de ani era în procent de 5,99%, persoanele mature de 30-64 ani formând majoritatea, respectiv 49,49%. Persoanele în vârstă de peste 65 de ani dețineau o pondere de 17,65% din total.

Fig. nr. 2

Sursa datelor: INS, Anuarul Statistic 2013

În cadrul județelor componente, situația era în linii mari similară cu cea de la nivel regional, înregistrând-se diferențe de sub 1% la grupele de vârstă 0-64 de ani. La grupa de vârstă de peste 65 de ani, județul Gorj se diferențiază cu procentul mai scăzut de populație din acest interval, respectiv 15,12% față de 17,65% media regională și 16,14% media națională. Acest fapt poate fi explicat prin retragerea unui număr mare de persoane în localitățile de domiciliu, după ieșirea la pensie sau după disponibilizările din sectorul minerit din zonă.

Analiza procentului de populație din grupa de vârstă 0-9 ani la recensământ, furnizează concluzii privind populația școlară din învățământul secundar, pe parcursul perioadei care a urmat.

Această grupă de vârstă înregistra un procent de 9,45% în totalul populației, situându-se sub media națională de 10,43%. Toate județele regiunii se aflau sub procentul înregistrat pe țară, situațiile cele mai îngrijorătoare fiind în Olt, unde populația de 0-9 ani era în procent de 9,16% din total și în Dolj, unde acest procent era de 9,35%. Aceste procente scăzute s-au reflectat în scăderea populației școlare în învățământul secundar, pe parcursul perioadei care a urmat. Procentele scăzute de populație tânără vor înregistra efecte și în anii următori, având în vedere consecințele directe asupra educației și formării profesionale.

Populația rezidentă, pe sexe și medii rezidențiale

Împărțirea pe sexe a totalului de **2.075.642 de persoane** recensate în octombrie 2011, este relativ echilibrată, bărbații din Sud Vest Oltenia reprezentând 48,99% (1.016.755 persoane), iar femeile 51,01% (1.058.887 persoane). Situația este menținută și față de recensământul anterior, din 2002. Procente similare au fost înregistrate și la nivelul județelor componente ale regiunii.

În mediul urban se regăsea un procent de 46,15% (957.978 persoane) din totalul populației rezidente, în timp ce în mediul rural procentul era sensibil crescut, de 53,85% (1.117.664 persoane). În regiunea Sud Vest Oltenia, situația este inversă celei de la

nivel național, unde populația urbană este majoritară (53,97% din total), ceea ce arată, în principal, un grad de ruralizare ridicat al regiunii.

Analiza procentuală pe județe componente, arată că populația urbană o depășește pe cea rurală numai în Dolj (52,08% urban, 48,92% rural), iar în celelalte populația de la sate este majoritară. Cel mai scăzut procent de populație urbană este în Olt (39,08%).

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

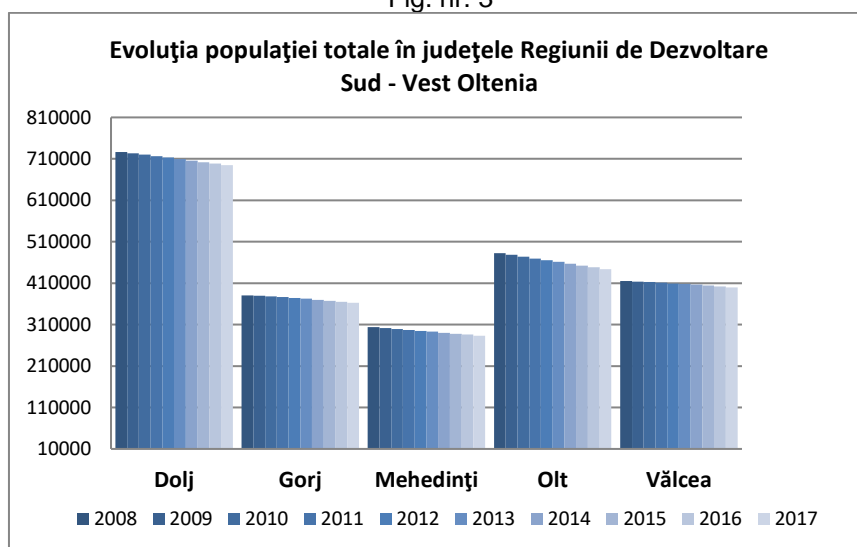
Indicatorul contabilizează populația după domiciliu la data de 1 iulie a anului de referință, reprezentată de numărul persoanelor cu cetățenie română și domiciliu pe teritoriul României, delimitat după criteriile administrativ-teritoriale.

Domiciliul persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate, așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului. În stabilirea valorii acestui indicator nu se ține cont de reședința obișnuită, de perioada și/sau motivul absenței de la domiciliu.

Datele statistice oficiale arată că la **1 iulie 2017, regiunea SV Oltenia avea o populație de 2.184.573 locuitori**, fiind evidentă o involuție față de anul 2008. Scăderea înregistrată, de 5,36%, în 2017 față de 2008, este mult mai mare în raport cu cea înregistrată la nivel național, de 1,51%, pentru aceeași perioadă de timp.

Descreșterea numărului de locuitori s-a menținut în perioada 2008-2017 și în cadrul județelor regiunii, scăderea cea mai mare fiind în județul Olt (8,05%), urmat de Mehedinți (6,68%), Gorj (4,70%), Dolj (4,32%) și Vâlcea (3,68%) (fig. nr. 3).

Fig. nr. 3

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Descreșterea populației este accentuată, în toate județele regiunii, de la un an la altul, fiind evidentă o depopulare a regiunii, situație care se reflectă și în scăderea populației școlare.

Structura pe vârste a populației poartă amprenta caracteristică a unui proces de îmbătrânire demografică, cauzat în principal de scăderea natalității, care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). În paralel, creșterea speranței de viață a determinat creșterea numărului și ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste).

Consecințele sociale și economice ale procesului de îmbătrânire a populației vor avea probabil implicații profunde în Europa, atât la nivel național, cât și regional. De exemplu, ratele scăzute ale fertilității vor conduce la o diminuare a numărului de elevi și de studenți din învățământ și a numărului de persoane de vârstă activă care să susțină restul populației, precum și la o creștere a ponderii persoanelor în vârstă (unele dintre

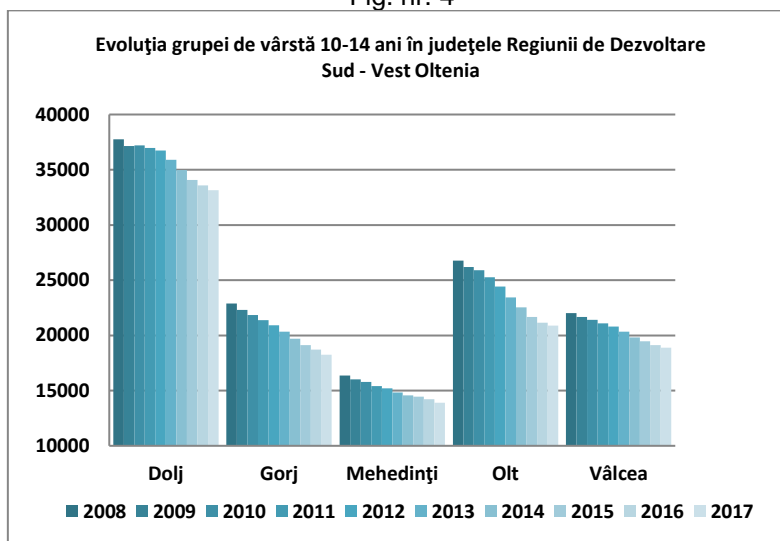
acestea vor avea nevoie de infrastructuri suplimentare, de servicii medicale și de locuințe adaptate).

Pentru IPT prezintă interes analiza evoluției grupelor de vârstă corespunzătoare.

În regiunea SV Oltenia, populația din **grupa de vârstă 10-14 ani, număra, la 01 iulie 2017, 105.058 persoane**, în scădere cu 16,47% față de anul 2008. Procentul de diminuare regional este mult mai mare decât cel de la nivel național, de numai 3,12%. Procentul regional de scădere este depășit în județele Olt (scădere de 21,91%) și Gorj (scădere de 20,26%), pe când în celelalte județe procentele de scădere sunt sub media regională: în Dolj scăderea este de 12,2%, în Mehedinți de 15,2%, iar în Vâlcea de 14,18% (fig nr. 4).

Aceste scăderi sunt reflectate în mod direct în planul de școlarizare propus/realizat la clasa a IX-a zi, unde s-au evidențiat scăderi importante în perioada analizată, mai ales la învățământul profesional și tehnic.

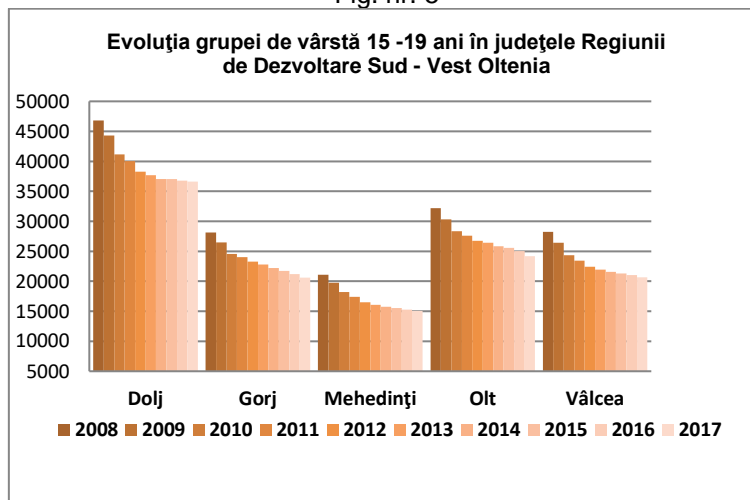
Fig. nr. 4

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Grupa de vârstă 15-19 ani este mai dezavantajată din punct de vedere demografic, la nivel regional, la 01 iulie 2017, înregistrându-se un număr de 117.169 persoane. Scăderea față de anul 2008 este de 25,11%, aceeași tendință manifestându-se și la nivel național (scădere de 22,59%). Trendul este menținut și la nivelul județelor, scăderea cea mai mare fiind în județul Mehedinți (28,48%), urmat de Vâlcea (26,73%), Gorj (26,7%), Olt (24,89%) și Dolj (21,81%) (fig. nr. 5).

Fig. nr. 5

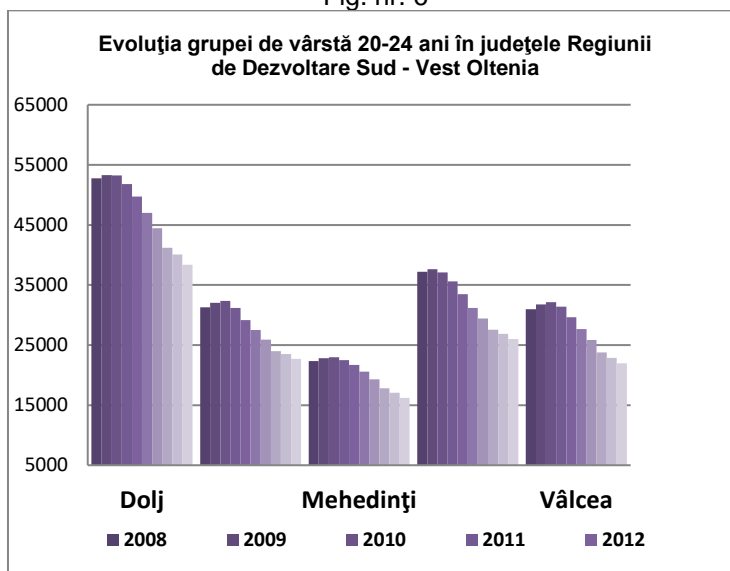

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Scăderea accentuată a populației pentru această grupă de vârstă a constituit principala cauză de diminuare a cifrelor de școlarizare în învățământul tehnologic, dar și în învățământul superior atât în regiune, cât și la nivel național.

Populația din grupa de vârstă 20-24 ani, care număra 125.232 persoane la 01 iulie 2017, este relevantă deoarece este cea mai prezentă în învățământul postliceal. Se evidențiază aceeași tendință de scădere accentuată (de 28,24% în perioada 2008-2017), însă sub media națională de 32,31%. Pe județe, trendul este identic, de diminuare masivă a populației din această grupă de vârstă (fig. nr. 6).

Fig. nr. 6

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Procentul cel mai însemnat de scădere este în județul Olt, de 30,1%, urmat de Vâlcea (29,08%), Mehedinți (27,55%), Gorj (27,36%), iar cel mai redus este în Dolj (27,24%).

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Analiza distribuției populației pe medii de rezidență și pe grupe de vârstă evidențiază faptul că, în rural, procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat.

Analiza distribuției pe medii a populației din cele trei grupe de vârstă relevante pentru educația și formarea profesională, reliefează specificul regiunii și județelor din acest punct de vedere.

La 01 iulie 2017, grupa de vârstă 10-14 ani din Oltenia, este prezentă în proporție mai mare în mediul rural, decât în mediul urban. Procentual, 52% (54.584 persoane) din populația din această grupă de vârstă se regăsește în ruralul regiunii, iar 48% (50.474 persoane) în mediul urban. Față de procentele înregistrate la nivel național, de 51% în urban și 49% în rural, se observă și din acest punct de vedere ruralizarea regiunii.

Ca evoluție, se remarcă o creștere continuă a populației de 10-14 ani din orașe (de la 44,1% în 2008, la 48% în 2017), față de scăderea din comune și sate, de la 55,9% în 2008, la 52% în 2017.

Singurul județ din regiune unde procentul de tineri de 10-14 ani din urban este mai mare decât cel din rural este Doljul (48,4% - în rural 51,6% - în urban). De altfel, acest județ este singurul care a inversat procentele din rural și urban în perioada de analiză.

De remarcat este procentul de populație rurală din județul Olt (56,7% în 2017), superior procentelor regional și național, fapt care a condus la dezvoltarea rețelei școlare de nivel liceal și profesional în comunele județului.

Procentele de populație din grupa de vârstă 15-19 ani au avut în perioada 2008-2017 o creștere continuă în mediul rural și o scădere proporțională în mediul

urban, atât la nivel de regiune, cât și în județe. Analiza datelor la nivel național indică aceeași tendință.

Dacă la 1 iulie 2008 procentul de populație de 15-19 ani în mediul urban al regiunii era de 50,6%, în iulie 2017 acesta a scăzut cu 5,9%, ajungând la 44,7% din total. În mod proporțional, același segment de populație a avut o evoluție crescătoare în mediul rural, de la 49,4% în 2008, la 55,3% în 2017.

Evoluția datelor statistice în județele regiunii este similară, în Olt evidențiindu-se procentul cel mai mare de populație rurală de 15-19 ani, în anul 2017 în satele județului fiind 59,8% din totalul grupei de vârstă.

Tendința de ruralizare a regiunii Sud Vest Oltenia se observă și din evoluția datelor în cazul **grupei de vârstă 20-24 ani**. În perioada de analiză 2008-2017, procentul de populație urbană pe acest segment a scăzut cu 10,1 puncte procentuale (de la 56,4%, la 46,3%), în timp ce procentul de populație rurală corespunzătoare a crescut în aceeași proporție (de la 43,6%, la 53,7%).

Studiul datelor statistice arată, de altfel, că întreaga Românie se află, începând cu anul 1997, într-un proces de ruralizare, acesta fiind în detrimentul economiei românești.

Criza economică a accentuat transferul populației de la orașe la saate, din cauza dispariției unui mare număr de locuri de muncă la agenții economici din orașe, în favoarea dezvoltării sectorului agricol și a domeniilor conexe în mediul rural. În același timp, tot mai mulți oameni au ales să plece la muncă în străinătate.

3.1.4. Distribuția pe sexe

Procentele de bărbați/femei din numărul total de persoane dintr-o grupă de vârstă indică distribuția pe sexe în respectivul segment de populație.

Analizând grupele de vârstă relevante pentru educație și formare profesională, în perioada 2008-2017, în regiunea SV Oltenia, se observă că ponderea persoanelor de sex masculin este în ușor avantaj față de persoanele de sex feminin pe întreg intervalul 10-24 ani.

În grupa de vârstă 10-14 ani, procentele de populație masculină din perioada de analiză au avut foarte ușoare variații în jurul a 51%, cu un maxim de 51,7% în 2012 și ajungând la 51,3% în 2017; în mod corespunzător, populația feminină s-a situat în jurul valorii de 48%, cu un minim de 48,3% în 2012 și înregistrând un procent de 48,7% în 2017.

Procente similare sunt înregistrate și pentru grupa 15-19 ani, populația masculină fiind în procent de 51,2%, cu variații de 0,1-0,2% în jurul acestei valori, iar populația feminină având procente de 48,8%, cu $\pm 0,1-0,2\%$ variație.

Începând din 2012, a crescut foarte ușor procentul de populație masculină, cu 0,1%-0,3%, față de stagnarea de la nivel național în aceeași perioadă de timp.

Grupa de vârstă 20-24 ani este deasemenea cu predominantă masculină, iar evoluția a fost fluctuantă în perioada analizată, variațiile nedepășind 0,2% în plus, sau în minus.

3.1.5. Structura etnică

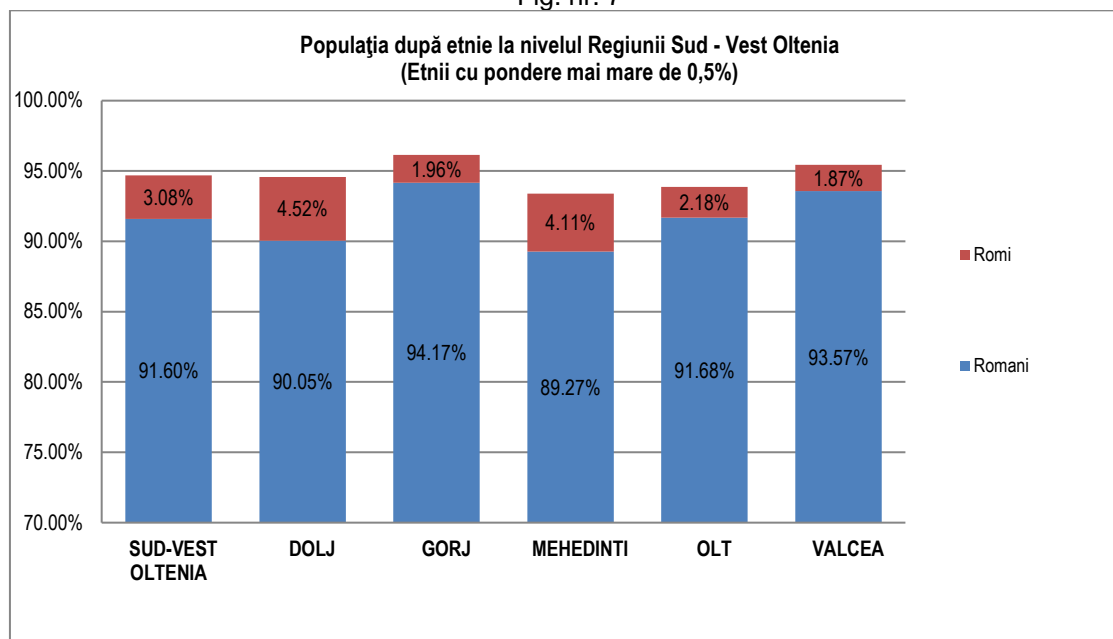
Conform rezultatelor recensământului din 2011, regiunea Sud Vest Oltenia este relativ omogenă din punct de vedere etnic.

Datele înregistrate indică existența unui procent de 91,6% de etnici români (1.901.330 persoane), 3,08% populație de etnie romă (63899 persoane) și 5,32% populație de alte etnii, din care, în număr mai mare sunt: sârbi (1124 persoane), maghiari (752 persoane), cehi (478 persoane), germani (307 persoane), turci (166 persoane), italieni (160 persoane), macedoneni (141 persoane) și greci (131 persoane).

La nivelul județelor componente situația era similară, procentele de etnici romi din totalul populației fiind: în Dolj de 4,51%, în Gorj de 1,96%, în Mehedinți de 4,11%, în Olt de 2,18% și în Vâlcea de 1,87% (fig. nr. 7).

Fig. nr. 7

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Statistica recensământului din 2011 oferă și date în ceea ce privește nivelul de educație la populația de 10 ani și peste, pentru fiecare etnie, în funcție de ultima școală absolvită. Datele sunt disponibile pentru fiecare județ, nu și la nivel de regiune.

Analiza datelor la momentul respectiv, arată că cel mai mare procent de populație are nivel de educație secundar superior (liceal, profesional), însă un procent destul de mare, peste 20% are absolvit numai gimnaziul.

În ceea ce privește situația populației de etnie roma din județele regiunii, se remarcă faptul că peste 65% din total nu merge la studii mai departe de gimnaziu, iar procentele de populație analfabetă sunt mari: Dolj-12%, Gorj-17,7%, Mehedinți- 17,5%, Olt -13,2%, Vâlcea -11,8%.

Se impun măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul acestei etnii, în sprijinul unei cât mai complete integrări în societate.

Direcțiile de acțiune trebuie fundamentate pe rezultatele de cercetare socială, pe diagnoza situației specifice a grupurilor vulnerabile, a contextului social, instituțional, cultural și economic, local și regional, precum și a normelor sociale, valorilor și practicilor existente din perspectiva fenomenului de discriminare.

3.1.6. Mișcarea migratorie

Emigrația definitivă

Conform INS, emigranți definitivi, cu schimbarea domiciliului, sunt persoanele (de cetățenie română) care emigrează în străinătate. Emigrația este acțiunea prin care o persoană renunță la domiciliul din România și își stabilește domiciliul pe teritoriul altui stat. Domiciliul din România al persoanei este adresa la care aceasta declară că are locuința principală, trecută în actul de identitate, așa cum este luată în evidența organelor administrative ale statului.

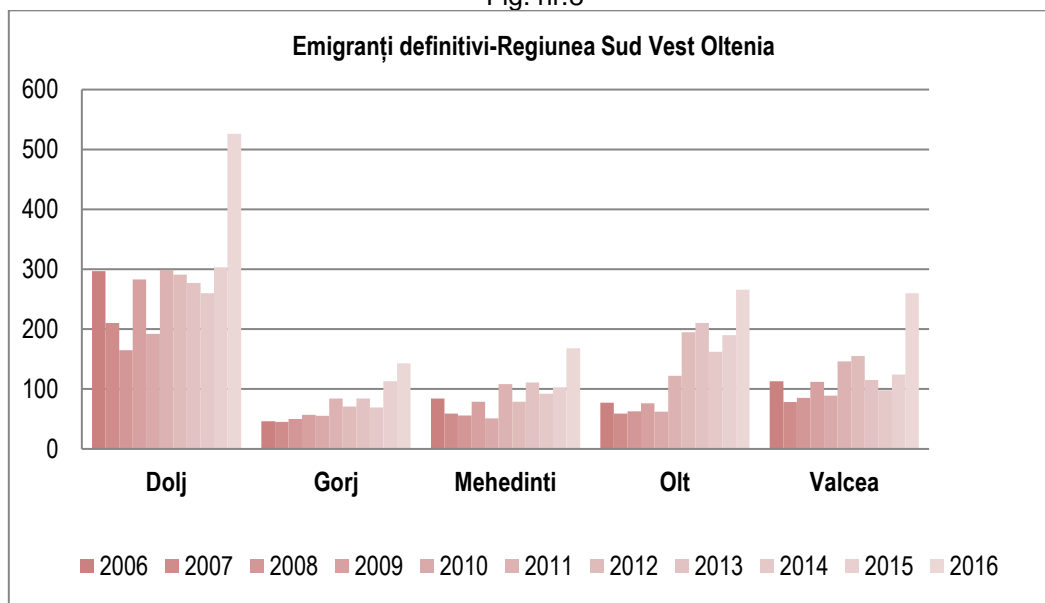
Datele statistice oficiale arată că emigrația definitivă din regiunea Sud Vest Oltenia a înregistrat o evoluție extrem de fluctuantă în perioada 1990-2016. În perioada 1990-2000, cel mai ridicat nivel al emigrației definitive a fost înregistrat în 1991, atât la nivel regional, cât și la nivel național.

După anul 2000, în prima parte a intervalului, numărul de emigranți definitiv din regiune s-a menținut la un nivel relativ scăzut, însă, în ultimii doi ani pentru care există date oficiale, 2015 și 2016, se observă o creștere îngrijorătoare a numărului de persoane care au emigrat. În anul 2016, spre exemplu numărul de emigranți definitiv din Oltenia, 1363 de persoane, îl depășește pe cel din 1991, de 1040 de persoane.

Județele înregistrează în această perioadă aceeași fluctuație ca și regiunea (fig. nr. 8). În anul 2016 se constată o creștere puternică a emigrației definitive în toate județele din Oltenia.

Fig. nr.8

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Cel mai mare număr de emigranți definitiv pe întreaga perioadă 1990-2016, provine din Dolj (7430 persoane), urmat de Vâlcea (3365 persoane), Mehedinți (2702 persoane), Olt (2423 persoane) și Gorj (1735 persoane).

În ceea ce privește vârsta emigranților definitiv, grupa 25-64 ani este cea mai numeroasă, lucru firesc de altfel, dat fiind faptul că, pe de o parte are cel mai mare număr de persoane cuprinse, iar pe de altă parte pentru că își găsesc cel mai ușor un loc de muncă în afara României.

Numărul emigranților din majoritatea grupelor de vârstă tinere, 0-24 ani, au crescut în perioada 2014-2016, cu excepția grupei de vârstă 20-24 ani unde nivelul se menține relativ scăzut.

Plecarea tinerilor din țară are cauze diverse: își urmează părinții (cei de 0-14 ani), nu își găsesc un loc de muncă în țară sau își doresc unul mai bine plătit (cei de 20-24 ani), în condițiile mondializării și a creșterii fără precedent a pieței muncii, apărând astfel un complex de factori ce determină pe de o parte nevoia atragerii de capital uman din exterior, iar pe de altă parte dorința de a emigra spre societăți care oferă împlinirea aspirațiilor indivizilor.

Prezintă importanță pentru IPT numărul emigranților definitiv din grupa de vârstă 15-19 ani, din perspectiva proiectării planurilor de școlarizare și asigurării cu resurse umane calificate a sistemului de învățământ.

Numărul de tineri emigranți din această grupă de vârstă s-a menținut până în 2010 la un nivel scăzut, sub 100/an. După acest an, plecarea din țară a adolescenților s-a manifestat mult mai acut, ajungând de la 25 de persoane în 2010, la 161 de persoane în 2016.

Situația este similară și în celelalte regiuni de dezvoltare, însă la alte nivele.

Emigrația temporară

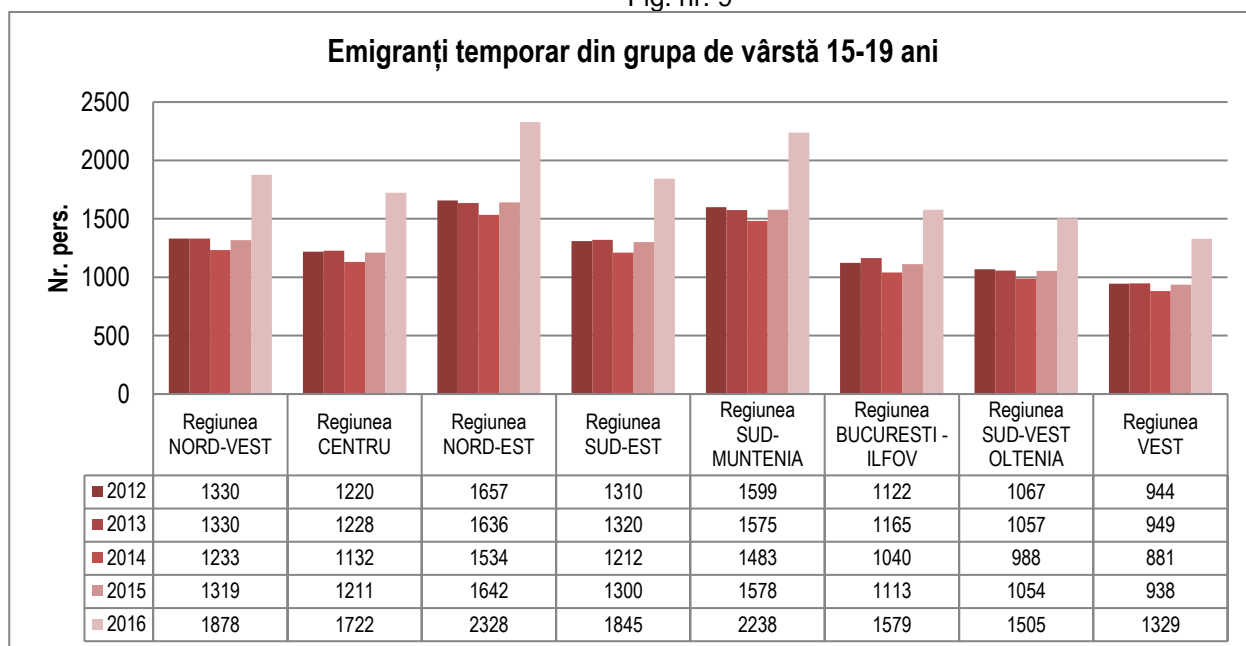
INS definește emigranții temporari ca fiind sunt persoanele care emigrează în străinătate pentru o perioadă de cel puțin 12 luni, emigrația fiind acțiunea prin care o persoană care a avut anterior reședința obișnuită pe teritoriul României încetează să o mai aibă pentru o perioadă care este sau se așteaptă să fie de cel puțin 12 luni. Conform datelor oficiale, numărul emigranților temporari din regiune este mult mai mare decât cel al emigranților definitivi înregistrați.

Numărul persoanelor de 0-14 ani care au plecat temporar din țară, în perioada 2012-2016 a fost în scădere în intervalul 2012-2014, de la 2540 la 1999 persoane, pentru ca în anii 2015 și 2016 să urce până la 2209 persoane.

Cele mai mari creșteri ale numărului de emigranți temporari au fost pentru persoanele de 25-64 ani.

Evoluția migrației temporare pentru grupa de vârstă 15-19 ani, de interes pentru IPT, a fost în sensul scăderii numărului de persoane în intervalul 2012-2014 și apoi să crească, până la maximum din 2016, de 1505 persoane (fig. nr. 9).

Fig. nr. 9

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Datele statistice oficiale înregistrează însă doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat **fenomenul îngrijorător al emigrației necontabilizate la nivel național**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendința de accentuare pe termen mediu.

România face parte din categoria „exportatorilor” de emigranți alături de alte țări din Europa Centrală și de Est, iar țările primitoare de migranți au fost cele vestice sau occidentale cum mai erau denumite. Migrația spre vestul Europei a fost una crucială pentru țările în care emigrarea a fost restricționată o lungă perioadă de timp, cum a fost cazul României. Cert este faptul că fluxurile migratorii în ultimii douăzeci de ani au modificat calitatea vieții economice într-o serie de domenii.

3.1.7. Nivelul de trai

Nivelul de trai este în mod general definit ca măsura în care sunt satisfăcute necesitățile materiale și spirituale ale populației unei țări, într-o anumită perioadă de timp. Expresie a calității vieții, nivelul de trai este în mod direct legat de gradul de sărăcie al populației.

Indicatorii principali care măsoară sărăcia, sunt:

1. *Rata deprivării materiale severe* ce caracterizează persoanele de 18 și peste, care, din cauza lipsei resurselor financiare, nu își pot permite un anumit standard de viață considerat decent, respectiv:

- achitarea la timp, fără restanțe, a unor utilități și a altor obligații curente;
- plata unei vacanțe de o săptămână pe an, departe de casă;
- consumul de carne, pui, pește (sau alt echivalent de proteină) cel puțin o dată la două zile;

- posibilitatea de a face față, cu resursele proprii, unor cheltuieli neprevăzute (echivalente cu 1/12 din valoarea pragului național de sărăcie):
- deținerea unui telefon fix sau mobil;
- deținerea unui televizor color;
- deținerea unei mașini de spălat;
- deținerea unui autoturism personal;
- asigurarea plății unei încălziri adecvate a locuinței.

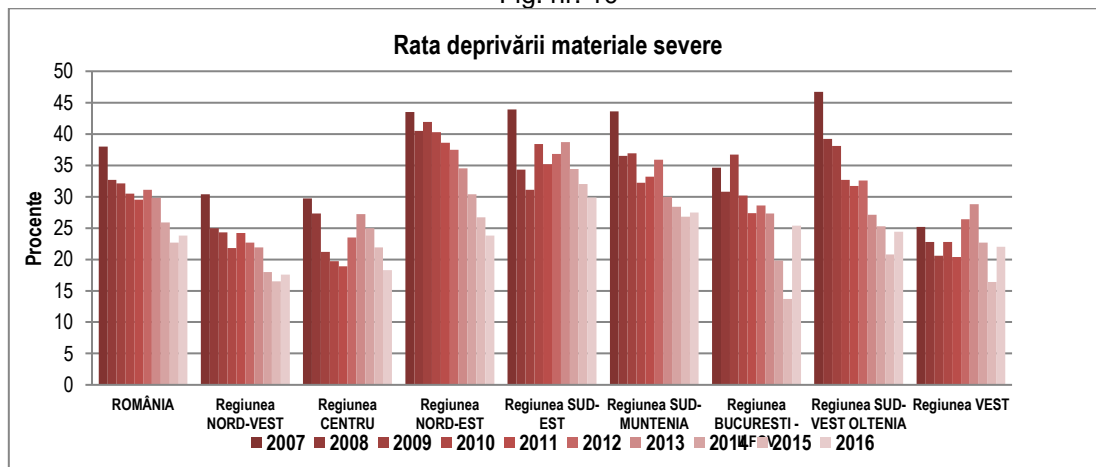
2. *Rata riscului de sărăcie, sau excluziune socială (AROPE)* este un indicator compozit adoptat la nivelul Uniunii Europene în cadrul Programului Europa 2020, de promovare a incluziunii sociale și reducere a sărăciei, reprezentând ponderea în total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații:

- au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie;
- sunt în stare de deprivare materială severă;
- trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

Datele statistice oficiale furnizate de INS, arată că în România numărul persoanelor care se confruntă cu lipsuri materiale severe se situează încă la un nivel destul de ridicat, deși acest procent a scăzut de la 38% în 2007, la 23,8% în 2016. Rata riscului de sărăcie la nivel național s-a situat în 2016 la un nivel mai ridicat decât media europeană de 16%, conform EUROSTAT.

În regiunea Sud Vest Oltenia, scăderea ratei deprivării materiale severe este semnificativă, de la 46,7% în 2007 (nivelul cel mai ridicat din țară), ajungând la 24,4% în 2016 (puțin peste media națională) (fig. nr. 10). De menționat este faptul că valoarea înregistrată în 2016 a crescut față de anul anterior, cu 3,6%. Evoluții similare, de creștere față de anul precedent, au avut nivelul național și regiunile Nord Vest, Sud Muntenia, București Ilfov și Vest.

Fig. nr. 10

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Cele mai afectate de deprivare materială și socială sunt persoanele cu nivel de educație scăzut, astfel că asigurarea accesului la educație pentru copiii cei mai săraci, de la vârste cât mai fragede, este esențială pentru ruperea cercului vicios al sărăciei și pentru promovarea unei incluziuni sociale reale. Principala cauză a abandonului școlar,

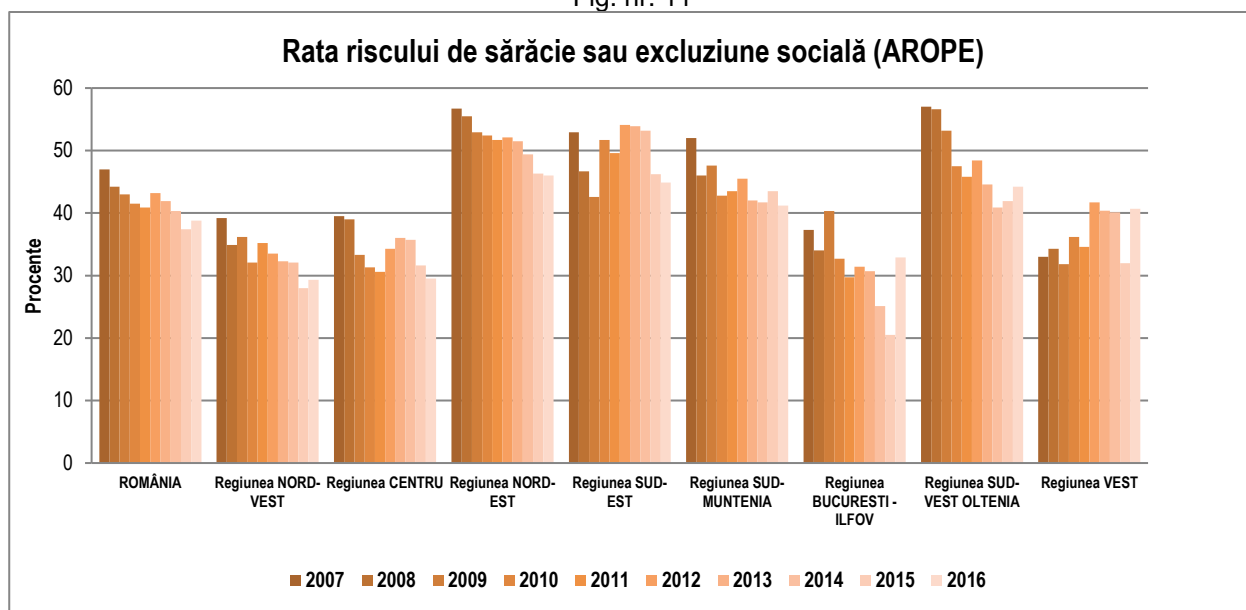
identificat atât de școală cât și de familii este lipsa resurselor materiale. De asemenea, copiii care suferă de deprivare materială, lipsa materialelor școlare, au rezultate slabe la școală.

Rata riscului de sărăcie sau excluziune socială, prezintă valori ridicate pe perioada de analiză 2007-2016, atât la nivel național, cât și la nivel regional, chiar dacă sunt semnalate scăderi ale procentelor în toate regiunile.

România a înregistrat în anul 2007 o rată a sărăciei de 47%; acest procent a scăzut continuu până în anul 2011 (40,9%), a avut o creștere în 2012 (43,2%), pentru ca în intervalul 2013-2015 să scadă până la 37,4%. În anul 2016 rata sărăciei a înregistrat din nou o creștere la 38,8%.

Sud Vest Oltenia a fost în anul 2007 regiunea cu cel mai ridicat procent de persoane în risc de sărăcie, 57%. Variația cifrelor este similară nivelului național, cu scădere până în 2011 (45,8%), creștere în 2012 la 48,4% și scădere până în 2015 la 41,9%. Anul 2016 a marcat o nouă creștere de procent, respectiv 44,2%, numai în Sud Est înregistrându-se o valoare mai mare, de 44,9% (fig. nr. 11).

Fig. nr. 11

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Impactul sărăciei asupra educației este unul semnificativ, principala cauză a abandonului școlar fiind lipsa resurselor financiare. Asigurarea accesului la învățatură este primordială în ruperea cercului sărăciei și în promovarea unei incluziuni sociale reale.

Unul din principalele ținte ale Strategiei Europa 2020 este diminuarea sărăciei și excluziunii. Valorile finale ale obiectivelor României în perspectiva 2020, propune la capitolul promovarea incluziunii sociale, în special prin reducerea sărăciei, reducerea cu 580.000 a numărului de persoane aflate în risc de sărăcie și excluziune socială.

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060

În lucrarea elaborată de INS în anul 2017, "Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060", sunt prezentate posibilele schimbări în mărimea și structura populației, pe baza unor ipoteze privind viitoarele tendințe ale principalelor fenomene demografice (fertilitatea, mortalitatea și migrația externă), în contextul economic, social și legislativ național.

Pentru prognoza populației s-a utilizat modulul DemoProj al programului „Spectrum” dezvoltat de Avenir Health în colaborare cu divizia de populație a Națiunilor Unite, UNICEF, Organizația Mondială a Sănătății și alții. Programul are la bază metoda componentelor.

Datele de intrare au fost:

- populația rezidentă la 1 iulie 2015 pe județe, vârste și sexe;
- ratele totale de fertilitate pentru nașcuții-vii a căror mame aveau la momentul nașterii reședința obișnuită în România, calculate pe fiecare județ pentru anul 2015, și ponderea nașcuților-vii după grupa de vârstă a mamei;
- speranța de viață la naștere în anul 2015, pe sexe și județe;
- soldul stabilirilor de reședință pe durată de 12 luni într-un județ, pe grupe de vârste și sexe, în anul 2015;
- soldul migrației internaționale, respectiv diferența dintre numărul imigranților și cel al emigranților pe vârste, sexe și județe, în anul 2015. Dacă numărul imigranților este mai mare decât cel al emigranților soldul migrației externe este pozitiv, iar în caz contrar, negativ.

Ipoteze de lucru pentru scenariile de proiectare selectate

Scenariile de proiectare a populației rezidente se prezintă în cinci variante, prin care se apreciază că s-ar putea prefigura evoluția imediată și de perspectivă a populației rezidente la nivelul fiecărui județ:

-*varianta constantă* care se bazează pe ipoteza că până în anul 2060 se vor păstra constante valorile principalelor fenomene demografice înregistrate în profil teritorial în anul 2015;

-*varianta optimistă* în care nivelul ratei fertilității în profil teritorial ar urma să înregistreze creșteri până în anul 2030;

-*varianta pesimistă*, în care rata totală a fertilității la nivel județean ar urma să scadă ușor până în anul 2050;

-*varianta medie*, în care valorile medii ale principalelor fenomene demografice înregistrate în perioada 2012-2015, au stat la baza ipotezelor de lucru pentru fiecare județ;

-*varianta intermediară* în care rata fertilității în profil județean ar urma să înregistreze, în anul 2030, valori cuprinse între 1,40 și 2,61 copii la o femeie de vârstă fertilă și în anul 2060 valori cuprinse între 1,70 și 2,83 copii la o femeie de vârstă fertilă.

Varianta medie reprezintă varianta cea mai plauzibilă asupra evoluției populației, pe baza căreia România ar urma să aibă, în anul 2060, o populație rezidentă de 13,8 milioane locuitori, în scădere cu 30,5% față de anul 2015.

În aceeași variantă medie, datele prognozate pentru regiunea Sud Vest Oltenia arată că este regiunea cu cea mai însemnată scădere a populației, ajungând ca în anul 2060 populația rezidentă să se reducă la jumătate în comparație cu anul 2015.

Este prognozată, deasemenea, la nivel regional, o scădere pe toate grupele mari de vârstă, însă în proporții diferite:

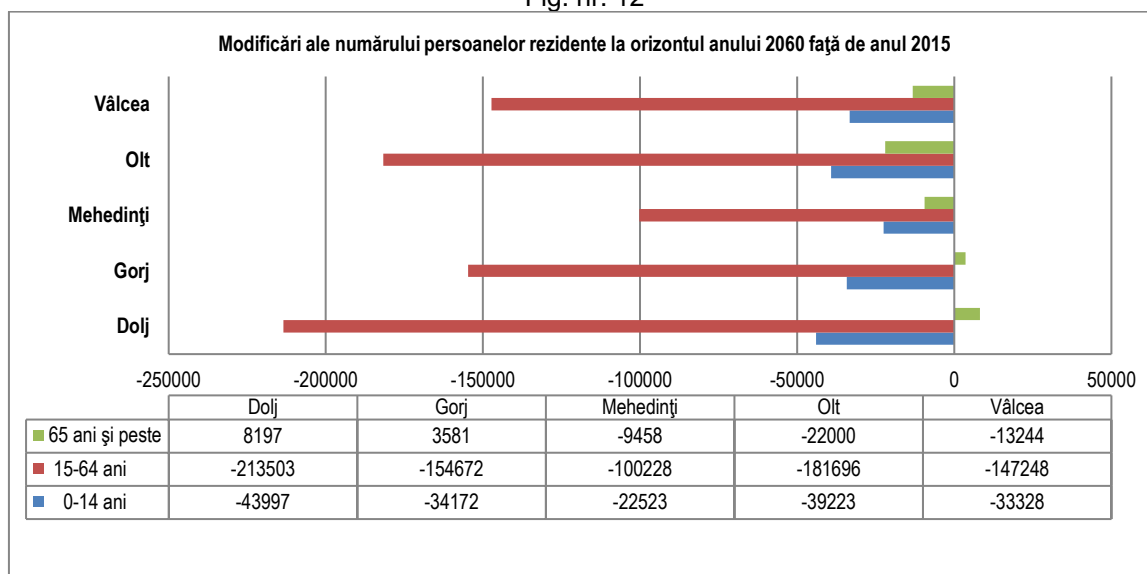
-pe grupa de vârstă 0-14 ani, se prognozează o scădere de 60% față de existentul din 2015;

-pe grupa de vârstă 15-64 ani, scăderea va fi deasemenea de 60% în comparație cu numărul de persoane din 2015;

- pentru grupa de vârstă 65 ani și peste, procentul de scădere este 8%.

În interiorul regiunii se prognozează scăderi ale populației rezidente din grupele de vârstă 0-14 ani și 15-64 ani, în toate județele, iar pentru grupa 65 ani și peste se vor înregistra creșteri de populație în Dolj și Gorj și scăderi în Mehedinți, Olt și Vâlcea (fig. nr. 12).

Fig. nr. 12

Sursa: INS, Proiectarea populației României, în profil teritorial, la orizontul anului 2060

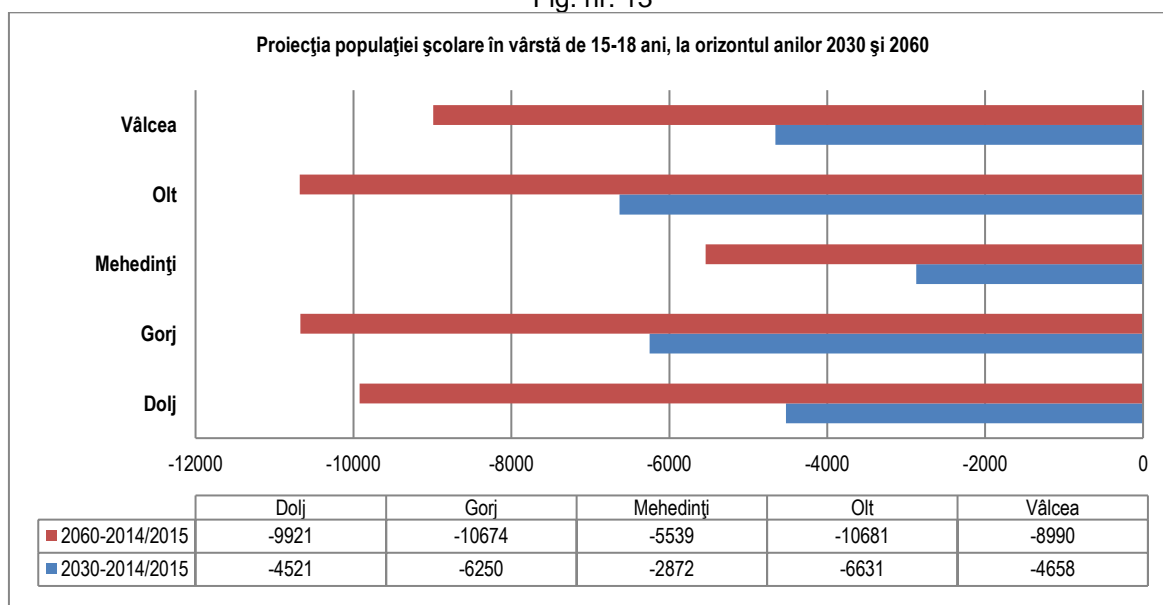
Ca pondere în totalul populației, în perspectiva anului 2060, grupa de vârstă 0-14 ani va reprezenta la nivel regional, 11,1% din total (în comparație cu 14,2% în 2015), grupa de vârstă 15-64 ani, 54,1% (față de 66,8% în 2015), iar grupa 65 ani și peste un procent de 34,8% (în comparație cu 19,1% în 2015).

Pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și o dată cu înaintarea în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului tinerilor și al creșterii numărului de persoane adulte și vârstnice.

Se observă din analiza datelor că, în viitor, procesul de îmbătrânire demografică va continua, accentuându-se în timp.

Pentru grupa de vârstă cea mai importantă pentru IPT, 15-18 ani, se prognozează scăderi atât în perioada apropiată, 2030, cât și în perioada îndepărtată, 2060 (fig. nr. 13), atât la nivel regional cât în județele componente. Cele mai însemnate diminuări sunt prevăzute în județele Gorj și Olt, iar cele mai mici scăderi în Mehedinți.

Fig. nr. 13

Sursa: INS, Proiectarea populației României, în profil teritorial, la orizontul anului 2060

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

- La nivel regional analiza situației actuale a identificat o scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone

- Analiza evoluției structurii pe grupe de vârstă a populației regiunii Sud-Vest Oltenia în perioada 2008-2017, relevă apariția unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică cu implicații negative pentru economie și societate, fenomen caracteristic tuturor județelor componente, cauzat de rata scăzută a natalității, ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populației tinere. Datele statistice oficiale de la nivelul regiunii evidențiază faptul că sunt înregistrate creșteri ale ponderii populației numai pentru grupele de vârstă matură (peste 25 ani), fenomen prezent în toate județele din Sud Vest Oltenia.

- Analiza evoluției grupelor de vârstă 10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani, relevante pentru educație, arată scăderea ponderii pe toate aceste segmente, scăderi care sunt reflectate în mod direct planul de școlarizare propus/realizat la clasa a IX-a zi, unde s-au evidențiat scăderi importante în perioada analizată, mai ales la învățământul profesional și tehnic.

- Tendința de scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani a constituit și una din cauzele de diminuare a cifrelor de școlarizare în învățământul superior și cel postliceal, atât în regiune, cât și la nivel național.

- În prezent, se remarcă preponderența populației rurale față de populația din mediul urban, pe toate grupele de vârstă școlară (10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani), având drept consecință ruralizarea regiunii

- Populația de sex masculin este majoritară pe segmentul 10-24 ani (în jurul valorii de 51%), atât la nivel regional, cât și în județe, situația fiind similară cu cea de la nivel național.

- Populația din regiune este relativ omogenă, în 2011 procentul cel mai mare, de 91,6%, era de etnici români, 3,08% era populație de etnie roma și 5,32% populație de alte etnii.

- Rezultatele recensământului din 2011 arată că cel mai mare procent de populație fără școală absolvită este cea de etnie roma, în toate județele regiunii Sud Vest Oltenia. Se impun măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul acestei etnii, în sprijinul unei cât mai complete integrări în societate.

- Emigrația definitivă din regiunea Sud Vest Oltenia a înregistrat o evoluție fluctuantă în perioada 1990-2016, numărul cel mai mare al plecaților definitivi fiind din grupa 25-64 ani

- Nu poate fi însă ignorat **fenomenul îngrijorător al emigrației necontabilizate la nivel național**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu.

- În perspectiva anului 2060, pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și o dată cu înaintarea în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului tinerilor și al creșterii numărului de persoane adulte și vârstnice.

- Pentru grupa de vârstă cea mai importantă pentru IPT, 15-18 ani, se prognozează scăderi atât în perioada apropiată, 2030, cât și în perioada îndepărtată, 2060, la nivel regional și în județele componente. Cele mai însemnate diminuări sunt prevăzute în județele Gorj și Olt, iar cele mai mici scăderi în Mehedinți.

4. Profilul economic regional

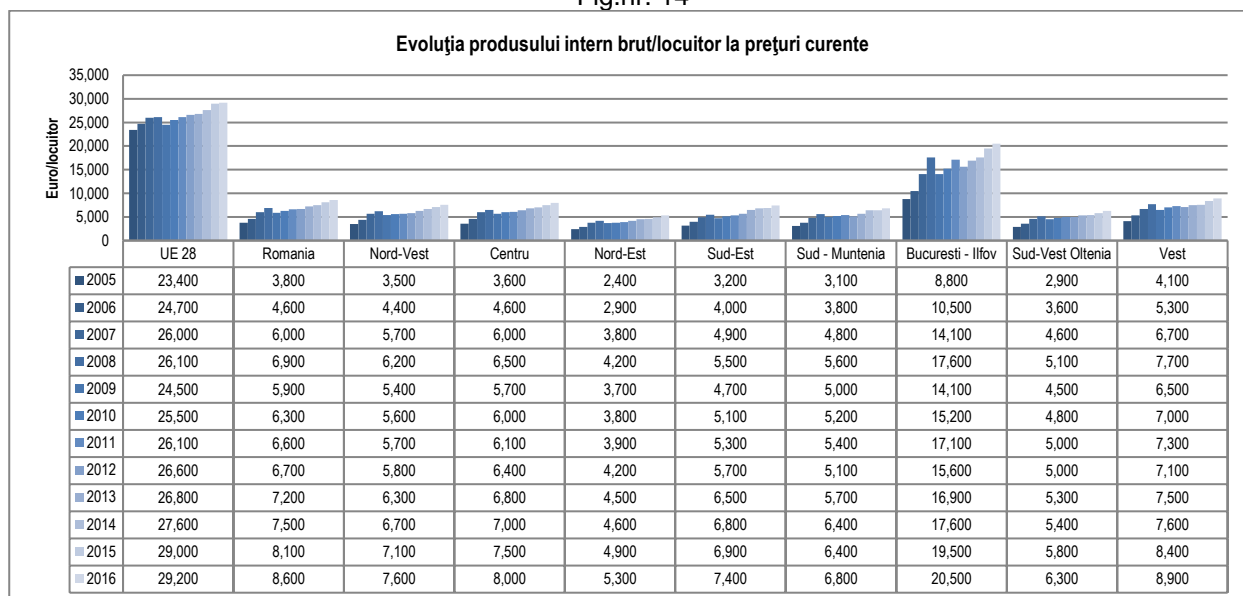
4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²²

PIB/locuitor este unul dintre indicatorii economici primari ai unei țări și este destinat să ofere o imagine generală asupra competitivității și productivității economiei. Acest indicator este frecvent utilizat în analizele economice deoarece oferă posibilitatea comparabilității între regiuni nefiind influențat de diferențele existente între populațiile regiunilor.

Analiza datelor statistice oficiale furnizate de Eurostat pentru perioada 2005-2016 arată că, în Sud Vest Oltenia, produsul intern brut/locuitor a crescut continuu în perioada 2005-2008 (de la 2900 la 5100 euro). Anul 2009 a marcat o scădere bruscă la 4500 euro, pentru ca, în anii următori, să se recupereze treptat pierderile și creșterea PIB/locuitor să se manifeste continuu, astfel încât în anul 2016 a ajuns la 6300 euro. Tendințele sunt identice și la nivelul celorlalte regiuni și, implicit, la nivel național. Valorile absolute regionale sunt însă mult sub media națională pe întreaga perioadă de analiză, situând regiunea pe penultimul loc în țară (fig. nr. 14).

Fig.nr. 14

Sursa: EUROSTAT

Și față de nivelul european, regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează valori extrem de reduse în ceea ce privește acest indicator. Spre exemplu, în 2016, cel mai recent an pentru care EUROSTAT a publicat date oficiale, PIB/locuitor regional reprezenta 21,5% din nivelul mediu înregistrat în țările Uniunii Europene (UE28). În comparație cu celelalte regiuni de dezvoltare, SV Oltenia este pe penultimul loc în țară

Este de remarcat faptul că, în intervalul 2005-2016, PIB/locuitor a crescut la nivel de țară cu 126%, comparativ cu creșterea de 24% la nivelul Uniunii Europene. Continuă să existe, însă, decalaje foarte mari între regiuni.

Obiectivul fundamental al politicilor de dezvoltare regională îl constituie reducerea disparităților teritoriale, realizarea unui echilibru între nivelurile de dezvoltare economică și socială a diferitelor zone. România este o parte a Uniunii Europene și tot ansamblul de instrumente și fonduri gestionate de Uniune au ca țintă dezvoltarea acesteia. La rândul său, România este suma regiunilor din interior, deci creșterea economică de ansamblu a României depinde de evoluția acestor regiuni. Cum în UE

²² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

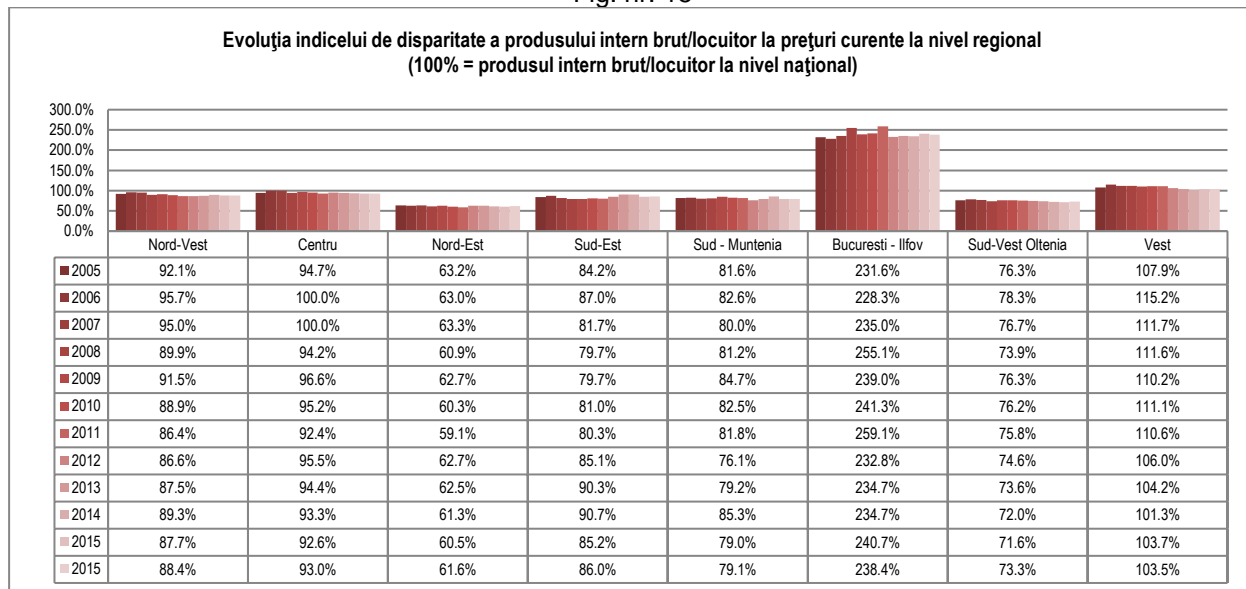

există niveluri diferite de dezvoltare de la țară la țară, între regiunile României există, de asemenea, decalaje.

Indicele de disparitate este un indicator care ne dă dimensiunea acestui fenomen.

În ceea ce privește indicele de disparitate a produsului intern brut/locuitor din regiunea Sud Vest Oltenia, acesta a avut în întreaga perioadă de analiză 2005-2016, valori sub 77%, cu excepția anului 2006 când a înregistrat o valoare ușor mai ridicată, respectiv 78,3% (fig. nr. 15).

Fig. nr. 15

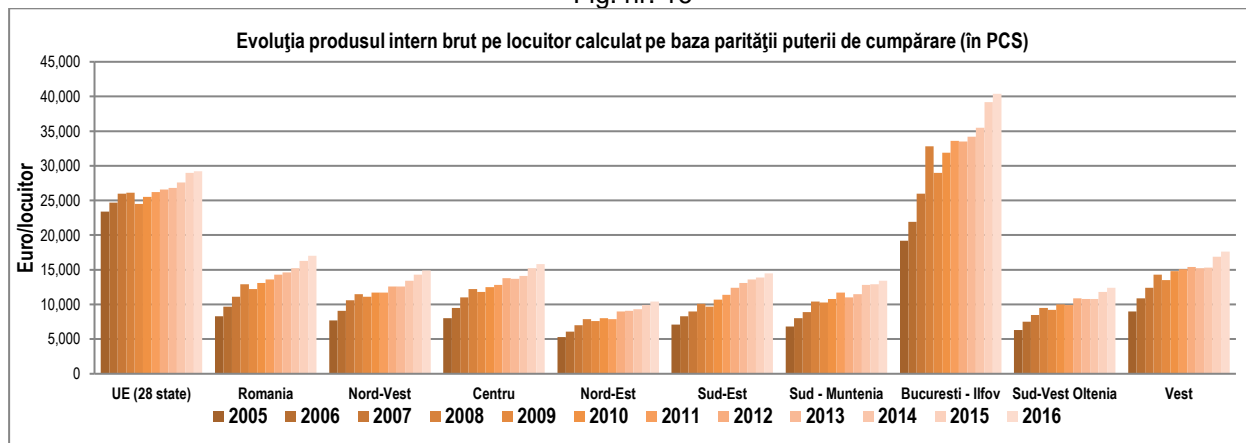

Sursa: EUROSTAT

Disparitățile interregionale sunt reflectate și prin prisma analizei în raport cu alte regiuni de dezvoltare; spre exemplu, în anul 2016, PIB/loc din regiunea SV Oltenia reprezenta numai 73,3% din valoarea la nivel național, în comparație cu regiunea București-Ilfov, al cărei nivel era de 238,4%.

Analiza valorilor PIB/locuitor calculat pe baza parității puterii de cumpărare (în PCS), oferite de EUROSTAT, reliefează faptul că, la nivel regional, indicatorul are o evoluție preponderent ascendentă în perioada 2005-2016, dar comparativ cu celelalte regiuni, Oltenia se situează pe penultimul loc în țară (fig. nr. 16).

Fig. nr. 16

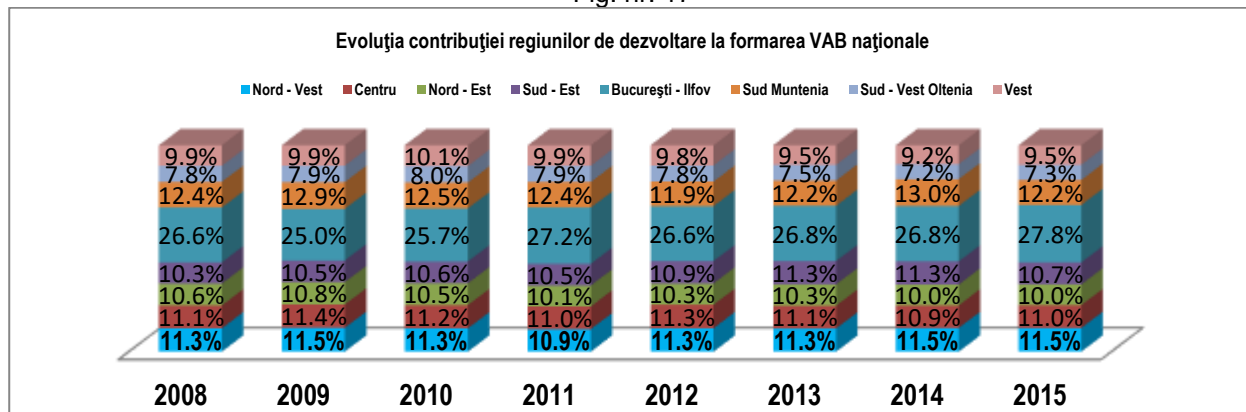

Sursa: EUROSTAT

Considerată baza activității economice a activității productive în fiecare țară, **valoarea adăugată brută (VAB)** este definită ca diferența dintre valoarea produselor și serviciilor obținute și valoarea celor utilizate în procesul de producție a bunurilor respective.

După aportul la formarea VAB națională, cifrele statistice oficiale din perioada 2008-2015 arată că regiunea Sud Vest Oltenia are procentul de contribuție cel mai scăzut din țară. Studiul valorilor arată că, după o creștere cu 0,2% în perioada 2008-2010 (de la 7,8% la 8%), VAB regională a scăzut continuu în intervalul 2011-2014, ajungând la un procent de contribuție de 7,2% în anul 2014. Anul 2015 înregistrează o foarte ușoară creștere, de 0,1% (fig. nr. 17).

Fig. nr. 17

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO

Ramuri de activitate ale economiei naționale:

A01- Agricultură, vânătoare și silvicultură, pescuit și piscicultură

A02- Industrie inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor

A03- Construcții

A04- Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare

A05- Informații și comunicații

A06- Intermedieri financiare și asigurări

A07- Tranzacții imobiliare

A08- Activități profesionale, științifice și tehnice; activități de servicii administrative și activități de servicii suport

A09- Administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială

A10- Activități culturale și spectacole; reparații de produse de uz casnic și alte servicii

Activitățile economice au avut contribuții diferite la formarea VAB regională. Cel mai recent an pentru care INS furnizează date statistice oficiale privind VAB este 2015. Cifrele arată faptul că, pe ansamblul perioadei 2008-2015, procentul cel mai mare de contribuție l-a avut sectorul industrie (A02) (inclusiv energie electrică și termică, gaze și apă, salubritate, gestionarea deșeurilor), cu peste 28% pe întregul interval. Maximul de contribuție a fost atins de acest sector economic în anul 2011, când înregistrat un procent de 39,5% din total. Este de remarcat faptul că procentul în care industria a contribuit la VAB regională este peste nivelul național de contribuție al acestui sector.

Pe locul doi s-a situat activitatea de comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor, motocicletelor și a bunurilor personale și de uz gospodăresc, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare (A04), urmată de activitatea de administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09).

Este de reținut creșterea continuă a VAB în activitatea de tranzacții imobiliare (A07) (de la 8,3% în 2008, la 10,6% în 2015) și fluctuația acestui indicator în activitatea din administrație publică și apărare, asigurări sociale din sistemul public, învățământ, sănătate și asistență socială (A09), respectiv creșterea de 3% în 2014, urmat de o diminuare de 3,6% în anul 2015.

Contribuția sectorului agricultură la VAB din regiune a fost modestă și în scădere continuă pe perioada de analiză, de la 10,3% în 2008, la 7,3% în 2015, cu toate că există condiții favorabile dezvoltării agricole la nivel superior în zonă. O parte din cauzele recunoscute de specialiști pentru acest nivel scăzut al VAB în sectorul agricol se referă la nivelurile scăzute de productivitate și de randament, fragmentarea exploatațiilor agricole, nivelul scăzut de pregătire al fermierilor, dar și nivelul redus de capitalizare.

Din punct de vedere al educației și al formării viitorilor specialiști, sunt necesare măsuri active în scopul dezvoltării unor calificări din sectorul agricol, cât și de dezvoltare a infrastructurii educaționale agricole, promovarea învățământului profesional și tehnic agricol, creșterea gradului de implicare a tinerilor în agricultură și implementarea unor scheme de susținere a acestora, inclusiv prin facilitarea accesului la fonduri europene relevante, oferirea de servicii adecvate de consultanță și formare profesională.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²³

Analiza datelor statistice oficiale pentru perioada 2008-2016, oferă o imagine de ansamblu asupra evoluției activității întreprinderilor din regiunea Sud Vest Oltenia.

Conform definițiilor furnizate de INS, unitatea locală activă este o entitate organizațională situată la o adresă identificabilă, care, din punct de vedere economic, este activă, respectiv realizează bunuri sau servicii, înregistrează cheltuieli și întocmește bilanț contabil.

Unitățile locale active sunt grupate pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2, astfel:

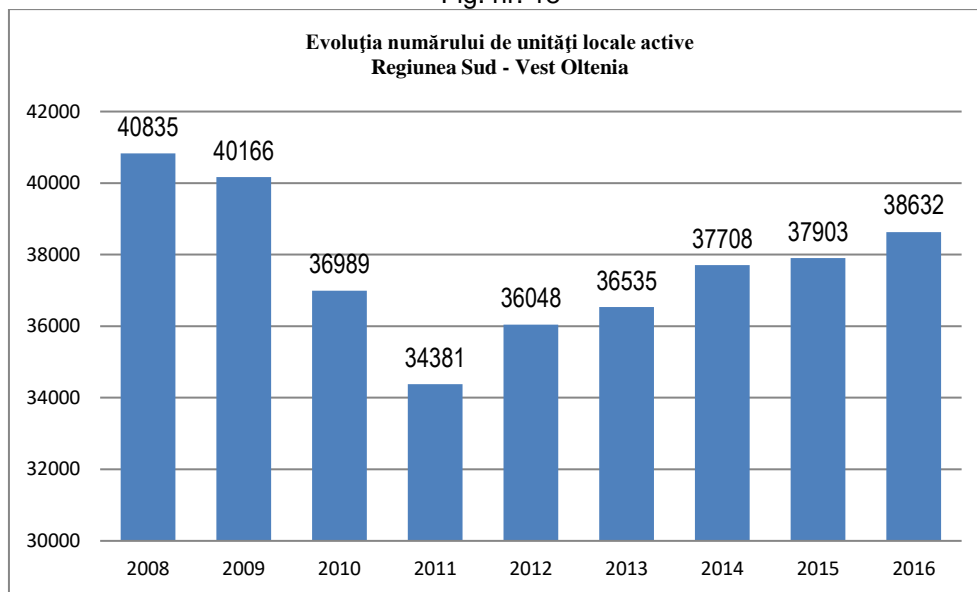
- A** Agricultură, silvicultură și pescuit;
- B** Industria extractivă;
- C** Industria prelucrătoare;
- D** Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat;
- E** Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare;
- F** Construcții;
- G** Comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor;
- H** Transport și depozitare;
- I** Hoteluri și restaurante;
- J** Informații și comunicații;
- K** Intermedieri financiare și asigurări;
- L** Tranzacții imobiliare;
- M** Activități profesionale, științifice și tehnice;
- N** Activități de servicii administrative și activități de servicii suport;
- P** Învățământ;
- Q** Sănătate și asistență socială;
- R** Activități de spectacole, culturale și recreative;
- S** Alte activități de servicii.

Cifrele arată că, la sfârșitul anului 2008, erau înregistrate, la nivel regional, 40.835 de unități locale active, acest număr scăzând continuu în anii următori și

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

atingând valoarea minimă în anul 2011(34.381 unități), ca urmare, în principal, a apariției crizei economice mondiale, care a afectat și țara noastră. Începând cu anul 2012 situația a început să se redreseze, însă nu a reușit să recupereze terenul pierdut, în 2016 numărul ajungând la 38.632 unități (fig. nr. 18).

Fig. nr. 18

Sursa: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza pe sectoare ale economiei naționale relevă faptul că numărul cel mai mare de firme s-a menținut în sectorul comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G), chiar dacă s-au înregistrat fluctuații în perioada de analiză. Un număr mare de unități active s-au înregistrat la începutul perioadei de analiză în industria prelucrătoare (C) (4047 unități în 2008), însă acest număr a scăzut aproape continuu până în 2016, ajungând la 3519 unități. Activitățile de transport și depozitare (H) au înregistrat o dezvoltare continuă, de la 2697 unități în 2008, la 3789 unități în 2016. Activitățile profesionale, științifice și tehnice (M) au cunoscut, deasemenea, o extindere de la 2383 unități în 2008, la 2812 în 2016.

După anul 2012 se observă o creștere a numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune. Situația pe județe prezintă aceleași tendințe ca și cele de la nivel regional.

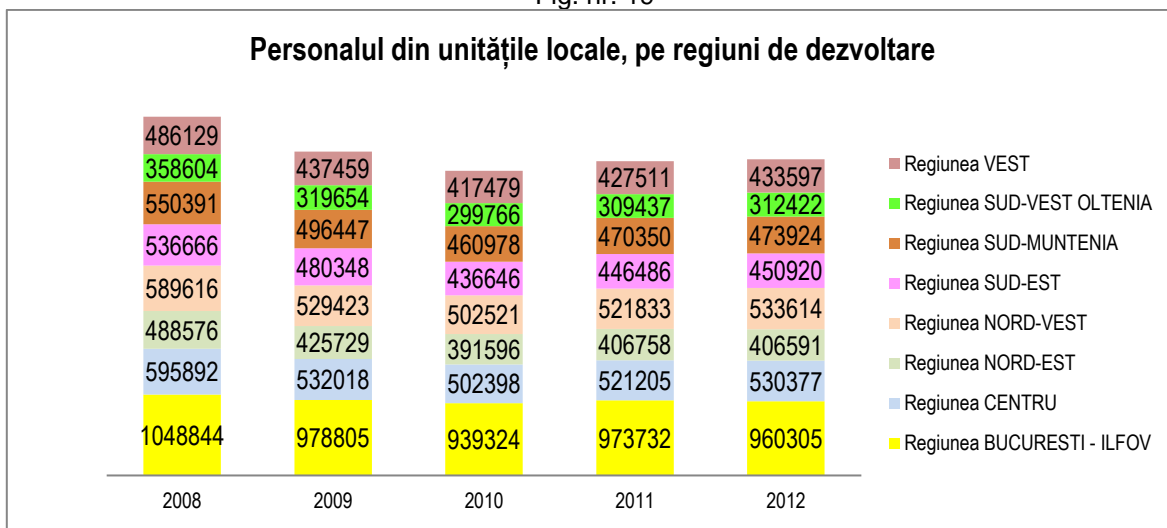
Analiza evoluției numărului de unități economice în funcție de clasa de mărime, relevă faptul că, în regiune, sunt majoritare IMM-urile.

După 2011, au avut o evoluție constant crescătoare microîntreprinderile (cu 0-9 angajați) și întreprinderile mici, cu până la 49 de angajați. Numărul întreprinderilor mijlocii, cu 50-249 angajați și cel al întreprinderilor mari, cu peste 250 angajați a fost fluctuant, dar, per ansamblu, acesta a scăzut în 2016 față de 2008.

Este de remarcat faptul că sunt activități economice în care a scăzut mult numărul de microîntreprinderi în perioada 2008-2016, spre exemplu, comerțul și construcțiile.

Date statistice oficiale privind numărul total de personal din unitățile locale active din regiune sunt disponibile numai pentru perioada 2008-2012, evoluția în acest interval fiind similară cu cea de la nivel național, respectiv o scădere în perioada 2008-2010, urmată de o ușoară creștere în anii 2011-2012 (fig nr. 19). Pentru perioada 2013-2016 nu se poate face o analiză deoarece nu sunt disponibile date oficiale referitoare la totalul de personal.

Fig. nr. 19

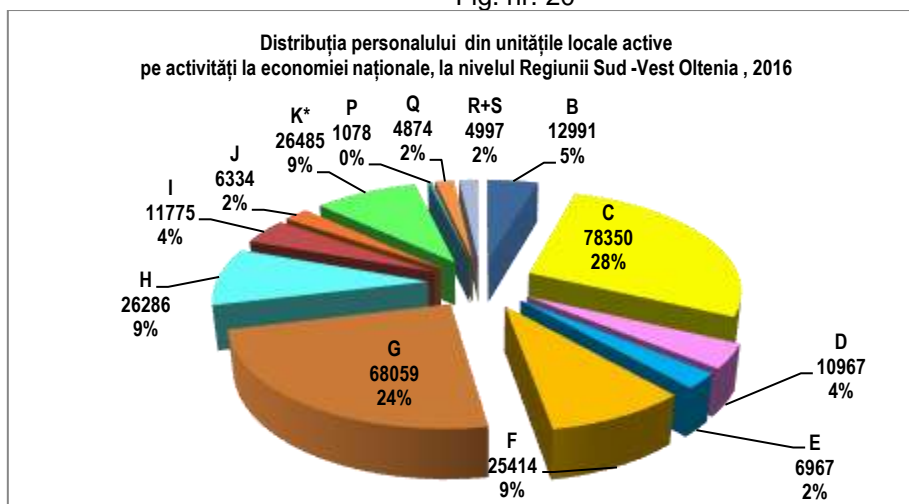
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

În ceea ce privește personalul din unitățile locale active pe activități economice, nu sunt disponibile date statistice în perioada 2013-2016, pentru următoarele secțiuni CAEN: 01 Agricultură, vânătoare și servicii anexe, 02 Silvicultură și exploatare forestieră și 03 Pescuit și acvacultură.

Se poate face o analiză pentru celelalte activități economice pentru care sunt disponibile statistici oficiale pentru întreaga perioadă 2008-2016. Conform acestor date, personalul cel mai numeros a fost în industria prelucrătoare (C), urmat de cei din comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G), din construcții (F) și din tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (K).

La nivelul anului 2016, distribuția numărului total de personal pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN Rev.2 se prezintă conform fig. nr. 20.

Fig. nr. 20

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Procentul cel mai mare de personal se regăsește în industria prelucrătoare (C)-28%, urmată de comerț și repararea autovehiculelor (G)-24%.

Analiza cifrelor față de anul anterior, arată o diminuare, în 2016, a numărului de personal în industria extractivă (B), industria prelucrătoare (C), construcții (F), învățământ (P).

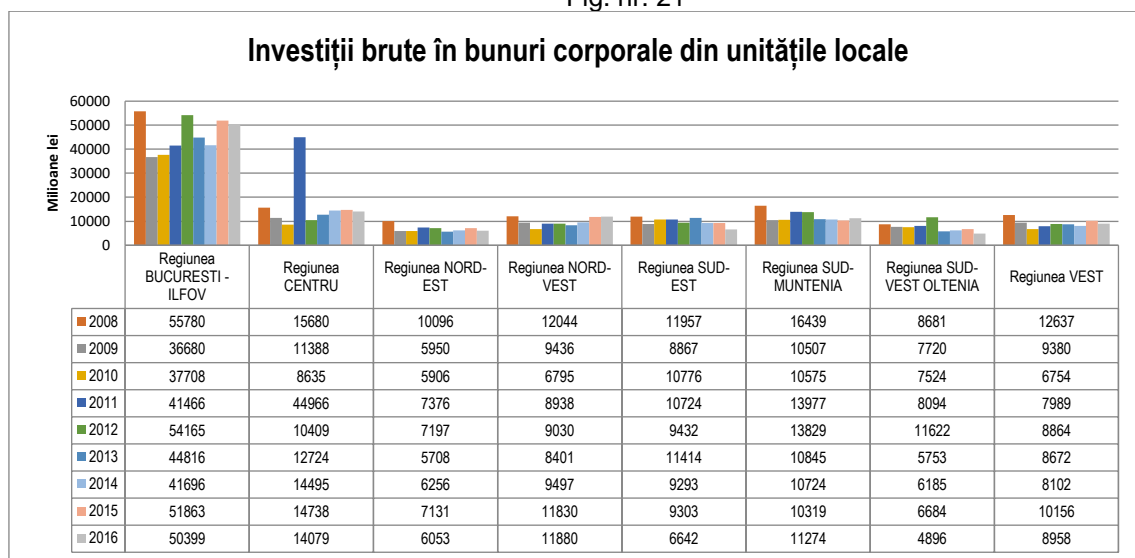
4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune – investiții²⁴

Investițiile brute în bunuri corporale reprezintă investițiile în toate bunurile corporale pe parcursul unei perioade de referință, de un an.

Analiza investițiilor brute totale regionale în bunuri corporale pentru perioada 2008-2016, pentru care există date oficiale, arată că acestea au cunoscut o creștere în perioada 2008-2012 (de la 8681 milioane lei în 2008, la 1623 milioane lei în 2012), după care a urmat o scădere bruscă până la valoarea de 5753 milioane lei în 2013. Următorii doi ani au fost caracterizați de creșterea nivelului de investiții, pentru ca în anul 2016 să fie marcată o nouă scădere a nivelului investițional din regiune. De altfel, majoritatea regiunilor au cunoscut o diminuare a investițiilor brute în 2016, excepție făcând Sud Muntenia unde nivelul a crescut.

Analizând valorile investițiilor brute din Sud Vest Oltenia, se observă că acestea sunt scăzute față de celelalte regiuni, per ansamblu regiunea situându-se pe ultimul loc din acest punct de vedere. (fig. nr. 21).

Fig. nr. 21

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități ale economiei naționale, nivelul cel mai ridicat al investițiilor brute este în industria prelucrătoare (C). La un nivel ridicat, dar fluctuant pe perioada de analiză se situează investițiile brute din producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (D), industria extractivă (B) și comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G).

Pentru agricultură sunt disponibile date numai în perioada 2008-2012. Se remarcă faptul că, deși la nivel modest, acestea au crescut în continuu în această perioadă, fiind de altfel singurul sector cu creștere investițională constantă.

Analiza valorilor investițiilor brute în învățământ arată că acestea au avut cele mai modeste nivele dintre toate activitățile economiei naționale, în perioada 2008-2015 și au fost în continuă descreștere. În anul 2016, situația a început să redreseze, nivelul investițiilor brute în învățământ crescând cu 1 milion lei față de anul precedent. Situația la nivel național prezintă aceleași caracteristici.

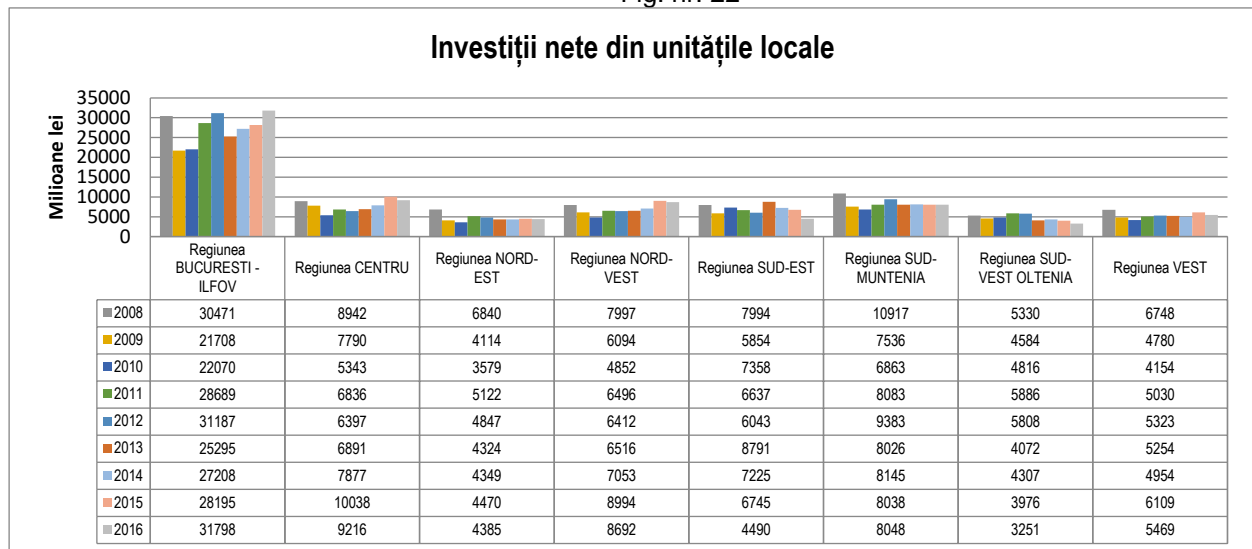
Investițiile nete, conform surselor statistice oficiale, reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, alte cheltuieli destinate creării de noi mijloace fixe, pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția celor existente, precum și valoarea serviciilor legate de transferul de proprietate al mijloacelor fixe existente și al terenurilor (taxe notariale, comisioane, cheltuieli de transport, de încărcare-descărcare) etc.

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

Investițiile nete din perioada 2008-2016 au aceleași trenduri ca și investițiile brute, atât la nivel național, cât și la nivel regional (fig. nr. 22), respectiv o creștere a nivelului în perioada 2009-2011, urmată de o scădere aproape continuă în anii 2012-2016. Regiunea Sud Vest Oltenia se află pe ultimul loc în țară din punct de vedere al nivelului investițional, pe întreaga perioadă de analiză.

Fig. nr. 22

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Pe activități ale economiei naționale, investițiile nete cele mai consistente din regiune au fost în industria prelucrătoare (C), industria extractivă (B) și în producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (D). La un nivel investițional mult mai redus, dar consistent totuși s-au regăsit activitățile de comerț cu ridicata și cu amănuntul și repararea autovehiculelor și motocicletelor (G), transporturile și depozitarea (H), alături de intermediari financiare și asigurări (K).

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderile active nou create²⁵

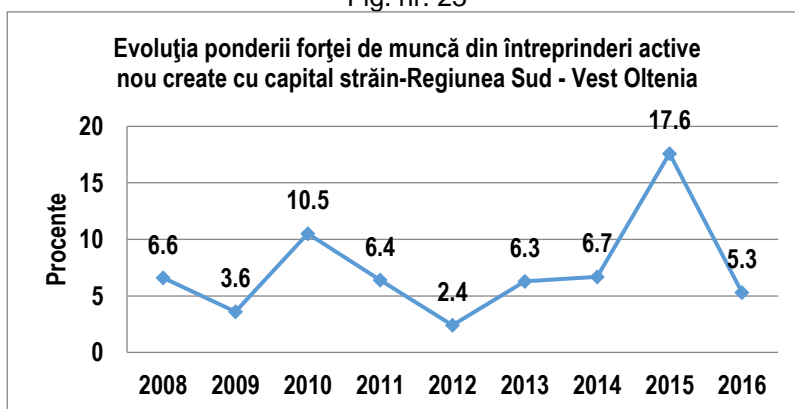
Întreprinderile nou create cuprind societățile comerciale și întreprinzătorii individuali (persoane fizice, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale, profesii libere) ce desfășoară activități neagricole, create într-o anumită perioadă de timp. Noțiunea "creare nouă" se referă la includerea unei întreprinderi în registrul statistic al întreprinderii care este actualizat lunar pe baza registrului fiscal.

Forța de muncă ce activează în întreprinderile active cu capital străin, nou înființate în Sud Vest Oltenia, reprezintă încă un procent scăzut din totalul forței de muncă regionale.

Analiza indicatorului în perioada 2008-2016, arată că procentele au fost fluctuante în perioada 2008-2012: de la 6,6% în anul 2008, a scăzut la 3,6% în 2009, pentru a crește din nou în anul 2010 la 10,5%. Perioada până în 2012 a fost una deficitară, ponderea forței de muncă din întreprinderile cu capital străin scăzând la 2,4%. Aceste fluctuații au fost determinate și de situația de criză economică, ce a avut repercursiuni negative directe în activitatea firmelor. Din 2013 procentul a început să crească odată cu numărul de companii cu capital străin din țara noastră, ajungând în anul 2015 la un procent de 17,6%, din total, pentru ca în 2016 acest procent să scadă până la 5,3% (fig. nr. 23).

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE” – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 23

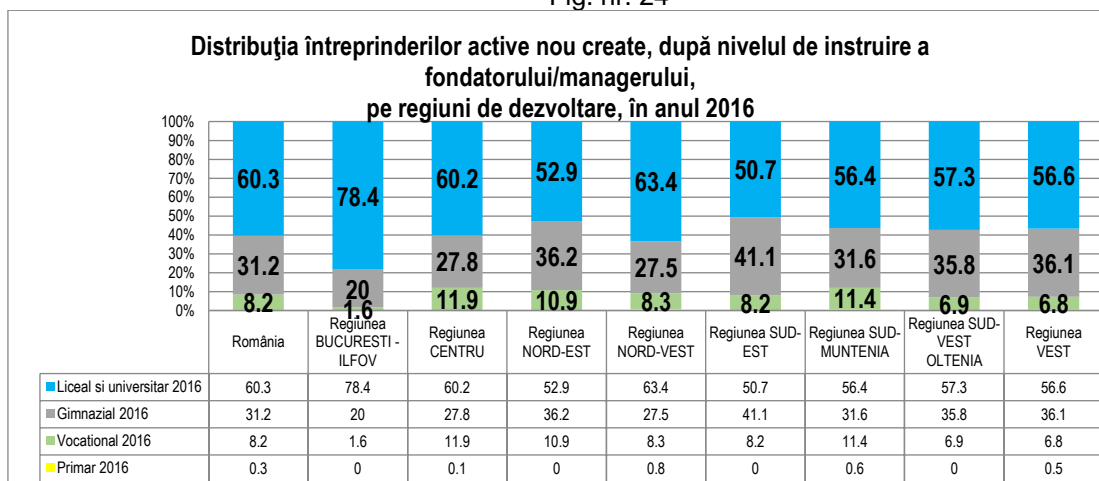
Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

În ceea ce privește profilul educațional al întreprinzătorilor, din analiza datelor oficiale disponibile pentru intervalul 2014-2016, se poate observa că după o creștere a numărului de întreprinderi înființate de absolvenți în perioada 2014-2015, anul 2016 a marcat o diminuare a acestui număr pentru toate categoriile de absolvenți care și-au dezvoltat propria afacere.

Cu toate acestea, cele mai multe întreprinderi noi, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia (ca și la nivel național), au fost inițiate de absolvenții de învățământ liceal și universitar, chiar dacă procentul a fost fluctuant în perioada analizată. S-a menținut la un nivel relativ ridicat și procentul de întreprinderi noi create de absolvenții de gimnaziu, 34% în 2014, 39,5% în 2015 și 35,8% în 2016. Nicio întreprindere nouă nu a fost creată în 2015 și în 2016 la inițiativa absolvenților de învățământ primar.

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, în anul 2016, Sud Vest Oltenia se situează pe al patrulea loc în ceea ce privește întreprinderile active nou create de absolvenții de gimnaziu, la mijlocul clasamentului la cele înființate de către absolvenții de învățământ liceal și universitar și pe locul șase la întreprinderile noi inițiate de absolvenții de învățământ vocațional (fig. nr. 24).

Fig. nr. 24

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

Se menține în continuare concluzia că dezvoltarea unei afaceri proprii este susținută de competențele dobândite și dezvoltate de-a lungul școlarității.

Analiza întreprinderilor nou create în regiunea Sud Vest Oltenia în funcție de categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului întreprinderii, arată că, în perioada 2014-2016, evoluțiile au fost diferite. După o scădere în 2015 față de 2014 (de la 37,7% la 23,6%), procentul de întreprinderi nou create fondate/condușe de persoane cu profesii tehnice a înregistrat o creștere puternică în 2016, ajungând la 45,9% din total. Procentul firmelor înființate de muncitori calificați a avut o creștere în

perioada 2014-2015, de la 22,6% la 39,8%, iar în 2016 s-a menținut la aproximativ același nivel, 39,5%.

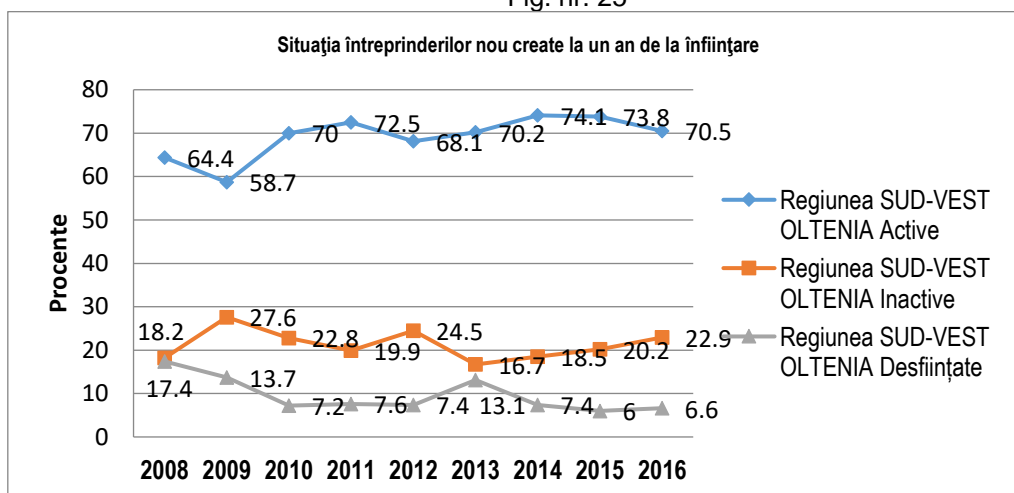
Se observă că un procent din ce în ce mai mic de persoane care au deținut funcții de conducere își înființează propria afacere, cifrele fiind în scădere în perioada 2014-2016, de la 11,1% la 3,6%.

A scăzut destul de mult în 2016 și procentul de întreprinderi nou create de către muncitori necalificați, 11%, față de 28,6% în 2014 și 29,4% în 2015.

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, în 2016, Sud Vest Oltenia s-a situat pe primul loc în ceea ce privește întreprinderile nou create de către persoanele cu profesii tehnice, pe locul al doilea la întreprinderile nou create de către muncitori calificați și pe locul al treilea în cazul s-a aflat pe ultimul loc în ceea ce privește întreprinderile nou create de către muncitori necalificați.

Pentru perioada 2008-2016 este analizat și statutului întreprinderilor nou create la un an de la înființare. Statistica oficială arată că procentul întreprinderilor active, după un an de la înregistrare, a avut creșteri în perioadele 2009-2011 și 2012-2014. De remarcat este faptul că în intervalul 2015-2016 se constată din nou o scădere a acestui segment. Perioadele 2011-2012 și 2013-2016 au reprezentat perioade de stagnare în activitatea multora dintre întreprinderile noi, având în vedere creșterea numărului de firme noi inactive în aceste intervale. Procentul de întreprinderi desființate s-a micșorat aproape continuu în perioada 2008-2012, a avut un salt în anul 2013 (13,1% din total), în perioada 2013-2015 a continuat să scadă până la 6%, iar în anul 2016 a crescut ușor până la 6,6% (fig. nr. 25).

Fig. nr. 25

Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

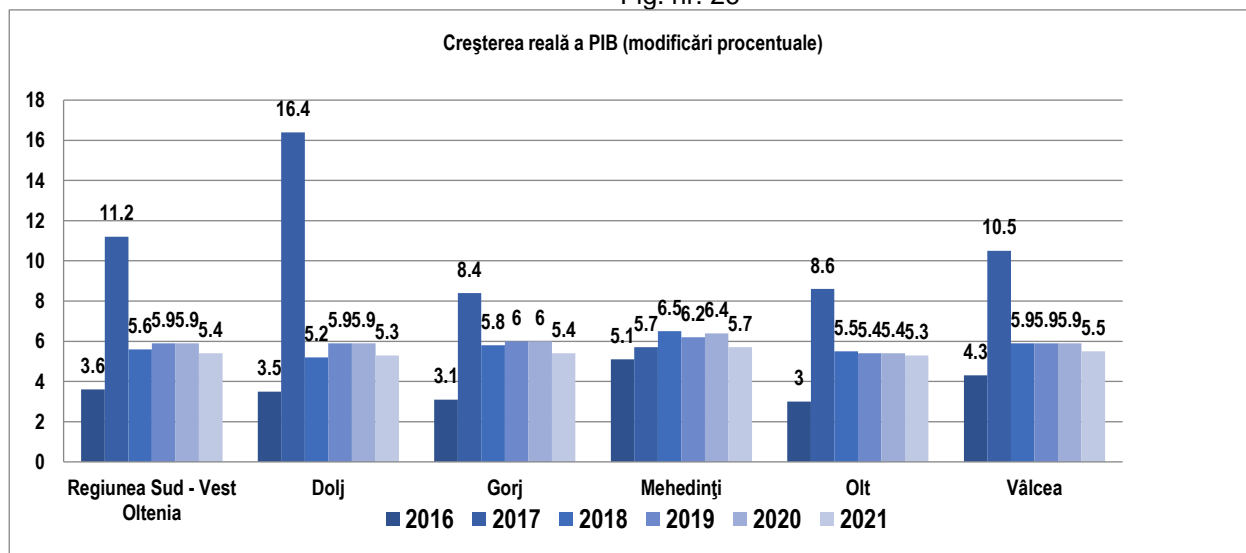
Se poate aprecia că majoritatea întreprinderilor nou create în perioada 2008-2016 au potențial de dezvoltare, având în vedere că procentele de firme desființate este destul de mic în comparație cu perioadele anterioare.

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁶

Conform Comisiei Naționale de Prognoză, evoluția prognozată a PIB la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, este în sensul creșterii acestuia până în 2021, plusurile fiind de minim 5,4% de la an an, începând cu anul 2018 (fig. nr. 26).

²⁶Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. nr. 26

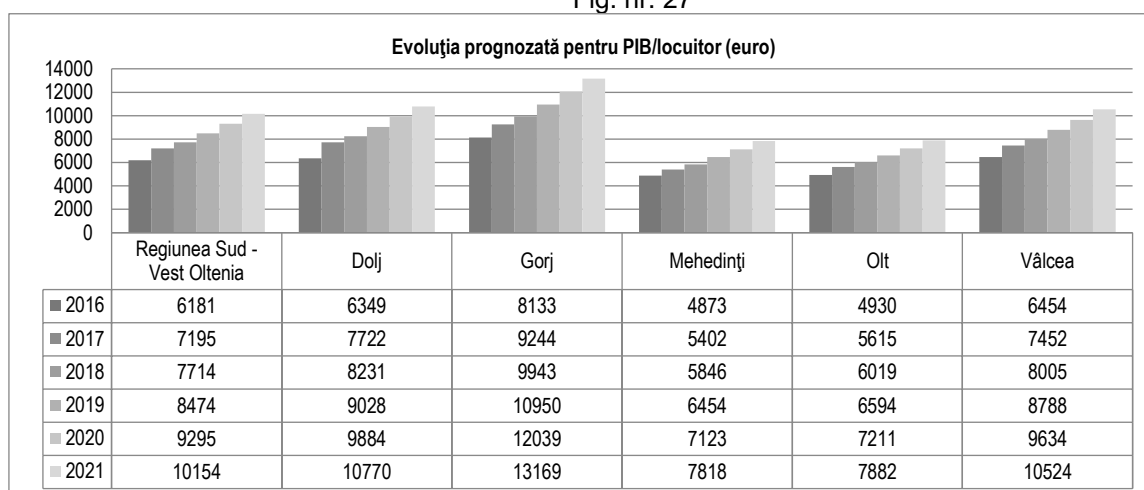

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognază

PIB-ul prognozat pe județele componente ale regiunii indică, de asemenea, creșteri până în 2021, procente fiind diferite de la un județ la altul.

Prognoza **PIB/locuitor** în perspectiva anului 2021, indică faptul că valoarea acestui indicator va fi în creștere de la un an la altul, atât în regiune, cât și în județele componente (fig. nr. 27).

Fig. nr. 27

Sursa datelor: Comisia Națională de Prognază

La nivel regional, PIB/locuitor va avea, în 2021, o creștere cu 64% față de valoarea din 2016, iar la nivelul județelor creșterile din 2021, comparativ cu 2016, vor fi: Dolj-cu 70%, Gorj-cu 62%, Mehedinți-cu 60,5%, Olt-cu 60%, Vâlcea-cu 63%.

Numărul mediu de angajați în regiune va avea de asemenea un trend ascendent, fiind prognozată o creștere de la 370,7 mii persoane în 2016, la 445 mii persoane în 2021 (creștere cu 20%). În județe creșterile vor fi diferite, în ordine acestea fiind: Olt (+26,4%), Mehedinți (+22,5%), Dolj (+20%), Gorj (+17%) și Vâlcea (+ 16,5%).

Câștigul salarial mediu net lunar la nivel regional este prognozat a se situa, în 2021, la circa 85,4% din salariul net la nivel național, regiunea Sud Vest Oltenia situându-se în anul 2021 pe ultimul loc în clasamentul regiunilor de dezvoltare din acest punct de vedere. Trebuie precizat faptul că acest câștig net va crește de la un an la altul cu procente situate între 8,4% (în 2019 față de 2018) și 6% (în 2021 față de 2020).

Indicii de disparitate la nivel regional, calculați conform metodologiei Institutului Național de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național, relevă faptul că, în Sud Vest Oltenia, se prognozează, în medie, o creștere a ponderii PIB/locuitor regional

în PIB/locuitor național ajungând de la 75,7% în 2019, la 77,1% în perspectiva anului 2021.

4.3. Alte informații și informații parțiale

Pentru perioada de programare 2014-2020, la nivelul regiunii, au fost elaborate documente strategice coordonate de Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia, drept condiționalități pentru lansarea programelor operaționale și în scopul utilizării eficiente a fondurilor destinate dezvoltării regionale:

- Planul de Dezvoltare Regională Sud-Vest Oltenia 2014 – 2020;
- Studiu Strategia Regională de Inovare pentru Specializare Inteligentă.

Sunt abordate, în continuare, aspecte relevante privind domeniile economice regionale specifice, subliniate și în cadrul aceste documente, care vin în completarea informațiilor prezentate anterior.

4.3.1. Cercetarea – dezvoltarea

În regiunea Sud Vest Oltenia, conform datelor statistice oficiale disponibile în perioada 2008-2016, sectorul de cercetare-dezvoltare-inovare (CDI) a avut un număr redus de salariați. Spre exemplu, în 2016, în Oltenia se regăseau numai 4% din numărul total de persoane implicate în acest sector la nivel național. Județul cu cel mai mare număr de cercetători este Dolj, urmat de Vâlcea, Gorj, Olt și Mehedinți, conform datelor de mai jos:

Număr salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare

Ani	UM: Număr persoane								
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	2321	2290	2315	2282	2076	2058	1960	2101	2025
Dolj	1845	1861	1934	1889	1975	1764	1653	1757	1689
Gorj	237	206	166	161	69	85	82	75	74
Mehedinți	2	2	:	:	:	:	:	:	:
Olt	18	13	16	19	26	1	2	15	7
Vâlcea	219	208	199	213	6	208	223	254	255

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Și cheltuielile pentru CDI au avut o evoluție modestă în anii 2008-2016, conform datelor statistice oficiale, prezentate în continuare:

UM: mii lei RON

	Anul 2008	Anul 2009	Anul 2010	Anul 2011	Anul 2012	Anul 2013	Anul 2014	Anul 2015	Anul 2016
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	88164	75738	70137	125644	58321	89023	73198	108776	80555
Dolj	59395	46011	41142	56322	55362	46649	16941	23669	27632
Gorj	4031	3663	1537	18352	2203	1923	2436	2051	2358
Mehedinți	19	3	:	:	:	:	:	:	:
Olt	510	436	611	624	712	194	406	798	1368
Vâlcea	24209	25625	26847	50346	44	40257	53415	82258	49197

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Nivelul de cheltuieli la nivel de regiune, a scăzut în anul 2016, după o creștere substanțială în 2015, iar în județe situația este diferită: în județele Dolj și Olt sumele alocate activității de CDI au avut o creștere continuă în perioada 2014-2016, în timp ce

în Gorj și Vâlcea evoluțiile au fost fluctuante. Pentru județul Mehedinți nu sunt date disponibile.

Conform Strategiei de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia (pag. 136) și PDR Sud Vest Oltenia 2014-2020 (pag 179), în regiune își desfășoară activitatea următoarele entități de cercetare-dezvoltare-inovare:

- **Institute de interes național:** Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice - ICSI Râmnicu Vâlcea; INCD și ÎNCERCĂRI pentru ELECTROTEHNICĂ - ICMET Craiova; Institutul Național de Cercetare Dezvoltare pentru Ecologie Industrială ECOIND - Sucursala Vâlcea, Râmnicu Vâlcea;

- **Institute, centre de cercetare și stațiuni de cercetare:** Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Pomicolă Craiova; Stațiunea de Cercetări Agricole Șimnicu de Jos; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Legumicolă Ișalnița; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare pentru Cultura Plantelor de Nisipuri Dăbuleni, Stațiunea Didactică Experimentală Craiova, Institutul de Criogenie și Separări Izotopice Râmnicu Vâlcea; Centrul Național de Cercetare pentru Hidrogen și Pile de Combustie Râmnicu Vâlcea; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare în Pomicultură Râmnicu Vâlcea; Stațiunea de Cercetare - Dezvoltare Viti-vinicolă Drăgășani; Stațiunea de Cercetare și Producție Pomicolă Tg. Jiu; Stațiunea de Cercetare Pomicolă Strejești; Institutul de Cercetări Socio Umane "C.S. Nicolăescu Ploșor"; Institutul de Cercetare Științifică, Inginerie Tehnologică și Proiectare Mine pe Lignit Craiova;

- **Universități:** Universitatea din Craiova; Universitatea de Medicină și Farmacie din Craiova; Universitatea "Constantin Brâncuși" Târgu Jiu;

- **Societăți comerciale:** Artego SA Tg. Jiu, Popeci Craiova, INDA Craiova, INAS Craiova, Softronic Craiova.

Pentru perioada de programare 2014-2020, prin Strategia Regională de Inovare pentru Specializare Inteligentă, în urma analizei regionale și a cercetărilor de teren, sunt propuse domeniile cu potențial de dezvoltare care pot asigura o specializare inteligentă a regiunii Sud-Vest Oltenia:

1. Inginerie industrială și transporturi
2. Energie durabilă și mediu
3. Medicină inovativă fundamentală și aplicativă
4. Agricultură și industrie alimentară
5. Turism și identitate culturală

4.3.2. Industria

(informații preluate din PDR SVO 2014-2020, pag 268 – 290 și actualizate)

Sectorul industrial s-a dezvoltat la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia încă din prima jumătate a secolului XX, motiv pentru care toate oscilațiile acestui domeniu au avut efecte puternice și asupra populației. Închiderea unor unități industriale în zonele monoindustriale a determinat apariția unor grave probleme economice și sociale, în special în zonele amintite.

Pe județe, printre firmele care concentrează importante resurse umane și financiare, se numără:

-în Dolj: CEZ Distribuție, care deservește șapte județe, respectiv Dolj, Gorj, Olt, Mehedinți, Vâlcea, Argeș și Teleorman; Ford România S.A a cărei activitate economică este aceea de fabricare a autovehiculelor de transport rutier;

-în Gorj: Societatea Comercială Complexul Energetic Oltenia - S.A. înființată prin fuziunea Societății Comerciale Complexul Energetic Craiova-S.A., Societății Comerciale Complexul Energetic Rovinari-S.A., Societății Comerciale Complexul Energetic Turceni

- S.A. și a Societății Naționale a Lignitului Oltenia S.A. Societatea își are sediul social în Târgu Jiu, iar activitatea efectivă se desfășoară în județele Gorj, Mehedinți și Dolj

-în Mehedinți: Compania C&C MH Confort S.R.L. care activează în construcții civile și industriale; șantierul naval SEVERNAV

-în Olt: Alro SA, cea mai mare companie producătoare de aluminiu din Europa Centrală și de Est (exceptând Rusia); VITMETCO Extrusion SRL, compania Pirelli Tyres România, parte din Grupul de firme Pirelli & C Spa, care produce anvelope performante și cabluri metalice; TMK Artrom Slatina specializată în producția de țevi din oțel fără sudură; SC Bekaert Slatina SRL (fosta Cord Romania SRL) producător de sârmă de oțel; Prysmian Group, companie specializată în dezvoltarea, proiectarea, producerea, furnizarea și instalarea unei game variate de cabluri pentru o mare diversitate de aplicații la nivelul industriei energetice și de telecomunicații.

-în Vâlcea: Oltchim S.A., companie de produse chimice, care deține și Fabrica de conserve Râureni, complexul Suinprod, S.C. Vel Pitar S.A., reprezentativă pentru morărit și panificație; US Govora care produce sodă calcinată ușoară și grea, silicat de sodiu lichid, silicat de sodiu solid și derivați ai sodei.

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Regiunea Sud Vest Oltenia este traversată de Axa prioritară 7 rutieră a rețelei europene de transport rutier-TEN-T (fostul Coridor Pan-european IV), ramura sudică: Lugoj – Drobeta Turnu Severin – Craiova – Calafat, cu varianta Șimian – Maglavit. De asemenea, regiunea este traversată și de 4 drumuri europene: E70 (Timișoara – Orșova - Drobeta Turnu Severin – Filiași – Craiova – Caracal - Roșiori- Alexandria – București - Giurgiu); E79 (Oradea – Deva – Târgu Jiu – Filiași – Craiova - Calafat); E81 (Satu Mare – Cluj – Sebeș – Sibiu - Râmnicu Vâlcea - Pitești); E574 (Craiova – Slatina – Pitești – Câmpulung – Brașov - Bacău) (Strategia de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia -pag. 27).

Conform INS, în anul 2017, regiunea deținea 11293 km de drumuri publice, din care 4692 km drumuri modernizate (41,5%). Din total, 2190 km sunt drumuri naționale, 4650 km drumuri județene și 4453 km drumuri comunale.

Drumurile naționale din regiune sunt modernizate în proporție de 90% (1976 km), cele județene în proporție de 35% (1597 km), iar cele comunale în proporție de 25% (1119 km).

Nu există autostrăzi în regiunea SV Oltenia.

Rețeaua de căi ferate în exploatare în anul 2017 (conform INS), de 990 km, reprezintă 9,2 % din totalul național. Liniile electrificate au o lungime de 507 km, reprezentând 51,2 % din lungimea căilor ferate ce străbat regiunea (peste media națională de 37,4 %) și 12,6% din totalul căilor electrificate naționale. Cu toate acestea, densitatea căilor ferate în regiune este cea mai mică din țară – 33,8 km/1000 km², fiind sub media națională (45,2 km/1000 km²). Principalul nod feroviar este Craiova având legături cu localitățile din regiune și din țară.

O caracteristică importantă a infrastructurii de transport feroviar din regiune este determinată de prezența Coridorului de Cale ferată IV, pe ramura Sofia-Salonic, Sofia-Istanbul, care pune în legătură Arad, Timișoara, Craiova și Calafat. Acest tronson face parte din proiectul prioritar TEN-T 22, Axa de cale ferată Atena – Sofia – Budapesta – Viena – Praga - Numberg/Dresden.

Un eveniment important pentru dezvoltarea infrastructurii de transport, a fost finalizarea, în anul 2013, a lucrărilor la podul Vidin-Calafat de pe Dunăre și deschiderea acestuia pentru trafic. Podul permite atât circulația autovehiculelor, cât și a trenurilor, și dispune pe lângă cele două benzi de circulație rutieră în fiecare direcție, și de o linie de cale ferată, contribuind astfel la asigurarea unui flux direct pentru traficul de călători și

de marfă, la creșterea capacității de transport feroviar și la reducerea timpului necesar pentru parcurgerea distanței Craiova - Golenți – Vidin. (Strategia de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia -pag. 30)

Traficul pe căi navigabile este în exclusivitate realizat pe Dunăre. De-a lungul celor 1.075 km ai fluviului din România, în cele 20 orașe localizate pe malul românesc sunt de asemenea porturi fluviale din care 5 aparțin regiunii Oltenia: Orșova, Drobeta Turnu-Severin, Calafat, Bechet și Corabia. Pe lângă acestea, regiunea Oltenia mai dispune și de porturile din comunele: Svințița, Dubova (unde se află și portul Tisovița), Gruia, Cetate și Rast (PDR SVO, pag. 145).

Traficul aerian este asigurat prin Aeroportul Internațional Craiova, obiectiv de maximă importanță în dezvoltarea zonei de sud vest a țării, așa cum este precizat în documentele strategice regionale. Aeroportul deservește întreaga zonă a Olteniei, fiind cea mai apropiată poartă aeriană pentru cele cinci județe : Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea.

Includerea aeroportului în Master Planul de Transport al României s-a dovedit o oportunitate de investiții importante în modernizarea infrastructurii și permițând creșterea capacității de operare a acestuia.

Rețeaua de străzi orășenești din SV Oltenia era în 2016 de 3014 km (conform ultimelor date statistice disponibile), care reprezintă 9,7% din totalul național. Un număr de 2052 km sunt modernizați, care reprezintă 68% din totalul regional.

Principalele mijloace de transport rutier sunt autobuzele și microbuzele, prezente în toate județele regiunii. În Dolj, în municipiul Craiova, funcționează și transportul prin intermediul tramvaielor, iar în Gorj, municipiul Târgu Jiu, transportul cu troleibuzele.

Analiza datelor cu privire la caracteristicile infrastructurii de telecomunicații la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia evidențiază nevoia dezvoltării acesteia, pornind de la relativ slabă dezvoltare a acestei infrastructurii comparativ cu restul regiunilor de dezvoltare ale țării. Eforturi trebuie depuse și pentru dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații în zonele mai puțin accesibile ale regiunii.

În ceea ce privește serviciile de acces la internet la puncte fixe, analiza datelor furnizate de Autoritatea Națională pentru Administrare și Reglementare în Comunicații (ANCOM) evidențiază faptul că gradul de penetrare a acestor servicii a crescut constant începând cu anul 2007, la nivelul anului 2014, acesta fiind dublu comparativ cu începutul perioadei de analiză. Astfel, la nivel național, în anul 2014, gradul de penetrare a serviciilor de acces la internet la puncte fixe era de 54%, regiunea Sud Vest Oltenia înregistrând și de această dată un procent sub media națională: de doar 41%, în creștere cu 4 puncte procentuale comparativ cu anul 2012.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, județele Dolj și Gorj înregistrau în anul 2014 cel mai mare grad de penetrare a serviciilor de acces la internet la puncte fixe la nivel de gospodărie: de 47%, respectiv 46%, cel mai redus grad fiind înregistrat în județele Mehedinți și Olt (34%) (Strategia de Dezvoltare Inteligentă pentru regiunea Sud Vest Oltenia -pag. 35-38).

3.3.4. Agricultura

(informații preluate din PDR SVO 2014-2020, pag 384- 459)

Regiunile prezintă anumite particularități în ceea ce privește structura lor economică, ceea ce face ca anumite sectoare să joace un rol hotărâtor în dezvoltarea lor viitoare. Astfel economia regiunilor din sudul țării, cum este și regiunea Sud Vest Oltenia este influențată de evoluția sectorului agricol, acesta deținând în zonele respective ponderi importante, ceea ce face ca în anii cu condiții vitrege pentru agricultură creșterea produsului intern brut să fie influențată negativ.

Regiunea Sud Vest Oltenia, cu o suprafață agricolă de 1.797.633 hectare, se situează se afla pe locul 7 între regiunile țării deținând 12,32% din suprafața agricolă națională. Oltenia deține deasemenea locul 2 în ceea ce privește viile și pepinierele viticole, de 38.261 hectare, ca și pentru suprafața ocupată cu pomi și pepiniere pomicole (de 40.410 hectare) și locul 5 în privința suprafeței de păduri (872.508 hectare).

40,09% din populația ocupată în economia regiunii la sfârșitul anului 2011, era reprezentată de populația ocupată în agricultură. Ponderi superioare mediei regionale se înregistrau în județele Olt (48,09%), Mehedinți (46,77%) și Dolj (41,94%) și ponderi inferioare mediei regionale în județele Valcea (34,47%) și Gorj (28,43%).

Regiunea Sud-Vest Oltenia este de tip agricol echilibrat, cu ponderi mai ridicate ale culturilor de cereale și plante uleioase.

În regiune există unități de cercetare-dezvoltare în subordinea A.S.A.S. organizate ca institute, centre și stațiuni de cercetare-dezvoltare.

4.3.5. Turismul

(conform PDR SVO 2014-2020, pag 331-383)

Potențialul turistic al regiunii este diversificat, regiunea dispunând de arii protejate, parcuri naturale, munți, peșteri, zone rurale nepoluate, ape minerale și stațiuni balneare, pescuit și vânătoare, atracții culturale.

Baza o constituie turismul social, destinat persoanelor în vârstă și subvenționat de la bugetul de stat. Cu toate că regiunea dispune de resurse pentru turismul montan, speologic, balnear, rural, de vânătoare și pescuit, bazele de tratament aferente unor stațiuni balneare au un grad înalt de uzură și sunt neadaptate la standardele concurenței europene, infrastructura turistică în regiune putând fi caracterizată mai degrabă ca având un standard calitativ scăzut, inclusiv în ceea ce privește infrastructura de agrement precum și de o calitate slabă a serviciilor de cazare.

Turismul reprezintă pentru regiunea Sud-Vest Oltenia un sector economic care dispune de un valoros potențial de dezvoltare, neexploatat încă suficient și care poate deveni o sursă de atractivitate atât a investitorilor cât și a turiștilor (români și străini). Marele avantaj al acestei regiuni pentru dezvoltarea turismului este oferit de prezența resurselor naturale și culturale de o mare diversitate și armonios repartizate în teritoriu care dau posibilitatea practicării întregii game de forme de turism.

Valorificarea surselor de finanțare pentru dezvoltarea resurselor umane din domeniu, la nivel liceal, universitar și la nivelul formării profesionale continue a adulților constituie o oportunitate de dezvoltare a turismului în Oltenia, prin prisma îmbunătățirii serviciilor oferite și creșterea calității factorului uman care operează în turismul din regiune.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030 stabilește obiective concrete pentru trecerea, într-un interval de timp rezonabil și realist, la modelul de dezvoltare generator de valoare adăugată înaltă, propulsat de interesul pentru cunoaștere și inovare, orientat spre îmbunătățirea continuă a calității vieții oamenilor și a relațiilor dintre ei în armonie cu mediul natural.

Ca orientare generală, documentul vizează realizarea următoarelor obiective strategice pe termen scurt, mediu și lung:

Orizont 2013: Încorporarea organică a principiilor și practicilor dezvoltării durabile în ansamblul programelor și politicilor publice ale României;

Orizont 2020: Atingerea nivelului mediu actual al țărilor Uniunii Europene la principalii indicatori ai dezvoltării durabile;

Orizont 2030: Apropierea semnificativă a României de nivelul mediu din acel an al țărilor UE.

Îndeplinirea acestor obiective strategice a avut în vedere pe termen mediu și lung, o creștere economică ridicată și, în consecință, o reducere substanțială a decalajelor economico-sociale dintre România și celelalte state membre ale UE.

În acest moment pot fi analizate rezultatele deja înregistrate, în raport cu obiectivele stabilite pentru orizontul 2013, și pot fi reconsiderate obiectivele rămase relevante pentru Orizontul 2020 și 2030; astfel, indicatorul sintetic prin care se masoară procesul de convergență reală, produsul intern brut pe cap de locuitor al României, era estimat să depășească în anul 2013 media UE din acel moment, să se apropie de media UE în anul 2020 și să fie ușor superior nivelului mediu european în anul 2030.

Direcțiile principale de acțiune, printre care se regăsește și educația și formarea profesională, detaliate pe sectoare și orizonturi de timp sunt:

- Corelarea rațională a obiectivelor de dezvoltare, inclusiv a programelor investiționale în profil inter-sectorial și regional, cu potențialul și capacitatea de susținere a capitalului natural;

- Modernizarea accelerată a sistemelor de educație și formare profesională, sănătate publică și servicii sociale, ținând seama de evoluțiile demografice și de impactul acestora pe piața muncii;

- Folosirea generalizată a celor mai bune tehnologii existente, din punct de vedere economic și ecologic, în deciziile investiționale;

- Anticiparea efectelor schimbărilor climatice și elaborarea atât a unor soluții de adaptare pe termen lung, cât și a unor planuri de măsuri pentru situații de criză generate de fenomene naturale sau antropice;

- Asigurarea securității și siguranței alimentare;

- Identificarea unor surse suplimentare de finanțare pentru realizarea unor proiecte și programe de anvergură, în special în domeniile infrastructurii, energiei, protecției mediului, siguranței alimentare, educației, sănătății și serviciilor sociale;

- Protecția și punerea în valoare a patrimoniului cultural și natural național; racordarea la normele și standardele europene privind calitatea vieții să fie însoțită de revitalizarea, în modernitate, a unor moduri de viață tradiționale, în special în zonele montane și cele umede.

În cadrul Temeleor inter - și trans – sectoriale sunt abordate două sectoare de interes din perspectiva elaborării PRAI, și anume: 1.1. Educație și formare profesională și 1.2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea

Tabelul nr. 2 prezintă mai jos pe scurt Obiectivele pe termen scurt, mediu și lung aferente acestor teme, cu exemple de direcții de acțiuni și măsuri.

Tabel nr. 2

Tema inter- și trans-sectorială		
	1.1. Educație și formare profesională	1.2. Cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, inovarea
Orizont 2013 termen scurt Obiectiv național	Dezvoltarea capitalului uman și creșterea competitivității prin corelarea educației și învățării pe tot parcursul vieții cu piața muncii și asigurarea oportunității sporite pentru participarea viitoare pe o piață a muncii modernă, flexibilă și incluzivă.	Atingerea mediei UE la indicatorii de bază ce descriu structura și performanța sistemului de cercetare, dezvoltare și inovare.
directii de actiune / masuri	-Conținuturi de educație socio-culturală pe teme locale și universale -Conținuturi de educație ambientală -Conținuturi de educație și formare tehnică și profesională prin competențe și pro-atitudini, abilități și aptitudini; etica în mijlocul dezvoltării durabilității sociale.	Crearea de cunoștințe și creșterea vizibilității internaționale a cercetării românești Creșterea competitivității economiei românești prin promovarea inovării Creșterea calității sociale a cercetării

Orizont 2020 - termen mediu Obiectiv național	Atingerea nivelului mediu de performanță al UE în domeniul educației și formării profesionale, cu excepția serviciilor în mediul rural și pentru grupurile dezavantajate, unde țintele sunt cele ale UE pentru 2010.	Încadrarea cercetării românești în fluxul principal al evoluțiilor științifice și tehnologice din UE; generalizarea activităților inovative; apariția unor centre de excelență cu impact internațional.
directii de actiune / masuri	-Restructurarea ciclurilor de învățământ pe baza Cadrul Național al Calificărilor -Dezvoltarea capacității și inovației instituționale, -Profesionalizarea managementului educațional și școlar -Deschiderea sistemului formal de educație prin recunoașterea achizițiilor de învățare dobândite în contexte non-formale sau informale. -Dezvoltarea bazei instituționale și logistice a sistemului educațional național, -Creșterea calității procesului de formare a personalului didactic și de conducere din învățământ -Accentuarea pregătirii tinerilor pentru a se instrui pe tot parcursul vieții, -Dezvoltarea unor programe de studiu diferențiate conform specificului regiunilor și nevoilor elevilor/ -Extinderea învățământului și formării profesionale de calitate în mediul rural, cultivarea egalității de șanse și atragerea în sistemul educațional a tinerilor din grupurile defavorizate. -Extinderea cooperării internaționale	Se are în vedere perfecționarea, în continuare, a cadrului legislativ, regulatoriu și instituțional, dezvoltarea interfeței cu firmele inovative și promovarea cofinanțării cu capitalul privat. Cheltuielile publice pentru cercetare-dezvoltare-inovare în universități și unități specializate se vor ridica la cel puțin 3% din PIB.
Orizont 2030- termen lung Obiectiv național:	Situarea sistemului de învățământ și formare profesională din România la nivelul performanțelor superioare din UE; apropierea semnificativă de nivelul mediu al UE în privința serviciilor educaționale oferite în mediul rural și pentru persoanele provenite din medii dezavantajate sau cu dizabilități.	Statornicirea principalelor elemente ale societății și economiei bazate pe cunoaștere; contribuții esențiale ale cercetării românești la realizarea obiectivelor complexe ale dezvoltării durabile.
Directii de actiune / masuri	-Principiile și practicile dezvoltării durabile vor fi încorporate organic în ansamblul politicilor educaționale -Eficiența internă și externă a sistemului de educație va fi în continuare obiectivul principal.. -Metodologia de evaluare, certificare și atestare a calității actului educațional se va alinia la procedurile de raportare la reperatele de performanță adoptate în Uniunea Europeană -Extinderea în continuare a cooperării internaționale.	

Sursa: Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030

4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă–aspecte specifice ruralului montan

Zona montană defavorizată a României, constituie un teritoriu special, de interes național, cu un imens potențial economic, social, cultural și de mediu.

La nivel național, prin orientările strategice pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate (2014 – 2020) sunt stabilite principalele direcții de urmat pentru asigurarea creșterii atractivității și dezvoltării durabile a zonei montane defavorizate, prin punerea în valoare a resurselor, stabilizarea populației, menținerea identității culturale, creșterea puterii economice la nivel local, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural.

Zona montană defavorizată din România este constituită din suma suprafețelor unităților administrativ-teritoriale (UAT) desemnate conform următoarelor criterii:

- unitățile administrativ-teritoriale (UAT) situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) care aparțin de aceste UAT;

- UAT situate la altitudini medii între 400 – 600 m și care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) care aparțin de aceste UAT.

În regiunea Sud Vest Oltenia, județele cu zonă montană sunt **Gorj, Mehedinți și Vâlcea**.

Aceste zone se disting prin dezavantaje naturale, ce nu pot fi schimbate (altitudine, climă, pantă, fertilitate scăzută a solului, perioade mai scurte de vegetație) și prin dezavantaje structurale, precum scăderea populației tinere, distanțele mari față de centrele decizionale și administrative, izolare față de căile de comunicație și piețele de desfacere.

Populația din zona montană s-a redus constant în ultima perioadă, reducerea principală, fiind pentru categoria de persoane cu vârste cuprinse între 0 și 19 ani, la categoria de vârstă peste 65 de ani înregistrându-se o creștere, ceea ce indică o tendință de îmbătrânire a populației.

Reducerea la categoria de vârstă 0-19 ani a fost influențată de scăderea natalității și creșterii migrației către alte regiuni sau țări. Migrația este cauzată în mare parte de reducerea ofertei locurilor de muncă și accesului deficitar la servicii de interes general (reducerea numărului de școli și spitale în special în zona rurală, infrastructură de transport precară).

Datele analizate arată reducerea drastică a numărului elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial și micșorarea numărului unităților de învățământ primar și gimnazial.

Învățământul profesional și tehnic agricol adaptat specificității montane a fost creat, fiind accesibile deja o serie de calificări profesionale, după cum urmează: fermier montan, lucrător/tehnician în agroturism, lucrător/tehnician în agricultura ecologică, tehnician agromontan. Totuși, pregătirea practică a elevilor este îngreunată din cauza lipsei unor parteneriate dintre unitățile de învățământ cu profil montan și agenți economici relevanți care să ofere condiții adecvate de pregătire și un model integrat de activitate economică viabilă, adaptat zonei montane care să promoveze principiile fundamentale pe care trebuie să se bazeze dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate.

Măsurile stabilite prin orientări strategice pentru perioada 2014-2020, sunt în acord cu prevederile din cadrul Legii nr 347/2004 a muntelui, republicată care reglementează modalitățile de dezvoltare și protecție a zonei montane prin punerea în valoare a resurselor, pentru stabilizarea populației, creșterea puterii economice la nivel local și național, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural.

Cu impact direct pentru educația și formare, sunt stabilite obiective specifice care urmăresc menținerea populației tinere în zonele montane defavorizate, cu accent pe zona rurală, dar și modernizarea infrastructurii de transport și pentru serviciile de bază. În realizarea obiectivelor sunt vizate acțiuni de natură să sprijine dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate, cu precădere prin abordarea următoarelor teme:

agricultura, resursele umane, populația tânără, activitățile din sfera economică, turismul, infrastructura de transport și serviciile de bază, resursele forestiere, biodiversitatea, managementul deșeurilor, patrimoniul imaterial și creația contemporană și patrimoniul cultural material.

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Diminuarea disparităților interregionale în ceea ce privește sectoarele economice trebuie susținute și prin educație și formare de calitate, care să ofere absolvenților posibilitatea să acceadă pe piața muncii și în același timp să își dezvolte aptitudinile antreprenoriale.

- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - diversitatea activităților industriale, ponderea crescută a serviciilor, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

- Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Se desprind două direcții de acțiune la nivel regional și local:

- aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;

- adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).

- Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse, prin:

- asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide

- consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.)

- promovarea învățării pe parcursul întregii vieți

- Ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate, trebuie avute în vedere:

- Creșterea numărului de absolvenți cu nivel 3 de calificare

- Limbile străine

- Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare

- Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice – artistice

- IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.

- Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile, pentru adaptarea rapidă la cerințele de competențe specializate ale angajatorilor

- Parteneriatul școală-agenți economici - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte diversitatea categoriilor de agenți economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) și de activități producătoare de bunuri și servicii.

- Sunt necesare măsuri active în scopul dezvoltării unor calificări din sectorul agricol, cât și de dezvoltare a infrastructurii educaționale agricole, de natură să dezvolte sectoarele direct productive din agricultură, inclusiv prin antreprenariat.

- Nivelul ridicat al investițiilor din industria prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, comerț, agricultură, turism vor trebui susținute de dezvoltarea calificărilor profesionale din aceste domenii, care să furnizeze forța de muncă necesară.

5. Piața muncii la nivel regional

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodăria (AMIGO)

Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodăria (AMIGO) este concepută ca o sursă importantă de informații intercenzitare asupra forței de muncă; ancheta furnizează, într-o manieră coerentă, date esențiale asupra principalelor segmente de populație (activă-ocupată și în șomaj-inactivă), cu numeroase posibilități de corelare și structurare după caracteristici demo-socio-economice diverse, în condiții de comparabilitate internațională.

5.1.1. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁷

Populația activă din punct de vedere economic cuprinde toate persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în cursul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.

Încadrarea populației pe categorii, după participarea la activitatea economică, se face conform principiului priorității ocupării față de șomaj și a șomajului față de inactivitate.

În regiunea Sud-Vest Oltenia populația activă era, în 2017, în număr de 924.915 persoane, reprezentând 10,14% din populația activă a țării, de 9.120.000 persoane.

Analiza valorilor din perioada 2002-2017 arată o reducere de 21% (în 2017 față de 2002) a populației active la nivelul regiunii, procent mult mai mare față de reducerea la nivel național, de 9,5%, în aceeași perioadă. Evoluția cifrelor a fost fluctuantă pe parcursul perioadei de analiză, remarcându-se creșterea numărului de persoane active în 2017, față de anul anterior (925.000 persoane-2017, 874.000 persoane-2016)

În mod similar, reducerea numărului de persoane active se manifestă și pe sexe, această scădere fiind mai evidentă pentru populația activă feminină (27% scădere față de 15,5% în cazul populației masculine). Creșterea din 2017 față de 2016 s-a manifestat mai mult în rândul populației active feminine, în comparație cu cea masculină.

Analiza pe medii rezidențiale, arată că, în mediul urban, populația activă a avut o tendință de creștere continuă în perioada 2002-2006, pentru ca în intervalul următor evoluția să fie fluctuantă, pe fondul general de diminuare a cifrelor. Procentul total de scădere în 2017 față de 2002 a fost de 10,3%. În mediul rural cifrele au fost oscilante pe întreaga perioadă de analiză, însă tendința generală a fost de diminuare, în 2017 fiind cu 27% mai puține persoane active față de față de 2002.

Nivelurile de scădere de la nivel regional sunt, atât pe sexe, cât și pe medii rezidențiale, mult peste cele de la nivel național, fapt de natură să conducă la dezechilibre majore în ceea ce privește asigurarea forței de muncă în sectoarele economice.

Rata de activitate este un alt indicator important în cadrul anchetelor AMIGO și reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x, în populația totală din aceeași grupă de vârstă x.

La nivelul regiunii, cifrele indică evoluții fluctuante în perioada de analiză 2002-2017, în jurul valorii de 66%, diminuările și creșterile nedepășind, în general, 2% de la un an la altul, situație similară cu cea de la nivel național. O situație diferită a fost

²⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCI” – [pentru vizualizare clic aici](#)

înregistrată, însă, în anii 2015 și 2016, când rata de activitate regională a înregistrat cele mai joase procente, 62,9%, respectiv 62,2%.

Analiza **pe sexe** relevă faptul că rata de activitate este mai mare în cazul sexului masculin decât în cazul sexului feminin, pe întreaga perioadă de analiză.

Ca evoluție de-a lungul intervalului de analiză, rata de activitate a populației feminine din Sud Vest Oltenia a scăzut cu 4,3% în anul 2017, față de anul 2002, cea mai însemnată scădere anuală fiind de 5,5% (în 2015 față de 2014). Valorile s-au menținut în jurul a 60% per ansamblu.

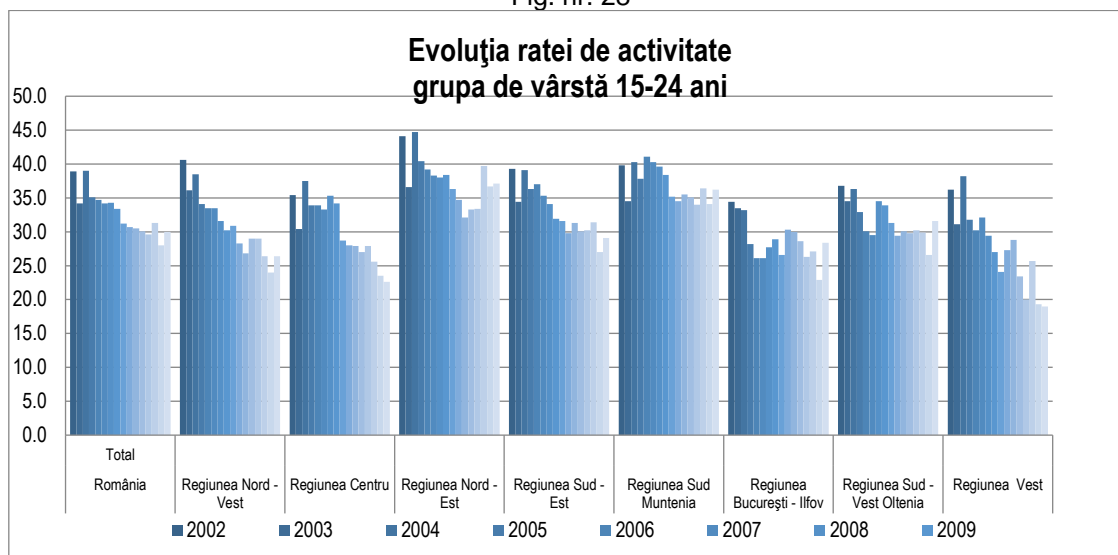
Pentru populația masculină, procentele înregistrate au fost în plaja de valori 70%-75%, având evoluții fluctuante de la un an la altul; în 2017 s-a înregistrat o creștere de 3,2% față de 2002. Procentul de creștere este sub nivelul național, de 5,5%.

Comparația cifrelor **pe medii de rezidență** arată că în mediul rural rata de activitate este sensibil crescută față de mediul urban. Valorile acestui indicator, în zona urbană, au fost oscilante în perioada 2002-2016, de +/- maxim 2%, în jurul valorii de 60%. În anul 2017, procentul a crescut la 64,5%, fiind maximul perioadei de analiză.

În mediul rural rata de activitate a înregistrat scăderi aproape continue din 2002, când se înregistra un procent de 73,5%, ajungând în 2017 la 68,3%. Minimul perioadei s-a evidențiat în anul 2016, respectiv 61,7%. Situația la nivel regional este similară nivelului național, însă procentele de scădere au fost mai mici.

Prezintă interes, din punct de vedere al educației și formării profesionale, **rata de activitate a tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani**. În regiunea Sud Vest Oltenia, acest indicator are valori sub 37%, cea mai ridicată valoare fiind în 2002, de 36,8%, sub media națională, de 38,9% (fig. nr. 28).

Fig. nr. 28

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Trebuie precizat faptul că unul din motivele pentru care aceste procente sunt scăzute este faptul că o mare parte din tinerii de 15-24 ani sunt cuprinși în sistemul de educație, pe nivel preuniversitar sau universitar.

Din punct de vedere al evoluției cifrelor, se observă că procentele au scăzut de la un an la altul, tendința de scădere a ratei de activitate a tinerilor manifestându-se cel mai acut în perioada 2002-2007 la nivel regional, în mod similar cu nivelul național; în anul 2008 în regiune s-a înregistrat o creștere semnificativă, de 5% față de anul anterior (de la 29,5% la 34,5%). În perioada următoare s-au înregistrat fluctuații, dar pe fondul unei scăderi generale, în anul 2016 înregistrându-se un nou minim de 26,6%, sub media națională, de 28%. În anul 2017 rata de activitate a tinerilor a înregistrat o creștere de 5%, ajungând la 31,6%.

Analiza cifrelor pe sexe relevă faptul că rata de activitate pentru populația masculină de 15-24 ani este mai mare decât pentru populația feminină, situație întâlnită și la nivel național, pe întreaga perioadă de analiză 2002-2017.

Evoluția cifrelor este similară celei pentru rata totală de activitate, cu un maxim în 2008, la ambele sexe, scăderi până în 2016 și o creștere substanțială în 2017 față de anul anterior.

Analiza pe medii de rezidență scoate în evidență faptul că, atât la nivel regional, cât și la nivel național, în perioada 2002-2017, rata de activitate pentru grupa 15-24 ani are, în general, în mediul urban, valori sub procentul total la nivel regional, în timp ce în mediul rural procentul depășește media regională. Trendul, pe intervalul de analiză, este de scădere a ratei de activitate, până în 2016, pentru ca în 2017 să se înregistreze o sensibilă creștere pe toate palierele.

5.1.2. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁸

Conform metodologiei AMIGO, **populația ocupată** cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, se regăseau, în anul 2017, un număr de 853 mii de persoane ocupate, care reprezenta 9,84% din totalul populației ocupate din România. Urmărirea datelor statistice anuale, arată o scădere continuă a numărului de persoane ocupate în perioada 2002-2007, urmată de o ușoară creștere în 2008, pentru ca în perioada următoare tendința generală să fie de diminuare, chiar dacă valorile anuale au oscilat în jurul a 900 mii de persoane. În anul 2015 s-a înregistrat cea mai mare scădere a populației ocupate față de anul precedent (cu 108 mii persoane), iar în 2017 numărul de persoane ocupate a crescut cu 66 de mii. Procentul total de scădere în perioada 2002-2017 este de 21,2%.

Analiza pe sexe în perioada 2002-2017 relevă faptul că populația ocupată de sex masculin este preponderentă și, dacă la începutul perioadei, cifrele erau destul de apropiate (578 mii bărbați și 505 mii femei), în anul 2017 decalajul s-a adâncit, înregistrându-se 488 mii persoane ocupate de sex masculin și 366 mii persoane ocupate de sex feminin.

Tendința perioadei de analiză a fost de scădere ca și la nivel național, însă procentele de scădere regionale au fost mult mai mari decât cele pe țară: populația ocupată masculină din regiune a scăzut cu 15,6%, față de numai 2,7% diminuare la nivel național, iar populația ocupată feminină a scăzut cu 27,5% în regiune, față de 10,1% procentul de diminuare pe țară.

Statistica populației ocupate în funcție de mediul de rezidență, în perioada 2002-2017, arată că în mediul rural numărul de persoane ocupate este mai mare decât în mediul urban, însă diminuările au fost mai însemnate în rural (scădere de 30,7%) față de urban (scădere de 5,6%). În comparație cu nivelul național, unde s-a înregistrat o creștere în perioada de referință, de 3,5%, a populației ocupate urbane, regiunea Sud Vest Oltenia a continuat să piardă din acest punct de vedere, chiar dacă în intervalul 2015-2017 s-a înregistrat o creștere cu circa 20 de mii a numărului de persoane ocupate.

Rata de ocupare reprezintă, conform definiției anchetei AMIGO, ponderea populației ocupate dintr-o anumită grupă de vârstă în populația totală din aceeași grupă de vârstă.

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a,b PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Datele statistice oficiale privind rata de ocupare s-au calculat pentru populația în vârstă de muncă de 15-64 ani.

Conform acestor date, în regiunea Sud Vest Oltenia, acest indicator a avut, în intervalul 2002-2017 o evoluție oscilantă. Procentul s-a situat, în intervalul 2002-2014, în jurul valorii de 60% (plus sau minus max 2%). În anul 2015 rata de ocupare a înregistrat o diminuare însemnată, de circa 6% față de anul precedent (56,2% în 2015 față de 62,1% în 2014) ca rezultat al unor dezechilibre structurale accentuate, cât și a deficitului de performanță economică și competitivitate. În 2016 procentul a continuat să scadă, ajungând la 55,7%, dar în 2017 este recuperată o mare parte din pierdere, procentul urcând la 61%.

Analiza valorilor pe sexe, arată că rata de ocupare a populației de sex feminin este mai scăzută față de cea a populației de sex masculin cu peste 10 puncte procentuale. Cel mai mare decalaj din perioada analizată, s-a înregistrat în anul 2017, rata de ocupare pentru bărbați fiind cu 16,6% mai mare decât cea pentru femei (69,1% față de 52,5%).

Comparativ cu nivelul național, unde tendința generală a fost de creștere a ratei de ocupare în cazul populației masculine, pe cea mai mare parte a intervalului de analiză, la nivelul regiunii tendința este de descreștere a procentului de ocupare pentru ambele sexe.

În ceea ce privește diferențierea în funcție de mediul de rezidență, rata de ocupare la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, a fost mai mare în mediul rural decât în mediul urban în perioada 2002-2017, cu excepția anului 2016 când situația s-a inversat.

Însă modificări au survenit în ambele medii: dacă în anul 2002 valorile acestui indicator erau mult diferite (70,9% în rural față de 52,3% în urban), în 2017 procentele sunt mult mai apropiate ca valoare (62,6% în rural și 59,3% în urban). În restul perioadei diferențele se mențin în jurul valorii de 12%.

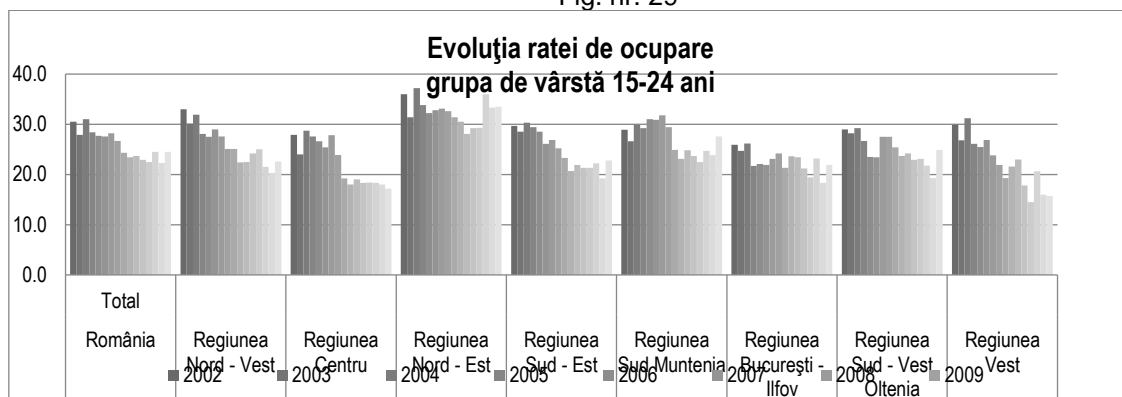
De remarcat este faptul că, la nivel național, în ultimii doi ani de analiză, procentul ratei de ocupare în mediul urban a depășit nivelul celei din mediul rural, fiind, în același timp, în creștere continuă.

Pe parcursul ultimilor ani se constată o subocupare care afectează populația feminină și pe cea din mediul rural.

Grupa de vârstă 15-24 ani prezintă interes și din punct de vedere al ocupării.

În regiunea Sud Vest Oltenia, rata de ocupare pentru această categorie a avut valori reduse, sub 30%, situându-se mult sub procentele totale de ocupare în întreg intervalul 2002-2017. Minimul perioadei a fost înregistrat în anul 2016, 19,3% din persoanele de 15-24 ani desfășurând o activitate economică. Creșterea procentului din anul următor, 2017, la 24,9% a compensat din scăderea generală la nivel regional a ratei de ocupare a tinerilor în perioada de analiză. Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, Sud Vest Oltenia se situează la mijlocul clasamentului (fig. nr. 29).

Fig. nr. 29

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Analiza pe sexe, relevă faptul că ocuparea pentru tineri este mai scăzută în cazul populației feminine, procente fiind oscilante în intervalul de timp 2002-2017.

Rata de ocupare pentru populația de sex masculin a depășit procente totale, atât la nivel regional, cât și la nivel național, remarcându-se creșterea la nivel regional din anul 2017 față de anul precedent (30,5% în 2017, 23% în 2016).

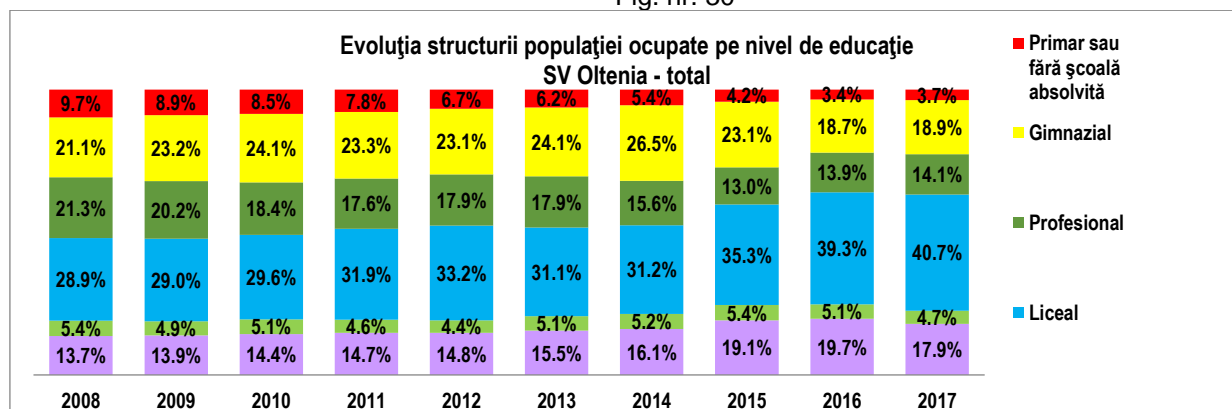
În funcție de mediul de rezidență, ocuparea grupei de vârstă 15-24 de ani este sensibil crescută în mediul rural, față de mediul urban, atât la nivelul regiunii, cât și al țării.

Este o realitate și faptul că un procent semnificativ din populația de 15-24 ani este cuprinsă într-o formă de învățământ, cei mai mulți fiind din mediul urban. O parte a tinerilor din mediul rural renunță la a urma o formă de educație după vârsta de 14 ani, de cele mai multe ori din cauza imposibilității susținerii materiale, fiind constrânși să aleagă un loc de muncă, de multe ori ca necalificați.

Datele statistice privind **populația ocupată** în funcție de **nivelul de instruire** reflectă faptul că, în perioada 2008-2017 a scăzut continuu procentul de populație cu nivel scăzut de educație (gimnazial, primar sau fără școală absolvită), de la 30,8% în 2008, la 22,6% în 2017 (fig. nr. 30).

În același timp, a crescut procentul de populație ocupată cu nivel de instruire liceal de la 28,9% în 2008, ajungând la 40,7% în 2017.

Fig. nr. 30

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Procentul de populație ocupată cu instruire de nivel profesional, a scăzut mult în perioada în care nu au fost absolvenți ai acestui tip de educație, de la 21,3% în 2008, la 13% în 2014, urmare a faptului că în perioada anilor școlari 2009/2010-2013/2014 nu s-a alocat cifră de școlarizare la învățământul profesional după clasa a VIII-a, toți absolvenții de gimnaziu îndreptându-se exclusiv spre liceu. În intervalul 2016-2017, situația s-a redresat ușor, până la 14,1%, urmare a reintroducerii învățământului profesional de doi ani, în anul școlar 2012-2013, după clasa a IX-a, iar din 2014-2015 cel de trei ani, după clasa VIII-a.

Procentul de populație ocupată cu nivel superior de instruire, a cunoscut o creștere constantă în intervalul 2008-2016, de la 13,7% la 19,7%, dar în 2017 acest procent a scăzut la 17,9%.

Analiza pe sexe a structurii populației ocupate arată că populația masculină este predominantă pe nivelul mediu de instruire (profesional, liceal sau postliceal), în timp ce populația de sex feminin deține procente mai mari pe nivelele scăzute de educație (primar, gimnazial, sau fără școală absolvită) și pe nivelul de educație universitar.

Caracteristic pentru analiza pe medii de rezidență este faptul că, în mediul rural, cel mai mare procent îl deține încă populația ocupată cu nivel scăzut de instruire, chiar dacă acest procent este în scădere de-a lungul intervalului de analiză.

În mediul urban, un procent semnificativ de persoane ocupate au nivel superior de instruire, în creștere pe intervalul 2008-2017, de la 27,8% la 31%. Comparativ, în mediul rural acest procent este foarte redus, chiar dacă a crescut în perioada de analiză, de la 2,9% la 7%. Se remarcă procentul în creștere al populației ocupate cu nivel mediu de instruire din mediul rural, de la 46,9% în 2008, la 56,8% în 2017.

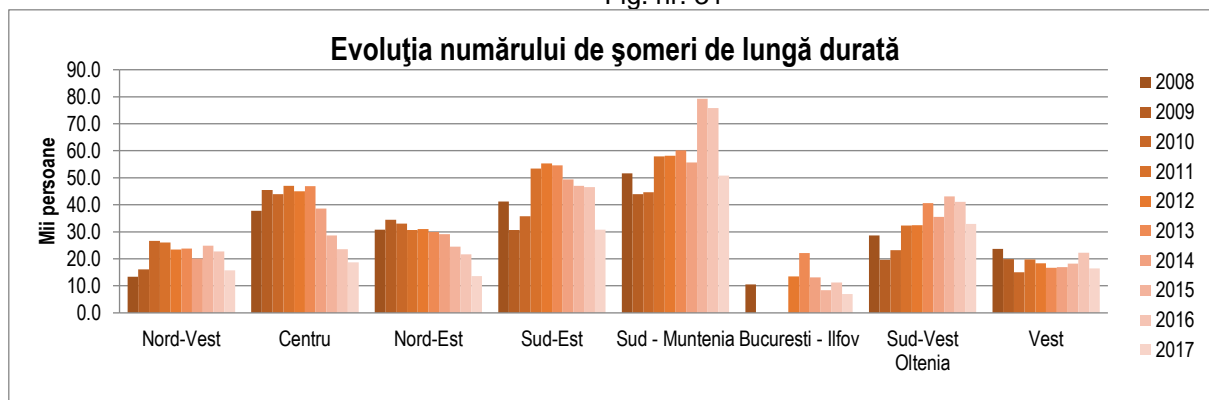
Analiza cifrelor conduce la concluzia că, încă, în mediul rural, este la valori apreciabile nivelul scăzut de educație. Sunt necesare măsuri care să susțină accesul la educație de nivel mediu și superior pentru persoanele rezidente din mediul rural, inclusiv reorganizarea rețelei școlare de nivel profesional și liceal.

5.1.3. Șomajul de lungă durată²⁹

Datele statistice oficiale privind acest fenomen sunt furnizate pentru perioada 2008-2017 de către Biroul Internațional al Muncii (BIM).

Conform acestora, numărul de persoane de minim 25 ani fără un loc de muncă timp de 12 luni și peste, a crescut la nivelul regiunii SV Oltenia, în perioada 2009-2013, în special pe fondul manifestării crizei economice, situație similară cu cea la nivel național și european. În anul 2014 șomerii de lungă durată (SLD) au scăzut ușor ca număr, la nivel regional, similar cu nivelul național și european, însă în anul 2015 fenomenul s-a acutizat din nou, înregistrându-se cel mai mare număr de șomeri de lungă durată din întreaga perioadă de după 2008. În anul 2017, numărul SLD a fost în scădere accentuată pe toate palierele (fig.nr. 31).

Fig. nr. 31

Sursa datelor: Eurostat

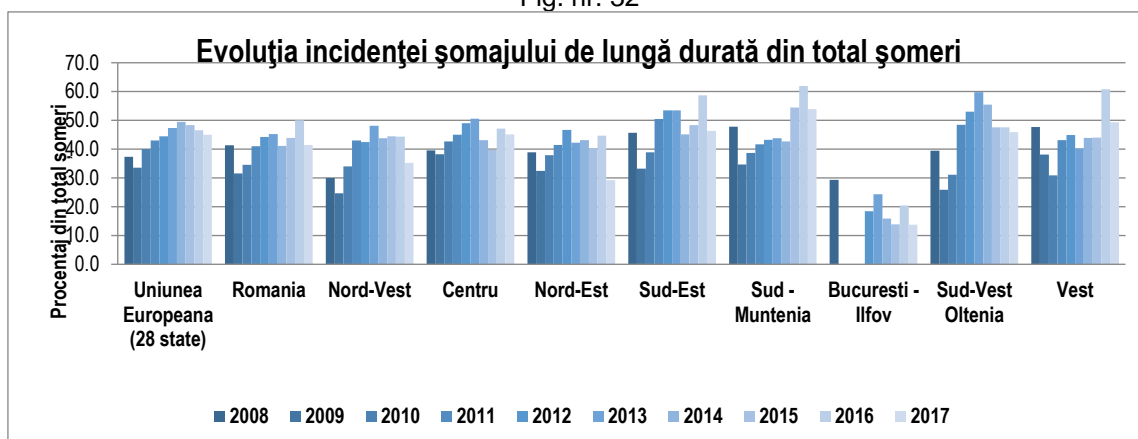
Nivelul șomajului de lungă durată din Sud Vest Oltenia este unul dintre cele mai ridicate din țară, numai Sud Muntenia având număr mai mare de SLD.

Pe lângă rata șomajului de lungă durată, este important să fie pusă în evidență și ponderea șomajului de lungă durată în șomajul total. Aceasta oferă o indicație a incidenței acestui fenomen. În rândul numărului total de șomeri, cei de lungă durată dețin un procent important, în Europa procentul maxim fiind atins în 2014 (49,4% din total), iar în România și în Sud Vest Oltenia în 2013 (45,2% din total la nivel național și 59,8% în regiune- cel mai mare procent din întreaga țară).

Cifrele arată că nici în anii următori situația la nivel regional nu s-a îmbunătățit foarte mult, procentajul SLD, din total șomeri, a fost în scădere, însă nivelurile s-au menținut ridicate la nivelul regiunii: 55,4% în 2014, 45,9% în 2017 (fig. nr. 32).

²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 h PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic [aici](#)

Fig. nr. 32

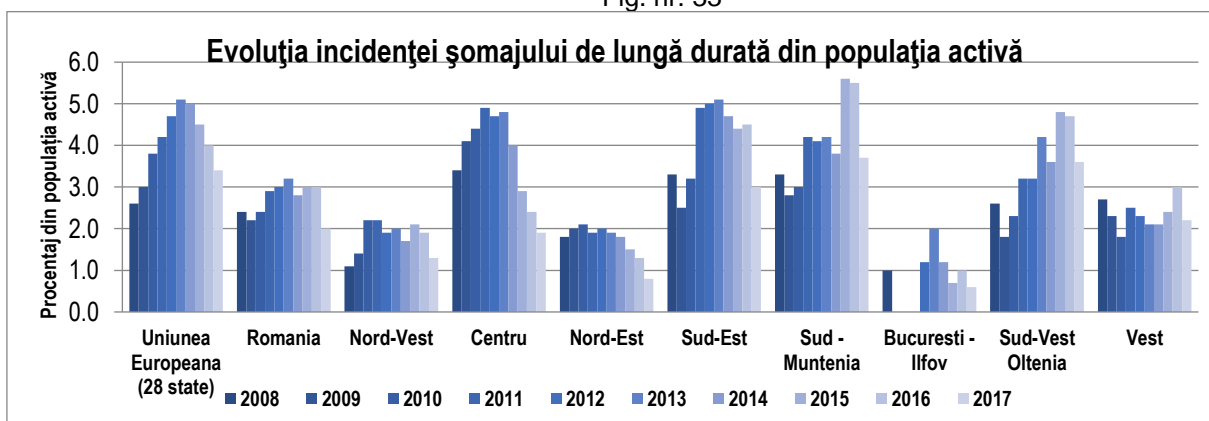

Sursa datelor: Eurostat

Este de interes, de asemenea, analiza datelor pentru a evalua amploarea șomajului de lungă durată, respectiv analiza procentelor de șomeri de lungă durată în totalul populației active pentru fiecare nivel, ca unul dintre principalii indicatori ai acestui fenomen.

Dacă la nivelul Uniunii Europene depășirea crizei economice a însemnat și o scădere continuă a procentului de SLD (de la 5,1% în 2013, la 3,4% în 2017), nu același lucru s-a întâmplat la nivel național și regional. Procentul de SLD în total populație activă a fost fluctuant la nivel de țară, scăzând în perioada 2013-2014, de la 3,2% la 2,8%, crescând apoi în intervalul 2013-2016, la 3%, pentru ca în 2017 să urmeze o nouă scădere la 2%. Regiunea Sud Vest Oltenia are același trend fluctuant, însă procentele sunt superioare celor naționale: în 2013, procentul a fost de 4,2%, iar în anul 2017 acesta a scăzut ușor, la 3,6%, după ce a trecut printr-un maxim de 4,8% în 2015 (fig. nr. 33).

Fig. nr. 33

Sursa datelor: Eurostat

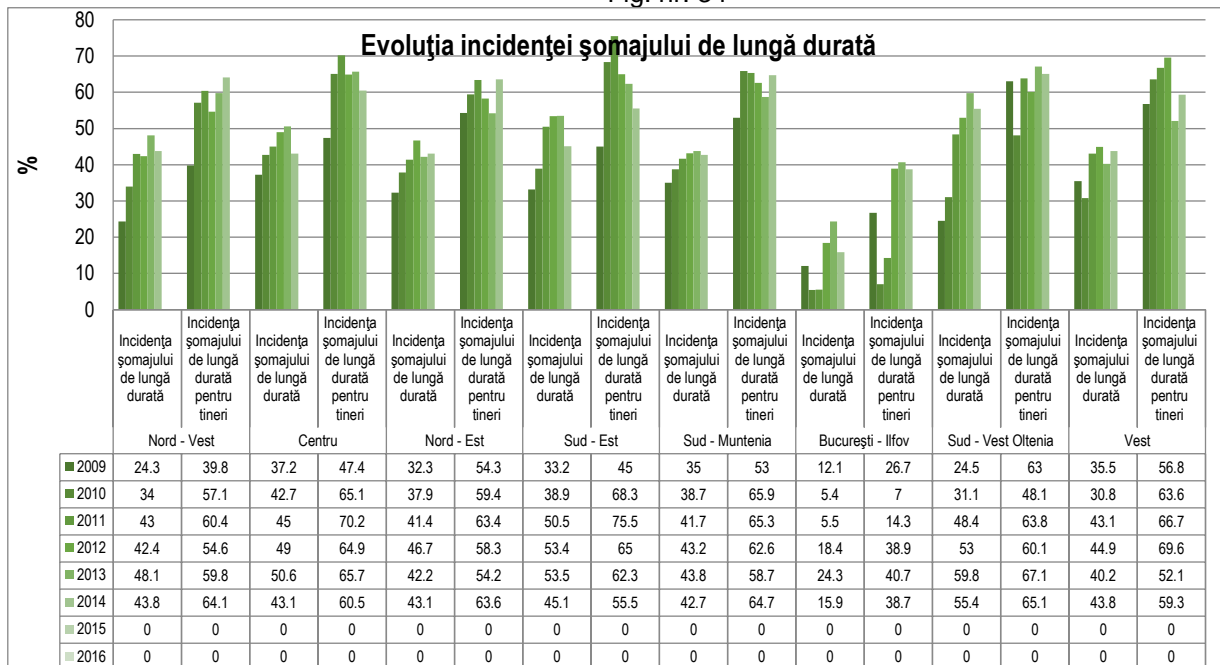
Anchetele AMIGO furnizează și date privind rata șomajului de lungă durată la nivel regional. Analiza cifrelor pentru SV Oltenia se referă la perioada 2009-2016. Seria de date pentru această perioadă a fost calculată în funcție de populația rezidentă, având în vedere criteriul reședinței obișnuite, în condiții de comparabilitate cu rezultatele definitive ale Recensământului Populației și al Locuințelor - 2011. Conform acestor date, rata șomajului de lungă durată a crescut continuu până în 2013, când a atins un maxim de 4,2%, a scăzut apoi ușor în 2014 (la 3,6%), pentru ca în anul 2016 să atingă 4,7%.

Incidența șomajului de lungă durată, exprimată ca ponderea numărului șomerilor de lungă durată (12 luni și peste) în total șomeri, a avut, în mod similar, creșteri

accentuate în intervalul 2009-2013 (de la 24,5%, la 59,8%), pentru ca în perioada 2014-2016, să înregistreze mici diminuări de procent, ajungând în 2016 la 47,6% (fig. nr. 34).

Este important de menționat faptul că persoanele care lucrează în gospodăria proprie nu sunt catalogate ca fiind șomeri și că un procent mare de populație se regăsește în mediul rural.

Fig. nr. 34

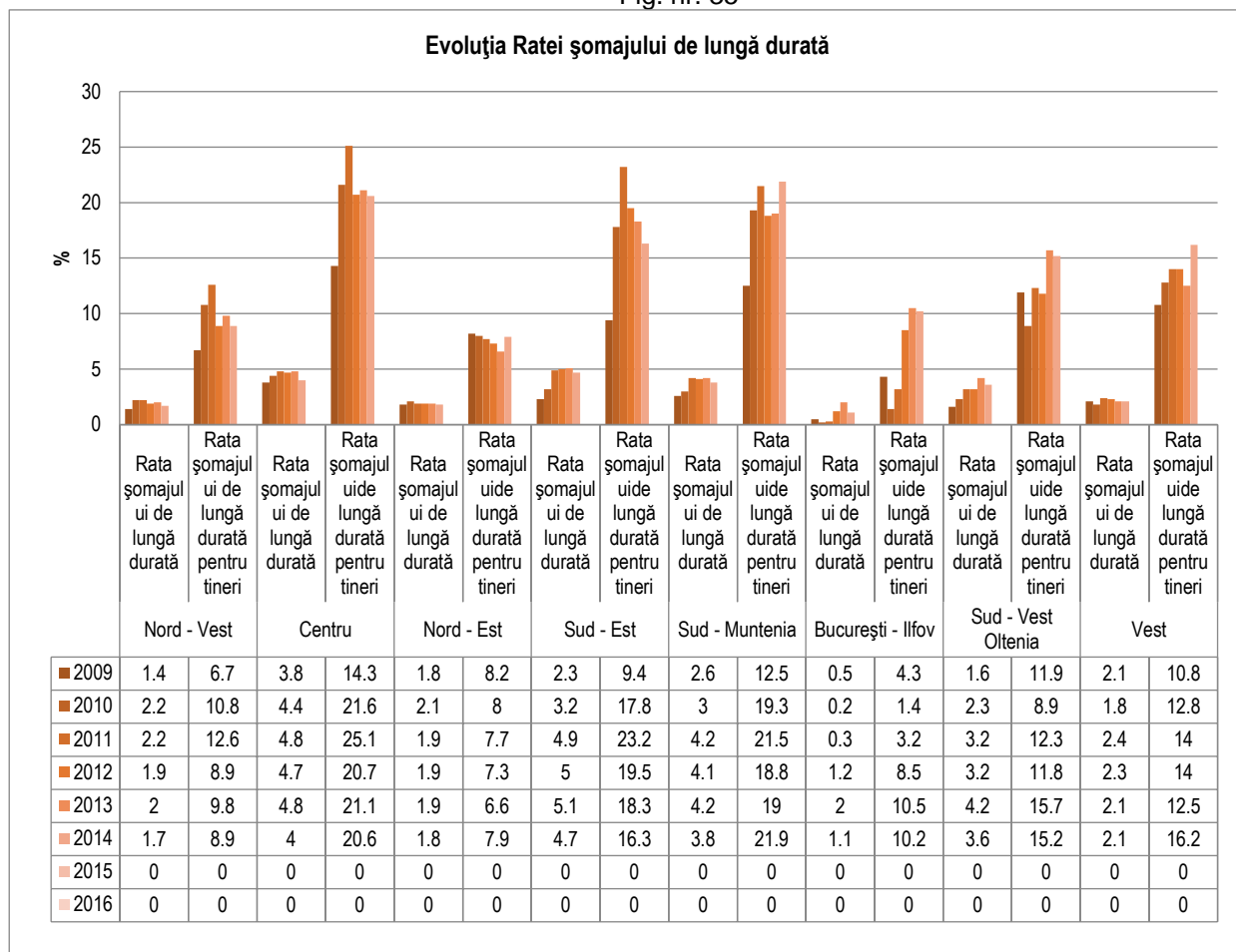
Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2017/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodăria (AMIGO)

Șomajul de lungă durată afectează în mare măsură tinerii, cei mai afectați fiind cei cu vârste cuprinse între 15 și 24 de ani, respectiv tinerii care intră în piața muncii și care trebuie să realizeze tranziția de la școală la viața activă. Procesul de tranziție de la școală la viața activă este, de multe ori, unul extrem de dificil de realizat pentru tinerii care intră în piața muncii, lipsa de experiență fiind considerat ca fiind principalul impediment în inserția profesională a tinerilor.

Tinerii care sunt în șomaj de lungă durată sunt cei mai expuși riscului de sărăcie, iar cu cât perioada petrecută în șomaj este mai lungă cu atât riscul de sărăcie este mai mare.

Rata șomajului de lungă durată (6 luni și peste) pentru tinerii de 15-24 ani a depășit cu mult rata totală în perioada 2009-2016, maximul fiind atins în anul 2015 (16,9%). În 2016, procentul a scăzut nesemnificativ, valoarea înregistrată fiind de 16,6% (fig. nr. 35).

Fig. nr. 35

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2017/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodăria (AMIGO)

De altfel și incidența șomajului de lungă durată pentru tineri, definit ca ponderea șomerilor tineri în total persoane tinere, determinată prin raportarea numărului de șomeri de 15-24 ani la populația totală de 15-24 ani, a atins valori mari la nivel regional, maximul fiind atins în anul 2013, când 67,1% din numărul total de SLD erau tineri de 15-24 de ani (fig. nr). În perioada următoare procentele au scăzut, până la 60,3% în 2016. Studiul datelor oficiale conduce la concluzia că, încă, un procent semnificativ de tineri absolvenți nu își găsesc un loc de muncă.

Șomajul de lungă durată s-a manifestat mai acut în rândul bărbaților, în perioada anilor 2009-2016, ratele anuale pentru sexul masculin fiind duble față de cele pentru sexul feminin.

Analiza evoluției cifrelor arată că, pentru bărbați, rata șomajului a crescut continuu în intervalul 2011-2016, în timp ce rata SLD pentru femei a fost fluctuantă.

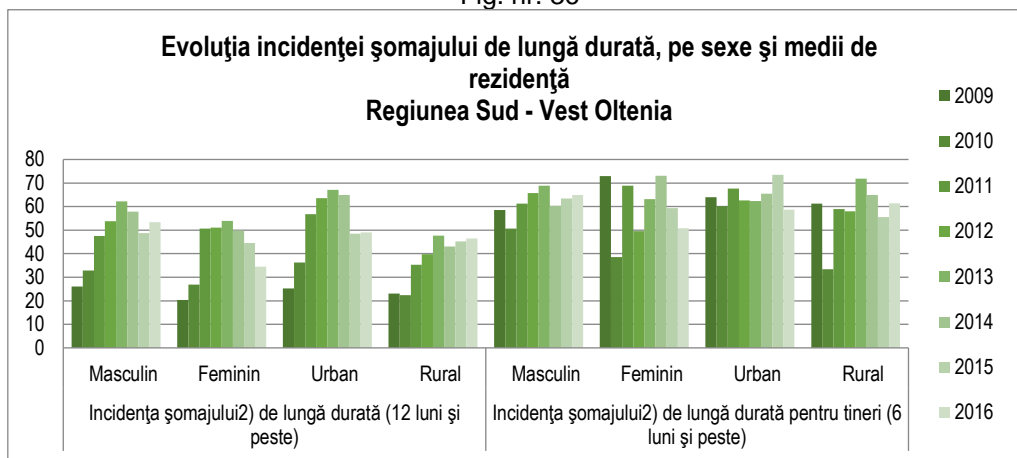
Rata SLD pentru tinerii de 15-24 ani, a avut o creștere aproape continuă pentru sexul masculin, începând cu anul 2010, comparativ cu rata SLD pentru sexul feminin, care a avut o evoluție în dinți de fierăstrău, în același timp procentele fiind mult mai mici pentru femei, comparativ cu cele pentru bărbați, în toată perioada de analiză.

Pe medii rezidențiale, șomajul de lungă durată a avut valori mult mai mari în mediul urban, comparativ cu mediul rural, în intervalul 2009-2015, însă în anul 2016, situația s-a inversat, rata SLD în mediul rural a depășit-o pe cea din urban (4,9% în rural, față de 4,5% în urban).

În rândul tinerilor, valorile pentru șomajul de lungă durată sunt, pe întregul interval de analiză, mult mai mari în urban față de rural.

Referitor la incidența șomajului pe sexe, ca procente generale, se observă că ponderea SLD de sex masculin a fost superioară ponderii șomajului pentru sexul feminin. Pentru tinerii de 15-24 ani situația a fost diferită: dacă în 2009, rata SLD pentru persoanele de sex feminin era mai mare decât cea pentru persoanele de sex masculin, în perioada următoare tendința generală a fost de creștere a șomajului în rândul bărbaților, în timp ce rata șomajului pentru femei a scăzut (fig. nr. 36).

Fig. nr. 36

Sursa datelor: Anuarul Statistic al României, 2017/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodăria (AMIGO)

Incidența șomajului s-a manifestat mult mai pregnant în mediul urban, comparativ cu ruralul, în special pentru segmentul de populație tânără, de 15-24 ani.

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

Balanța forței de muncă este un instrument statistic complex care are ca obiectiv evaluarea resurselor de muncă și a proporției în care este utilizată aceasta în diferite ramuri și sectoare de activitate economico-socială.

Pentru realizarea documentului, au fost utilizate date din: statistica demografică, statistica forței de muncă (ancheta anuală asupra costului forței de muncă în întreprinderi și ancheta forței de muncă în gospodăria-AMIGO) și surse administrative.

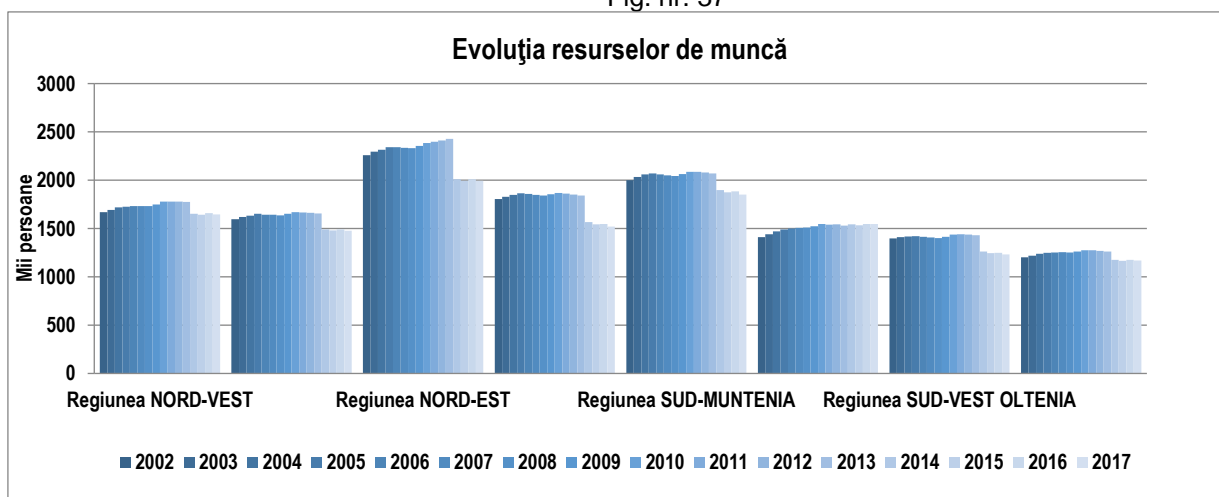
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³⁰

Conform BFM, **resursele de muncă** reprezintă acea categorie de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale.

Perioada de timp analizată la nivel regional este 2002-2017, interval în care resursele de muncă din Oltenia au fost fluctuante. În intervalul 2002-2013 numărul de persoane apte de muncă s-a menținut în general la peste 1.400.000 persoane, cu oscilații reduse în jurul acestei valori. În anul 2014 s-a produs o scădere accentuată a resurselor de muncă la nivel regional (de la 1431,7 mii persoane la 1260,6 mii persoane) situație similară nivelului național, această scădere continuând și în anii următori, ajungând în 2017 la un total de 1231,5 mii persoane (fig. nr. 37).

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 c PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic [aici](#)

Fig. nr. 37

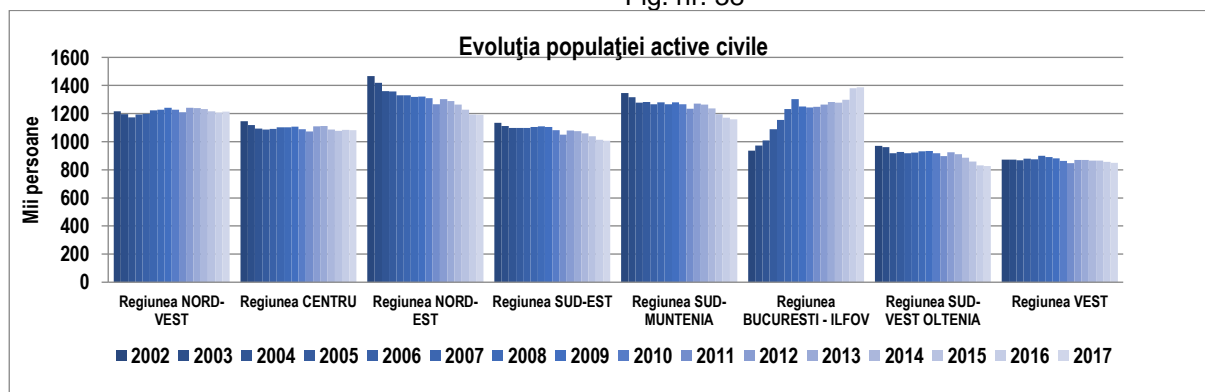
Sursa datelor: INS-Balanța forței de muncă

Analiza comparativă între regiuni arată că singura regiune în care resursele de muncă au crescut numeric este București-Ilfov, în toate celelalte s-au produs scăderi, în procente diferite, însă.

Populația activă civilă reprezintă potențiala forță de muncă din regiune și cuprinde populația ocupată civilă și șomerii.

Aceasta era, în anul 2002, în număr de 970,2 mii persoane. Pe fondul scăderii demografice generale și populația activă a suferit diminuări majore, în anul 2017 ajungând la 827,7 mii persoane (fig. nr. 38).

Fig. nr. 38

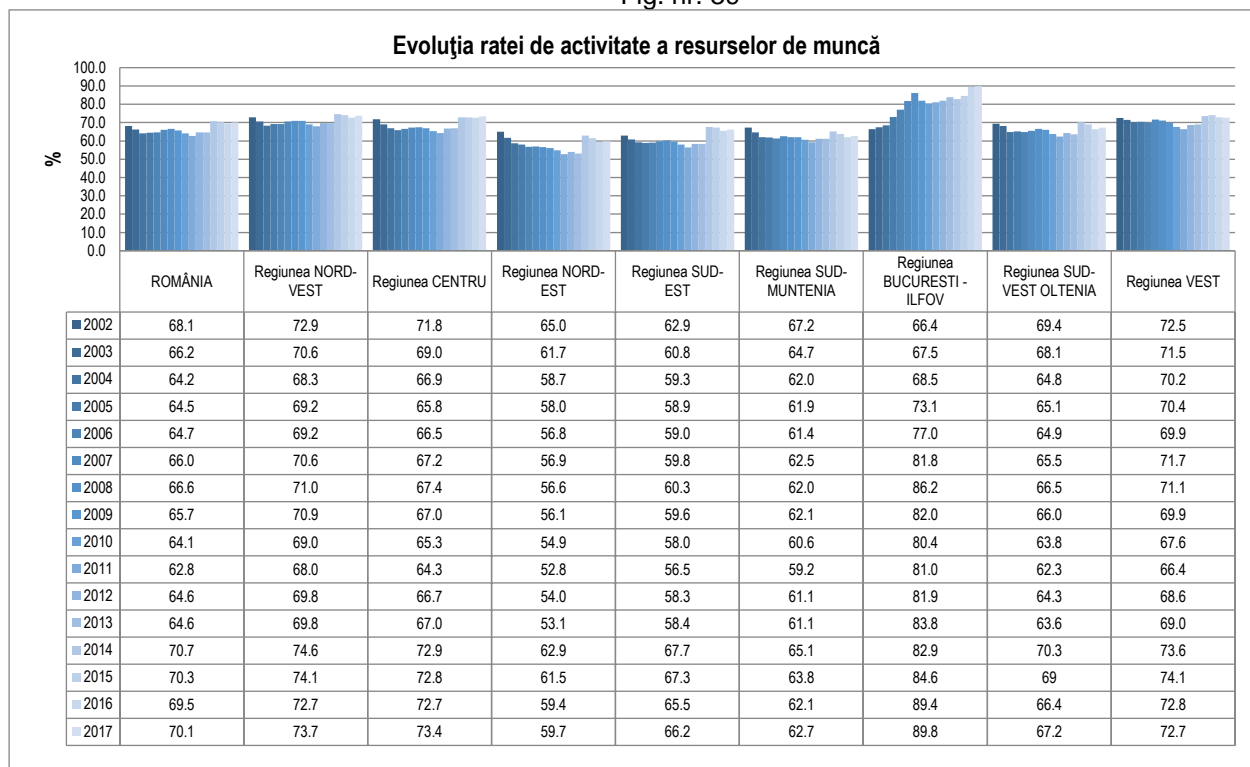

Sursa datelor: INS-Balanța forței de muncă

Un alt indicator al BFM este **rata de activitate** a resurselor de muncă care reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația activă civilă și totalul resurselor de muncă.

Fiind direct proporțional cu numărul persoanelor active și tendința generală a ratei de activitate a fost de diminuare în perioada 2002-2017, de la 69,4% la începutul intervalului, la 66,4% în 2017 (fig. nr. 39).

Fig. nr. 39

Sursa datelor: INS-Balanța forței de muncă

Pe parcursul intervalului de analiză procentele au oscilat în plus sau în minus, ca și la nivel național și al celor mai multe regiuni, singura care face excepție de la acest trend fiind București-Ilfov.

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³¹

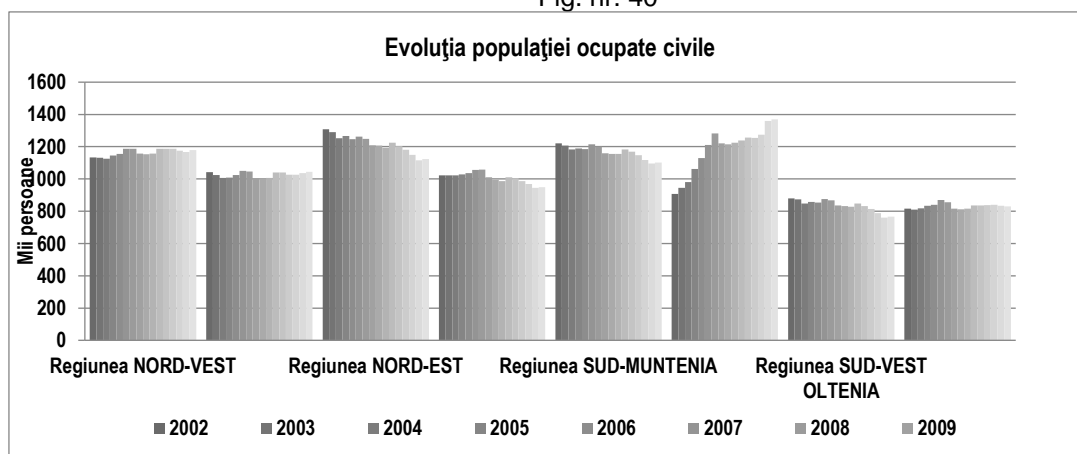
Populația ocupată civilă cuprinde, potrivit metodologiei balanței forței de muncă, toate persoanele care au o ocupație aducătoare de venit, pe care o exercită în mod obișnuit în una din activitățile economiei naționale, fiind încadrate într-o activitate economică sau socială, în baza unui contract de muncă sau în mod independent (pe cont propriu) în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plata în natură etc.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, populația ocupată civilă a cunoscut o diminuare în perioada de analiză 2002-2017, la începutul intervalului fiind în număr de 879,4 mii persoane, pentru ca, în timp, acest număr să scadă până la 767,3 mii persoane în anul 2017 (fig. nr. 40).

Scăderea demografică generală s-a reflectat și în acest indicator, chiar dacă, pe parcursul perioadei, numărul de persoane aducătoare de venit a cunoscut oscilații.

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic [aici](#)

Fig. nr. 40

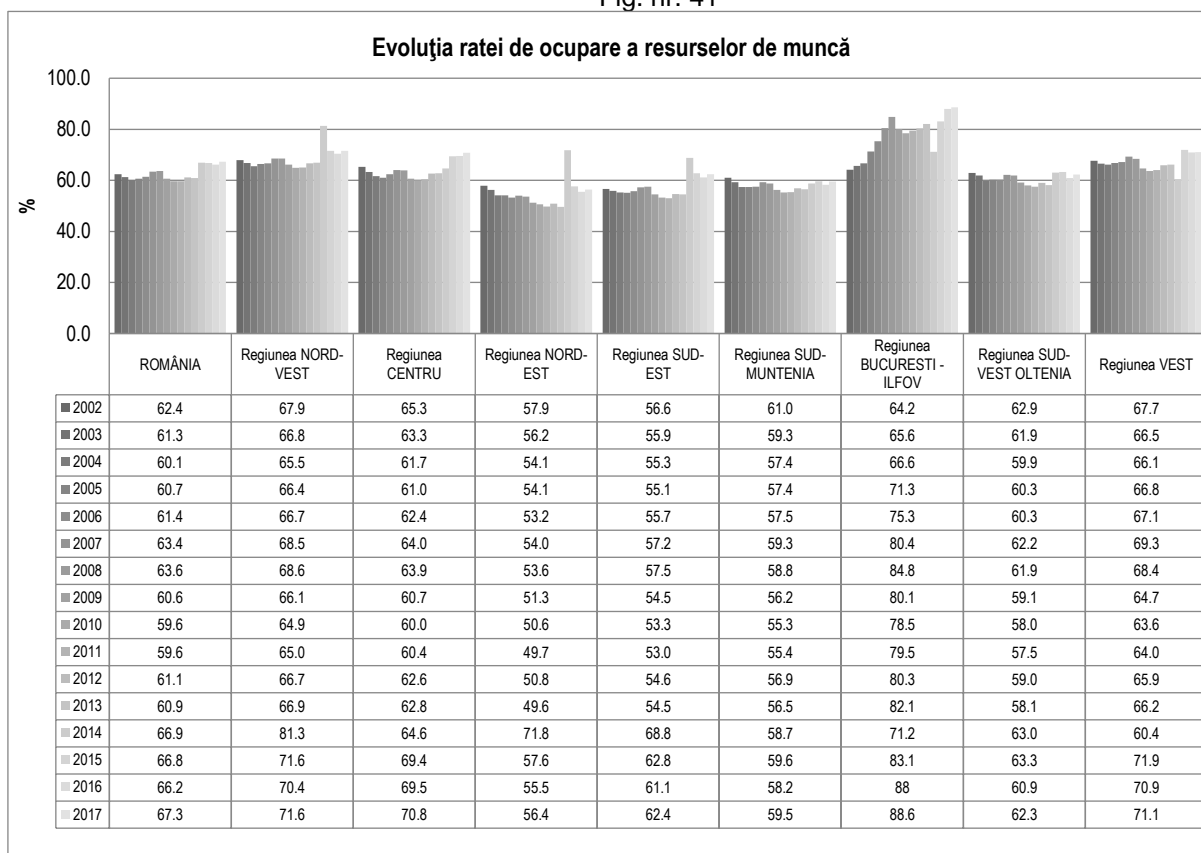
Sursa: INS Baza de date TEMPO

În mod proporțional cu nivelul populației ocupate, a evoluat și **rata de ocupare a resurselor de muncă**, definite ca raportul, exprimat procentual, dintre populația ocupată civilă și resursele de muncă.

În regiunea Sud Vest Oltenia, valoarea ratei de ocupare la începutul perioadei de analiză, în 2002, a fost de 62,9%, iar în anii care au urmat procentele au oscilat, tendința generală fiind de scădere. În anul 2017, procentul a ajuns la 58,1%, sub cel național, de 60,9% și la mijlocul clasamentului pe regiuni (fig. nr. 41).

În cadrul regiunii, singurul județ în care a crescut rata de ocupare este Vâlcea (de la 69,7%, la 72,3% în perioada 2002-2017). Celelalte județe au avut un trend aproximativ constant sau în scădere.

Fig. nr. 41

Sursa: INS Baza de date TEMPO

În vederea analizării distribuției populației ocupate civile pe activități ale economiei naționale, la nivel țării și al regiunii, se are în vedere perioada anilor 2008-2017 (fig. nr. 42). Cifrele arată o ocupare în procent semnificativ în agricultură,

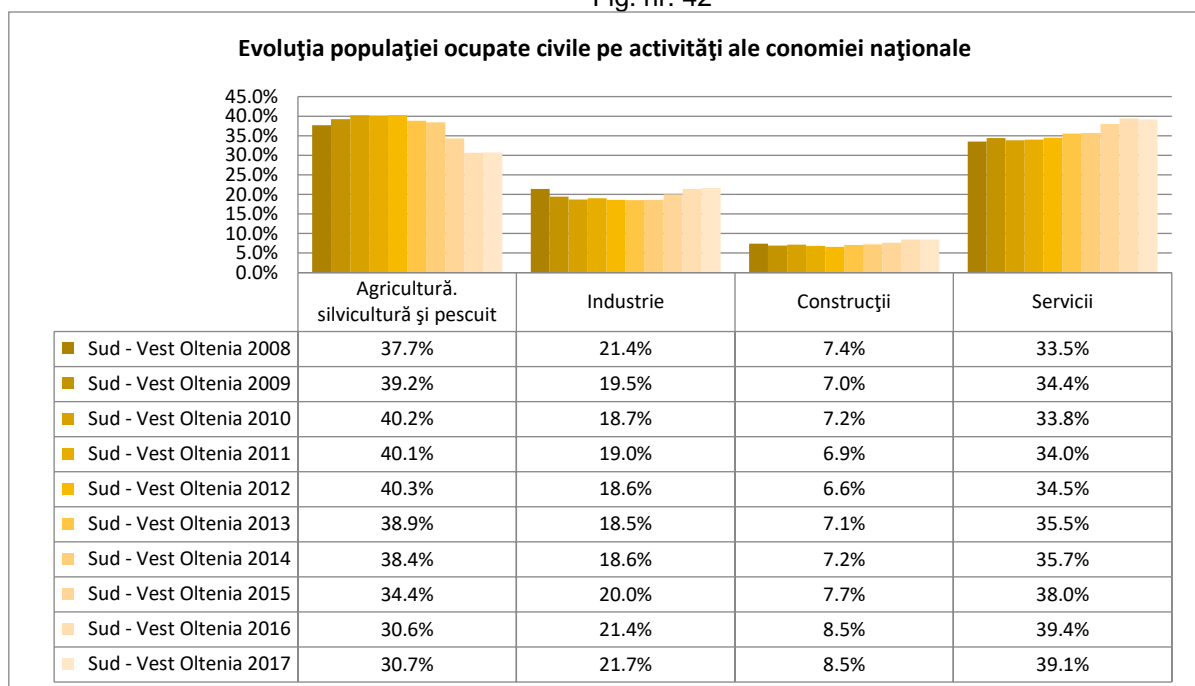
silvicultură și pescuit, de peste 30%, în întreaga perioadă de referință. Acest procent a avut o perioadă de creștere accentuată, până în 2012, când a atins maximul perioadei, 40,3% din populația ocupată regăsindu-se în acest sector economic.

Acest procent s-a diminuat în următorii ani, astfel că, în 2017, procentul a ajuns 30,7%. Ocuparea în agricultură este în continuare destul de mare la nivel regional, valorile depășind cu circa 10% procentul la nivel național.

Serviciile au cunoscut o creștere a ocupării în perioada analizată, în anul 2008 înregistrându-se un procent de 33,5% la nivel regional, procent care a crescut până în 2017 la 39,1%. Cu toate acestea, valorile regionale sunt inferioare nivelului național, unde procentele s-au situat la peste 42% în același interval de timp și au crescut continuu, astfel că în 2017 s-a ajuns la 47,4%.

Construcțiile au cuprins un procent mic de populație ocupată, în medie 7%, cu mici oscilații în jurul acestei valori. Este de remarcat, însă, că în intervalul 2016-2017 a crescut ocuparea în acest sector economic la 8,5%. Din punct de vedere al evoluției, nivelul regional este aproape identic cu cel național în perioada analizată.

Fig. nr. 42

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Populația ocupată din industrie a înregistrat procente în scădere în perioada 2008-2013, de la 21,4% în 2008, la 18,5% în 2013, una din cauzele cele mai importante fiind concedierile colective care au avut loc în sector în această perioadă. Începând din 2014, situația a început să se redreseze, astfel că, în 2017 ocuparea în industrie a ajuns la 21,7%. Situația de la nivel regional este similară cu situația la nivel național.

Sectorul din industrie care absoarbe procentul cel mai mare de populație ocupată este cel al industriei prelucrătoare, peste 13% din populația ocupată fiind cuprinsă aici. Începând din 2012 procentul este în creștere, iar în 2017 a ajuns la 17,1%.

În activitățile economice incluse în servicii se regăsește de asemenea un procent semnificativ de populație ocupată. Procentul cel mai ridicat de ocupare îl întâlnim în comerțul cu ridicata și cu amănuntul și repararea autovehiculelor și motocicletelor, urmat de învățământ, sănătate și asistență socială și transport și depozitare.

Este important de precizat că, în sectorul învățământ, procentul de populație ocupată a fost relativ constant, respectiv 4,5%, cu variații de maxim 0,3% în plus sau în minus pe perioada analizată. Situația este aceeași în toate regiunile țării.

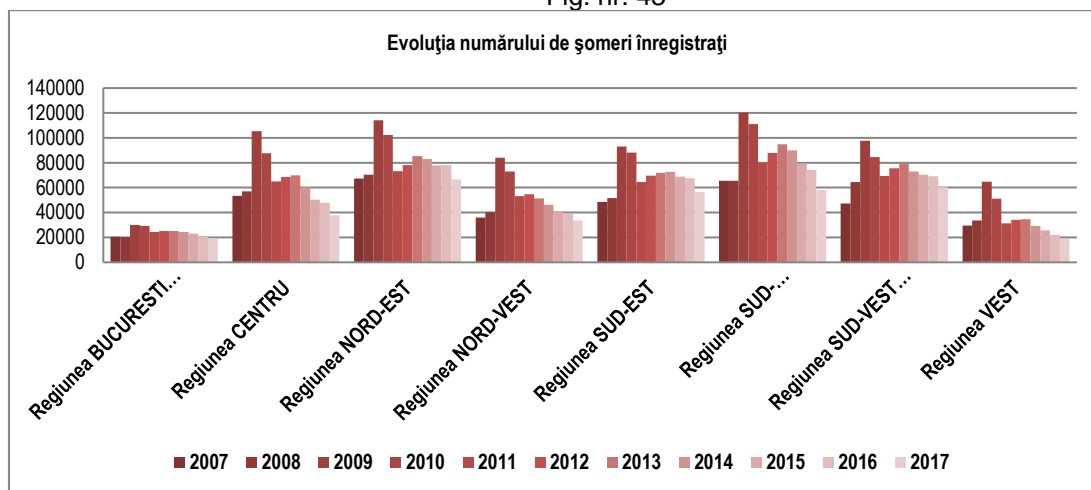
Ca evoluție a cifrelor, se remarcă o creștere continuă a procentului de populație ocupată în comerț pe întreaga perioadă de analiză, iar în intervalul 2012-2017 același lucru se observă în sănătate și asistență socială.

O economie dezvoltată presupune o preponderență a populației ocupate în servicii, o pondere mai mică a populației ocupate în industrie și construcții și o foarte mică pondere a populației ocupate în agricultură, în regiunea Sud-Vest Oltenia înregistrându-se o inversare a procentelor, cele mai multe persoane fiind ocupate în agricultură.

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³²

Analiza cifrelor statistice oficiale, arată că, în perioada 2007-2017, numărul de șomeri înregistrați la Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă, a avut o evoluție fluctuantă la nivelul regiunii. În perioada 2007-2009, creșterea numărului de șomeri a fost destul de abruptă, de la 47307 la 97523 persoane, anul 2009 fiind și anul de manifestare pregnantă a crizei economice. În intervalul următor, pe fondul general de scădere a șomajului, s-a înregistrat un maxim de 79142 de persoane, în 2013. Deși cifrele au scăzut, șomajul înregistrat nu a mai reușit să coboare la nivelul din 2007 (47307 persoane), în 2017 fiind înregistrați 60405 șomeri (fig. nr. 43).

Fig. nr. 43

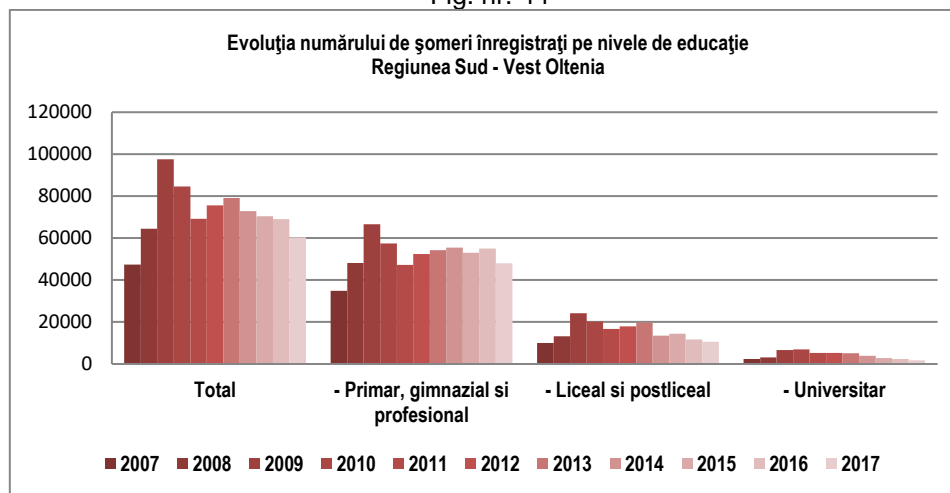
Sursa: INS Baza de date TEMPO

Analiza comparativă între regiuni, pentru anul 2017, arată că numărul cel mai mare de șomeri înregistrați îi are Nord Estul, 66568 persoane, fiind urmată de Sud Vest Oltenia cu 60405 persoane (care reprezintă 17,2% din totalul pe țară).

Luând în calcul nivelul de educație, se observă că, la nivel regional, numărul cel mai mare de șomeri înregistrați este din categoria persoanelor cu educație de nivel primar, gimnazial și profesional, iar numărul cel mai mic este al celor cu nivel de educație superior. Cifrele pentru șomerii cu nivel de educație liceal și postliceal sunt în scădere după anul 2009, însă nu ating ritmul de scădere al șomajului pentru absolvenții de învățământ superior. (fig. nr. 44).

³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 e PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. nr. 44

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Analiza ponderilor de șomeri înregistrați pe nivele de educație în perioada 2007-2017, arată că persoanele cu nivel scăzut de calificare constituie grupa majoritară a șomerilor înregistrați, iar în perioada 2013-2017 procentul a fost în creștere, ajungând peste nivelul din 2007 (79,5% în 2017, 73,8% în 2007).

În schimb, șomerii cu educație universitară sunt din ce în ce mai puțini, procentele fiind sub 8,2% în întreaga perioadă de analiză, iar odată cu anul 2010 scăderea a fost continuă (de la 8,2% în 2010, la 2,8% în 2017).

Șomerii cu educație liceală și postliceală au avut o evoluție fluctuantă, menținându-se sub 25% în întreaga perioadă 2007-2017. Este remarcată creșterea procentului de șomeri din această categorie în anul 2017, față de anul precedent (17,6% în 2017, 16,8% în 2016).

Relația între numărul de șomeri și nivelul de educație este evidentă: acest număr scade pe măsură ce se trece de la un nivel inferior de educație spre unul superior. Se poate aprecia în mod clar că șomajul – ca dimensiune și dinamică – este invers proporțional cu nivelul de educație: scade pe măsură ce nivelul de educație crește și invers. O persoană educată are mai multe șanse de a se integra pe piața muncii, de a găsi un loc de muncă conform cu nivelul său de competență, are o mobilitate mai mare, cu deschidere mai mare spre învățare permanentă, spre reorientarea sau diversificarea profesională etc. În plan economic și social performanțele sale sunt superioare. De asemenea, educația are un rol deosebit de important în reducerea șomajului atât prin formarea inițială, înzestrând forța de muncă cu aptitudinea de a face față schimbărilor, recalificărilor, cât și prin învățarea pe tot parcursul vieții.

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

Numărul de locuri de muncă vacante din economia românească, reprezintă un indicator al deficitului de forță de muncă la nivel național.

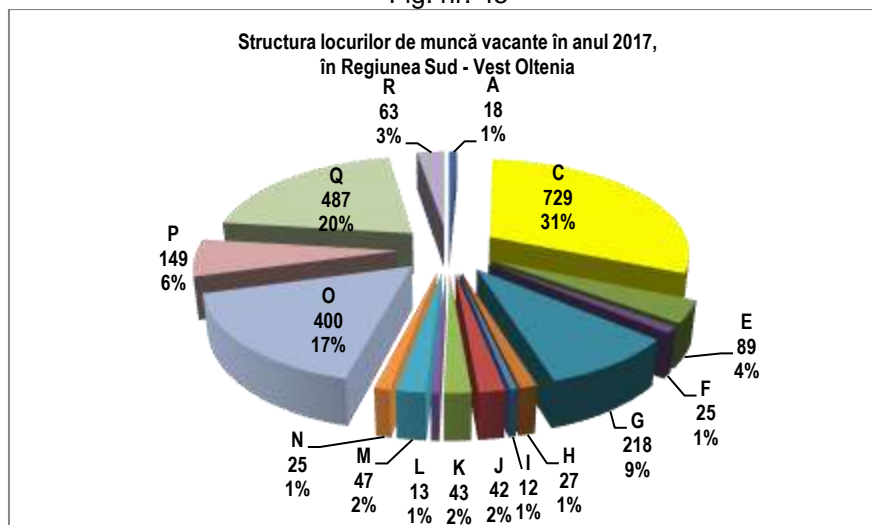
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³³

Pe activități ale economiei naționale, se constată că, dacă la începutul perioadei de analiză 2008-2017, cele mai multe locuri de muncă vacante erau în administrație publică și apărare (O), în sănătate și asistență socială (Q) și în industria prelucrătoare (C), numărul acestora s-a diminuat puternic până în 2010-2011, creșterile din perioada următoare (2012-2017) nemaiputând ajunge la nivelul din 2008.

³³Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic [aici](#)

În anul 2017 (fig. nr. 45), din totalul de 2391 locuri de muncă vacante, cele mai multe erau în industria prelucrătoare (C) – 729 (31%), în administrație publică și apărare (O) – 487 (20%), în sănătate și asistență socială (Q) - 400 (17%) și în comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G)-218 (9%).

Fig. nr. 45

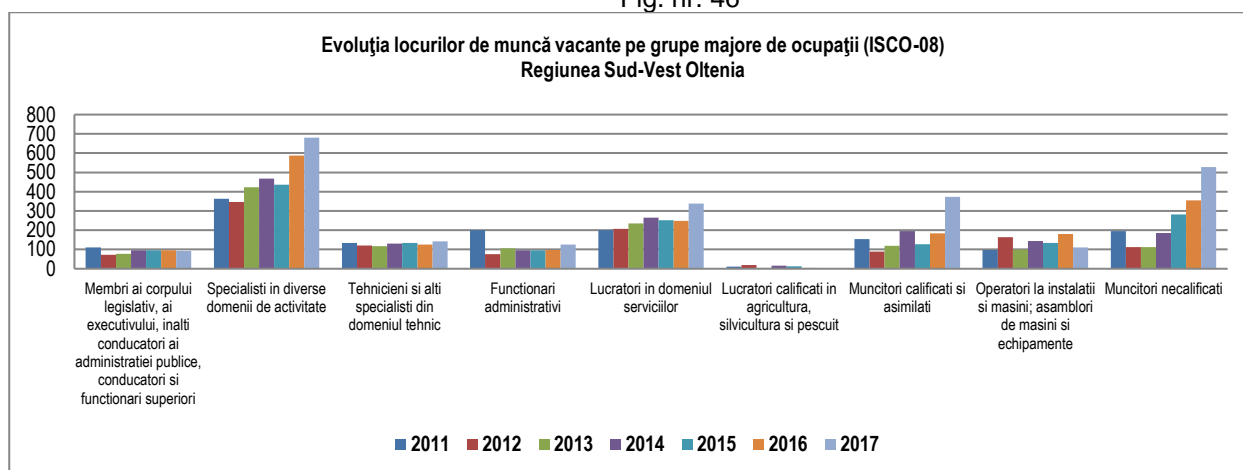
Sursa: INS Baza de date TEMPO

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁴

O a doua ierarhizare a locurilor de muncă vacante este pe grupe majore de ocupații conform clasificării internaționale standard a ocupațiilor ISCO-08 (International Standard Classification of Occupations).

Datele oficiale sunt disponibile începând cu anul 2011 și arată că cele mai numeroase locuri de muncă sunt pentru specialiștii în diverse domenii de activitate, urmate de cele pentru muncitori calificați și asimilați, lucrători în domeniul serviciilor, tehnicieni și alți specialiști în domeniul tehnic, operatori la instalații și mașini și muncitori necalificați. De remarcat este creșterea semnificativă a numărului de locuri vacante pentru muncitori necalificați în perioada 2013-2017 (de la 112 la 528) (fig. nr. 46).

Fig. nr. 46

Sursa: INS Baza de date TEMPO

³⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic [aici](#)

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁵

Activitățile economiei naționale, la care se face referire în continuare, sunt conform codificării CAEN Rev 2, după cum urmează:

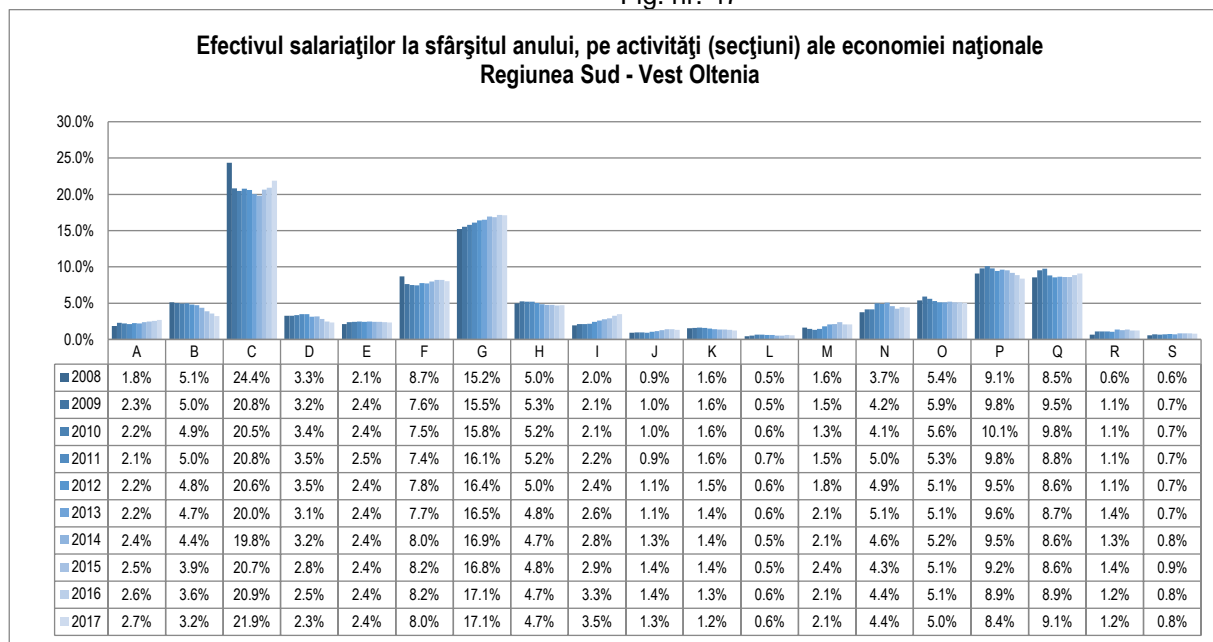
A AGRICULTURA, SILVICULTURA SI PESCUIT
INDUSTRIE
B INDUSTRIA EXTRACTIVA
C INDUSTRIA PRELUCRATOARE
10 Industria alimentara
11 Fabricarea bauturilor
12 Fabricarea produselor din tutun
13 Fabricarea produselor textile
14 Fabricarea articolelor de imbracaminte
15 Tabacirea si finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj si marochinarie, harnasamentelor si incaltamintei; prepararea si vopsirea blanurilor
16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn si pluta, cu exceptia mobilei; fabricarea articolelor din paie si din alte materiale vegetale impletite
17 Fabricarea hartiei si a produselor din hartie
18 Tiparire si reproducerea pe suporti a inregistrarilor
19 Fabricarea produselor de cocserie si a produselor obtinute din prelucrarea titeiului
20 Fabricarea substantelor si a produselor chimice
21 Fabricarea produselor farmaceutice de baza si a preparatelor farmaceutice
22 Fabricarea produselor din cauciuc si mase plastice
23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice
24 Industria metalurgica
25 Industria constructiilor metalice si a produselor din metal, exclusiv masini, utilaje si instalatii
26 Fabricarea calculatoarelor si a produselor electronice si optice
27 Fabricarea echipamentelor electrice
28 Fabricarea de masini, utilaje si echipamente n.c.a.
29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor si semiremorcilor
30 Fabricarea altor mijloace de transport
31 Fabricarea de mobila
32 Alte activitati industriale n.c.a.
33 Repararea, intretinerea si instalarea masinilor si echipamentelor
D PRODUCTIA SI FURNIZAREA DE ENERGIE ELECTRICA SI TERMICA, GAZE, APA CALDA SI AER CONDITIONAT
E DISTRIBUTIA APEI; SALUBRITATE, GESTIONAREA DESEURILOR, ACTIVITATI DE DECONTAMINARE
F CONSTRUCTII
G COMERT CU RIDICATA SI CU AMANUNTUL; REPARAREA AUTOVEHICULELOR SI MOTOCICLETELOR
H TRANSPORT SI DEPOZITARE
I HOTELURI SI RESTAURANTE
J INFORMATII SI COMUNICATII
K INTERMEDIERI FINANCIARE SI ASIGURARI
L TRANZACTII IMOBILIARE
M ACTIVITATI PROFESIONALE, STIINTIFICE SI TEHNICE
N ACTIVITATI DE SERVICII ADMINISTRATIVE SI ACTIVITATI DE SERVICII SUPORT

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

O ADMINISTRATIE PUBLICA SI APARARE; ASIGURARI SOCIALE DIN SISTEMUL PUBLIC
P INVATAMANT
Q SANATATE SI ASISTENTA SOCIALA
R ACTIVITATI DE SPECTACOLE, CULTURALE SI RECREATIVE
S ALTE ACTIVITATI DE SERVICII

Perioada de analiză este 2008-2017, interval în care procentele cele mai semnificative de salariați din Sud Vest Oltenia au fost înregistrate în industria prelucrătoare (C), comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor (G), învățământ (P), sănătate și asistență socială (Q) (fig. nr. 47).

Fig. nr. 47

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Industria prelucrătoare este o activitate complexă a economiei naționale cu o multitudine de subactivități. Cele în care numărul de salariați din regiune a avut procente semnificative sunt: industria alimentară (indicativ 10), fabricarea articolelor de îmbrăcăminte (indicativ 14), industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații (indicativ 25) (în scădere drastică în perioada de analiză). Subactivitatea în care procentul de salariați a crescut cel mai mult în regiune este fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor (indicativ 29)-de la 1,3% în 2008, la 3,8% din total în 2017.

Numărul de salariați din economia regională au înregistrat, per ansamblu, o scădere de 27511 persoane, în 2017 față de 2008, însă situațiile au fost diferite în funcție de sectorul economic, înregistrându-se atât creșteri, cât și diminuări ale numărului de persoane salariate.

Creșteri, la sfârșitul intervalului față de începutul acestuia, s-au produs în activitatea de *fabricare a autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor* (cu 9944 persoane), *hoteluri și restaurante* (cu 5714 persoane), *comerțul cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor* (cu 3522 persoane), sau *agricultură, silvicultură și pescuit* (cu 3088 persoane).

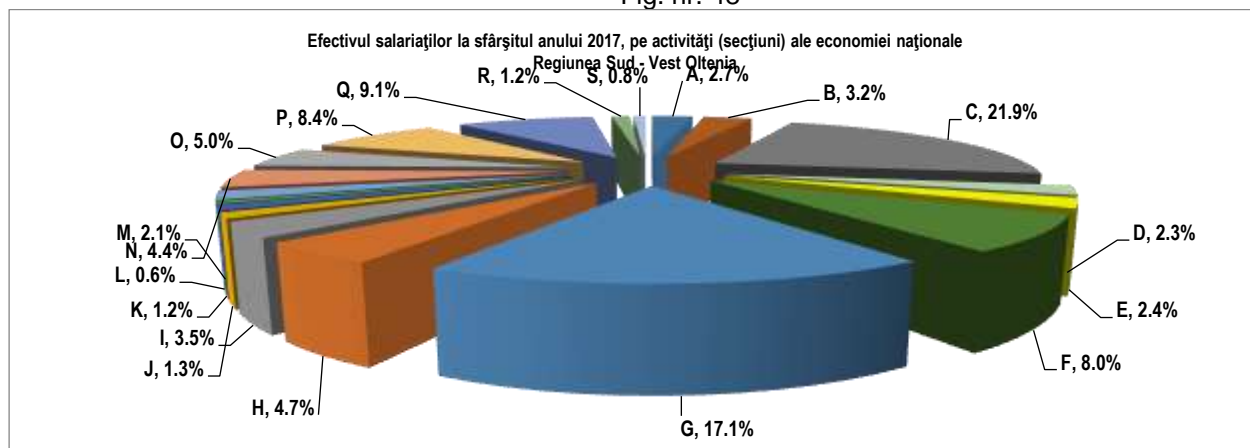
Sunt și scăderi masive ale efectivelor de salariați înregistrate, în intervalul de timp specificat anterior, în sectoare industriale cum ar fi: *fabricarea articolelor de îmbrăcăminte* (cu 7321 persoane), *fabricarea altor mijloace de transport* (cu 6570 persoane), *extracția cărbunelui superior și inferior* (cu 5636 persoane), *învățământ* (cu 5429 persoane).

La sfârșitul anului 2017, analiza distribuției salariaților din SV Oltenia pe sectoare industriale, relevă faptul că procentele cele mai ridicate erau în industria prelucrătoare

(21,9%), comerțul și repararea autovehiculelor (17,1% din total), sănătate și asistență socială (9,1%), învățământ (8,4%) și construcții (8%) (fig. nr. 48).

Fig. nr. 48

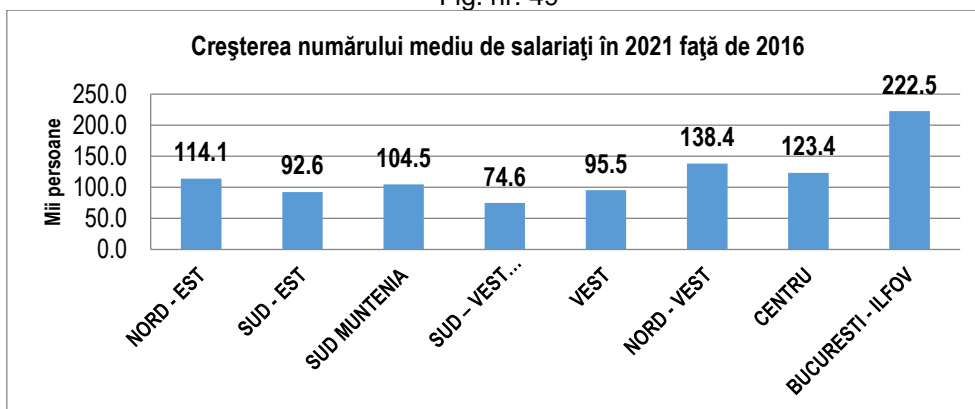
Sursa: INS Baza de date TEMPO

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză)

5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁶

Conform Comisiei Naționale de Prognoză, numărul mediu de salariați în SV Oltenia va avea un trend ascendent, creșterea prognozată fiind de 74,6 mii persoane în 2021 față de 2016, ajungând la 445,3 mii persoane angajate (fig. nr. 49). Se prognozează astfel, o creștere cu 20,1% a numărului mediu de salariați la nivel regional.

Fig. nr. 49

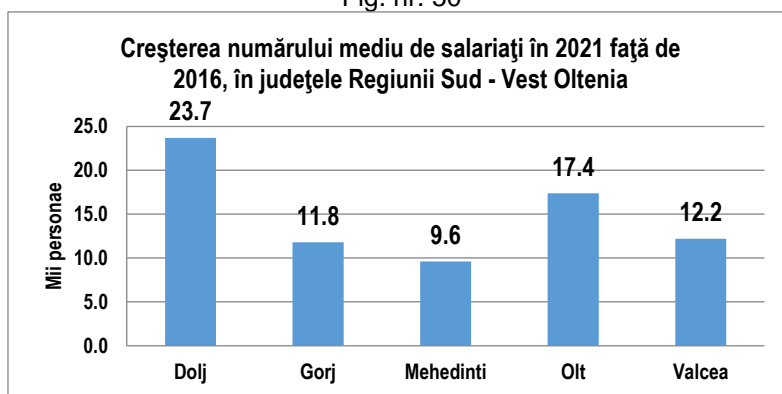
Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, mai 2018

Procentele de creștere pe regiuni a numărului mediu de salariați sunt între 18,1% în Sud Est și 21,7% în București Ilfov. Regiunea Sud Vest Oltenia se află, din acest punct de vedere, la mijlocul clasamentului.

În județele regiunii, numărul de mediu de salariați se prevede a avea o evoluție ascendentă astfel: Dolj (+23,7 mii persoane), Olt (+17,4 mii persoane), Vâlcea (+12,2 mii persoane), Gorj (+11,8 mii persoane), Mehedinți (+9,6 mii persoane) (fig. nr. 50).

³⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. nr. 50

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, mai 2018

Din punct de vedere procentual, creșterea cea mai mare a numărului mediu de salariați, în 2021 față de 2016, o va înregistra Oltul (+26,4%), urmat de Mehedinți (+22,5%), Dolj (+19,9%), Gorj (+17%) și Vâlcea (+16,5%).

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁷

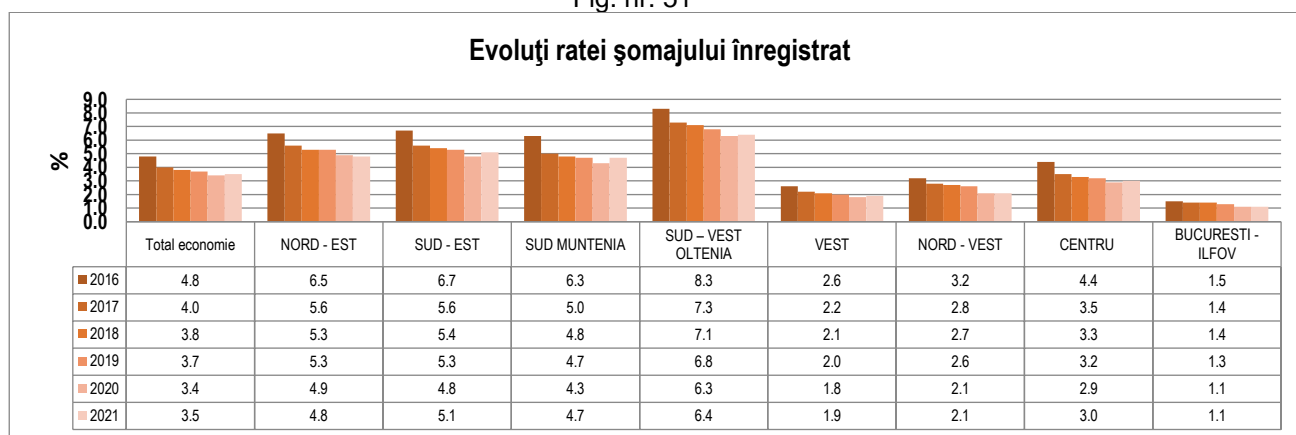
În perspectiva anului 2021, se prognozează că Sud Vest Oltenia va deține cel mai mic număr de salariați dintre toate regiunile țării, respectiv 7,8% din total, procentul fiind identic cu cel din 2016. Cel mai mare procent va fi deținut, în 2021, de către regiunea București Ilfov, 21,8%, urmată de Nord Vest, cu 13,8% Centru, cu 12,8%, Sud Muntenia, cu 11,4%, Nord Est, cu 11,3%, Vest și Sud Est, cu 10,6%.

Din punct de vedere al numărului de șomeri, regiunea, cu un procent de 17,2% din totalul național, se va situa, în 2021, pe locul trei, după Nord Est (18,5% din total) și Sud Muntenia (17,8% din total). Pe locurile următoare se vor situa Sud Est (16,6% din total), Centru (10,9% din total), Vest și București Ilfov (câte 5,2% din total).

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat³⁸

Prognoza privind rata șomajului înregistrat la nivel de regiune este în sensul scăderii acesteia până în anul 2020 (de la 8,3% în 2016, la 6,3% în 2020), pentru ca în 2021 să crească cu 0,1% față de anul anterior (fig. nr. 51).

Fig. nr. 51

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, mai 2018

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

³⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

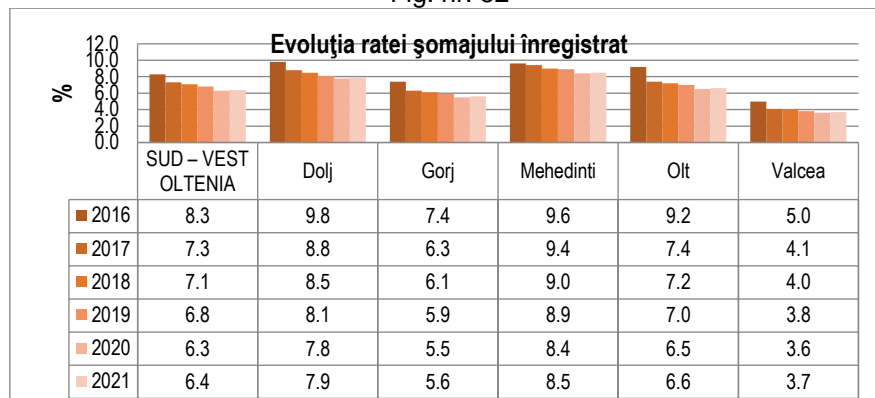

Trendul prognozat în Sud Vest Oltenia este similar cu cel de la nivel național, dar și al regiunilor Nord Est, Sud Est, Sud Muntenia, Vest și Centru. Numai regiunile București Ilfov și Nord Vest își vor păstra aceeași rată a șomajului în 2021 față de 2020.

În toate județele regiunii se va păstra prognoza de la nivel regional, respectiv de scădere a ratei șomajului până în 2020 și ușoară creștere (cu 0,1) în 2021 (fig. nr. 52).

În Dolj, Mehedinți și Olt se vor menține procente ale șomajului înregistrat peste cel prognozat la nivel regional, în timp ce în Gorj și Vâlcea aceste procente vor fi sub media regiunii.

Fig. nr. 52

Sursa datelor: Comisia Nationala de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2021, mai 2018

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European – CEDEFOP

Prognozele CEDEFOP oferă estimări privind abilitățile și prognoze cantitative ale tendințelor viitoare în domeniul ocupării forței de muncă pe sectoare ale activității economice și ale grupelor de ocupații. Se estimează, de asemenea, tendințele viitoare privind nivelul de educație al populației și al forței de muncă. Aceste prognoze utilizează date internaționale armonizate și o abordare metodologică comună, cu scopul de a oferi comparații între țări cu privire la tendințele ocupării forței de muncă în sectoare, ocupații și calificări. Prognozele și metodologiile aplicate sunt validate de un grup de experți naționali. Cu toate acestea, scopul lor nu este înlocuirea previziunilor naționale, care folosesc adesea metodologii și date mai detaliate, care includ și cunoașterea aprofundată a pieței forței de muncă a țării.

Ultima rundă de previziuni acoperă perioada până în 2030. Prognozele țin cont de evoluțiile economice globale până în mai 2017. În ciuda diferențelor dintre țări, economia UE, în ansamblu, este de așteptat să înregistreze o creștere modestă, după o performanță mai bună decât cea prevăzută în 2017. În intervalul 2018-2019 se așteaptă ca economia UE în ansamblu să crească, deși într-un ritm mai lent față de 2017, sprijinită de creșterea cheltuielilor gospodăriilor și de scăderea șomajului, deși creșterea salariilor rămâne neschimbată. De asemenea, se așteaptă ca investițiile să preia condiții de finanțare favorabile și o perspectivă economică îmbunătățită. Ipotezele-cheie ale scenariului de bază includ prognoza populației Eurostat disponibilă în 2017 (Europop 2015) și prognoza macroeconomică pe termen scurt produsă de DG ECFIN în mai 2017.

România a înregistrat o scădere a numărului de salariați salariați de la începutul secolului. Acest lucru a fost explicat prin raportarea la rate ridicate de inactivitate înregistrate de populația în vârstă de muncă, numărul mare de persoane care lucrează

în agricultura de subzistență și migrația exterioară a forței de muncă (în majoritatea țărilor din UE), ducând la o pierdere de capital. În mod similar, amplexarea abandonului școlar timpuriu a afectat, de asemenea, competitivitatea capitalului uman al României.

În perioada următoare va exista o creștere modestă a ocupării forței de muncă, însă se așteaptă ca nivelurile de ocupare a forței de muncă în anul 2030 să rămână sub nivelul lor de criză de dinainte de 2008. Cea mai mare creștere a ocupării forței de muncă se va realiza în serviciile profesionale, sănătate și asistență socială și educație. Cele mai multe noi oportunități de angajare vor fi pentru lucrătorii agricoli și pentru profesioniștii din domeniul juridic și social.

În ceea ce privește numărul total de locuri de muncă (inclusiv înlocuirea locurilor de muncă vacante), România va avea nevoie de cote similare pentru persoanele cu toate nivelurile de calificare în perioada până în 2030. Deși cererea totală pentru persoanele cu calificări scăzute va fi cea mai mică, aceasta va fi totuși semnificativă, unul din patru locuri de muncă va fi pentru o calificare cu nivel scăzut de competență - a treia cea mai mare cotă în UE.

Pe baza previziunilor CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă în perspectiva 2030, se poate estima care sunt cererile de calificări pe nivele de educație și filiere.

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studiul previzional național

Studiul previzional privind cererea de formare profesională în perspectiva anului 2020 a fost realizat în anul 2011, de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale (INCSMPS) în calitate de partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, implementat de către Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic.

Metodologia de previzionare s-a bazat pe o combinație de metode și tehnici de proiecție bazate pe modele econometrice de tip panel și metode analitice, fiind similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detaliere a informațiilor dorite.

În vederea formulării scenariilor de evoluție s-au avut în vedere trei tipuri de scenarii (moderat, optimist și pesimist) de evoluție a variabilelor ce au fost incluse în model și care au dovedit că exercită influențe semnificative asupra populației ocupate la nivel național.

În cele ce urmează sunt prezentate concluziile în condițiile scenariului moderat.

Prognoza cererii potențiale și a cererii înlocuite

Cererea potențială de forță de muncă reprezintă volumul total de forță de muncă (exprimat în număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată.

Cererea înlocuită reprezintă numărul de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză.

Pentru regiunea Sud Vest Oltenia, proiecțiile cererii potențiale pe orizontul 2011-2020 au trenduri descrescătoare în toate cele trei scenarii. Ritmul mediu de descreștere anuală este mult mai pronunțat în scenariul pesimist (1.1%), în special ca urmare a ipotezelor pentru agricultură. În cazul scenariului moderat cererea potențială este cvasi-staționară, la fel ca și în cazul scenariului optimist.

Scenariul moderat pune în evidență proiecții ale cererii potențiale și ale cererii înlocuite relevante pentru pregătirea prin IPT cu tendințe de scădere de 2,1% pentru cererea potențială și de 10,2% pentru cererea înlocuită.

Regiunea Sud-Vest este caracterizată de o scădere importantă a cererii potențiale a forței de muncă în toate scenariile. Pe activități economice, în ipotezele scenariului moderat, cererea potențială este marcată de scăderi importante în cazul construcțiilor și transporturilor, și de creșteri pentru industria extractivă, industria prelucrătoare, energie electrică și termică, gaze și apă, precum și în comerț.

Proгноza locurilor de muncă disponibile

Proiecțiile numărului de locuri de muncă disponibile pe regiunea Sud-Vest, obținute în scenariul moderat evidențiază pierderi de locuri de muncă numai pentru județul Mehedinți, iar pentru restul județelor și la nivelul regiunii se estimează valori pozitive ale locurilor de muncă disponibile, cu tendințe de creștere în Gorj, Dolj și la nivelul regiunii.

Proiecția locurilor de muncă disponibile în regiunea Sud Vest, în ipotezele scenariului moderat, evidențiază faptul că cele mai mari pierderi de locuri de muncă sunt estimate pentru subgrupa Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit, urmată de Lucrători în servicii personale și de protecție, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe. În schimb, se previzionează locuri de muncă disponibile, în creștere, pentru Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați și pentru Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii, urmași de Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați, Tehnicienii în științele vieții, ocrotirea sănătății și asimilați, iar la o scară mai mică, Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse și Alte ocupații asimilate tehnicienilor. Locuri de muncă disponibile, în scădere însă în perioada 2012-2020, sunt previzionate pentru Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile și, la o scară mai mică, pentru Meseriași și muncitori calificați în mecanică fină, artizanat, imprimerie și asimilați.

Față de tendința de la nivelul regiunii, pe județe, apar diferențe. Astfel, nu se pierd locuri de muncă pentru Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit în județele Gorj și Vâlcea. Iar în județul Mehedinți, prognoza arată că se pierd locuri de muncă pentru Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii și Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați.

Proгноza cererii de formare profesională

Pe domenii de pregătire profesională, în ipotezele scenariului moderat, în regiunea Sud-Vest, cererea potențială de forță de muncă pentru domeniul Agricultură se menține la cote destul de ridicate ca pondere în total cerere potențială relevantă pentru IPT, aceasta fiind depășită din acest punct de vedere doar de regiunea Nord-Est. Observăm că după domeniul Mecanic, cu pondere de 27% în total, se plasează domeniile Economic și Comerț cu 26% din total.

Tabel nr. 3

Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipotezele scenariului moderat, în regiunea Sud-Vest, în perspectiva 2017-2020

Domenii de formare	%
Agricultură	6,6
Chimie industrială	0,8
Construcții instalații și lucrări publice	5,4
Comerț	13,5
Economic	12,4
Electric	7,2
Electromecanică	3,4
Electronică automatizări	3,4
Fabricarea produselor din lemn	0,7
Industrie alimentară	0,8
Industrie textilă și pielărie	4,8
Materiale de construcții	4,5
Mecanică	27,0

Turism și alimentație	7,4
Resurse naturale și protecția mediului	1,9
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

Sursa: INCSMPS-Studiul previzional privind cererea de formare profesională în perspectiva anului 2020

Aceste procente previzionate, au stat la baza fundamentării propunerilor privind ponderile pe domenii de formare din proiectele planurilor de școlarizare la nivelul fiecărui județ component al regiunii.

Desigur, ele au fost actualizate anual, în funcție de modificările care s-au produs în economie și pe piața forței de muncă și în funcție de solicitările exprese ale operatorilor economici.

Se recomandă ca ponderea IPT din totalul ofertei educaționale la nivel regional să fie aproximativ 60%. În cadrul ofertei educaționale a IPT, aproximativ 40% se recomandă să fie pentru calificări de nivel 4, iar minim 60% pentru calificări de nivel 3.

5.7.3. Anchete în firme

În cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, implementat de CNDIPT, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale a realizat ancheta în firme privind cererea de forță de muncă, în cadrul studiului previzional privind cererea de formare profesională. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „față în față” pe baza unui chestionar aplicat pe un eșantion de 460 firme, reprezentativ la nivel regional, în perioada 14 august – 14 septembrie 2011.

Prelucrarea informațiilor obținute din ancheta de teren, pot constitui o bază pentru concluzii legate de nevoile angajatorilor și dezvoltarea ofertei educaționale în anumite domenii de pregătire.

Principalele rezultate de interes pentru sistemul de educație și formare profesională sunt următoarele:

- Rata locurilor de muncă vacante din regiune era cea mai ridicată la nivel național. Cele mai multe locuri vacante vizau următoarele grupe ocupaționale: operatori pe instalații, mașini, asamblori și muncitori calificați, urmate de lucrători în servicii.

- Din punctul de vedere a domeniului de calificare relevant pentru pregătirea prin liceu tehnologic și învățământ profesional, la momentul anchetei, cea mai semnificativă cerere de forță de muncă se adresa domeniilor mecanică și electric urmate de construcții, instalații și lucrări publice. În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cele mai multe locuri de muncă vacante se adresa domeniilor servicii și informatică.

- Comparând structura numărului curent de locuri de muncă, cu cea a locurilor de muncă estimate a exista în firme, se constata că întreprinderile din regiunea de dezvoltare Sud Vest anticipau o creștere a ponderii ocupațiilor din GO 7 (Muncitori calificați), GO 8 (Operatori pe instalații, mașini, asamblori) și a GO 5 (Lucrători în servicii).

- Din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, la nivel regional, cea mai ridicată cerere de forță de muncă se adresa domeniilor mecanică, construcții, instalații și lucrări publice, industrie alimentară și comerț. În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, marea majoritate a cererii vizează domeniile informatică, servicii și sănătate și asistență pedagogică.

- Pe fondul unei perioade în care firmele au manifestat prudență sporită în acțiunile de recrutare și angajare, o parte dintre firmele investigate în regiunea de dezvoltare Sud Vest Oltenia au angajat tineri absolvenți. Firmele au avut tendința de a

recruta în mai mare măsură absolvenți de învățământ superior sau absolvenți de liceu tehnologic/industrial. Legat de gradul de mulțumire privind nivelul de calificare al tinerilor angajați, absolvenții de învățământ superior erau caracterizați de cele mai ridicate nivele de mulțumire, iar gradul cel mai ridicat de nemulțumire caracteriza absolvenții de liceu tehnologic.

• Din punctul de vedere al domeniului de calificare specific liceului tehnologic și învățământului profesional, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți necesitau calificări din domeniile comerț, economic, industrie textilă și pielărie și mecanică. În ceea ce privește domeniile de calificare specifice școlilor postliceale, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți necesitau calificări din servicii, urmate de domeniile sănătate și asistență pedagogică și informatică.

Referitor la cunoștințele și competențele solicitate la angajare, angajatorii indică generic ca fiind importante trăsăturile de personalitate (care țin de atitudini, responsabilitate, relaționare etc.), însă pentru marea majoritate a locurilor de muncă vacante angajatorii solicită competențe tehnice specifice postului. Din sfera competențelor transversale, se solicită comunicare, competențe de a lucra cu tehnologia informației și comunicațiilor și capacitatea de a se perfecționa.

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Concluziile rezultate din analiza indicatorilor de piața muncii la nivel regional trebuie să se reflecte și în adaptarea sistemului de educație și formare profesională în sprijinul unei mai bune corelări a ofertei educaționale cu cerințele angajatorilor, prin:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii; intensificarea acțiunilor de informare, orientare și consiliere a elevilor privind cariera; abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți;
- îmbunătățirea calității și relevanței programelor de educație și formare profesională și a celor de FPC pentru piața muncii;
- îmbunătățirea nivelului de calificare a tinerilor prin participarea la programe de formare personalizată/stagii;
- certificarea competențelor obținute în context formal, non-formal sau informal;
- susținerea reconversiei profesionale, inclusiv pentru resursele umane din învățământ, în funcție de nevoile pieței muncii;
- încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin furnizarea de servicii de consiliere și formare pentru crearea de întreprinderi (firme de exercițiu și întreprinderi simulate), precum și programe de tutorat/mentorat pentru creșterea și consolidarea afacerilor;
- sprijin pentru reîntoarcere în sistemul de educație a tinerilor care au părăsit acest sistem (tinerii NEETs);
- încurajarea participării angajatorilor la dezvoltarea competențelor necesare pe piața muncii ale viitorilor absolvenți, cu accent special pe asigurarea competențelor de bază și transversale, dar și pentru dezvoltarea acelor competențe necesare în sectoarele economice cu potențial competitiv /domeniile de specializare inteligentă identificate conform strategiilor specifice pentru perioada 2014-2020;
- consolidarea parteneriatelor cu agenții economici, cu AJOFM, autorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar;
- formarea profesională a profesorilor, a formatorilor și a tutorilor, în scopul dezvoltării și furnizării unor programe relevante de învățare la locul de muncă;

- îmbunătățirea accesului la educație și formare profesională în mediul rural și în comunitățile dezavantajate, prin susținerea dezvoltării centrelor regionale de formare, reorganizarea rețelei școlare de nivel profesional și liceal și înființarea de unități IPT în mediul rural, acolo unde este cazul;
- dezvoltarea și implementarea de programe de formare în sistem partenerial cu mediul de afaceri.

Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuie avute în vedere pentru:

- planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS);
- identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte și să susțină tendințele de dezvoltare a sectoarelor economice la nivel local și regional, dar și calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv, cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii.

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

6.1. Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență³⁹

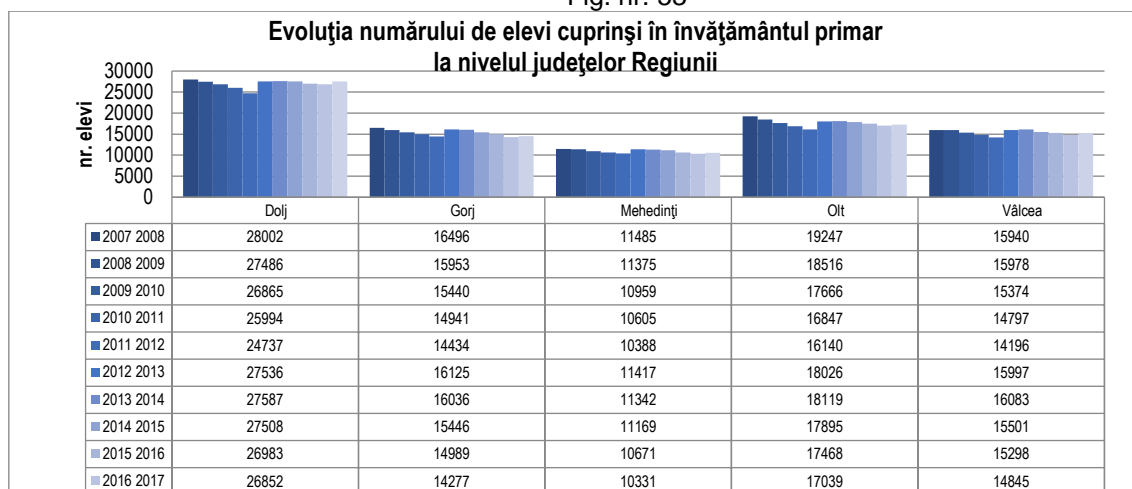
Analiza populației școlare pe niveluri educaționale oferă o privire de ansamblu asupra evoluției numărului de elevi înscriși în perioada anilor școlari 2007/2008-2017/2018, în regiuni și județe.

În **învățământul primar**, populația școlară a avut evoluții diferite de-a lungul perioadei analizate. În intervalul 2007/2008-2011/2012, acest număr a scăzut constant în regiunea Sud Vest Oltenia, situația fiind similară în toate regiunile țării.

În anul 2012/2013, numărul de elevi din primar a crescut brusc, cu aproximativ 10.000 de persoane, iar în următorii patru ani școlari acest număr scade, însă într-un ritm mult diminuat față de perioada anterioară. În anul 2017/2018 se înregistrează o creștere cu circa 2000 de elevi. Această situație este evidențiată în majoritatea regiunilor, face excepție regiunea București-Ilfov, în care numărul de elevi a crescut constant în întreaga perioadă de analiză.

Analiza pe județe componente ale regiunii relevă faptul că cel mai mare număr de elevi în ciclul primar este în Dolj, iar cel mai mic în Mehedinți, populația școlară urmărind trendul demografic general. Evoluția cifrelor la nivel județean este corelată cu nivelul regional, cele mai mari scăderi fiind înregistrate în județele Dolj și Olt, unde în 2011/2012 numărul elevilor din primar a scăzut cu peste 3000 persoane, față de 2007/2008. În 2012/2013 numărul elevilor a crescut, cel mai mult în Dolj, cu 2800 persoane, iar cel mai puțin în Mehedinți, cu 1029 persoane. În următorii patru ani sunt înregistrate din nou scăderi, în toate județele, însă la nivel mult mai mic. Anul școlar 2017/2018 a marcat o creștere a populației școlare din ciclul primar, cea mai însemnată fiind în Dolj, cu 674 de elevi (fig. nr. 53).

Fig. nr. 53

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Studiul datelor legate de ponderea pe sexe în învățământul primar din Sud Vest Oltenia, arată că procentul de populație școlară masculină este superior celei feminine, iar variațiile de la un an la altul nu sunt semnificative, pe întreaga perioadă procentele situându-se în jurul a 51,5 -52% masculin și 48-48,5% feminin.

Studiul cifrelor privind populația școlară în funcție de mediul de rezidență al școlii, arată că în mediul urban numărul de elevi în învățământul primar a crescut continuu în intervalul analizat, în detrimentul mediului rural. Această situație este similară celorlalte regiuni și nivelului național. Este de remarcat faptul că, la începutul perioadei de

³⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – pentru [vizualizare clic](#) aici

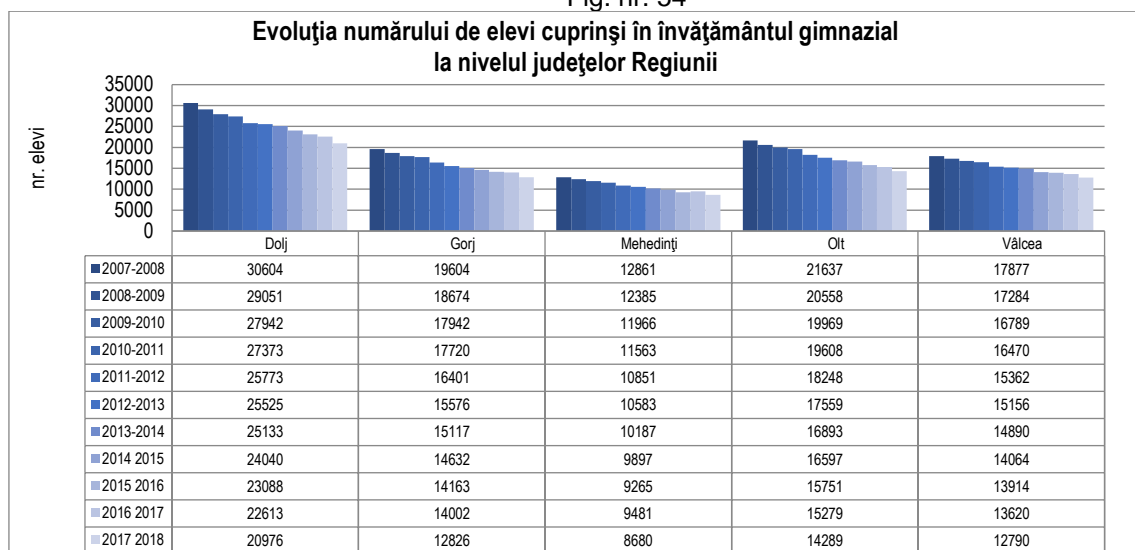
analiză, în anul școlar 2007/2008, populația școlară din mediul rural era de peste 50% în toate județele regiunii, pentru ca, în timp, aceasta să scadă, în medie, cu 6%. Migrarea spre urban a școlărilor din învățământul primar este un fenomen îngrijorător, care conduce la depopularea accentuată a zonelor rurale.

Populația școlară din **învățământul gimnazial**, a fost în scădere continuă pe întreaga perioadă de analiză 2007/2008-2017/2018, situația fiind similară la nivelul regiunilor, cu excepția regiunii București-Ilfov, a cărei evoluție a fost fluctuantă, cu tendință de creștere în ultimii patru ani școlari.

În interiorul regiunii Sud Vest Oltenia situația prezintă similarități cu nivelul regional, județele înregistrând scăderi semnificative ale efectivelor de elevi la nivelul gimnazial (fig. nr. 54).

Scăderea cea mai semnificativă, pe perioada de analiză, este înregistrată în județul Dolj (diferență de 9628 de elevi între 2007/2008 și 2017/2018). Pierderile cele mai mici sunt în județul Mehedinți, 4181 de elevi în același interval de timp.

Fig. nr. 54

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Distribuția pe sexe a populației școlare de nivel gimnazial este favorabilă elevilor de sex masculin, aceștia fiind în proporție de 51-52,5% pe întreaga perioadă analizată; populația școlară feminină a înregistrat procente de 47,5-49%, situația fiind aceeași atât la nivel național, cât și la nivel regional și județean.

Distribuția pe medii de rezidență a populației școlare gimnaziale din Sud Vest Oltenia, în funcție de locația școlii, prezintă aspecte care au influențat desfășurarea procesului educațional în timp.

În anul școlar 2007/2008 cifrele erau favorabile mediului rural, 51,2%, față de 48,8% în urban. În anii școlari următori numărul de elevi din rural a scăzut constant, în timp ce numărul de elevi din urban a crescut proporțional.

S-a ajuns ca în anul 2015/2016 procentele să se egalizeze, iar în următorii doi ani școlari acestea s-au inversat, urbanul fiind în creștere constantă, în detrimentul ruralului.

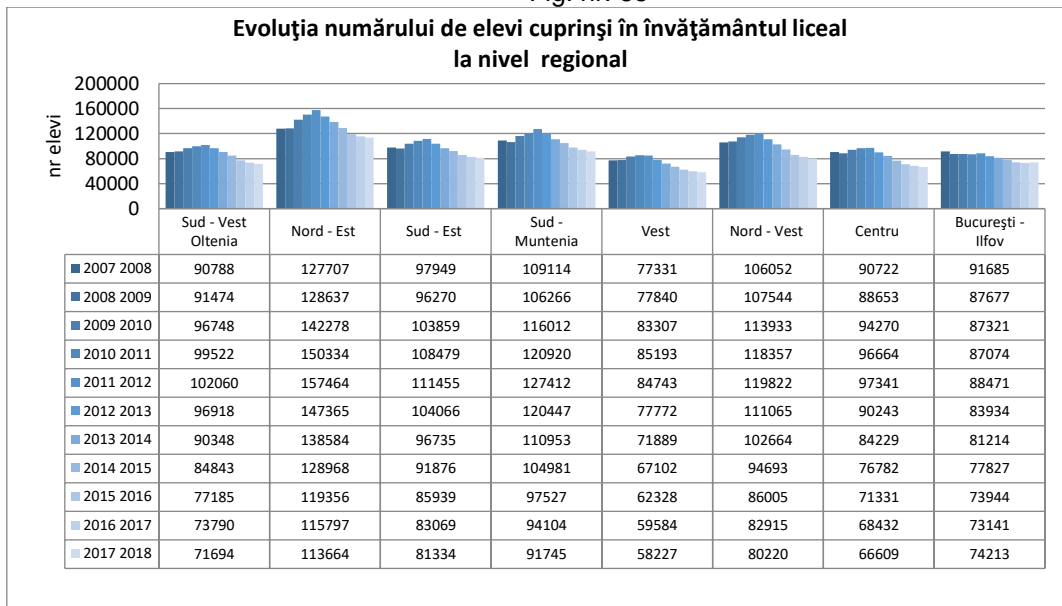
Acest lucru a condus la reorganizarea rețelei școlare, în multe comune din regiune având loc comasări de un ități de învățământ.

La nivelul județelor, tendința este similară regiunii; este de remarcat faptul că în Vâlcea procentul de elevi din urban este pe toată perioada superior celui din rural, iar tendința este de creștere în continuare; în Olt procentul cel mai mare de elevi a fost în școlile din rural în perioada de analiză (peste 53%), însă și aici procentul este în scădere.

Populația școlară din **învățământul liceal** a fost în trend ascendent în Sud Vest Oltenia, în perioada anilor școlari 2007/2008-2011/2012, regresând în același mod continuu în intervalul 2012/2013-2017/2018 (fig nr. 55). Tendințele au fost aceleași în toate regiunile de dezvoltare.

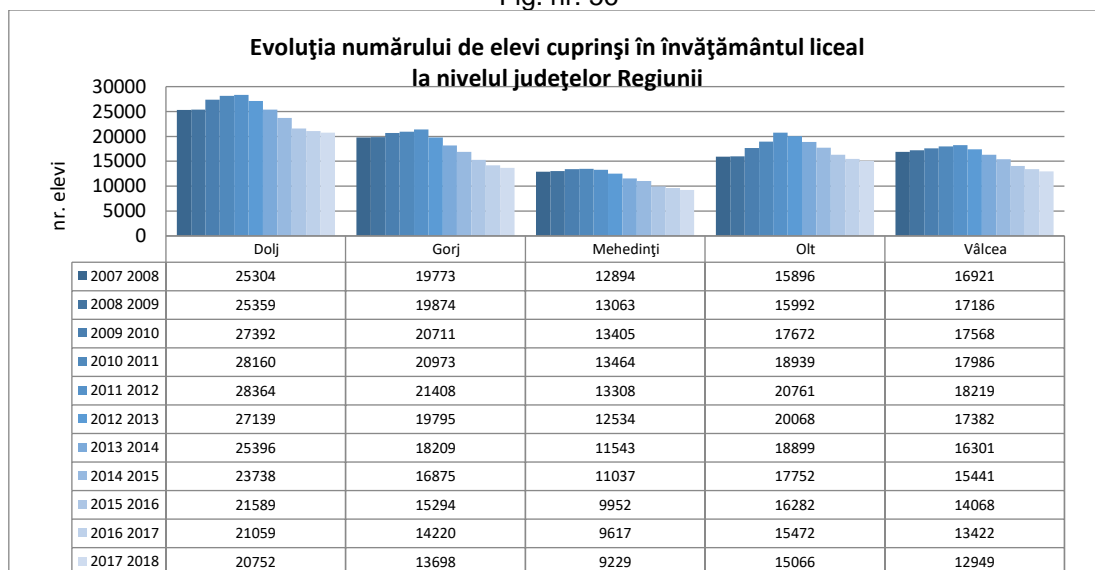
Fig. nr. 55

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În mod similar sunt și județele componente ale regiunii, scăderile masive din perioada 2012/2013-2017/2018, conducând la situația în care numărul de elevi de liceu este sub nivelul din 2007/2008 (fig. nr. 56).

Fig. nr. 56

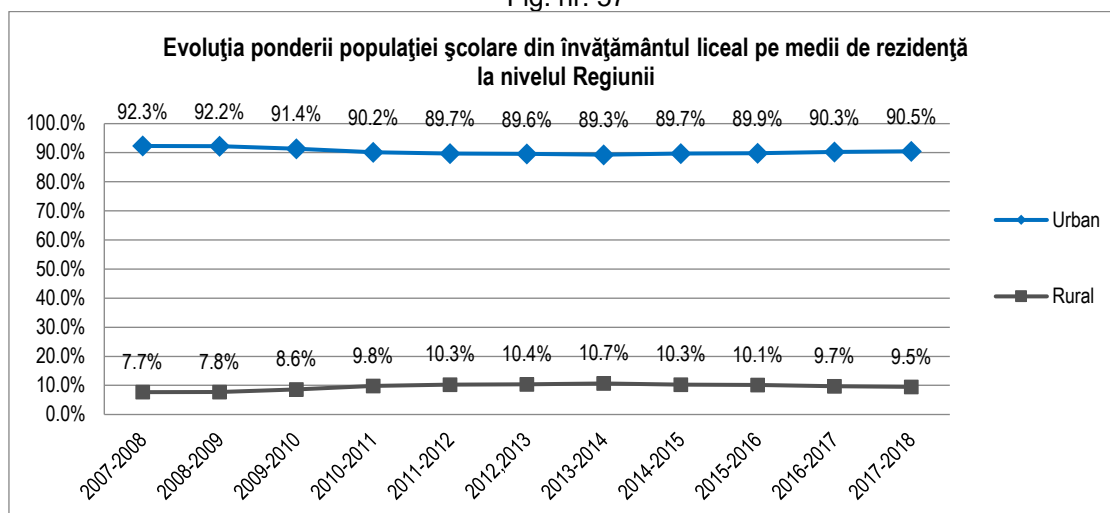
Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În regiune, ponderea pe sexe a fost fluctuantă de-a lungul perioadei de analiză, în intervalul 2007/2008-2008/2009 fiind preponderentă populația liceală feminină, pentru ca în perioada 2010/2011-2015/2016, procentele să se inverseze. În ultimii doi ani de analiză, populația masculină scade, ajungând în 2017/2018 la nivelul aproximativ din anul 2007/2008. Situația este similară nivelului național, diferențele situându-se în maximum a 6%.

Distribuția pe medii de rezidență în funcție de locația școlii, scoate în evidență faptul că elevii de liceu se regăsec în unități școlare din mediul urban în procent de peste 90%, dată fiind distribuția rețelei școlare, cu un mare număr de școli în mediul

urban și un număr foarte redus în mediul rural (fig. nr. 57). La nivel de țară, situația este similară.

Fig. nr. 57

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

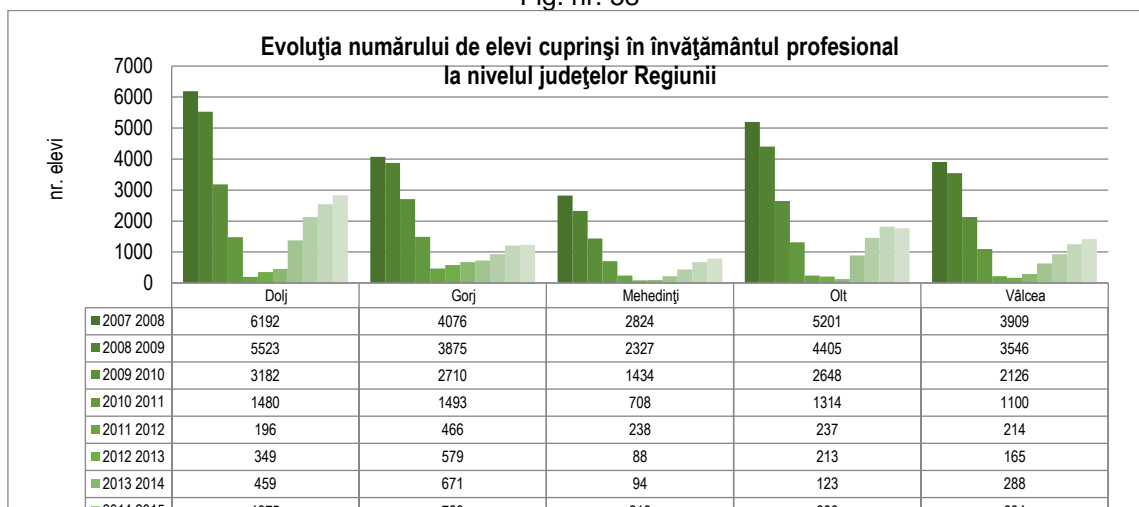
Analizând situația pe județe, se observă că cel mai mic procent de populație liceală rurală este în județul Vâlcea, iar cel mai mare este în județul Mehedinți, însă procentele se situează la niveluri foarte modeste, de maxim 18%. În județul Olt se observă o creștere a populației școlare liceale din mediul rural, în perioada anilor 2010/2011-2017/2018.

Populația școlară din **învățământul profesional** este analizată pentru aceeași perioadă de timp, respectiv 2007/2008-2017/2018. În intervalul 2007/2008-2011/2012 numărul de elevi a descrescut continuu, din cauza nealocării de clase la acest nivel de educație în perioada 2009/2010-2011/2012 (când s-a înregistrat un total de 1351 elevi). În anul școlar 2012/2013 a fost reintrodus, în planul de școlarizare, învățământul profesional, la început după clasa a IX-a (cu o durată de doi ani), iar din 2014-2015 după clasa VIII-a (cu durată de trei ani).

Astfel, numărul începe să crească ușor în regiune, ajungând în anul 2017/2018 la 8035 de elevi în această formă de educație. Situația este aceeași în toate regiunile țării.

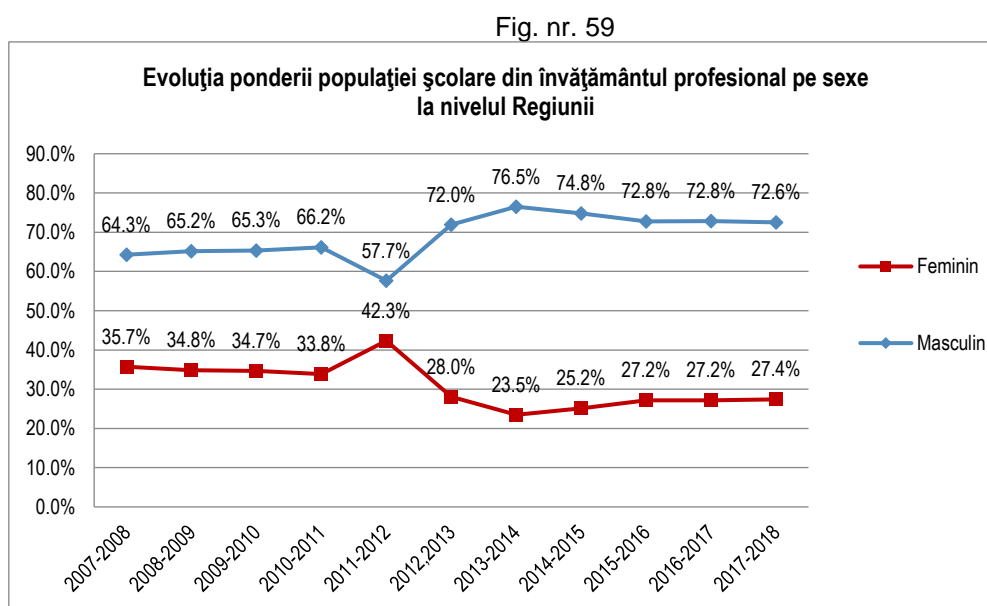
În județele componente ale regiunii Sud Vest Oltenia situația a fost similară, însă, chiar dacă s-au produs creșteri ale numărului de elevi în ultimii șase ani școlari, acestea nu au reușit să ajungă la nivelul anului 2007/2008 (fig. nr. 58).

Fig. nr. 58

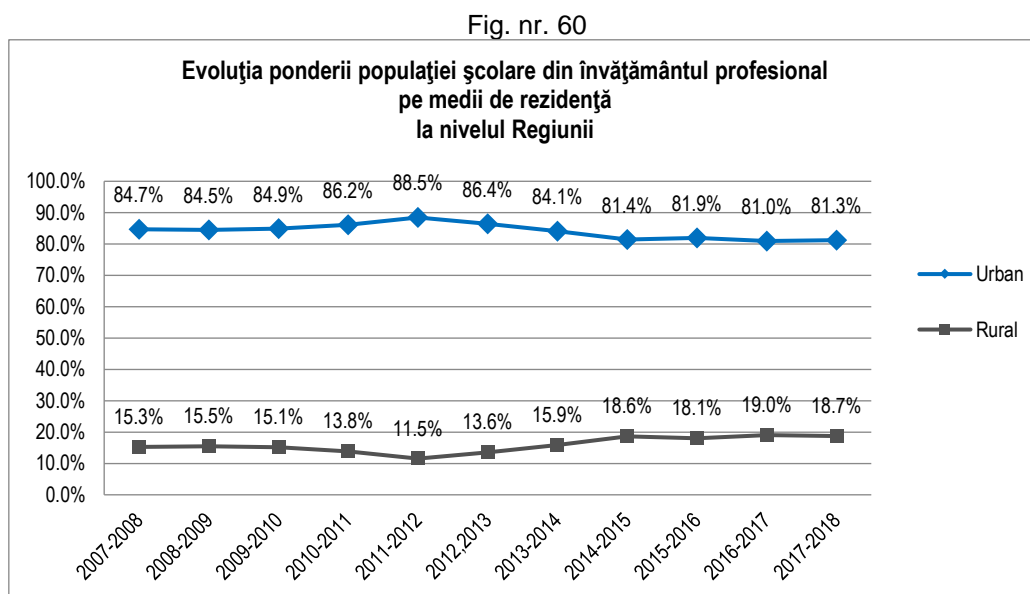
Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Cifrele la nivel județean referitoare la ponderile pe sexe populației școlare din învățământul profesional, dovedesc faptul că acest nivel educațional este de interes în special pentru populație școlară de sex masculin, date fiind procentele mult mai mari față de cele ale populației școlare de sex feminin pe acest segment (fig. nr. 59).

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Statistica în funcție de mediul de rezidență al școlilor din județele componente ale regiunii, arată că marea majoritate a elevilor de la învățământ profesional sunt cuprinși în unități de învățământ din mediul urban, ca și în cazul învățământului liceal (fig. nr. 60).

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Interesul crescut al angajatorilor pentru absolvenți cu nivel 3 de calificare, a fost dovedit și prin formularea unor solicitări exprese de școlarizare, la care ISJ din regiune au răspuns în procent foarte mare, fapt reflectat în numărul din ce în ce mai mare de elevi în învățământul profesional din toate județele.

Nevoile pieței muncii regionale și locale se îndreaptă în continuare spre noi calificări de nivel 3, astfel încât continuarea susținerii pentru învățământul profesional și investițiile în infrastructura educațională sunt măsuri necesare pentru dezvoltarea unei relații de tip "câștig-câștig" între sistemul de învățământ și mediul economic.

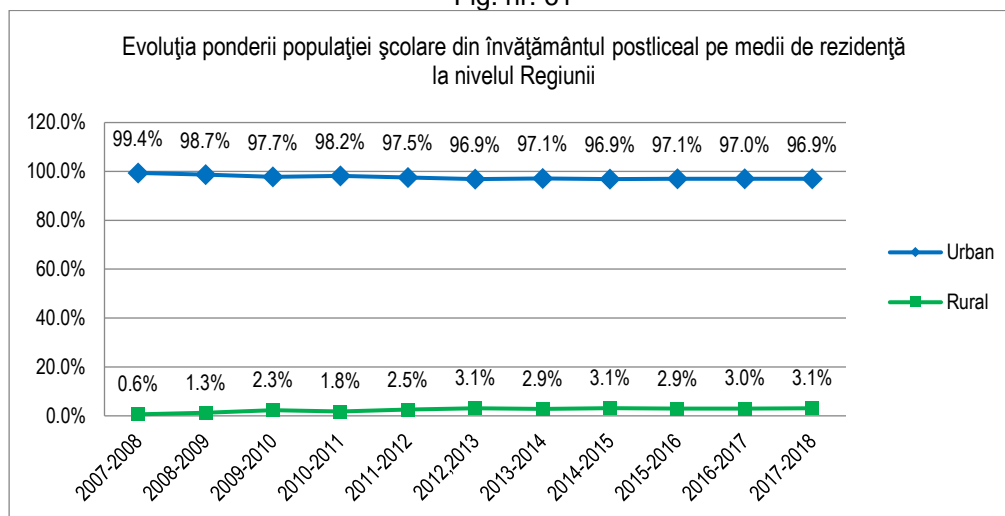
În **învățământul postliceal** populația școlară a cunoscut o creștere accentuată începând din 2007/2008, de când a fost finanțat și de la bugetul național, acest lucru reflectându-se în numărul de elevi din toate regiunile țării. În intervalul 2007/2008-2014/2015, creșterea a fost continuă și spectaculoasă. În perioada următoare, 2015/2016-2017/2018, se înregistrează o diminuare a numărului de elevi, însă nivelul se menține în continuare ridicat.

Cifrele pe județe componente ale regiunii arată aceeași tendință, de creștere a numărului de elevi la postliceal până în 2014/2015 și cu o ușoară scădere în 2015/2016-2016/2017. Singurul județ care face excepție este Vâlcea, care a avut un număr redus și fluctuant de elevi la postliceal în perioada 2007/2008-2012/2013, însă în anul școlar 2013/2014 creșterea a fost de 350%. Numărul de elevi s-a păstrat la nivel ridicat și în perioada anilor școlari următori.

Analiza cifrelor pe sexe indică faptul că, în general, în regiune, populația de sex feminin are un interes mai mare pentru învățământul postliceal, date fiind procentele. Anul școlar în care procentele au fost ceva mai echilibrate este 2014/2015 (57,9% populație școlară feminină și 42,1% populație școlară masculină).

Pe medii de rezidență, cifrele sunt net favorabile mediului urban, de vreme ce unitățile de învățământ postliceal din regiunea Sud Vest Oltenia sunt situate în cea mai mare parte în orașe, (fig. nr. 61).

Fig. nr. 61

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza de-a lungul perioadei, indică faptul că, în timp, au apărut școli postliceale și în mediul rural, în județele Dolj, Gorj și Mehedinți, dar în Olt și Vâlcea învățământul postliceal rămâne în continuare concentrat în urban.

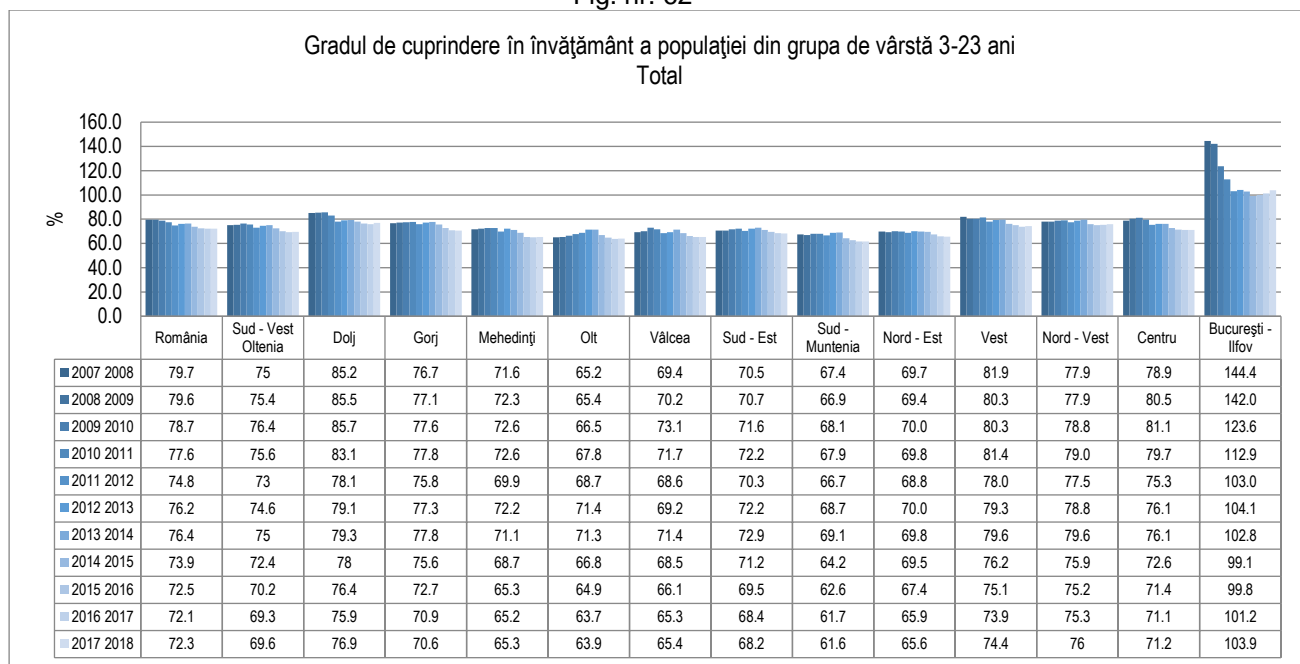
Analizele statistice privind populație școlară pe toate nivelurile de educație, sunt punctul de plecare în elaborarea proiecțiilor demografice ale INS la orizontul unor perioade de timp mediu îndepărtate.

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴⁰

Indicatorul (numit și rata specifică de cuprindere școlară pe vârste) se definește ca procentajul elevilor de o anumită vârstă, indiferent de nivelul de educație în care sunt cuprinși, în totalul populației rezidente de aceeași grupă de vârstă. Datele statistice sunt agregate la nivel regional, județean, pe niveluri educaționale, pe sexe și pe medii de rezidență (după locația școlii).

Statistica privind gradul total de cuprindere în învățământ al populației de vârstă școlară (3-23 ani) la nivel regional, arată că, după o ușoară creștere în intervalul 2007/2008-2009/2010 (de la 75% la 76,4%), în perioada următoare, până în 2017/2018, scăderea să fie aproape constantă (de la 76,4% la 69,6%). Procentele înregistrate în Sud Vest Oltenia sunt sub procentele naționale anuale pe întreaga perioadă de analiză (fig. nr. 62).

Fig. nr. 62

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

În interiorul regiunii, este respectat, în general trendul, cu creștere a gradului total de cuprindere până în 2009/2010 și diminuare a procentului în anii următori. Fac excepție, județul Olt care a cunoscut o creștere continuă a procentului de cuprindere pe o perioadă mai lungă de timp, până în 2012/2013 și județul Vâlcea care a avut o evoluție fluctuantă a gradului de cuprindere total.

Cuprinderea în învățământ analizată din punct de vedere al repartitiei pe sexe, ilustrează faptul că indicatorul are valori mai ridicate pentru populația de sex masculin, însă destul de apropiate de valorile totale. Situația este întâlnită atât la nivel regional, cât și la nivelul județelor componente.

În ceea ce privește gradul de cuprindere în funcție de mediul de rezidență al școlii, analiza arată că procentele sunt duble în mediul urban în comparație cu mediul rural, situația fiind similară la județe, regiune și țară.

Cuprinderea în procent mic pentru populația școlară din mediul rural constituie o problemă a sistemului educațional în perspectiva asigurării unui cadru adecvat pentru dezvoltarea resurselor umane și evitarea depopulării satelor și comunelor.

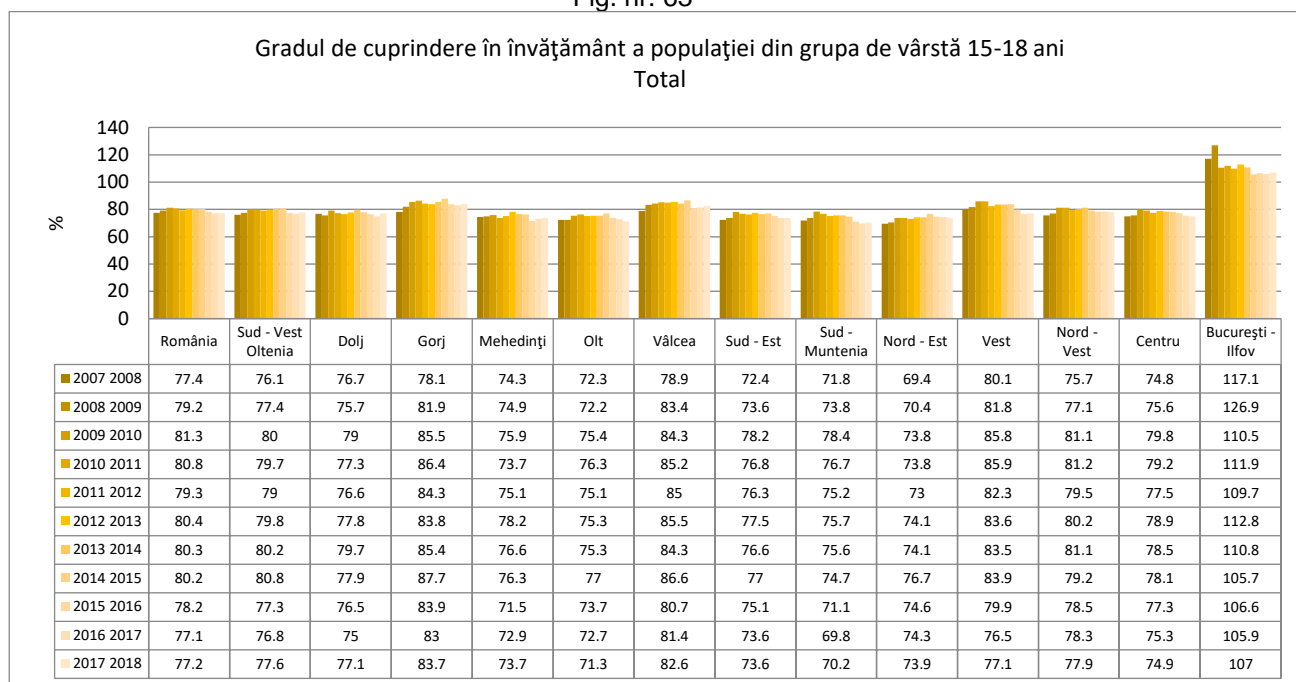
⁴⁰Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

Analiza pe grupe de vârstă școlară pentru gradul de cuprindere relevă faptul că procentele cele mai mari la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia sunt pentru grupele corespunzătoare nivelurilor de educație primar - grupa de vârstă 7-10 ani (peste 90%) și gimnazial - grupa de vârstă 11-14 ani (peste 89%), însă tendința de scădere a cifrelor este evidentă de-a lungul intervalului de analiză.

Din punct de vedere al educației și formării profesionale, prezintă relevanță analiza procentelor de cuprindere pentru grupa de vârstă 15-18 ani.

Procentele la nivel regional arată faptul că tinerii din grupa de vârstă menționată sunt cuprinși într-o formă de învățământ în procent de peste 76%, în perioada anilor școlari 2007/2008-2017/2018. Cifrele au fost fluctuante de-a lungul perioadei, maximum fiind înregistrat în 2014/2015, 80,8%, iar minimum în 2007/2008, 76,1%. Aceleași fluctuații au fost și la nivel național, dar și în județele regiunii (fig. nr. 63).

Fig. nr. 63

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Spre deosebire de alte grupe de vârstă, repartiția pe sexe în cadrul grupei 15-18 ani arată că gradul de cuprindere are valori destul de apropiate pentru populația de sex masculin și cea de sex feminin, diferențele fiind de maxim 2-3%. La nivel regional Sud Vest Oltenia, situația este înclinată ușor în favoarea populației feminine, până în 2009/2010, iar în perioada următoare, balanța se înclină în favoarea celei masculine. La nivelul județelor componente procentele sunt fluctuante, însă acestea variază în limitele de mai sus.

Situația nu mai este aceeași în ceea ce privește gradul de cuprindere pe medii de rezidență ale școlilor. Se remarcă diferențe majore între procentele din mediul urban și cele din mediul rural, acestea din urmă fiind foarte scăzute în întreaga perioadă de analiză.

Spre exemplu, în cel mai recent an școlar pentru care avem date, 2017/2018, la nivelul regiunii, cuprinderea a fost de 158,5% în urban, față de 15,5% în rural. Și în interiorul județelor componente ale Olteniei, studiul statisticilor arată aceleași diferențe majore. În același an școlar, gradele de cuprindere pe județe sunt:

- Dolj: 147,2% în urban, față de 17,2% în rural;
- Gorj: 163,2% în urban, față de 20,9% în rural;
- Mehedinți: 152,9% în urban, față de 15,8% în rural;
- Olt: 160,2% în urban, față de 13,7% în rural;

- Vâlcea: 176,5% în urban, față de 9,4% în rural (cea mai mare diferență între mediile de rezidență).

Aceeași situație este și în celelalte regiuni de dezvoltare, fiind unul dintre cei mai importanți factori destabilizanți în ceea ce privește dezvoltarea echilibrată a teritoriului țării.

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴¹

Indicatorul este definit ca procentul elevilor de vârstă oficială corespunzătoare fiecărui nivel de educație din totalul populației din grupa oficială de vârstă corespunzătoare fiecărui nivel educațional.

Datele statistice sunt agregate la nivel național, regional, județean, pe niveluri educaționale, medii de rezidență și sexe.

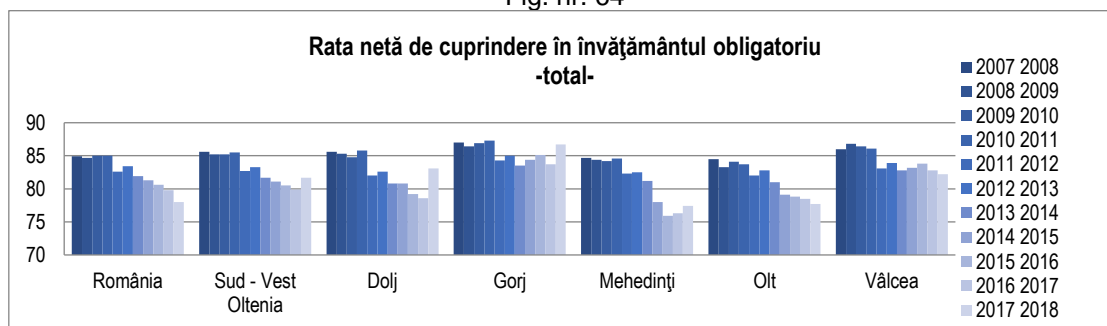
Din punctul de vedere al învățământului profesional și tehnic sunt de interes ratele nete de cuprindere în învățământul obligatoriu (7-16 ani) și în învățământul secundar superior (15-18 ani).

Pentru persoanele de vârstă 7-16 ani, cuprinse în învățământul obligatoriu din regiunea Sud Vest Oltenia, datele statistice din anii școlari 2007/2008-2017/2018 arată că rata netă totală de cuprindere în învățământul obligatoriu a fost aproximativ constantă până în anul școlar 2010/2011 (85,2-85,5%), pentru ca, începând cu anul 2011/2012 să scadă, astfel încât, în anul 2017/2018 a ajuns la 81,7%.

Statistica din SV Oltenia este similară cu cea de la nivelul celorlalte regiuni, dar și cu cea de la nivel național.

La nivelul județelor componente ale regiunii, evoluțiile sunt similare în intervalul anilor școlari 2007/2008-2017/2018. În ultimii patru ani analizați, cele mai ridicate valori ale ratei de cuprindere au fost înregistrate în județul Gorj, iar cele mai scăzute în Mehedinți (fig. nr. 64).

Fig. nr. 64

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Repartiția pe sexe a ratei nete de cuprindere relevă faptul că, atât la nivel regional, cât și al județelor componente, procentele sunt foarte apropiate în învățământul obligatoriu, pe întreaga perioadă de analiză.

În ceea ce privește analiza pe medii de rezidență ale școlilor, se remarcă faptul că, în mediul urban, rata netă de cuprindere este de peste 100%, în majoritatea anilor școlari din perioada de analiză, pe când în mediul rural valorile sunt sub 80%. Spre exemplu, în cel mai recent an școlar pentru care există date statistice oficiale, 2017/2018, rata netă în urban era de 106,2%, iar în rural aceasta era de 60,7%.

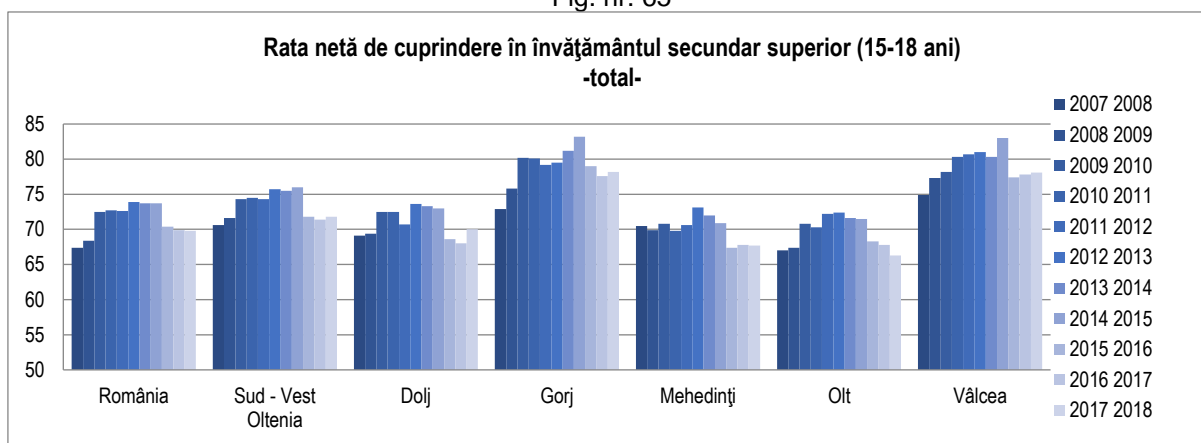
Situația este similară și în județele componente, cauzele determinante fiind, în primul rând, de natură demografică, dar și de faptul că o mare parte din elevii din mediul rural frecventează cursurile școlilor din mediul urban.

⁴¹Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „03 Rata neta de cuprindere (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

În învățământul secundar superior (grupa de vârstă 15-18 ani), rata netă de cuprindere la nivel regional a înregistrat valori în creștere aproximativ constantă în intervalul anilor școlari 2007/2008-2014/2015 (de la 70,6% la 76%), dar în perioada următoare, 2015/2016-2017/2018, aceasta a scăzut până la 71,8%. Trendul este similar cu cel de la nivel național și al celorlalte regiuni de dezvoltare, însă valorile procentuale sunt diferite.

În județele componente ale regiunii, rata netă de cuprindere în învățământul secundar superior a avut o evoluție similară celei regionale, însă valorile sunt diferite: cifre peste media regională se găsesc în Gorj și Vâlcea, iar sub media regională, în Mehedinți și Olt (fig. nr. 65).

Fig. nr. 65

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Analiza pe sexe relevă faptul că ratele nete de cuprindere la nivel regional și la nivel județean sunt mai mari pentru populația de gen feminin, față de cea de gen masculin, pe întreaga perioadă de analiză.

Datele statistice privind rata netă de cuprindere pe medii de rezidență ale școlilor indică în mod clar că în mediul urban din regiunea SV Oltenia, valorile sunt mult mai mari față de mediul rural. Spre exemplu, în anul școlar 2017/2018, rata era de 149,8% în mediul urban, față de 11,4% în mediul rural. Aceste diferențe sunt explicate de faptul că o mare parte din absolvenții de gimnaziu din mediul rural urmează o formă de educație și formare profesională, începând cu clasa a IX-a, în școli din mediul urban, unul din motive fiind insuficiența dezvoltare a rețelei școlare IPT în mediul rural. Prin acțiunile propuse se va avea în vedere dezvoltarea rețelei școlare IPT în zonele rurale cu populație școlară în număr suficient pentru înființarea unor noi unități de învățământ.

Este de remarcat și faptul că rata netă de cuprindere în clasele IX-X (elevi 15-16 ani) este inferioară ratei de cuprindere în gimnaziu (elevi de 11-14 ani), diferențele situându-se în jurul a 15% pe intervalul de analiză 2007/2008-2017/2018. Se poate trage concluzia că un număr semnificativ de absolvenți de gimnaziu nu mai continuă o formă de educație liceală sau profesională.

Un procent destul de mare de pierderi se evidențiază și la trecerea în clasele XI-XII, rata de cuprindere netă scăzând pe acest segment cu minim 6% față de rata de cuprindere în clasele IX-X. Singurii ani în care procentele s-au menținut la aproximativ același nivel au fost 2013/2014 și 2014/2015.

Aceste discrepanțe constituie priorități care este necesar să fie avute în vedere la elaborarea strategiilor de dezvoltare a resurselor umane

O situație specială se înregistrează în cazul populației romani, la nivelul regiunii neexistând școli ale acestei minorități. Chiar dacă s-au implementat o serie de programe educaționale pentru sprijin educațional și integrare pentru comunități de romi, cu scopul de a-i atrage pe copiii romi să urmeze o formă de învățământ, rata de cuprindere este încă redusă. Implicarea mediatorilor comunitari pentru a conștientiza

populația romani de necesitatea de a-și școlariza copiii, asigurarea manualelor și a cadrelor didactice specializate sunt elemente absolut necesare.

Pentru comunitățile defavorizate, se implementează proiecte specifice prin POCU 2014-2020, sau finanțate prin alte fonduri ale Uniunii Europene, prin care aceștia sunt susținuți, inclusiv financiar, pentru a frecventa o formă de educație și pentru a dobândi o calificare.

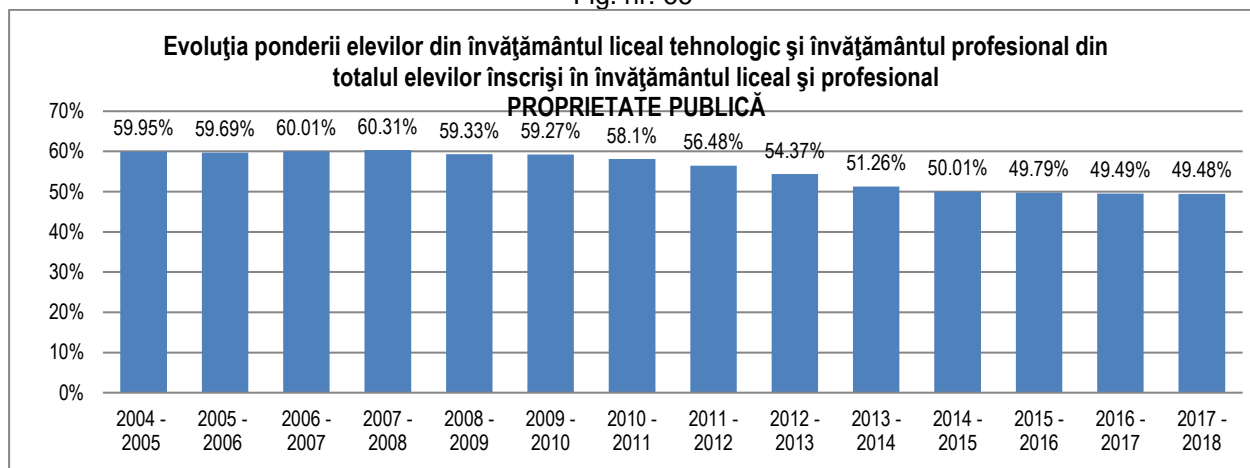
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴²

Analiza numărului de elevi în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional, respectiv a ponderilor învățământului tehnologic în total învățământ preuniversitar, este realizată pe baza cifrelor furnizate de INS în caietele statistice anuale din perioada anilor școlari 2004/2005-2017/2018.

Elevii din învățământul profesional și tehnic sunt cuprinși atât în unități de învățământ de stat, cât și particulare, însă majoritatea se regăsesc în unitățile de învățământ public, sectorul privat fiind destul de slab reprezentat din acest punct de vedere. Spre exemplu, în anul școlar 2017-2018, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, toți cei 33181 de elevi la liceul tehnologic, erau înregistrați în sectorul public de învățământ, iar din cei 8035 elevi în învățământul profesional, 7754 erau înscriși în sistemul public de educație.

Analiza cifrelor la nivelul țării, în unitățile de învățământ proprietate publică, arată că ponderea IPT în total elevi înscriși în învățământul liceal și profesional a evoluat diferit de-a lungul perioadei de analiză. Creșterile înregistrate în intervalul 2004/2005-2007/2008 (de la 59,9% la 60,3%), s-au pierdut în perioada următoare, în anul școlar 2017/2018 procentul ajungând la 49,48% (fig. nr. 66).

Fig. nr. 66

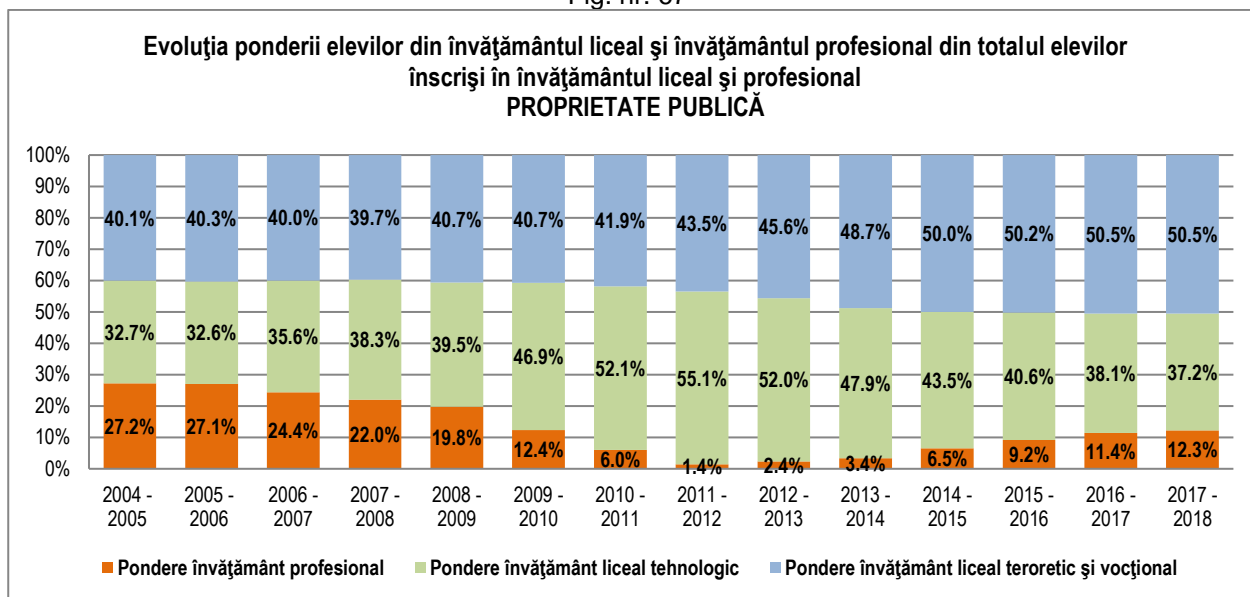

Sursa datelor: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice - INS

În cadrul învățământului profesional și tehnic, învățământul liceal tehnologic s-a menținut sub 40% în intervalul 2004/2005-2008/2009, iar în intervalul 2009/2010-2011/2012 a avut un salt până la 55,1%, perioadă în care nu s-au alocat clase la învățământul profesional. Din 2012/2013 acest procent începe să se diminueze, ajungând la 37,2% în anul școlar 2017/2018 (fig. nr. 67).

⁴² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 Evoluția elevilor IPT(INS) – pentru vizualizare clic aici” și în anexa „05 Evoluția elevilor IPT liceu, sc prof (INS) – pentru vizualizare clic aici”

Fig. nr. 67

Sursa datelor: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice - INS

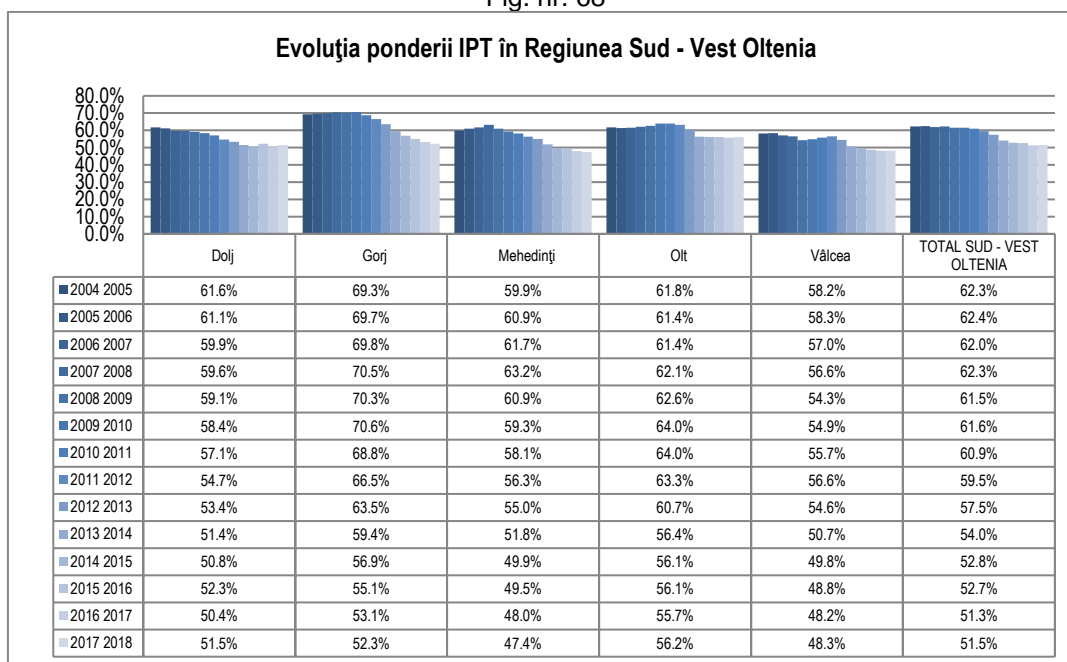
Procentele pentru învățământul profesional sunt complementare celui liceal, în perioada 2004/2005-2011/2012 scăderea procentului fiind continuă, de la 27,2% la 1,4%.

Necesitatea reintroducerii învățământului profesional, pe fondul solicitărilor operatorilor economici, a condus la o revigorare a acestui tip de învățământ, în perioada următoare înregistrându-se creșteri progresive de la un an școlar la altul, până la 12,3% în 2017/2018.

Numărul locurilor de muncă pentru nivel de calificare 3, corespunzător învățământului profesional, este în creștere, astfel că este necesară creșterea procentului de învățământ profesional în total învățământ preuniversitar.

În regiunea Sud Vest Oltenia, tendințele de la nivel național s-au menținut, procentul IPT a fost în scădere în intervalul 2004/2005-2017/2018, însă mediile regionale au fost peste cele naționale în toată perioada analizată (fig. nr. 68).

Fig. nr. 68

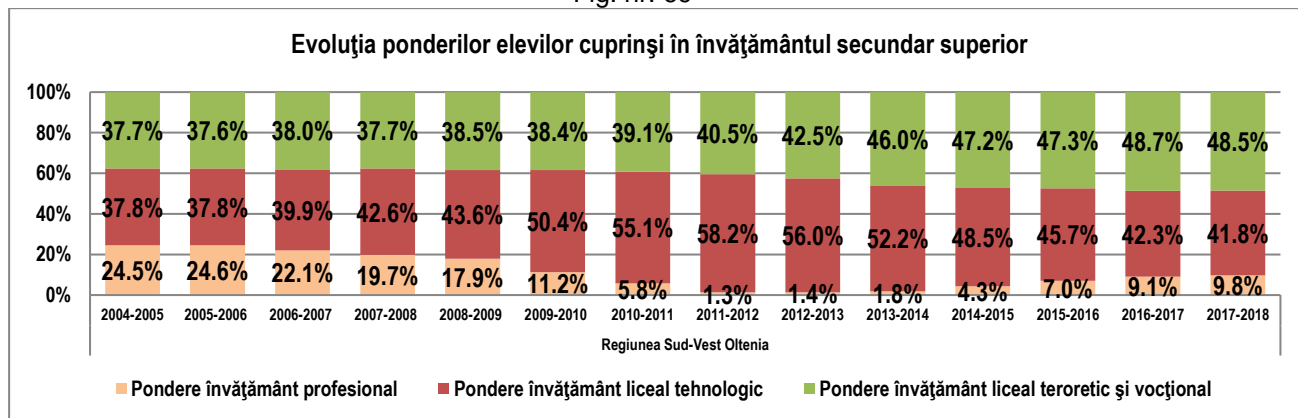

Sursa datelor: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice - INS

În județele componente, procentele de IPT s-au situat peste mediile regionale numai în județele Gorj și Olt, în Dolj, Mehedinți și Vâlcea procentele fiind sub cele de la regiune în majoritatea anilor școlari analizați.

Evoluția ponderilor elevilor cuprinși în învățământul secundar superior din Oltenia în perioada de analiză 2004/2005-2017/2018 este similară nivelului național, cu creșteri la învățământul liceal tehnologic concomitent cu scăderi ale procentelor de învățământ profesional până în 2011/2012 și scăderi ale procentelor de învățământ liceal tehnologic și creșteri în învățământul profesional pentru următorul interval de timp, respectiv 2012/2013-2017/2018 (fig. nr. 69).

Fig. nr. 69

Sursa datelor: Calculat pe baza datelor din Caiete statistice - INS

Procentele de IPT în total învățământ preuniversitar, în județele componente ale regiunii Sud Vest Oltenia, la începutul anului școlar 2017-2018, au fost:

-învățământ liceal tehnologic: Dolj-40,5%, Gorj-44%, Mehedinți-39,5%, Olt-45,7%, Vâlcea-38,4%;

-învățământ profesional: Dolj-11%, Gorj-8,2%, Mehedinți- 7,9%, Olt-10,5%, Vâlcea-9,9%.

6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴³

Cuprinderea în învățământul postliceal, respectiv școala postliceală și școala de maștri, este analizată pentru perioada anilor școlari 2005/2006-2017/2018.

Unitățile de învățământ în care sunt școlarizați elevi pe acest nivel educațional sunt fie în proprietate publică, fie în proprietate privată, aici fiind întâlnite cele mai multe unități de învățământ particular, majoritatea în domeniul sănătate și asistență pedagogică.

Începând din anul școlar 2007-2008, acest tip de învățământ a fost finanțat și de la bugetul național, ceea ce a făcut ca paleta de calificări să se diversifice și din ce în ce mai multe unități de învățământ să ofere formare.

Numărul de elevi înscriși la începutul fiecărui an școlar în educația postliceală, a fost, în regiunea Sud Vest Oltenia, cel mai mare din țară, în majoritatea perioadei de analiză.

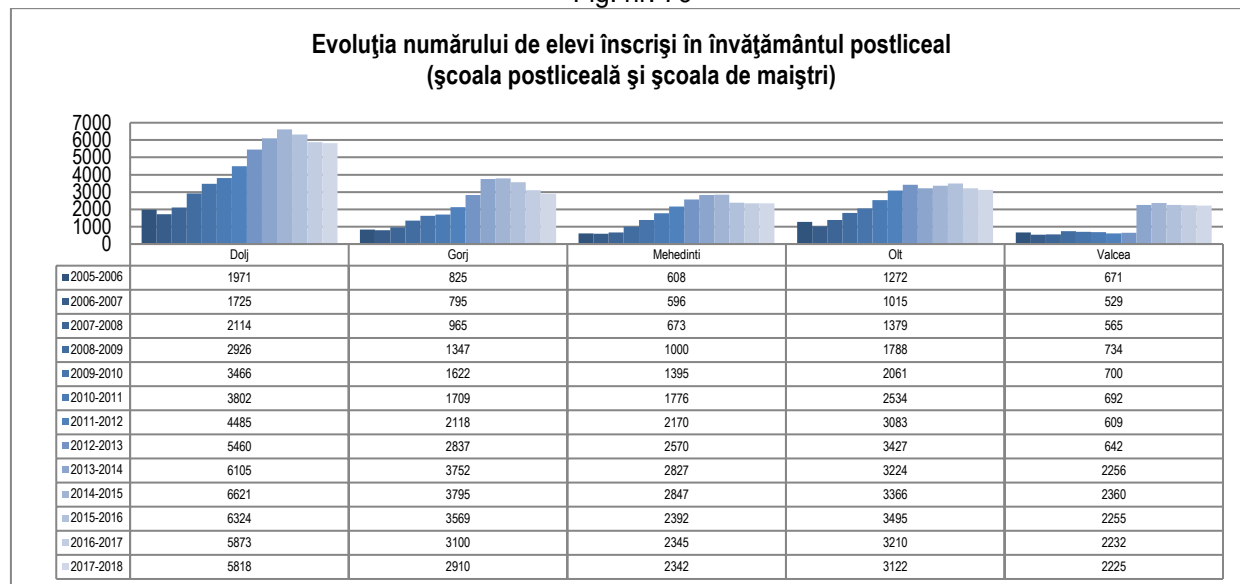
Deasemenea, la nivel regional, s-au înregistrat creșteri aproape constante ale numărului de elevi, de la un an la altul, până în 2014-2015, când s-a atins maximul perioadei de analiză, 12269 de elevi. În perioada celor mai recentți trei ani școlari, pentru care sunt înregistrate date statistice oficiale, numărul elevilor s-a diminuat, dar

⁴³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

continuă să fie o formă de învățământ căutată, în contextul în care pot accede spre acest tip de învățământ și absolvenții de liceu fără bacalaureat.

În majoritatea județelor componente ale regiunii s-a menținut, tendința regională de creștere a numărului de elevi la postliceal până în 2014/2015 și cu o ușoară scădere în intervalul 2015/2016-2017/2018. Face excepție județul Vâlcea, care a avut un număr redus și fluctuant de elevi la postliceal în perioada 2007/2008-201/2013, însă în anul școlar 2013/2014 numărul a crescut brusc cu 250%. În perioada următoare, s-au înregistrat diminuări nesemnificative ale numărului de elevi, de la 2256 elevi în 2012/2013, la 2225 elevi în 2017/2018 (fig. nr. 70).

Fig. nr. 70

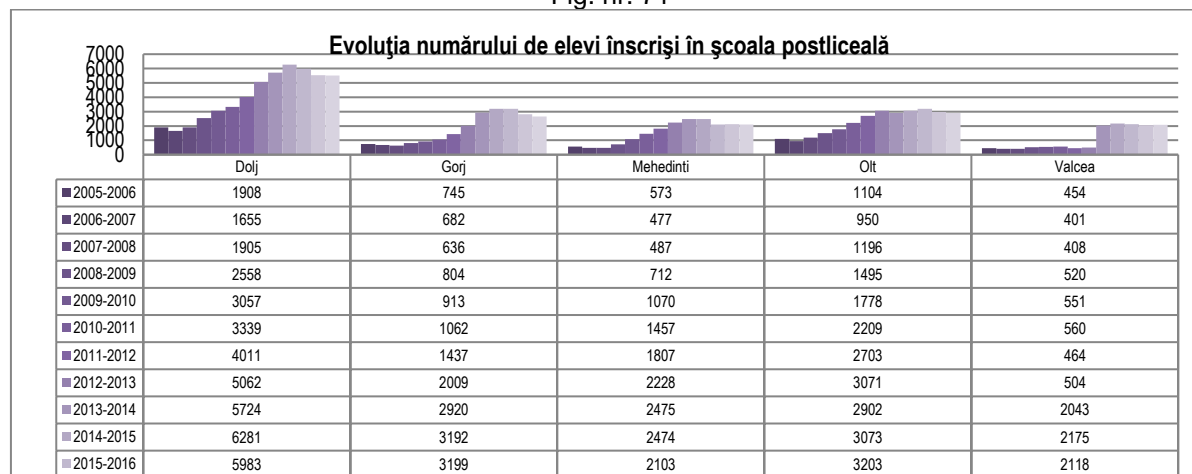

Sursa datelor : INS- Baza de date TEMPO Online

La nivel național, cel mai mare număr de elevi se regăsește în **școlile postliceale**, formă care dă de altfel și trendul întregului învățământ postliceal. Perioada 2005/2006-2014/2015 a fost cea în care numărul elevilor înscriși a crescut continuu în această formă de învățământ. În intervalul 2015/2016-2017/2018 se observă o ușoară scădere a numărului de elevi, în toate regiunile de dezvoltare, însă interesul absolvenților de liceu continuă să rămână la niveluri ridicate, dovadă fiind și concurența la admitere.

În interiorul regiunii, tendințele sunt similare nivelului regional în Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt și diferite în Vâlcea, care a înregistrat creșteri importante ale numărului de elevi la școala postliceală începând din anul 2013/2014, după ce în perioada 2005/2006-2012/2013 a avut număr modest de cursanți (fig. nr. 71)

Fig. nr. 71

Sursa datelor: INS- Baza de date TEMPO Online

Pe forme de proprietate, evoluția a fost diferită. Dacă în perioada anilor școlari 2005/2006-2006/2007, numărul cel mai mare de elevi era în școlile postliceale private, din 2007/2008 situația s-a schimbat în favoarea școlilor postliceale publice, în condițiile creșterii numărului de elevi la ambele forme de proprietate. Este de specificat faptul că, în marea majoritate, peste 90%, școlile postliceale private au, ca domeniu de formare, sănătatea și asistența pedagogică.

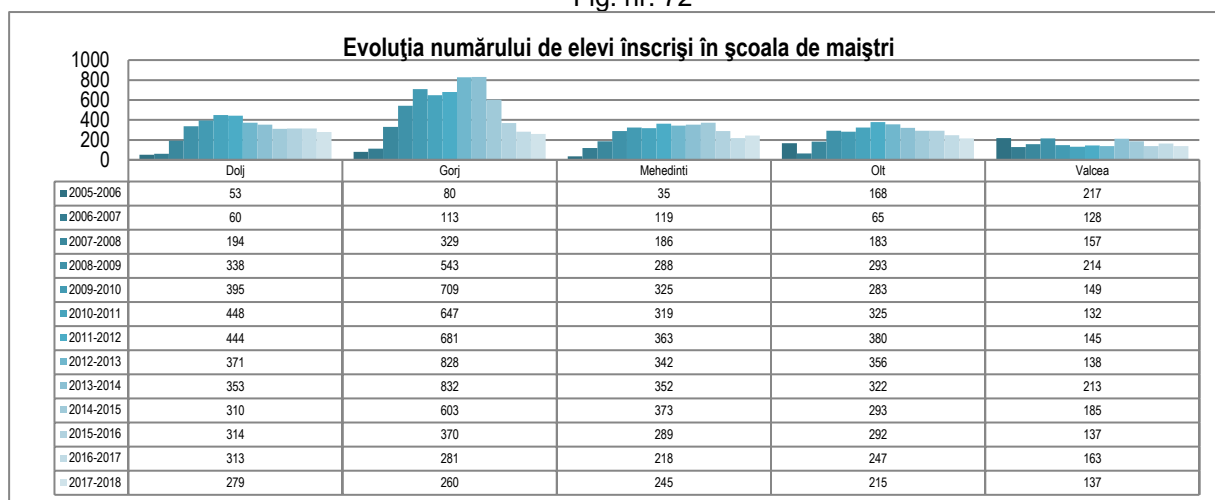
În regiune, în județul Dolj, se regăsește și **învățământ postliceal special**, cu un număr modest de elevi, având în vedere specificul acestui tip de educație. Evoluția cifrelor a fost fluctuantă în intervalul 2005/2006-2017/2018, menținându-se sub 31 de elevi anual.

Numărul elevilor din **școlile de maiștri** este mult mai mic decât cei din postliceal, unul dintre motive fiind și cererea mai redusă de maiștri pe piața forței de muncă.

Cu toate acestea, în perioada analizată, regiunea Sud Vest Oltenia a avut cel mai mare număr de cursanți în școlile de maiștri, comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare.

Analiza evoluției cifrelor arată faptul că, la nivel regional, numărul de cursanți la această formă de învățământ a crescut până în anul școlar 2013-2014, pentru ca în perioada următoare să scadă continuu, până în anul școlar 2017-2018. Județele respectă, în general, același trend, cu excepția județului Vâlcea, în care evoluția a fost fluctuantă (fig. nr. 72).

Fig. nr. 72

Sursa datelor: INS- Baza de date TEMPO Online

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2018-2019⁴⁴

În anul școlar 2018-2019, în regiunea Sud Vest Oltenia erau constituite, în învățământul liceal tehnologic de stat și particular, un număr de 906 de clase, cu un număr de 21395 de elevi.

Pe ani de studiu, situația regională se prezintă astfel:

- la clasa a IX-a: 200 clase cu 5222 elevi;
- la clasa a X-a: 209 clase cu 4847 elevi;
- la clasa a XI-a: 239 clase cu 5599 elevi;
- la clasa a XII-a: 258 clase cu 5727 elevi.

Numărul de clase din liceul tehnologic din regiunea SV Oltenia, reprezenta 11,2% din totalul național, pe ani de studiu situația fiind următoarea:

⁴⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT înv. liceal zi 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#) și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2018-2019”- [pentru vizualizare clic aici](#)

- la clasa a IX-a: 10,5% din național ;
- la clasa a X-a: 10,9% din național;
- la clasa a XI-a: 11,5% din național;
- la clasa a XII-a: 11,9% din național.

Este de remarcat faptul că numărul de clase și numărul de elevi a scăzut, față de cele 258 de clase a XII-a, regăsindu-se în clasa a IX-a numai 200 de clase, procentul de scădere fiind de 22,5%.

În interiorul regiunii, numărul de clase în învățământul liceal tehnologic este corelat cu populația școlară. Astfel, în județul Dolj, în anul școlar 2018-2019, s-a înregistrat nivelul cel mai ridicat în cadrul filierei tehnologice liceale, 254 clase/5944 elevi, urmat de Gorj cu 195 clase/4540 elevi, Vâlcea-182 clase/4497 elevi, Olt-161 clase/3796 elevi și Mehedinți-114 clase/2618 elevi. Clasamentul se păstrează și pe ani de studiu.

Analiza pe medii de rezidență ale școlilor, relevă faptul că majoritatea claselor de liceu tehnologic sunt în mediul urban, 800 de clase cu 19101 elevi, față de 106 clase cu 2294 elevi, în mediul rural.

Ca evoluție, se observă că, în ambele medii de rezidență, numărul de clase și numărul de elevi a scăzut, în mediul rural cu 25,8%, iar în mediu urban cu 22%.

Majoritatea claselor de liceu tehnologic din regiune sunt în unități de învățământ de stat, numai în județele Dolj și Mehedinți funcționând unități liceale particulare. În Dolj, în anul școlar 2018-2019 se regăsesc 11 clase de liceu tehnologic particular cu un total de 247 elevi, iar în Mehedinți 4 clase cu 19 elevi.

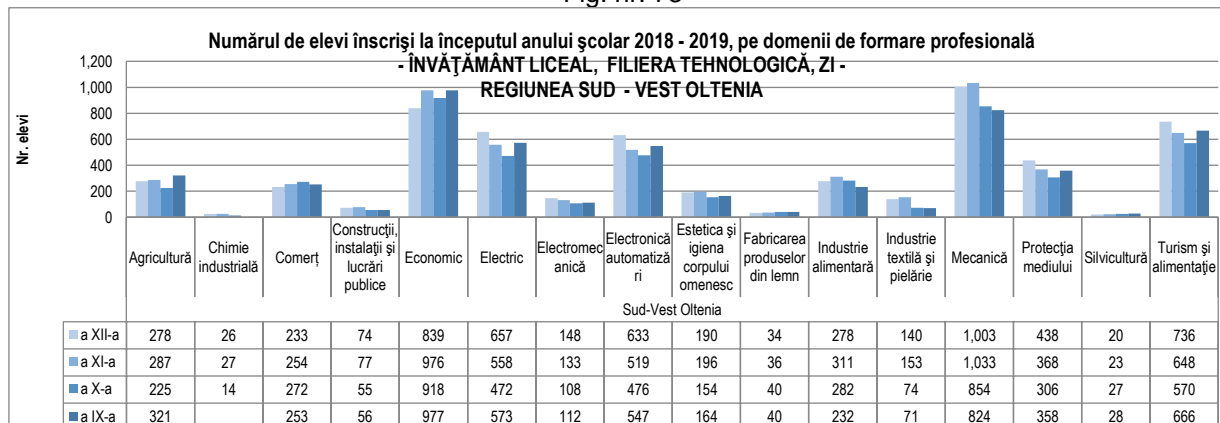
De altfel și la nivel național, liceul tehnologic particular este destul de slab reprezentat, în întreaga țară fiind 59,5 clase cu 1042 elevi, repartizate pe ani de studiu astfel:

- clasa a IX-a: 12.5 clase/196 elevi;
- clasa a X-a: 15 clase/205 elevi;
- clasa a XI-a: 16 clase/295 elevi;
- clasa a XII-a: 16 clase/346 elevi.

Se observă că numărul de elevi și clasele de liceu particular tehnologic a fost în continuă scădere.

Analiza numărului de elevi, pe domenii de pregătire, în învățământul liceal din regiunea SV Oltenia în anul școlar 2018-2019, arată că procentul cel mai mare de cuprindere este la domeniul mecanică, urmat de domeniile economic, turism și alimentație, electric și electronică automatizări. Cele mai mici ponderi se înregistrează la domeniile silvicultură, chimie industrială și fabricarea produselor din lemn, care și ca sectoare economice au o slabă reprezentare în regiune (fig. nr. 73).

Fig. nr. 73

Sursa datelor: ISJ

Analiza comparativă a datelor arată faptul că situația nu s-a schimbat față de anul școlar anterior, ierarhizarea domeniilor de pregătire fiind identică (fig. nr.)

Domeniile de pregătire pentru învățământul tehnologic liceal din regiune sunt corelate cu categoriile de activități economice care se dezvoltă în județe și pentru care este nevoie forță de muncă specializată.

O analiză mai specifică, pe calificări, la nivel de regiune, arată că cel mai mare grad de cuprindere au: tehnicianul în activități economice, urmat de tehnicianul mecanic pentru întreținere și reparații, tehnicianul în turism și tehnicianul ecolog și protecția calității mediului.

În județe situația este diferită, situația privind cea mai mare cuprindere pe calificări profesionale fiind următoarea:

-în județul Dolj: tehnician în activități economice, tehnician mecanic pentru întreținere și reparații și tehnician în turism;

-în județul Gorj: tehnician în activități economice, tehnician ecolog și protecția calității mediului și tehnician electromecanic;

-în județul Mehedinți: tehnician în activități economice, tehnician în instalații electrice, tehnician mecanic pentru întreținere și reparații;

- în județul Olt: tehnician în activități economice, coafor stilist, tehnician în agricultură;

-în județul Vâlcea: tehnician în activități economice, tehnician în turism, tehnician ecolog și protecția calității mediului.

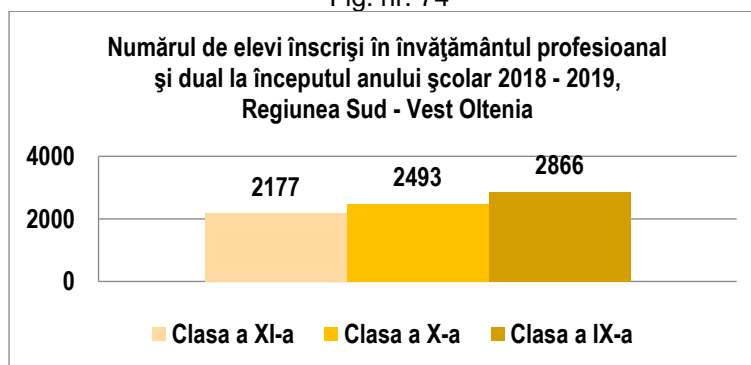
În anul școlar 2018-2019, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, **oferta de școlarizare pentru învățământ profesional și dual** a inclus:

-116 clase a IX-a, cu 2866 elevi;

-114 clase a X-a, cu 2493 elevi;

-103 clase a XI-a, cu 2177 elevi (fig. nr. 74).

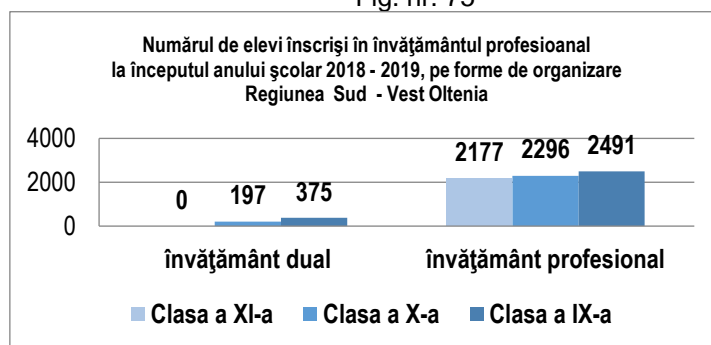
Fig. nr. 74

Sursa datelor: ISJ

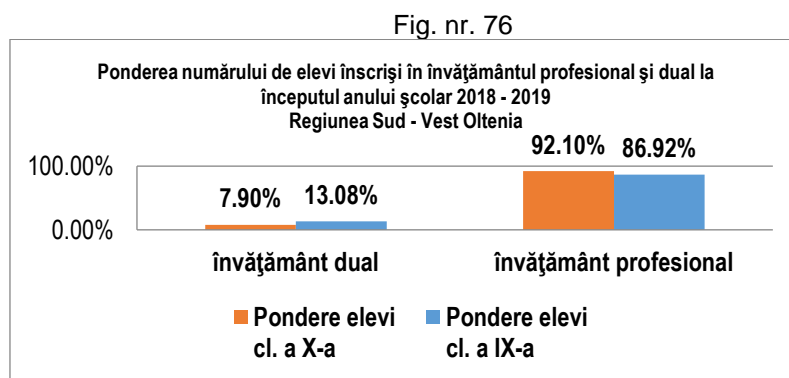
Pe forme de organizare, dacă în clasa a XI-a toți cei 2177 de elevi se regăsesc la învățământ profesional, începând din 2017-2018, an în care s-a introdus învățământul dual, regăsim o parte dintre elevi la această formă de școlarizare. Astfel, în anul școlar 2018-2019, la dual, 197 elevi sunt în clasa a X-a și 375 elevi sunt în clasa a IX-a (fig. nr 75).

Fig. nr. 75

Sursa datelor: ISJ

Se observă că, de la un an la altul, a crescut ponderea elevilor care au optat pentru învățământul dual (de la 7,9% în 2017-2018, la 13,08% în 2018-2019) (fig. nr. 76).

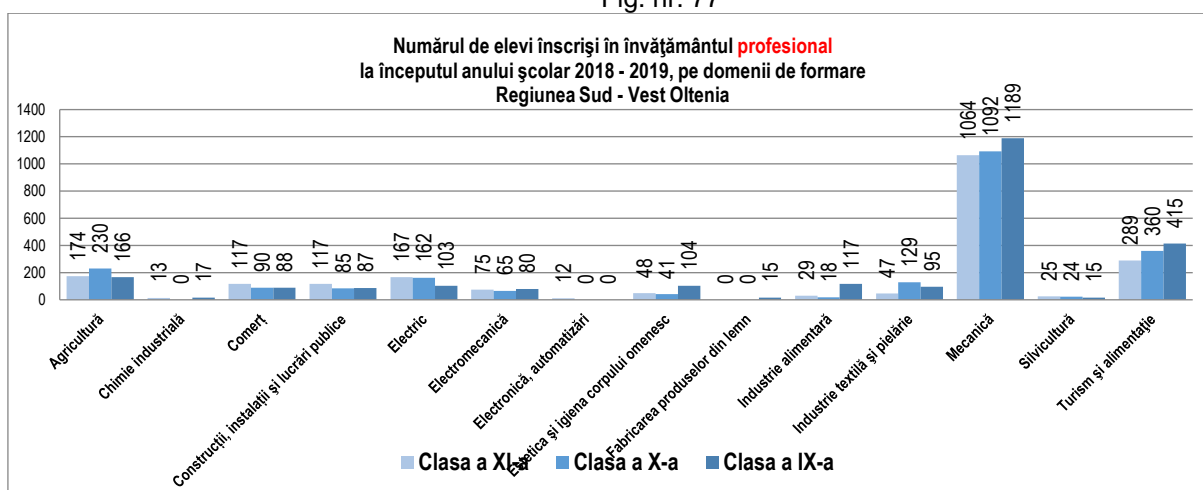

Sursa datelor: ISJ

Este relevantă și analiza cuprinderii pe forme de învățământ și pe domenii de formare profesională, în totalul elevilor înscriși în dual și profesional în anul școlar 2018-2019.

Cuprinderea cea mai mare în învățământul profesional din regiune este la domeniul mecanică (1189 elevi în clasa a IX-a, 1092 elevi în clasa a X-a, 1064 elevi în clasa a XI-a); la mare distanță urmează domeniile turism și alimentație (415 elevi în clasa a IX-a, 360 elevi în clasa a X-a, 289 elevi în clasa a XI-a) și agricultură (166 elevi în clasa a IX-a, 230 elevi în clasa a X-a, 174 elevi în clasa a XI-a) (fig. nr. 77).

Fig. nr. 77

Sursa datelor: ISJ

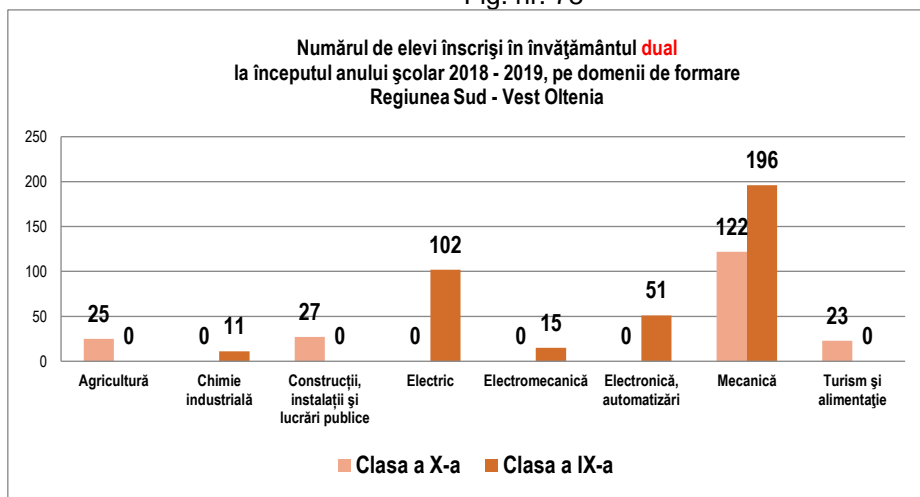
Se remarcă, în același timp, creșterea cuprinderii pentru domeniile estetică și igiena corpului omenesc și industrie alimentară și diminuare pentru domeniul electric și comerț.

În domeniul materiale de construcții numărul de elevi continuă să fie 0.

În învățământul dual, domeniile de formare în care sunt cuprinși elevi sunt mai puține decât în cazul învățământului profesional, având în vedere opțiunile de școlarizare ale operatorilor economici. Domeniul mecanică este cel mai solicitat, având 196 elevi în clasa a IX-a și 122 elevi în clasa a X-a. Se observă, în același timp, că unele domenii au elevi numai în clasa a IX-a, spre exemplu domeniul electric, electronică automatizări, electromecanică, chimie industrială, iar altele au elevi numai în clasa a X-a, cum ar fi domeniile agricultură, construcții, instalații și lucrări publice, turism și alimentație (fig. nr. 78).

Fig. nr. 78

Sursa datelor: ISJ

Analiza mai detaliată, pe calificări profesionale, a elevilor cuprinși în anul școlar 2018-2019 în clasa a IX-a învățământ profesional din regiunea Sud Vest Oltenia, arată că cel mai mare număr de elevi este la calificarea mecanic auto, fiind urmat, în ordine, de ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, mecanic agricol și tinichigiu vopsitor auto. La polul opus, calificările cu cuprinderi mici sunt: sculer matrițer, recepționar-distribuitor, sau electromecanic material rulant.

Este recunoscut faptul că atractivitatea unor calificări este redusă pentru absolvenții de gimnaziu, cu toate că ele sunt solicitate la școlarizare de către operatorii economici, care resimt o lipsă acută de forță de muncă pentru calificările respective.

În învățământul dual din regiune, corelate cu domeniile de pregătire sunt și calificările profesionale în care sunt cuprinși elevii. În anul școlar 2018-2019, calificările cu grad ridicat de cuprindere sunt: mecanic utilaje și instalații în industrie, sudor, electronist aparate și echipamente și lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic

Calificările cu cea mai scăzută cuprindere sunt: operator industria chimică anorganică, lăcătuș mecanic prestări servicii, electromecanic utilaje și instalații industriale și electrician protecții prin relee, automatizări și măsurători în instalații energetice.

Analiza datelor reflectă în mod clar revigorarea formării profesionale în regiune și în țară.

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2018-2019⁴⁵

În anul școlar 2018-2019, în școala postliceală, la nivelul regiunii SV Oltenia, pe ani de studiu, se regăsesc următoarele efective de elevi:

-4458 elevi în anul I;

-4037 elevi în anul al II-lea;

-895 elevi în anul al III-lea, domeniul sănătate și asistență pedagogică fiind singurul care are o durată de trei ani de studiu.

Se observă că în 2018-2019 a crescut cuprinderea în școala postliceală, numărul cel mai mare fiind la domeniul sănătate și asistență pedagogică (1192 de elevi în anul I); la mare distanță sunt domeniile transporturi (694 elevi în anul I), informatică (672 elevi în anul I), electronică automatizări (248 elevi în primul an de studiu).

⁴⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT inv. postliceal 2018-2019” – [pentru vizualizare clic aici](#)

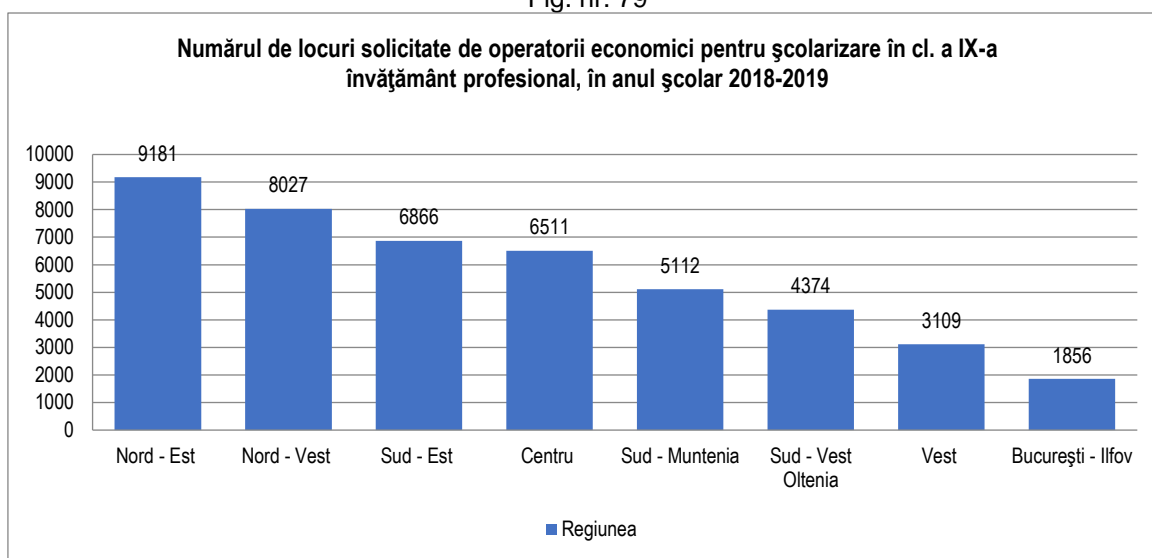
Ierarhia se păstrează și la nivel județean, majoritatea acestor domenii fiind reprezentate în toate cele cinci județe ale regiunii. Face excepție domeniul electronică automatizări, care este prezent numai în Dolj, Gorj, Olt și Vâlcea.

La **școala de maiștri**, cuprinderea este mult mai scăzută decât la școala postliceală, în regiune fiind școlarizați elevi în numai șase domenii de pregătire. În anul 2018-2019, numărul total de elevi este 1103, în întreaga regiune Sud Vest Oltenia. Domeniul cu cel mai mare număr de elevi este mecanica (495 elevi în total, în cei doi ani de studiu).

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁴⁶

În anul școlar 2018-2019, în regiunea Sud Vest Oltenia, au fost solicitate spre școlarizare, în **învățământul profesional**, un număr de 4374 de locuri, pentru majoritatea domeniilor de pregătire (fig. nr. 79).

Fig. nr. 79

Sursa: ISJ

În funcție de existența autorizării/acreditării pentru anumite calificări, de condiția de formare a formațiilor de studiu, dar și de nevoia de acoperire uniformă a ofertei educaționale, au fost acordate în planul de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019, un număr de 3192 locuri (tabel nr. 4), ponderea de rezolvare a solicitărilor, la nivel regional, fiind de 73%. Acest procent este foarte apropiat de media națională de 74,4%.

Tabel nr. 4

Regiunea, Județul	Total locuri solicitate de op. ec.	Nr locuri în proiect plan de școlarizare	Diferențe	Pondere rezolvare solicitări
Sud Vest Oltenia	4374	3192	-1182	73,0%
Dolj	1859	1036	-823	55,7%

⁴⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „10A Gradul de satisfacere a solicitărilor op. ec. 2018-2019 înv. prof.” – pentru vizualizare clic aici ; „10B Gradul de satisfacere a solicitărilor op. ec. 2018-2019 înv. dual” – pentru vizualizare clic aici

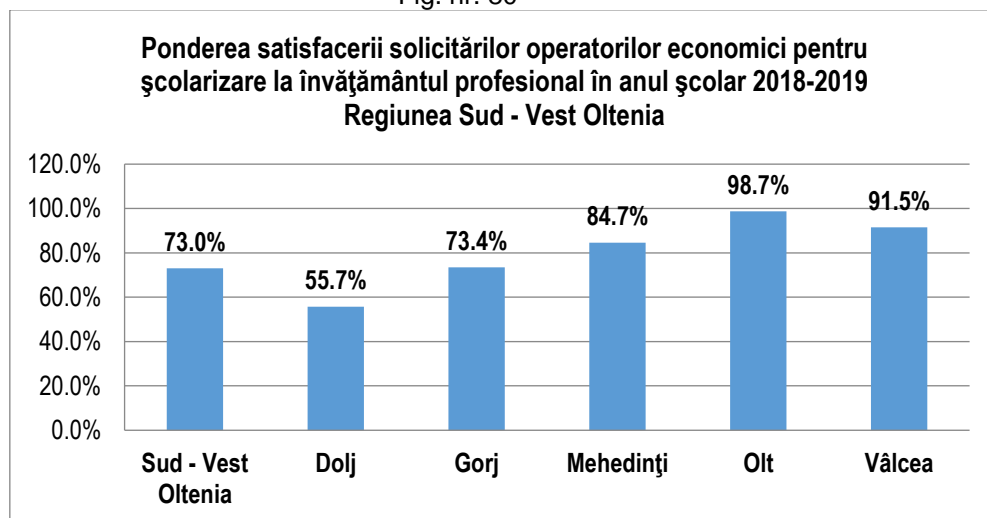
Gorj	877	644	-233	73,4%
Mehedinți	430	364	-66	84,7%
Olt	596	588	-8	98,7%
Vâlcea	612	560	-52	91,5%

Sursa: ISJ

În cadrul județelor componente, numărul de solicitări de școlarizare a fost diferit, în funcție de dezvoltarea economică locală și de nevoia de personal calificat

Diferite au fost și procentele de rezolvare a solicitărilor prin acordarea de clase în proiectul planului de școlarizare, în fiecare județ, capacitatea de absorbție a sistemului de educație și formare profesională din județe fiind limitată și de numărul de absolvenți de gimnaziu, care a avut o involuție accentuată în ultimii ani, concomitent cu îndeplinirea condițiilor menționate anterior (fig. nr. 80)

Fig. nr. 80

Sursa: ISJ

Pentru anul școlar 2018-2019, operatorii economici din regiunea Sud Vest Oltenia au solicitat un număr de 495 de locuri de școlarizare **în învățământul dual**, optând pentru unități de învățământ care se află în zonele în care nevoia de forță de muncă a fost mai accentuată.

Inspectoratele Școlare Județene, prin proiectul planului de școlarizare 2018-2019, au răspuns pozitiv acestor solicitări, alocând un număr de 492 de locuri pentru dual (tabelul nr. 5), singura restricție fiind posibilitatea de a se constitui formațiuni de studiu conform legislației în vigoare.

Tabelul nr. 5

Regiunea, Județul	Total locuri solicitate de op. ec.	Nr locuri in proiect plan școlarizare	Diferențe	Pondere rezolvare solicitari	Număr de op. ec. cu care sunt încheiate contracte
Sud - Vest Oltenia	495	492	-3	99,4%	21
Dolj	30	30	0	100,0%	1
Gorj	150	150	0	100,0%	1
Mehedinți	56	56	0	100,0%	1
Olt	112	112	0	100,0%	4
Vâlcea	147	144	-3	98%	14

Sursa : ISJ

Procentul în care s-au onorat solicitările operatorilor economici, prin acordarea de clase, a fost de 99,4% la nivel regional. În județele Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt solicitările au fost rezolvate în procent de 100%, iar în Vâlcea procentul a fost de 98%, determinat numai de încadrarea în numărul maxim de elevi în formațiunile de studiu.

Pentru anul 2018-2019 un număr de 21 de operatori economici din zona Olteniei au solicitat implicarea în procesul de formare profesională în învățământul dual, iar numărul de locuri a fost diferit de la un județ la altul și de la un operator economic la altul. De exemplu, un singur operator a solicitat 180 de locuri pentru dual, 150 în Gorj și 30 în Dolj, iar în județul Vâlcea au fost solicitate 147 de locuri de către 14 operatori economici, dintre care unul singur a solicitat 55 de locuri.

Realizând o analiză a calificărilor și domeniilor de formare solicitate, se observă că cele mai multe solicitări au fost pentru calificări din domeniul mecanică (234 locuri), urmat de domeniul electric (113 locuri), electronică automatizări (56 locuri), electromecanică (45 locuri), industrie alimentară (30 locuri) și chimie industrială (14 locuri).

În comparație cu nivelul național, numărul de 495 de locuri solicitate în Sud Vest Oltenia pentru învățământ dual, reprezintă aproximativ 8% din cele 6202 solicitări din întreaga țară.

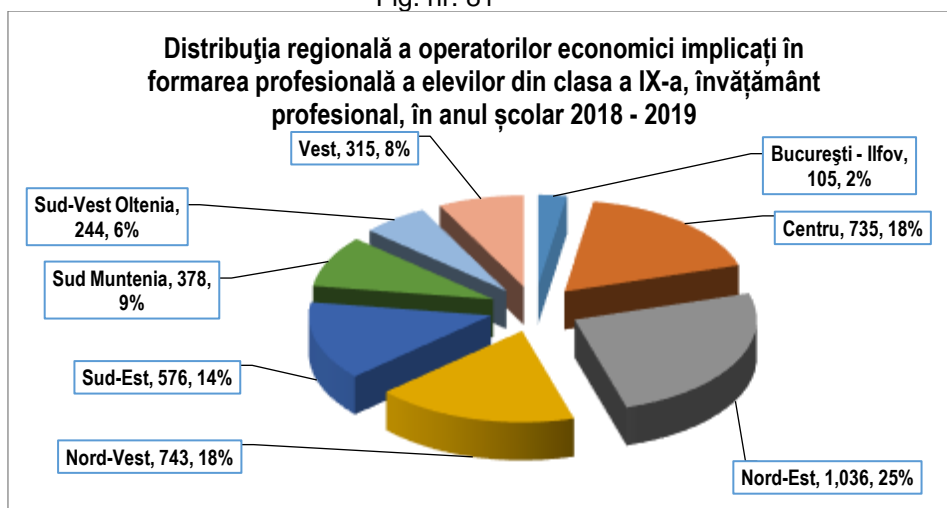
Comparativ cu anul școlar 2017-2018, când au solicitat școlarizare în învățământul dual, un număr de 13 operatori economici cu activitate economică în regiunea Sud Vest Oltenia, pentru un număr de 274 de locuri, în anul școlar 2018-2019 se observă o îmbunătățire evidentă a situației, având în vedere și faptul că o serie de operatori economici care nu au mai avut colaborări cu unități IPT din regiune, au încheiat contracte de parteneriat pentru formare profesională.

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁴⁷

Parteneriatul în învățământul profesional

În anul școlar 2018-2019, unitățile IPT din țară au încheiat parteneriate cu un număr total de 4132 de operatori economici, interesați să susțină stagiile de practică în incinta instituțiilor proprii (fig. nr. 81).

Fig. nr. 81

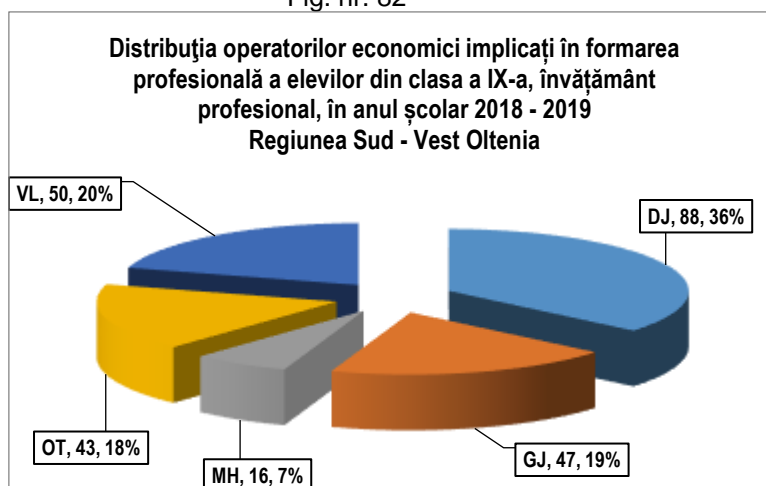

Sursa : ISJ

În regiunea Sud Vest Oltenia, 244 de operatori economici sunt parteneri pentru învățământul profesional, acest număr reprezentând 6% din totalul național (fig. nr. 82).

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11A Parteneriatul cu op. ec. 2017-2018” – pentru vizualizare clic aici; „11B Parteneriatul cu op. ec. 2018-2019” – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 82

Sursa : ISJ

În județele componente ale regiunii, situația numărului de operatori care au încheiat parteneriate cu unitățile IPT, este următoarea:

- Dolj-88 de operatori;
- Gorj-47 operatori;
- Mehedinți- 16 operatori;
- Olt-43 operatori;
- Vâlcea-50 operatori (fig. nr).

Acești operatori economici au solicitat organizarea formării pentru calificări din majoritatea domeniilor de pregătire, în funcție de nevoile de formare existente la nivel local.

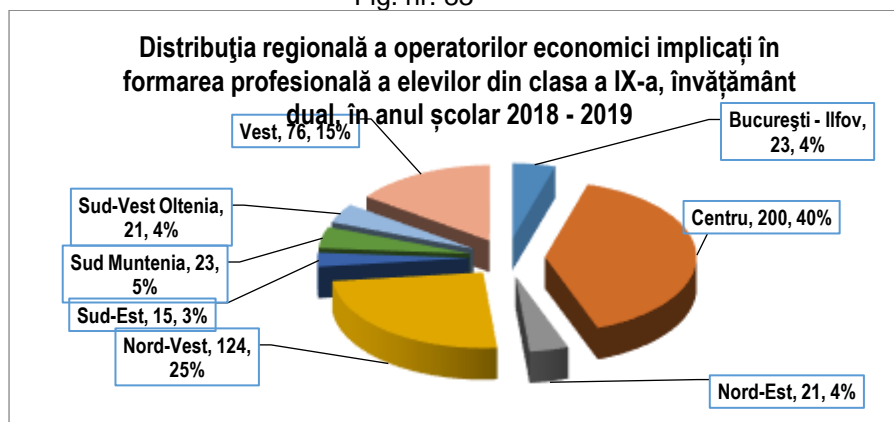
Numărul cel mai mare de contracte au fost pentru calificări din domeniul mecanică, urmat, la distanță destul de mare de contracte semnate pentru calificări din turism și alimentație.

Parteneriatul în învățământul dual

Anul școlar 2018-2019 este cel de-al doilea an de implementare, în România, a sistemului de învățământ dual, care este organizat la inițiativa directă a operatorilor economici interesați, în calitate de parteneri de practică și potențiali angajatori.

În Sud Vest Oltenia, regăsim în învățământul dual un număr de 21 de operatori, în creștere față de anul anterior când au fost implicați în dual 13 operatori. Din acest punct de vedere, regiunea se situează pe locul cinci la nivel național în anul școlar curent, alături de regiunea Nord Est (fig. nr. 83).

Fig. nr. 83

Sursa : ISJ

Creșterea numărului de operatori economici care au intrat în parteneriat cu școlile pentru formarea în sistem dual, arată nevoia din ce în ce mai mare de personal calificat de nivel 3 pe piața muncii din regiune.

În județele componente ale regiunii, a fost organizat învățământ dual cu un număr diferit de operatori, de la un județ la altul.

În funcție de capacitatea financiară, dar și de nevoia de forță de muncă, operatorii economici au avut solicitări diferite de școlarizare:

-în județele Dolj și Gorj, un singur operator a solicitat spre școlarizare 180 de locuri (30 în Dolj și 150 în Gorj);

-în județul Mehedinți, un singur operator economic a solicitat 56 de locuri în învățământul dual;

-în județul Olt, patru operatori au depus solicitări pentru 112 locuri în învățământ dual;

-în județul Vâlcea, 14 operatori economici au solicitat 147 de locuri spre școlarizare în sistem dual.

6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁴⁸

Rețeaua unităților de învățământ profesional și tehnic face parte din rețeaua școlară constituită la nivelul fiecărui județ.

În regiunea Sud Vest Oltenia, în anul școlar 2018-2019 funcționează 149 unități de învățământ profesional și tehnic de stat și particular, inclusiv seminarii teologice și școli postliceale și de maiștri, din care 34 sunt în mediul rural.

În județele componente, rețeaua IPT de stat este constituită astfel:

-**în județul Dolj** funcționează cel mai mare număr de unități IPT din regiune, 47, din care 11 sunt în rural; în mediul rural se găsesc și singurele trei școli profesionale din județ;

-**județul Gorj** are o rețea școlară formată din 32 unități de învățământ profesional și tehnic, din care, în mediul rural, funcționează 10 unități;

-**în județul Mehedinți** în rețeaua școlară sunt cuprinse 16 unități IPT, în mediul rural funcționând trei unități școlare;

-**în județul Olt** rețeaua este formată din 30 de unități IPT, din care șapte în mediul rural;

-**județul Vâlcea** are o rețea formată din 24 de unități IPT, din care trei funcționează în mediul rural.

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁴⁹

Datele statistice oficiale oferă informații în legătură cu numărul de elevi înscriși în unitățile IPT în anul școlar 2016-2017, informații care au fost utilizate în analizele pentru acordarea de către Consorțiul Regional Sud vest Oltenia a avizelor consultative pentru depunerea proiectelor pe POR 2014-2020 pentru infrastructura educațională.

Conform acestor date, în anul școlar 2016-2017, în cadrul liceului tehnologic și învățământului profesional, curs de zi, învățau un număr de 32855 elevi în 16 domenii de pregătire. O clasificare a unităților școlare în funcție de numărul de elevi care se pregătesc în fiecare domeniu de pregătire este prezentată în *Anexa 12 Ierarhizare școli*.

Un număr de 26 de unități din regiune școlarizau în domeniul *agricultură*, numărul total cel mai mare de elevi fiind la Colegiul Tehnic „Ștefan Milcu” Calafat, Dolj (151 persoane).

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„12 Unități IPT 2018-2019” – pentru vizualizare clic aici](#)

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa [„13 Ierarhizare școli” – pentru vizualizare clic aici](#)

Domeniul *chimie industrială* era reprezentat în patru din cele cinci județe ale regiunii (Gorj, Mehedinți, Olt și Vâlcea), în patru unități de învățământ, numărul cel mai mare de elevi fiind în Colegiul Tehnic "Decebal" Drobeta Turnu Severin (99 persoane). Paisprezece unități IPT școlarizează în domeniul *comerț*, pe locul întâi în privința numărului de elevi la acest domeniu fiind Colegiul Național Economic "Theodor Costescu" Drobeta Turnu Severin (232 persoane).

Domeniul *construcții, instalații și lucrări publice* era școlarizat în 12 unități IPT din patru județe din regiune (Dolj, Gorj, Olt, Vâlcea), numărul cel mai mare de elevi (116) fiind la Liceul Tehnologic „Dimitrie Filișanu” Filiași, Dolj.

Domeniul *economic* este unul dintre cel mai bine reprezentate, chiar dacă era școlarizat numai la liceu tehnologic, în 27 de unități IPT din regiune. Pe primul loc, în privința populației școlare din domeniu, a fost, în 2016-2017, Colegiul Economic "Virgil Madgearu" Târgu Jiu, Gorj, cu 491 elevi în cei patru ani de studiu.

În domeniul *electric* erau școlarizați un număr mare de elevi, în 38 de unități de învățământ din toate județele. Școala cu cel mai mare număr de elevi în domeniu este Liceul "Constantin Brâncoveanu" Horezu, Vâlcea (213 persoane).

Domeniul *electromecanică* era prezent în 13 colegii și licee din toată regiunea, cel mai mare număr de elevi fiind la Liceul Energetic Târgu Jiu, Gorj (111 persoane).

În domeniul *electronică automatizări* au fost organizate clase în 30 unități IPT, iar pe primul loc ca număr de elevi era Colegiul Energetic Râmnicu Vâlcea, Vâlcea (264 persoane).

Domeniul *estetica și igiena corpului omenesc* a fost prezent în 11 unități IPT, Colegiul Economic „Petre S. Aurelian”, Slatina, Olt având numărul maxim de elevi (181).

Domeniul *fabricarea produselor din lemn* este unul dintre domeniile cu cea mai slabă reprezentare, în numai trei unități școlare din Mehedinți, Vâlcea și Olt). Numărul cel mai mare de elevi, 84, a fost la Colegiul Tehnic "Decebal" Drobeta Turnu Severin, Mehedinți.

În domeniul *industrie alimentară* școlarizau 14 unități IPT, Colegiul Tehnic General Gheorghe Magheru, Târgu Jiu, Gorj având cel mai mare număr de elevi, 198.

În 18 unități de învățământ din regiune era prezent domeniul *industrie textilă și pielărie*, iar la Colegiul Tehnic Matei Basarab, Caracal, Olt se afla pe primul loc ca număr de elevi, respectiv 165.

Domeniul *mecanică* a fost cel mai bine reprezentat la nivel de regiune, 76 unități IPT având în oferta școlară acest domeniu de pregătire. Numărul maxim de elevi era la Liceul Tehnologic Auto, Craiova, Dolj (329 de persoane).

Domeniul *protecția mediului*, specific numai liceului tehnologic, a fost școlarizat în 22 colegii și licee, iar Colegiul Tehnic General Gheorghe Magheru, Târgu Jiu, Gorj avea cel mai mare număr de elevi, 182.

Domeniul *silvicultură* are o slabă reprezentare în regiune, fiind prezent în numai 3 unități de învățământ din Vâlcea și Dolj. Colegiul de Silvicultură și Protecția Mediului, Râmnicu Vâlcea, Vâlcea a fost pe primul loc în privința numărului de elevi (99 de persoane).

În domeniul *turism și alimentație* școlarizau 23 unități IPT din regiune, Colegiul Național Economic „Gheorghe Chițu” Craiova, Dolj, fiind pe primul loc din punct de vedere al numărului de elevi, 648.

6.1.12. Resursele umane din ÎPT⁵⁰

Numărul total al personalului didactic din unitățile de învățământ profesional și tehnic proprietate publică a cunoscut o scădere evidentă în perioada anilor școlari 2011/2012-2017/2018, pe fondul pierderilor demografice care au afectat și învățământul secundar.

În ceea ce privește ponderea personalului calificat, statisticile oficiale la nivel național, furnizează date care arată că în procent de peste 90%, în IPT funcționează profesori și maiștri instructori calificați, în întreaga perioadă de analiză a anilor școlari 2011/2012-2017/2018. Minimul perioadei se înregistrează în anul școlar 2012/2013 (96%), procentele crescând continuu după acest an, astfel încât în 2017/2018 acesta se situează la 98,5%, însă nereușind să atingă nivelul maxim din 2011/2012, de 99,2%.

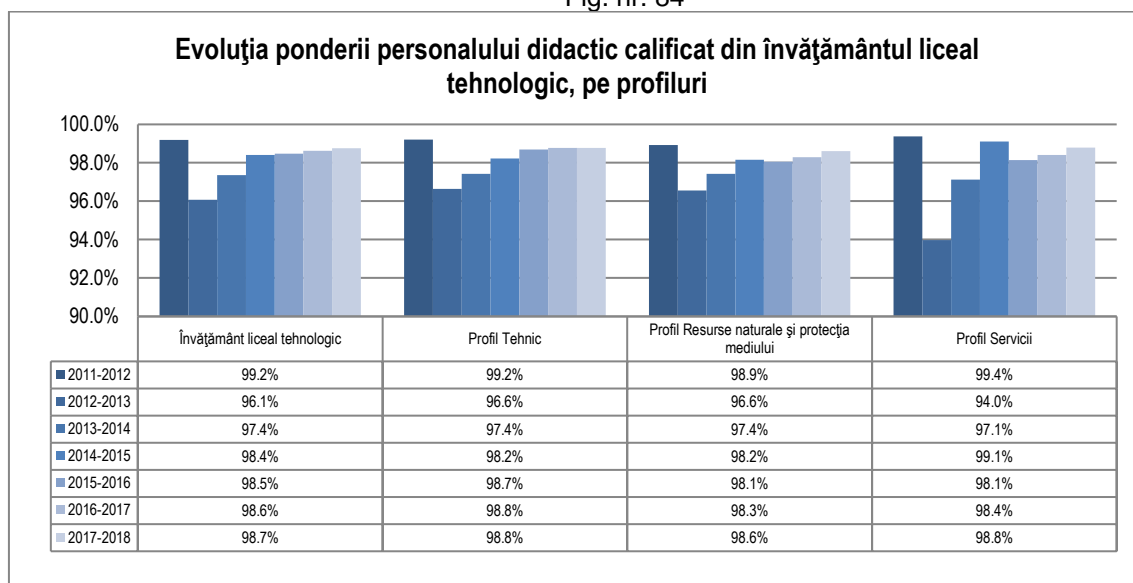
Analiza procentelor pe nivele de educație ilustrează faptul că în învățământul liceal se regăsesc cele mai multe cadre didactice calificate, în procent de peste 96% în întreaga perioadă 2011/2012-2017/2018.

În învățământul profesional, în anul școlar 2011/2012 procentul de calificați era de 100%, însă acesta a scăzut brusc în anul următor, la 77%, având în vedere că, pentru o perioadă de timp și numărul de elevi a fost diminuat, nefiind alocate cifre de școlarizare. În anii următori au fost înregistrate creșteri ale procentului, însă nu au mai reușit să acopere diferențele, astfel că în anul școlar 2017/2018 procentul înregistrat era de 95%.

În învățământul postliceal, procentul de profesori calificați este fluctuant, cu valori peste 93% pe întreaga perioadă.

În învățământului liceal tehnologic se regăsesc majoritatea cadrelor didactice tehnice, iar procentele de personal calificat pe profiluri sunt echilibrate ca valori și apropiate de valorile de ansamblu (fig. nr. 84) care se situează la un nivel apropiat de 100%.

Fig. nr. 84

Sursa datelor: INS

Analiza procentelor de personal didactic la nivel național în funcție de grupa de vârstă, conduce la concluzia că fenomenul de îmbătrânire a forței demuncă din educație s-a acutizat pe parcursul celor mai recentți șapte ani școlari.

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14 Resurse umane” – [pentru vizualizare clic aici](#)

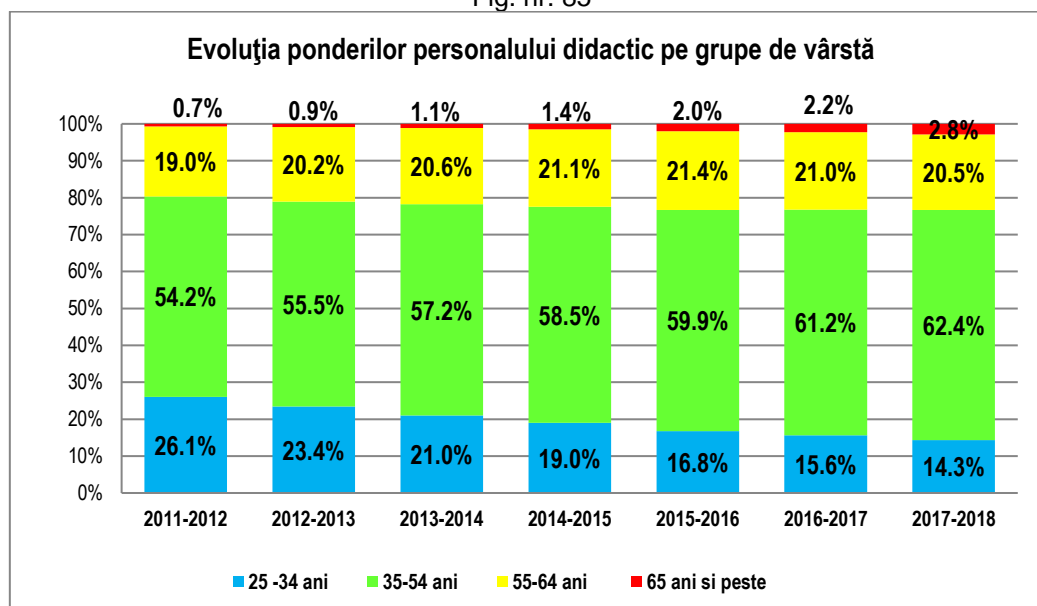

În anul școlar 2011-2012, procentul de cadre didactice sub 34 de ani era de 26,1%, ajungând în anul școlar 2017-2018 la numai 14,3%. Concomitent, au crescut, în aceeași perioadă de timp, procentele pentru cadrele didactice din grupele de vârstă mai înaintată:

- grupa de vârstă 35-54 ani, de la 54,2% la 62,4%;
- grupa de vârstă 55-64ani, de la 19% la 20,5%;
- grupa de vârstă 65 ani și peste, de la 0,7% la 2,8% (fig. nr. 85).

Este de remarcat faptul că grupa de vârstă de peste 65 ani este corespunzătoare cadrelor didactice pensionabile, iar creșterea numărului de profesori din această grupă de vârstă demonstrează că nu există personal tânăr care să preia posturile didactice, fiind menținute la catedră cadrele didactice de vârstă corespunzătoare pensionării, din nevoia de asigurare a personalului calificat în multe zone ale țării.

Fig. nr. 85

Sursa datelor: INS

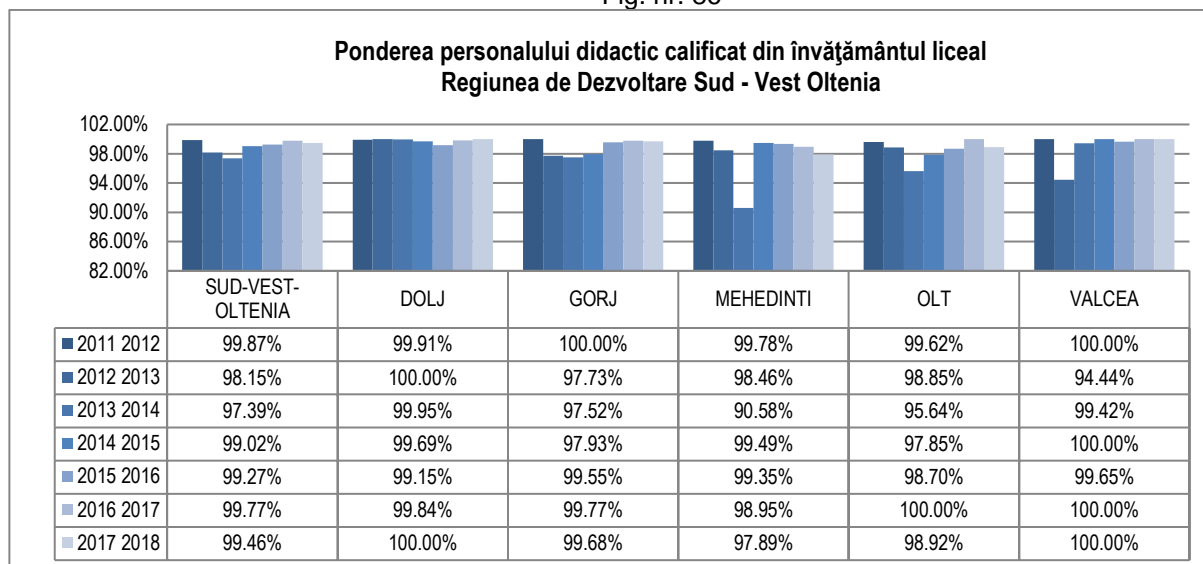
Este, deasemenea, recunoscut faptul că îmbătrânirea forței de muncă în sectorul educație este cauzat și de scăderea populației școlare și, implicit, dispariția unui număr mare de catedre care să poată fi ocupate de tineri absolvenți.

Carierea didactică nu a prezentat interes deosebit pentru tinerii absolvenți o lungă perioadă de timp, din cauza slabei motivații financiare. Creșterile salariale din ultimii ani pot fi de natură să determine tinerii să opteze pentru o catedră în învățământ, cu atât mai mult cu cât este recunoscut faptul că pornesc din start cu o pregătire științifică actualizată.

În ceea ce privește personalul didactic calificat din învățământul liceal, trendul de la nivel național se păstrează și în cadrul regiunilor de dezvoltare, procentul de personal calificat fiind peste 96% în perioada anilor școlari 2011/2012-2017/2018, în toate regiunile de dezvoltare.

În județele regiunii Sud Vest Oltenia, situația este similară, pe ani școlari diferențele între județele componente fiind sub 1%. Repartiția pe medii de rezidență arată că procentul de personal calificat din mediul rural este foarte puțin mai mare decât în urban în majoritatea anilor de analiză (fig. nr. 86).

Fig. nr. 86

Sursa datelor: INS

Fluctuațiile sunt foarte reduse între un an școlar și altul, dar Inspectoratele Școlare încă se confruntă cu lipsa de personal didactic în unitățile IPT din județe, în special în localitățile izolate unde accesul este dificil, așa cum rezultă din datele administrative specifice.

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁵¹

Este recunoscut de către specialiști faptul că progresul școlar al elevilor se datorează în procent destul de mare condițiilor propice de învățare.

Din acest motiv infrastructura educațională se constituie ca element de bază în procesul educațional. Rezultatele cercetărilor în domeniu furnizează date concrete care arată că infrastructura de foarte bună calitate conduce la îmbunătățirea predării, a rezultatelor școlare ale elevilor și reducerea abandonului școlar, pe lângă alte beneficii.

Statisticile oficiale ale INS pentru perioada anilor școlari 2015/2016-2017/2018, referitoare la laboratoarele existente în unitățile de învățământ profesional și tehnic, pune în evidență că acest număr o evoluție diferită de la o regiune la alta și de la un an la altul.

Spre exemplu, în anul școlar 2017/2018 a crescut numărul laboratoarelor în Nord Vest, Nord Est, Sud Vest Oltenia și București Ilfov (creșterile nu sunt spectaculoase), în timp ce în Centru, Sud Est, Sud Muntenia și Vest acest număr a scăzut.

În regiunea Sud Vest Oltenia, numărul laboratoarelor școlare a crescut continuu pe parcursul celor trei ani școlari de analiză, de la 971 la 984, însă evoluția pe județele componente este diferită: în timp ce în Dolj și Vâlcea numărul de laboratoare a crescut, în Gorj, Mehedinți și Olt au fost înregistrate ușoare scăderi.

Numărul de ateliere școlare în învățământul liceal, profesional și postliceal a avut, deasemenea, o evoluție diferită de la o regiune la alta, însă este de remarcat că singura regiune în care numărul atelierelor a crescut în anul școlar 2017/2018 față de 2016/2017 este Nord Est (cu numai trei unități), iar în celelalte regiuni acest număr a scăzut. În Sud Vest Oltenia scăderea este de 18 ateliere școlare. Cea mai importantă scădere este în Sud Muntenia, 36 de ateliere mai puțin în 2017/2018 față de 2016/2017.

Motive posibile ale acestor scăderi sunt și dezvoltările curriculare pentru învățământul profesional, cea mai mare parte a instruirii practice se desfășoară la

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materială” – pentru vizualizare [clic aici](#)

agentul economic. Deasemenea, scăderea populației școlare a condus la desființarea unor unități de învățământ și implicit și a atelierelor școlare.

În interiorul regiunii, în perioada de trei ani școlari analizată, după ușoare creșteri în Dolj și Gorj în anul școlar 2016/2017, în anul următor (2017/2018) în toate județele numărul de ateliere s-a micșorat, cea mai semnificativă scădere fiind în Vâlcea, 61 ateliere în anul 2017/2018, față de 82 în anul școlar 2015/2016.

Desfășurarea unui proces educațional modern, dar și activitatea administrativă din unitățile de învățământ, presupune dotarea cu PC-uri, acestea fiind tot mai des utilizate la orele de studiu, dar și în activitatea de laborator. În mod practic, nu există școală fără minim o rețea de calculatoare.

Cu toate acestea, numărul de computere utilizate în învățământul liceal, profesional și postliceal din Sud Vest Oltenia a înregistrat o scădere în anul 2016-2017 față de 2015-2016, iar în 2017-2018 creșterea a fost numai de 15 unități.

În 2017-2018 s-au înregistrat micșorări ale numărului de PC-uri în regiunile Centru și Vest și creșteri ale acestui număr în restul regiunilor, cea mai însemnată fiind în Nord Est (+513 computere în anul școlar curent față de anteriorul).

În județele componente ale Olteniei, situația este diferită în 2017-2018, față de anul anterior: în Dolj s-a înregistrat o creștere cu 115 a numărului de PC-uri, în Gorj o scădere de 6 PC, în Mehedinți numărul a rămas la fel, în Olt a scăzut numărul de computere cu 128 iar în Vâlcea a crescut cu 12.

Referindu-ne strict la baza materială a învățământului liceal din regiunea Sud Vest Oltenia, din cifrele statistice oficiale, rezultă că în anul 2017-2018, comparativ cu anul școlar anterior, s-au înregistrat:

- scădere cu 37 a numărului de săli de clasă și cabinete școlare (per ansamblu), în condițiile în care în urban au dispărut 60 de săli de clasă și cabinete, iar în rural acest număr a crescut cu 23 ;

- numărul de săli de gimnastică a rămas la fel;

- creștere cu 2 a numărului de laboratoare, aceasta regăsindu-se în mediul urban;

- scădere cu 19 a numărului de ateliere școlare, 17 în urban și 2 în rural;

- scădere cu 130 a numărului de PC-uri utilizate în procesul de învățământ, respectiv a scăzut cu 147 numărul de PC-uri utilizate de elevi și a crescut cu 17 numărul celor utilizate de profesori);

- scădere cu 1 a numărului de unități școlare conectate la internet;

- creștere cu 178 a numărului de calculatoare conectate la internet.

Se remarcă scăderile însemnate pentru numărul de săli de clasă și cabinete în mediul urban din regiune și numărul de computere utilizate de către elevi în procesul de învățământ.

Programul Operațional Regional 2014-2020, cuprinde următoarele oportunități de investiții în infrastructura educațională a unităților IPT:

- Axa Prioritară 4, prioritatea de investiții 4.4 – „Investițiile în educație, în formare, inclusiv în formare profesională pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare”:

- Obiectivul Specific 4.4 - Creșterea calității infrastructurii în vederea asigurării accesului sporit la educație timpurie și sprijinirea participării părinților pe piața forței de muncă.

- Obiectivul Specific 4.5 - Creșterea calității infrastructurii educaționale relevante pentru piața forței de munca

- Axa prioritară 10, prioritatea de investiții 10.1 – „Investițiile în educație și formare, inclusiv în formare profesională, pentru dobândirea de competențe și învățare pe tot parcursul vieții prin dezvoltarea infrastructurilor de educație și formare”:

- Obiectivul Specific 10.2 Creșterea gradului de participare la învățământul profesional și tehnic și învățare pe tot parcursul vieții

Ghidul solicitantului impune ca la depunerea cererii de finanțare să fie anexat Avizul Ministerului Educației Naționale.

Pentru unitățile de învățământ profesional și tehnic, în vederea acordării Avizului Ministerului Educației Naționale privind oportunitatea realizării investițiilor, autoritățile publice locale trebuie să anexeze avizul consultativ din partea Consorțiilor regionale.

În acest Context, în perioada ianuarie 2018 – martie 2019, Consorțiul Regional al regiunii de dezvoltare Sud Vest Oltenia a analizat și a acordat avizul consultativ în cazul următoarelor solicitări adresate de unitățile administrativ teritoriale:

Nr. crt.	Unitatea administrativ teritorială	Unitatea de învățământ pentru care s-a solicitat avizul consultativ în scopul realizării de investiții prin POR	Axa prioritară
1.	Primăria municipiului Slatina, jud Olt	Colegiul Economic "P.S.Aurelian" Slatina	Axa Prioritară 4
2.	Primăria municipiului Craiova, jud Dolj	Colegiul Tehnic de Industrie Alimentară Craiova	Axa Prioritară 4
3.	Primăria municipiului Râmnicu Vâlcea, jud Vâlcea	Liceul Tehnologic "General Magheru" Râmnicu Vâlcea	Axa Prioritară 4
4.	UAT municipiul Motru, jud Gorj	Colegiul Tehnic Motru	Axa Prioritară 10
5.	Primăria municipiului Calafat, jud Dolj	Colegiul Tehnic "Ștefan Milcu" Calafat	Axa Prioritară 10
6.	UAT comuna Călărași, jud Dolj	Liceul Tehnologic "Petre Baniță" Călărași	Axa Prioritară 10
7.	Consiliul Local Bîlteni, jud Gorj	Liceul Tehnologic Bîlteni	Axa Prioritară 10
8.	Comuna Bustuchin, jud Gorj	Liceul Tehnologic Bustuchin	Axa Prioritară 10
9.	UAT Municipiul Drăgășani, jud. Vâlcea	Liceul Tehnologic Brătianu Drăgășani	Axa Prioritară 10
10.	Primăria orașului Filiași, județul Dolj	Liceul Tehnologic "Dimitrie Filiașanu" Filiași	Axa Prioritară 10
11.	UAT comuna Vitomirești, jud Olt	Liceul Tehnologic Vitomirești	Axa Prioritară 10

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵²

Având în vedere importanța pe care o are, educația trebuie să fie unul din sectoarele prioritare pentru finanțare publică.

Cheltuielile publice pentru educație evidențiază proporția din realizarea financiară națională anuală (PIB) alocată de Guvern dezvoltării educației.

Cheltuielile pentru educație sunt considerate, din punct de vedere economic, investiții intelectuale, componentă a investițiilor în resurse umane, care au caracteristici specifice în comparație cu investițiile materiale:

⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „16 Cheltuieli pentru educație” - pentru [vizualizare clic aici](#)

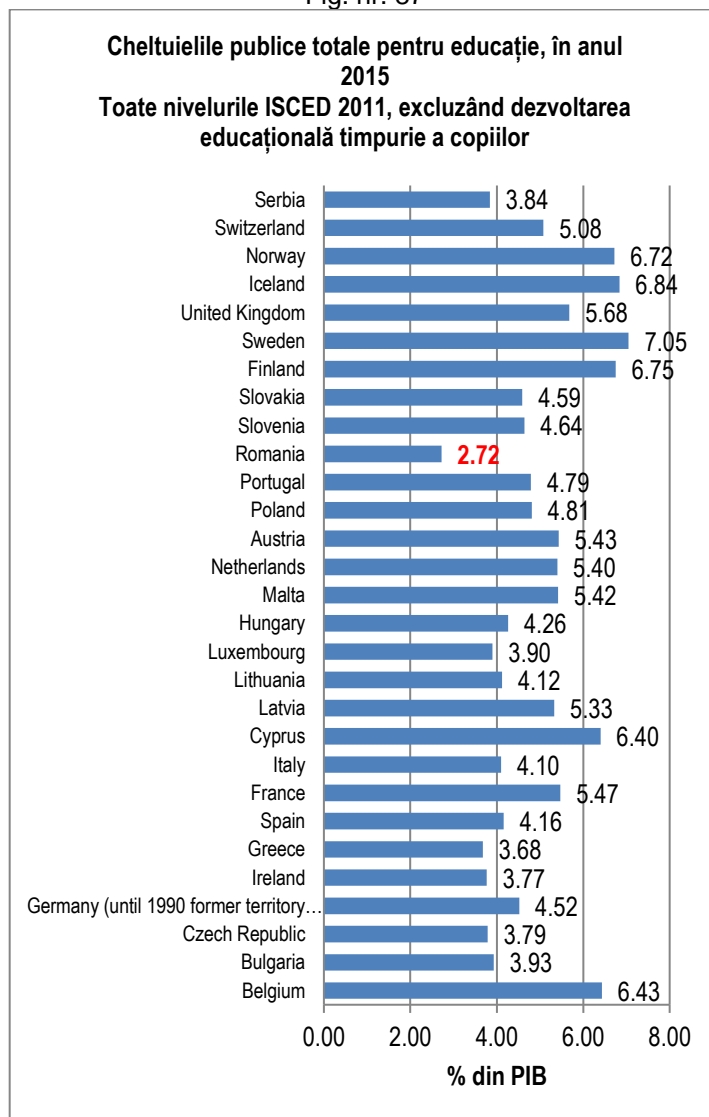
-sunt investiții pe termen lung, deoarece rezultatele lor apar după o perioadă relativ îndelungată;

-în cazul acestor cheltuieli nu intervine uzura morală, dimpotrivă, ele oferind posibilitatea adaptării continue și permanenete la dezvoltarea tehnologică; perioada de obținere a rezultatelor acestora coincide cu perioada de activitate a omului (35-40 ani), pe când în cazul investițiilor materiale perioada de obținere a efectelor este de maxim 10 ani;

-rezultatele investițiilor intelectuale, din care fac parte și cheltuielile pentru educație, sunt multiple (economice, sociale, umane), însă sunt mai greu de cuantificat.

Datele statistice oficiale cu privire la cheltuielile pentru educație sunt furnizate de Eurostat, la nivel de țară. Aceste date arată că, în majoritatea statelor europene, procentul alocat din PIB pentru educație este destul de ridicat, situație care nu se întâlnește și în România. Analiza cifrelor furnizate de Eurostat, arată că România a alocat pentru educație, în perioada 2012-2015, cel mai scăzut procent din PIB, comparativ cu celelalte țări din UE. Spre exemplu, în anul 2015, în România, cheltuielile publice pentru educație, în afara educației timpurii, au avut alocat 2,72% din PIB (cel mai scăzut din Europa), în timp ce țara cu cele mai consistente cheltuieli pentru educație, Suedia, a alocat un procent de 7,05% din PIB (fig. nr. 87).

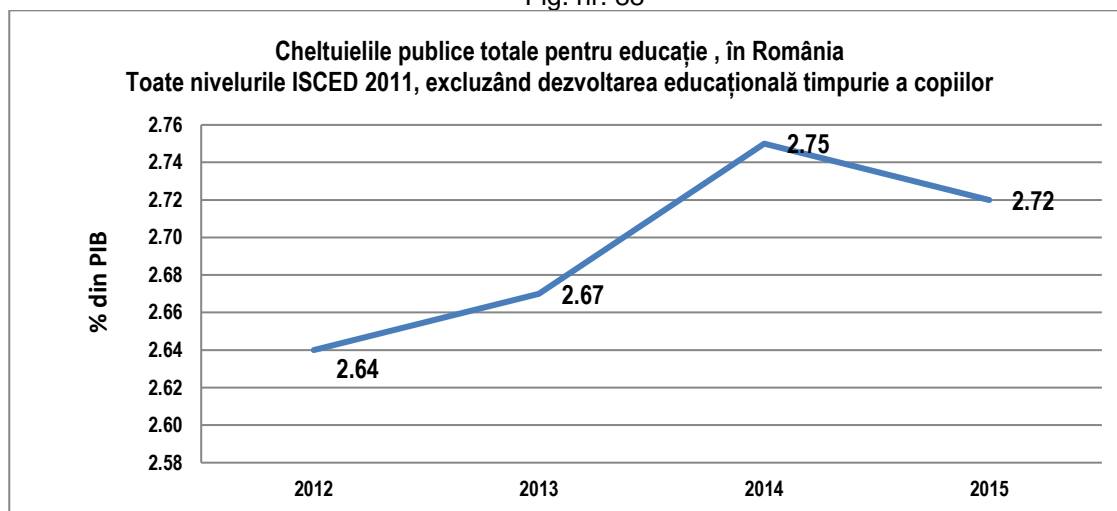
Fig. nr. 87

Sursa datelor: EUROSTAT

Ca evoluție la nivel de țară în perioada analizată, se observă că acest procent a crescut ușor în intervalul 2012-2014, de la 2,64%, la 2,75%, pentru ca în 2015 să scadă foarte puțin, până la 2,72% (fig. nr. 88).

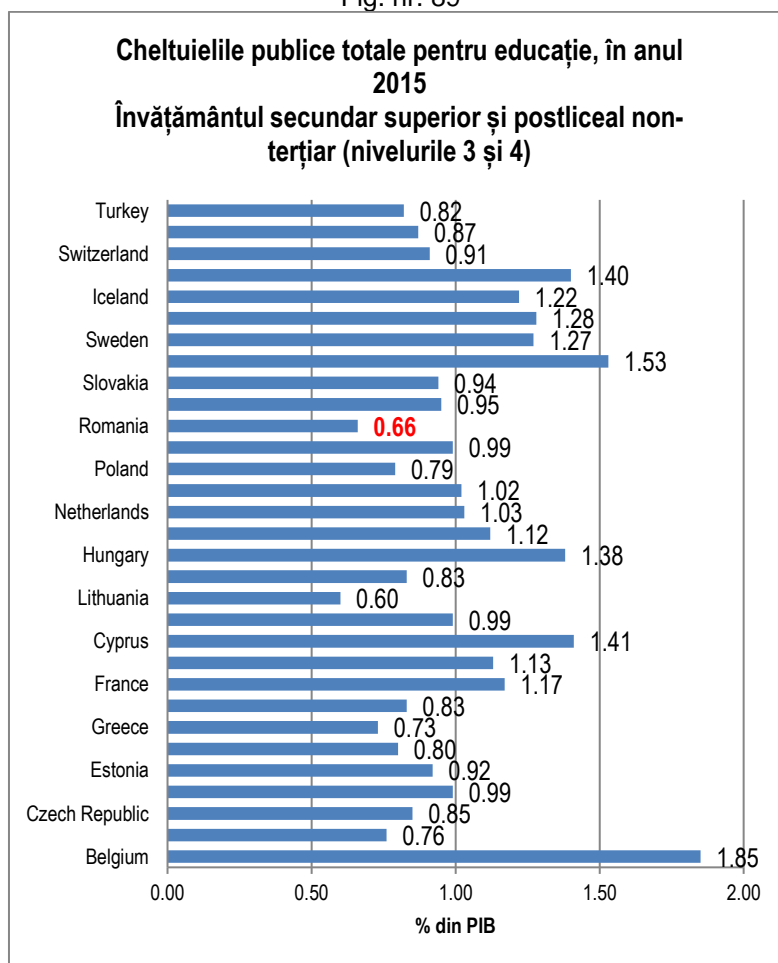
Fig. nr. 88

Sursa datelor: EUROSTAT

Cheltuielile pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar, din care face parte și învățământul profesional și tehnic, s-au menținut, deasemenea, la un nivel modest, România fiind și aici pe ultimele locuri în cadrul UE. În anul 2015 nivelul acestor cheltuieli a fost de 0,66% din PIB, situându-ne din acest punct de vedere pe penultimul loc (fig. nr. 89).

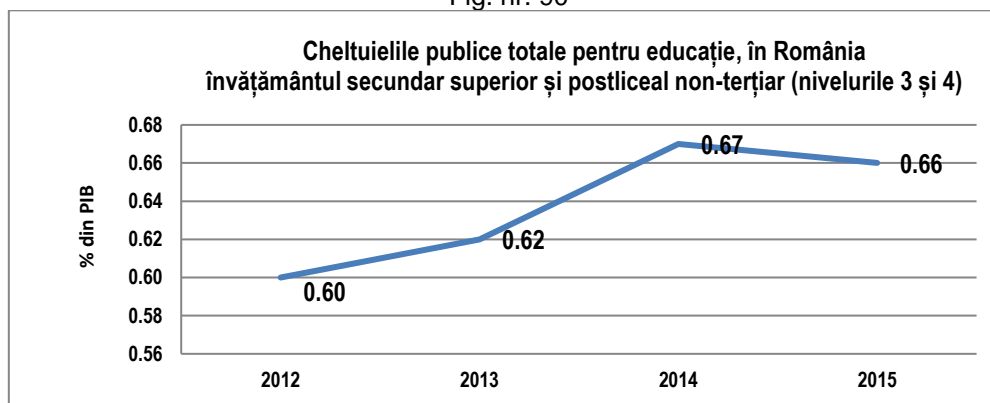
Fig. nr. 89

Sursa datelor: EUROSTAT

Analiza procentelor din PIB alocate în perioada 2012-2015 pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar arată creșterea acestora până în 2014, de la 0,6% la 0,67% și o foarte mică diminuare în 2015 (0,66%) (fig. nr. 90).

Fig. nr. 90

Sursa datelor: EUROSTAT

Educația este un sector în care finanțarea din partea statului deține procentul cel mai semnificativ (peste 50%). Mărirea procentului din PIB alocat învățământului, va influența în mod pozitiv toate procesele educaționale, având urmări directe asupra calității acestora. Din datele oficiale furnizate pentru anul 2018, alocarea bugetară națională pentru educație este de 2,98% din PIB.

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație. Cadru instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel regional: Consorțiul Regional (CR) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și al Inspectoratelor Școlare;

- la nivel local (județean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) – ca structură partenerială consultativă în sprijinul Inspectoratelor Școlare;

- la nivelul unităților de învățământ: Consiliile de administrație/Consiliile profesionale

- la nivel național: Comitetele sectoriale.

Principalele atribuții ale structurilor menționate, în procesul de planificare a ofertei educaționale, sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea Standardelor de Pregătire Profesională.

- Consoțiul Regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea/actualizarea Planului regional de acțiune pentru învățământ (PRAI), cu integrarea componentei privind contribuția specifică a învățământului superior la dezvoltarea regională;

-CLDPS: corelarea ofertei educaționale din învățământul profesional și tehnic cu comanda socială și cu nevoile de dezvoltare personală și profesională a beneficiarilor pregătirii profesionale; elaborarea/actualizarea Planului local de acțiune pentru învățământ (PLAI); analizarea și avizarea propunerilor prezentate de inspectoratul școlar privind proiectele planurilor de școlarizare pentru învățământul profesional și tehnic din județ;

-Consiliile de administrație/Consiliile profesionale: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de Acțiune a Școlii (PAS)

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiile Regionale și Comitetele Locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS).

La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS) Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS) pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

-slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale);

-finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;

-antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT;

-neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor sociali din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum-ul în dezvoltare locală (CDL) – componentă importantă a planului de învățământ, care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi).

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor (forța de muncă și angajatorii) a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

În IPT, introducerea unui sistem de asigurare a calității în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru toate unitățile de învățământ, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității – “predarea și învățarea” și a fost extins treptat astfel încât, în prezent, se aplică pentru toate cele 7 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea, în același timp, un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire a acesteia.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵³

Situația la finalul fiecărui an școlar pentru elevii din toate nivelurile de învățământ profesional și tehnic este evidențiată prin statistici oficiale, elaborate pe baza situațiilor centralizatoare referitoare la: numărul de elevi în evidență la sfârșitul anului școlar, elevii promovați și elevii repetenți.

Nivelul de învățământ liceal

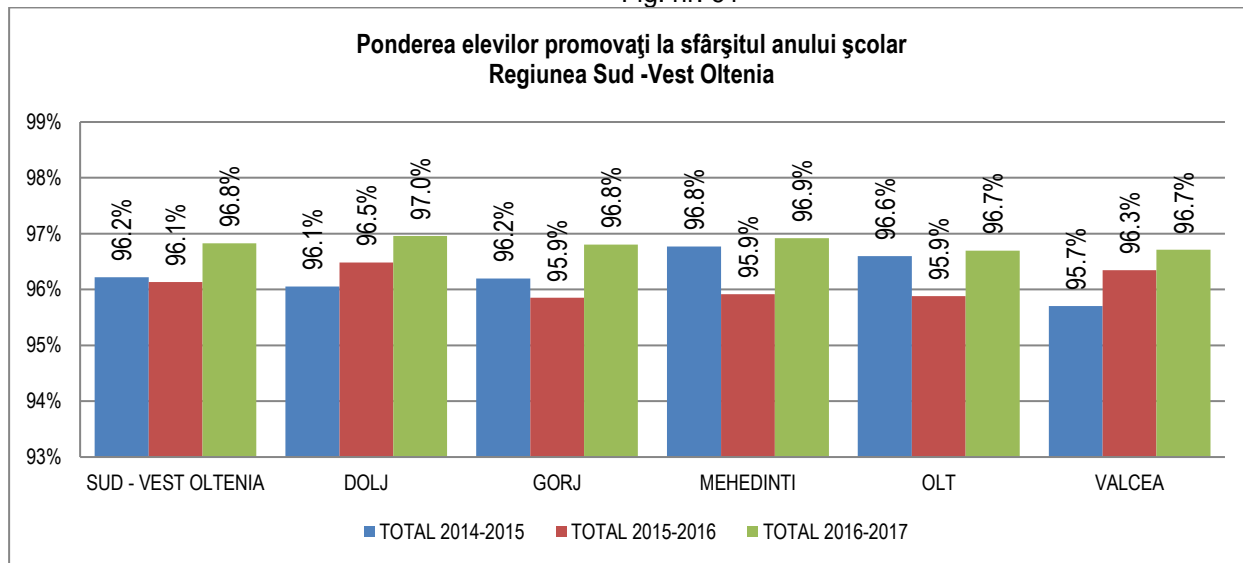
Învățământul liceal este centrat pe dezvoltarea și diversificarea competențelor-cheie și pe formarea competențelor specifice în funcție de filieră, profil, specializare sau calificare.

Statistica oficială arată faptul că, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, în perioada anilor școlari 2014/2015-2016/2017, procentul de elevi promovați din totalul celor aflați în evidență **din învățământul liceal**, a fost peste 96%. Nivelul maxim de promovabilitate din perioada analizată, a fost atins în anul 2016-2017, respectiv 96,8%.

Valorile regionale se evidențiază într-un interval destul de strâns, între 95% și 98% în perioada de analiză, cele mai ridicate procente de promovabilitate înregistrându-se în regiunile Nord-Vest și Centru, peste media națională.

În interiorul regiunii Sud Vest Oltenia s-au înregistrat valori foarte apropiate unele de altele și, deasemenea, aproape de nivelul național (fig. nr. 91).

Fig. nr. 91

Sursa datelor: INS - "Învățământul liceal - sfârșitul anului școlar"

Se remarcă procentele crescute de promovabilitate din anul 2016-2017, față de cei doi ani anteriori, în toate județele regiunii.

Pe ani de studiu, analiza datelor privind promovabilitatea din regiunea Sud Vest Oltenia și județe, în intervalul 2014/2015-2015/2016, evidențiază următoarele:

-la clasa a IX-a, la nivel regional, procentul de promovare este în creștere, iar la nivel județean, singurul județ cu creștere continuă este Vâlcea, în celelalte promovabilitatea fiind fluctuantă;

-la clasa a X-a, regiunea păstrează creșterea procentului de promovare, Doljul, Gorjul și Vâlcea sunt deasemenea în creștere, Mehedințiul și Oltul fluctuante;

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „17 Liceal sf. de an” – pentru vizualizare clic aici; „18 Profesional sf. de an” – pentru vizualizare clic aici; „19 Postliceal sf. de an” – pentru vizualizare clic aici

-la clasa a XI-a, nivelul regional este în creștere continuă, la Dolj, Olt și Vâlcea crește procentul, iar la Gorj și Mehedinți este fluctuant;
 -la clasa a XII-a, procentul regional de promovare a fost fluctuant, ca și la Dolj, Gorj și Mehedinți, în timp ce Oltul și Vâlcea sunt în scădere;
 -la clasa a XIII-a, nivelul de promovabilitate regional este fluctuant, similar cu situația din județe.

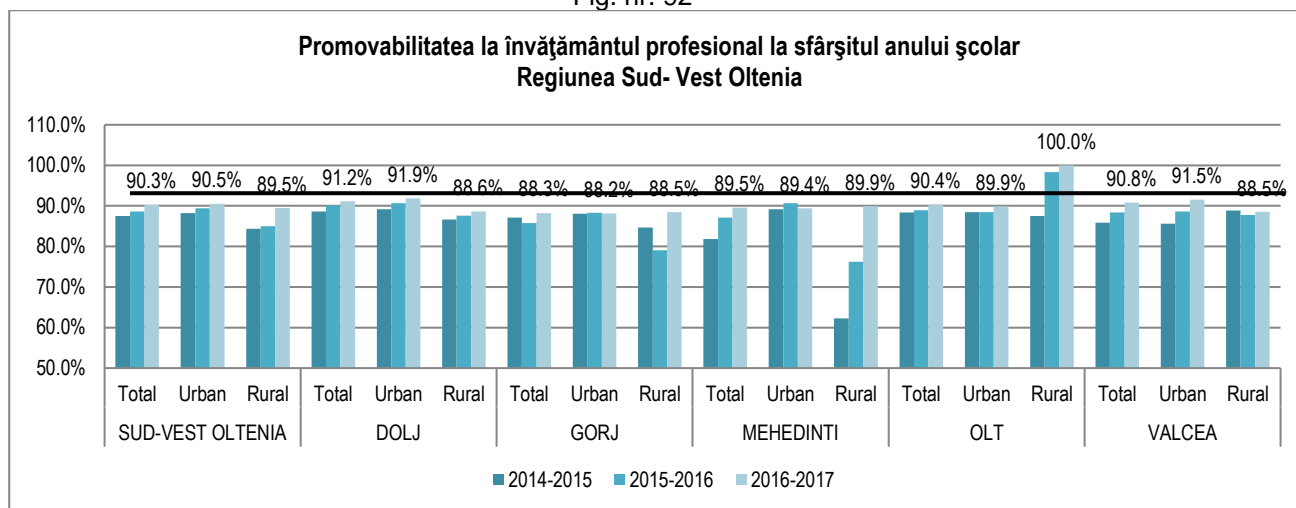
Învățământul profesional

Învățământul profesional ca formare profesională inițială se organizează pentru calificări stabilite de MEN în conformitate cu Registrul Național al Calificărilor, în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale.

După reintroducerea învățământului profesional de trei ani, după clasa a VIII-a, în anul școlar 2014-2015, putem analiza nivelul de promovabilitate pentru acest nivel educațional, în perspectiva cuantificării numărului de absolvenți care intră pe piața muncii, sau acced la următoarele niveluri de pregătire.

În Sud Vest Oltenia, procentul de elevi promovați ai învățământului profesional a crescut în perioada 2014/2015-2016/2017, de la 87,5%, la 90,3% (fig. nr. 92). La nivel județean, în Dolj, Mehedinți, Olt și Vâlcea au crescut continuu procentele de promovabilitate, iar în Gorj procentul a fluctuat.

Fig. nr. 92

Sursa datelor: INS - Statistica pentru Educație

În funcție de mediul de rezidență al școlilor din județele regiunii, se poate observa faptul că procentele superioare de promovabilitate se înregistrează, în general, în mediul urban. Este de remarcat situația din județul Mehedinți, unde promovabilitatea în mediul rural a avut o creștere importantă, de la 62,2% în 2014-2015, la 89,9% în 2016-2017.

Învățământul postliceal

În învățământul postliceal se pot înscrie absolvenții de liceu cu sau fără diplomă de bacalaureat, admiterea realizându-se în conformitate cu criteriile generale stabilite de Ministerul Educației Naționale.

Numărul de elevi în evidență la sfârșitul anului școlar, din învățământul postliceal din Oltenia, a fost în scădere în perioada 2014/2015-2016/2017 (de la 16950, la 15380). În județe situația este la fel, cu excepția județului Vâlcea, unde numărul de elevi s-a menținut relativ constant. Marea majoritate a elevilor din învățământul postliceal regional sunt promovați peste 96% în fiecare an școlar de analiză.

Numărul cel mai mare de elevi se găsește în **școlile postliceale** din regiune, însă acest număr a scăzut în perioada 2014/2015-2016/2017, de la 15258, la 14232 de persoane.

Procentul de promovabilitate are valori ridicate (peste 95%) și este în creștere la nivel regional, de la un an de analiză la altul.

Scolile de maiștri din Oltenia au un număr mai redus de elevi și în scădere în perioada menționată, de la 1665, în 2014/2015, la 1148, în 2016/2017. Procentul de promovabilitate se situează la niveluri de peste 94%, însă a fost fluctuant în cei trei ani de analiză.

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Obiectivul orientării școlare și profesionale este de a îndruma tinerii în alegerea unui traseu educațional în concordanță cu aspirațiile personale și corelat cu interesele, abilitățile, aptitudinile și caracteristicile de personalitate ale fiecăruia.

Nu există o definiție standard pentru indicatorii privitori la procesul de orientare și consiliere. În practica serviciilor de consiliere din unele țări europene, se raportează în mod obișnuit indicatori cum ar fi numărul de ore de consiliere/elev, numărul de elevi consiliați/consilier, etc.

În lipsa unor indicatori standard și a unui sistem unitar de raportare a rezultatelor din activitatea serviciilor de orientare și consiliere, datele furnizate ca indicatori de către Centrele Județene de Asistență Psihopedagogică (CJAPP) nu sunt pe deplin comparabile între județele din regiune și sunt dificil de armonizat.

Totuși, din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, în special în mediul rural, din cauza numărului insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism sistematic de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵⁴

Între obiectivele de referință ale sistemului de învățământ profesional și tehnic se numără asigurarea unei forțe de muncă bine pregătite pentru piața muncii, precum și asigurarea accesului în învățământul universitar.

Analiza numărului de absolvenți din regiune ne oferă o imagine sintetică asupra gradului de realizare a acestor obiective.

Numărul absolvenților de liceu, la nivel național, a scăzut în perioada 2010-2016, având în vedere, mai ales, scăderea populației școlare. Dacă în 2010, numărul celor care absolveau liceul era de 202160 persoane, acest număr a scăzut în 2016 la 153590 persoane.

Pe filiere, diminuările cele mai însemnate în ceea ce privește absolvirea s-au înregistrat la filiera tehnologică, scăderea în perioada 2010-2016 fiind de 27777 de persoane. Numărul cel mai ridicat de absolvenți s-a înregistrat în anul 2012 (111555). La filiera teoretică numărul de absolvenți a fost fluctuant, iar la filiera vocațională nivelul s-a menținut aproximativ constant.

În regiunea Sud Vest Oltenia, numărul absolvenților de liceu a avut o evoluție „în dinți de fierăstrău”, însă tendința generală a fost de diminuare pe perioada de analiză.

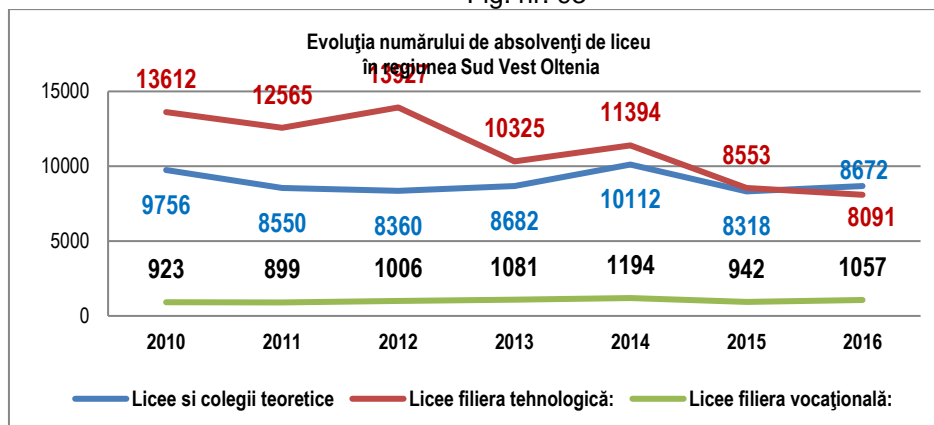
Absolvenții de liceu tehnologic au avut cele mai mari salturi, creșterile și diminuările fiind diferite de la un an la altul (fig. nr. 93). Pe întreaga perioadă 2010-2016, s-au pierdut 5521 de absolvenți.

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „20 Absolvenți IPT” - [pentru vizualizare clic aici](#)

Numărul de absolvenți de liceu teoretic s-a diminuat, însă în proporție mult mai mică, între 2010 și 2016 scăderea fiind de 1084 de persoane.

Liceul vocațional a avut un număr de absolvenți în ușoară creștere, de la 923 în 2010, la 1057 în 2016.

Fig. nr. 93

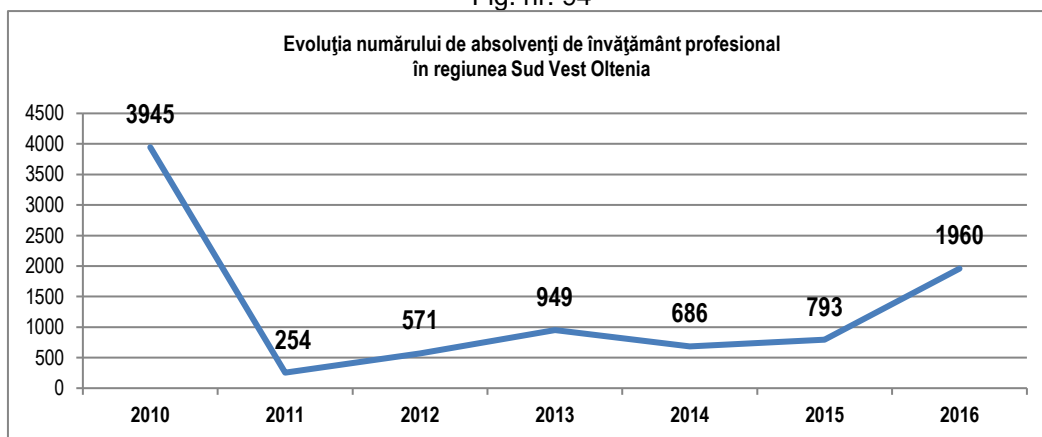
Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-online

În județele regiunii, în ansamblu, sunt respectate tendințele de la nivel regional.

În învățământul profesional, evoluția numărului de absolvenți a fost influențată în mod direct de nealocarea de locuri la acest tip de învățământ în perioada 2009/2010-2011/2012. Începând cu anul 2012/2013 numărul începe să crească ușor, fiind reintrodus învățământul profesional, la început după clasa a IX-a (cu o durată de doi ani), iar din 2014-2015 după clasa VIII-a (cu durată de trei ani). Astfel, în 2016, numărul de absolvenți de învățământ profesional a fost de 19423, însă nu a depășit nivelul din 2010, de 34733 de persoane.

În regiune, numărul de absolvenți a avut o evoluție fluctuantă. De la 3945 de absolvenți în 2010, numărul a scăzut brusc la 254 în 2011, din aceeași cauză a nealocării de cifră de școlarizare la această formă de învățământ. Situația s-a redresat treptat în perioada următoare (fig. nr. 94), ajungând în 2016 la 1960 de absolvenți. Evoluția este similară nivelului național.

Fig. nr. 94

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-online

În județele componente ale regiunii, în 2016, cei mai mulți absolvenți de învățământ profesional sunt în județul Dolj, urmat de Olt, Gorj, Vâlcea și Mehedinți.

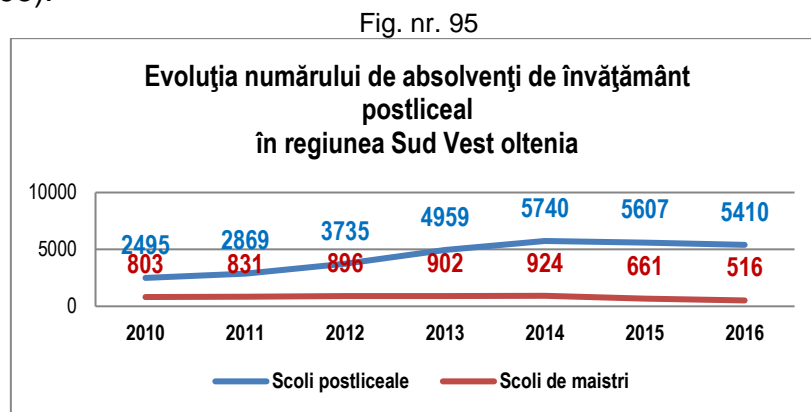
Învățământul postliceal a cunoscut o dezvoltare accentuată în perioada 2010-2016, fapt dovedit și prin numărul de absolvenți.

Dezvoltarea este susținută în principal de **școlile postliceale**, numărul de absolvenți crescând continuu în perioada de analiză, fapt datorat și măririi numărului de clase din momentul finanțării de la buget a acestei forme de educație. La nivel de țară, acest număr a cunoscut o creștere accentuată și continuă în intervalul 2010-2014,

ajungând, de la 18296 persoane, la 32037 persoane. În ultimii doi ani pentru care sunt date disponibile, numărul de absolvenți s-a mai diminuat (29272 absolvenți în 2016)

Numărul de absolvenți din școlile de maiștri a înregistrat fluctuații în intervalul 2010-2016, în jurul valorii de 3000 de persoane. Se remarcă numărul cel mai mic de absolvenți ai perioadei, 2566 în 2016.

Regiunea prezintă caracteristici similare nivelului național, vârful perioadei fiind în anul 2014 (5740 de absolvenți în școlile postliceale și 924 în școlile de maiștri). În anii 2015 și 2016, numărul de absolvenți s-a diminuat pe ambele forme de învățământ postliceal (fig. nr. 95).

Sursa datelor: INS Baza de date TEMPO-online

Evoluția economică a țării impune învățământului profesional și tehnic să scoată pe piața muncii absolvenți pregătiți să facă față provocărilor tehnologice din toate sectoarele. În această perspectivă, a fost elaborată Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada **2016-2020**, care propune o abordare coerentă a formării profesionale inițiale și a formării profesionale continue, care să conducă la dezvoltarea unui sistem de formare profesională accesibil, atractiv, competitiv și relevant pentru cerințele pieței muncii. Strategia abordează în mod integrat educația și formarea profesională inițială și continuă și urmează ciclului de politici publice 2007 – 2013 în domeniul dezvoltării resurselor umane.

6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED⁵⁵

ISCED este clasificarea de referință pentru organizarea programelor de învățământ și a calificărilor conexe pe domenii și niveluri educaționale. Sistemul este proiectat să servească drept cadru pentru clasificarea activităților educaționale, așa cum sunt definite în programe și a calificărilor care rezultă în categorii agreate internațional. Conceptele și definițiile de bază ale ISCED sunt proiectate să fie acceptate internațional și să cuprindă întreaga gamă a sistemelor de învățământ. Cea mai recentă actualizare a nivelurilor de educație a fost realizată de către UNESCO în anul 2011.

Rata de absolvire este definită ca procentul absolvenților unui anumit nivel de educație din totalul populației în vârstă teoretică de absolvire specifică nivelului respectiv de educație.

În cele ce urmează, este analizat indicatorul pentru învățământul gimnazial, liceal, profesional și postliceal, în perioada anilor școlari 2006/2007- 2016/2017.

În învățământul gimnazial, rata de absolvire la nivel regional a fost fluctuantă în jurul valorii de 85%. În anul 2010/2011 se înregistrează o creștere substanțială a

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „21Rata de absolvire (INS)” – pentru [vizualizare clic aici](#)

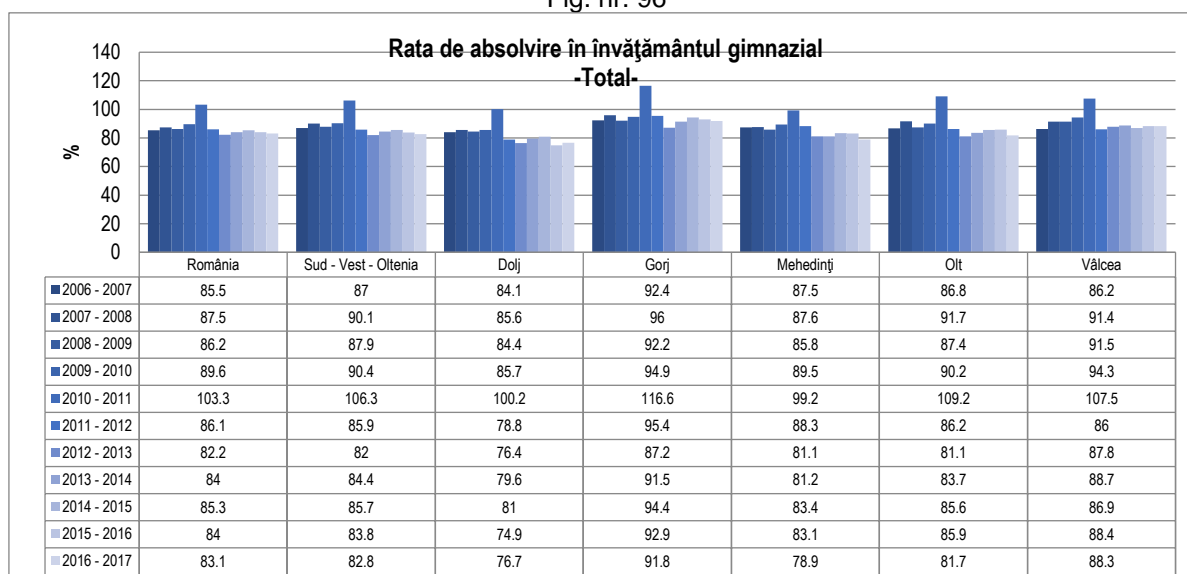
absolvirilor, în toate regiunile țării, ca urmare a faptului că au finalizat studiile gimnaziale și o parte a celor care au abandonat studiile în anii anteriori

În cel mai recent an de analiză, 2016/2017 rata de absolvire în Sud Vest Oltenia a fost de 82,8%, sub media națională de 83,1% și la mijlocul clasamentului pe regiuni.

Evoluția este similară și în județele regiunii, detașându-se anul școlar 2010/2011, cu valori mult peste celelalte medii anuale (fig.nr. 96).

Valori peste media regională se înregistrează în județul Gorj, iar sub această medie în județul Dolj. În celelalte județe, cifrele au fost și de o parte și de alta a mediei pe regiune.

Fig. nr. 96

Sursa datelor: INS

Studiul statisticilor pe medii de rezidență ale școlilor relevă rate de absolvire mai mari în mediul urban decât în mediul rural, diferențele mărindu-se de-a lungul intervalului studiat. Spre exemplu, în anul școlar 2016/2017 în mediul urban valoarea înregistrată a fost de 97,1% , iar în mediul rural 71,7%.

Analiza pe sexe arată că la începutul perioadei de analiză procente erau mai mari pentru populația feminină (în 2006/2007 - 87,3% pentru feminin și 86,6% pentru masculin), însă pe parcursul anilor situația s-a inversat, înclinându-se balanța în favoarea populației masculine. În cel mai recent an de analiză, 2016/2017, rata de absolvire la gimnaziu pentru populația feminină era de 82,4%, iar pentru populația masculină 83,1%.

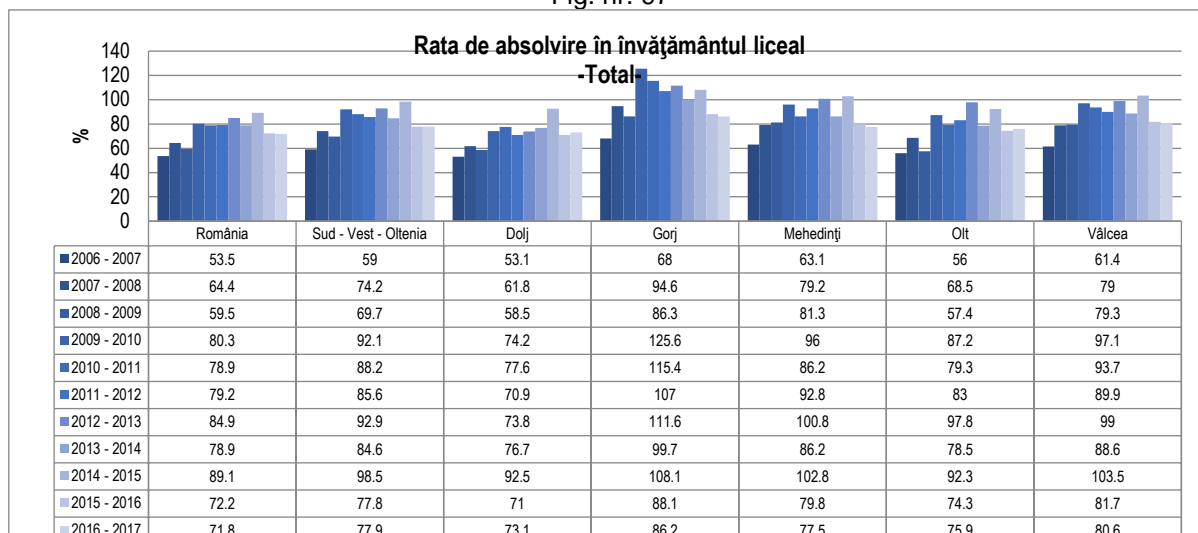
În învățământul liceal din regiune rata de absolvire a crescut în perioada 2006/2007-2016/2017 (de la 59% la 77,9%), trend înregistrat în toate regiunile țării

Cel mai ridicat procent de absolvire la nivelul regiunii, pe parcursul perioadei de analiză, a fost de 98,5%, înregistrat în anul școlar 2014-2015, peste media națională de 89,1%.

În județele din Sud Vest Oltenia se păstrează aceeași tendință de creștere a ratei de absolvire (fig. nr. 97). Cele mai mari creșteri între extremele intervalului de analiză sunt înregistrate în Dolj, (+20%) și în Vâlcea (+19,2%).

Fig. nr. 97

Sursa datelor: INS

Din datele înregistrate, atât la nivel regional, cât și la nivel județean, se evidențiază faptul că populația de sex feminin înregistrează procente mai mari ale ratei de absolvire, în detrimentul populației de sex masculin. Situația este similară și la nivel național.

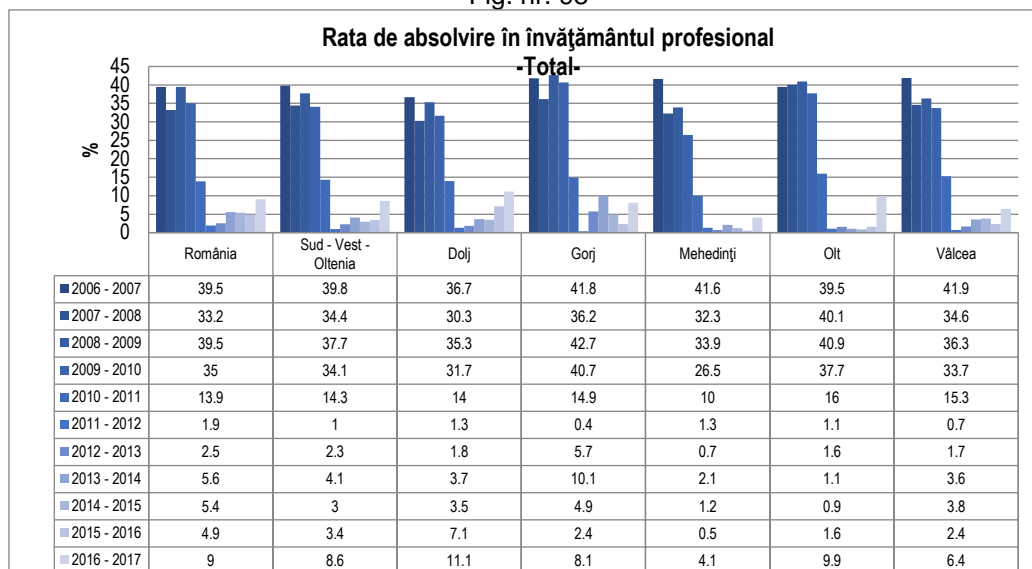
În ceea ce privește analiza pe medii de rezidență, sunt evidențiate procentele mari de absolvire în unitățile IPT din mediul urban și procente destul de mici în cele din mediul rural, situație întâlnită atât la nivel județean, cât și la nivel regional și național.

În **învățământul profesional**, situația absolvirilor a fost în concordanță cu alocările de cifră de școlarizare. În perioada 2009/2010-2011/2012 nu s-a alocat cifră de școlarizare pentru acest tip de învățământ, calificările de specifice acestuia (de nivel 3 conform CNC) fiind dobândite numai prin stagii de pregătire practică, organizate după clasa a X-a liceu tehnologic. În aceste condiții și rata de absolvire s-a situat la niveluri foarte scăzute în anul școlar 2011/2012 față de perioada anterioară. Odată cu reînființarea învățământului profesional după clasa a IX-a, în anul 2012/2013 și după clasa a VIII-a, începând cu anul școlar 2014/2015, a cunoscut un ușor reviriment

Datorită faptului că numărul de clase alocate formării profesionale de nivel 3 a fost în creștere continuă la nivel regional și județean în începând cu anul școlar 2014-2015, cifrele înregistrate sunt și acestea în creștere, însă este nevoie în continuare de eforturi pentru creșterea gradului de atractivitate al acestei forme de învățământ.

În județele regiunii, se regăsește trendul național și regional, situația fiind fluctuantă de la un an școlar la altul (fig. nr. 98).

Fig. nr. 98

Sursa datelor: INS

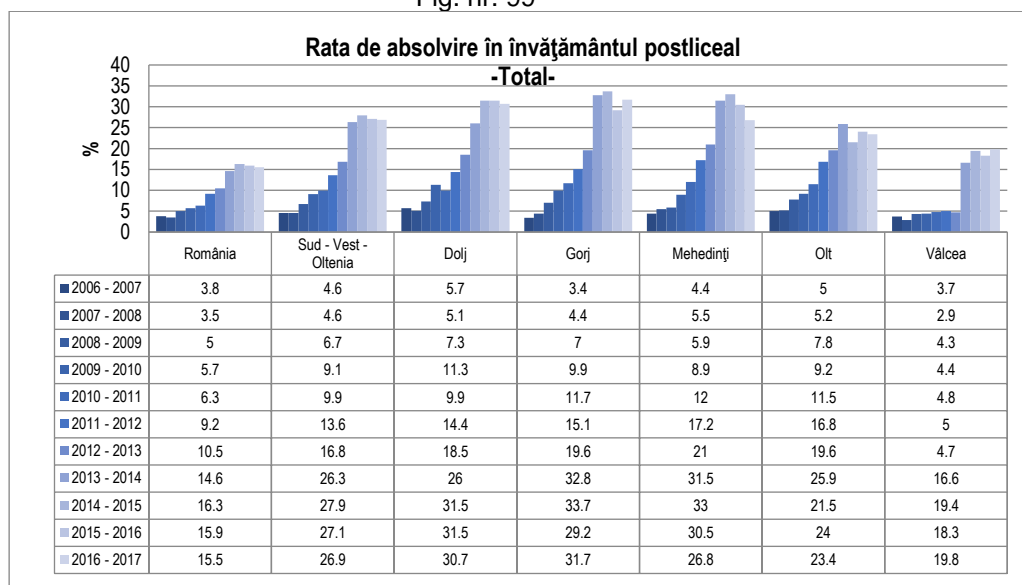
În cazul învățământului profesional, populația absolventă de sex masculin a fost în procent mult mai mare decât cea de sex feminin, situație inversă față de învățământul liceal.

Analiza pe medii de rezidență, scoate în relief faptul că în unitățile IPT din mediul rural rata de absolvire pentru profesional este foarte modestă, în comparație cu cele din mediul urban. Se observă că toate datele analizate sunt în defavoarea învățământului din mediul rural, fapt ce conduce la concluzia clară că sunt necesare măsuri de susținere a educației din rural.

Învățământul postliceal a cunoscut o dezvoltare puternică începând din anul școlar 2007-2008, de când s-a primit finanțare și de la bugetul național. Drept urmare și absolvirile au cunoscut un trend ascendent în învățământul terțiar non universitar, cifrele fiind relevante în acest sens la nivelul tuturor regiunilor de dezvoltare. Se observă că regiunea Sud Vest Oltenia se situează pe primul loc la nivel național în ceea ce privește ratele de absolvire, cunoscând și cea mai mare creștere.

Și la nivelul județelor regiunii se menține aceeași tendință crescătoare a ratei de absolvire pe întreaga perioadă de analiză 2006/2007-2016/2017 (fig. nr. 99).

Fig. nr. 99

Sursa datelor: INS

Valori mai mari ale acestui indicator se înregistrează pentru populația de sex feminin, față de populația de sex masculin, iar în mediul rural absolvenții sunt puțini, motivul fiind și existența în număr mic sau deloc a claselor de învățământ postliceal în unitățile IPT rurale.

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁵⁶

Indicatorul este definit ca numărul de elevi/studenți admiși în primul an de studii al unui nivel superior ISCED, exprimat ca raport procentual din numărul de elevi înscriși în anul terminal al nivelului ISCED inferior.

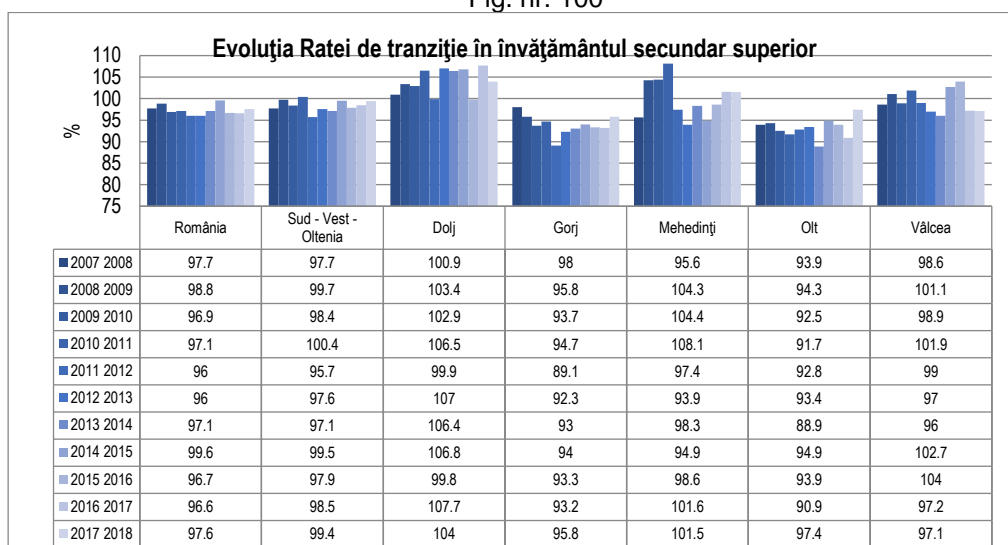
Pentru IPT este de interes tranziția în învățământul secundar superior și tranziția în învățământul postsecundar non terțiar/terțiar.

Analiza datelor statistice oficiale privind **tranziția în învățământul secundar superior**, respectiv de la gimnaziu la liceu sau învățământ profesional, relevă faptul că marea majoritate a absolvenților de gimnaziu aleg să urmeze o formă de educație superioară. Procentele de tranziție în regiunea Sud Vest Oltenia sunt de peste 95% în perioada de analiză 2007/2008-2017/2018, valorile fluctuând de la un an la altul.

În anul școlar 2017/2018, în Sud Vest Oltenia, s-a înregistrat una dintre cele mai ridicate valori ale ratei de tranziție, 99,4%, peste procentul național de 97,6%, din acest punct de vedere regiunea situându-se pe locul al doilea la nivel național, după București-Ilfov.

Și în județele componente ale regiunii situația este similară, procentele de tranziție fiind peste 90% în perioada de analiză, valorile cele mai ridicate înregistrându-se în județul Dolj (fig. nr. 100).

Fig. nr. 100

Sursa datelor: INS

Analiza cifrelor în funcție de mediul de rezidență al școlii, arată în mod clar că cea mai mare parte a absolvenților de gimnaziu se regăsesc în unitățile de învățământ liceal din mediul urban, aici valorile fiind mult peste 100%, în toate județele și în întreaga perioadă de analiză. În schimb, în mediul rural, rata de tranziție este una foarte modestă, sub 30% în intervalul 2007/2008-2017/2018. Motivul principal este că cele mai multe unități de învățământ secundar superior se află în mediul urban, iar unitățile existente în mediul rural nu sunt foarte căutate. Se impun măsuri de susținere financiară pentru elevii din rural cu posibilități materiale precare și restructurarea rețelei școlare

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „22 Rata tranziție (INS)” – pentru vizualizare [clic aici](#)

astfel încât să fie create oportunități pentru ca toți absolvenții de gimnaziu să accedă la nivelul următor de educație.

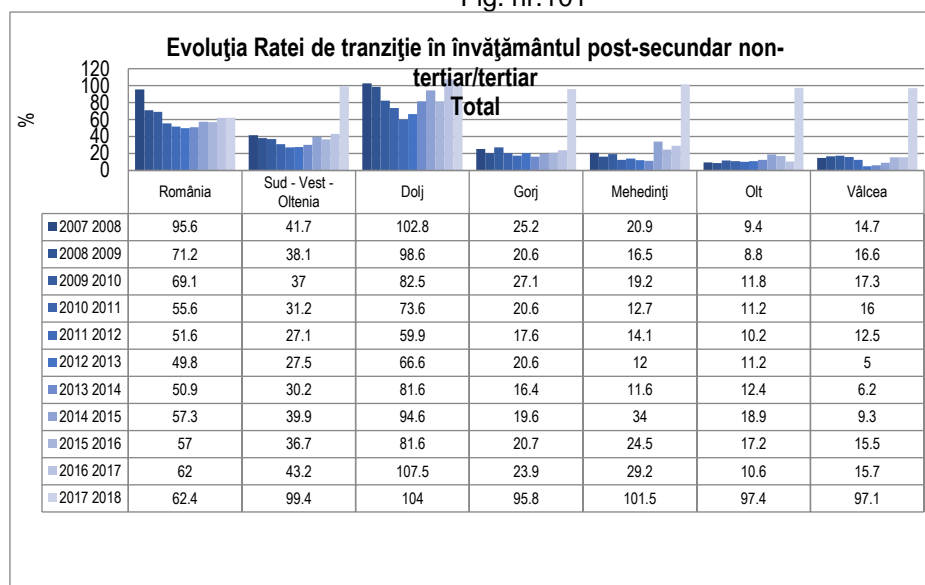
Analiza pe sexe arată că procentele de tranziție sunt sensibil egale pentru populația de sex masculin și cea de sex feminin, atât la nivel regional, cât și la nivel județean.

Tranziția în învățământul post-secundar non-terțiar/terțiar a avut în perioada 2007/2008- 2017/2018 o evoluție foarte interesantă în regiunea Sud Vest Oltenia. Valorile au cunoscut o scădere continuă până în anul 2011/2012, pentru ca în perioada următoare să aibă un trend general crescător. Anul 2017/2018 marchează în regiune un salt impresionant al tranziției de la liceu la postliceală sau la universitate, de la 43,2% în anul anterior, la 99,4%. Situația este similară și la celelalte regiuni de dezvoltare, cu excepția regiunii București-Ilfov.

Dacă în perioada 2007/2008-2016/2017, Sud Vest Oltenia era pe penultimul loc în țară în privința valorilor tranziției în învățământul terțiar, anul 2017/2018 o urcă pe locul al doilea la nivel național, după București-Ilfov.

Situația regională s-a translatat și la nivelul județelor componente, evoluțiile urmărind în mare tendința din regiune. Valorile cele mai ridicate pentru rata de tranziție spre nivelul terțiar s-au înregistrat în județul Dolj, iar cele mai scăzute în Olt și Vâlcea (fig. nr. 101).

Fig. nr.101

Sursa datelor: INS

În anul 2017/2018 se înregistrează și în județe valori foarte ridicate ale ratei de tranziție, procente de peste 100% fiind înregistrate în Dolj (104%) și Mehedinți (101,5%), dar și în celelalte trei județe s-au înregistrat rate de peste 95%.

Aceste procente ridicate sunt și urmare a faptului că în regiune funcționează universități puternice, respectiv Universitatea din Craiova cu Centrul Universitar Drobeta Turnu Severin și Universitatea "Constantin Brâncuși" Târgu Jiu, care absorb o mare parte a absolvenților de liceu care promovează examenul de bacalaureat

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁵⁷

Conform definiției INS, abandonul școlar reprezintă diferența între numărul elevilor înscriși la începutul anului școlar și cel aflat în evidență la sfârșitul aceluiași an școlar, exprimată ca raport procentual față de numărul elevilor înscriși la începutul

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” – pentru vizualizare clic aici

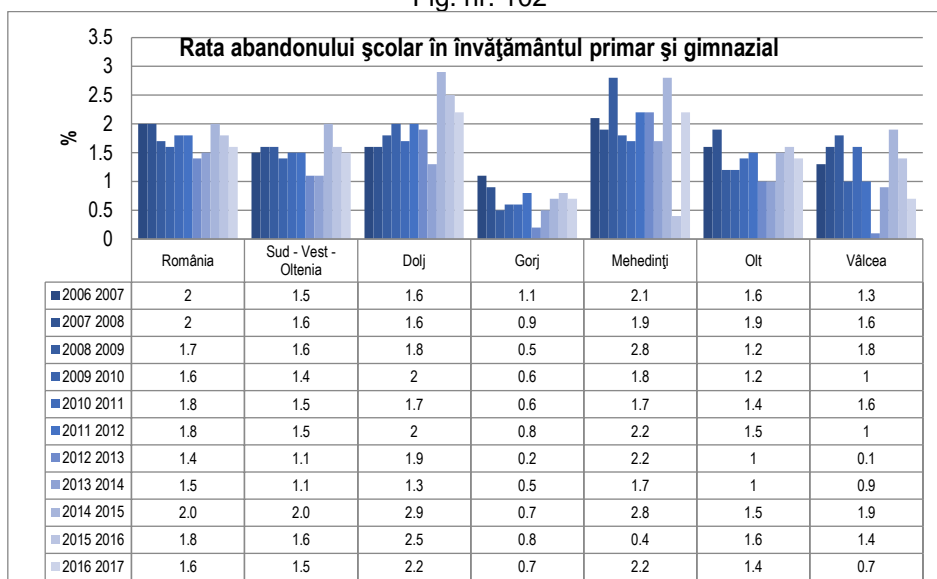
anului școlar. Perioada de analiză este cea a anilor școlari 2006/2007-2016/2017, pentru care există date statistice oficiale, cu unele particularizări care sunt precizate în cele ce urmează.

Cifrele cumulate pentru **învățământul primar și gimnazial** arată că procentul de abandon la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia este sub nivelul național sau egal cu acesta în întreaga perioadă, de interes fiind și faptul că procentele de abandon sunt la un nivel scăzut în toate regiunile.

Cele mai ridicate procente de abandon din perioada analizei s-au înregistrat în anul școlar 2014/2015, maximul fiind în regiunea Centru (2,8%), iar în Sud Vest Oltenia înregistrându-se 2%, similar nivelului național.

În interiorul regiunii, procentele de abandon la nivel județean s-au menținut la aceleași niveluri scăzute (fig. nr. 102).

Fig. nr. 102

Sursa datelor: INS

Maximele perioadei s-au înregistrat tot în anul școlar 2014/2015 în Dolj (2,9%) și în Mehedinți (2,8%).

Analiza abandonului școlar pe sexe și pe medii de rezidență indică faptul că, la nivelul învățământului primar și gimnazial, ratele sunt mai crescute în rândul populației masculine și în mediul rural.

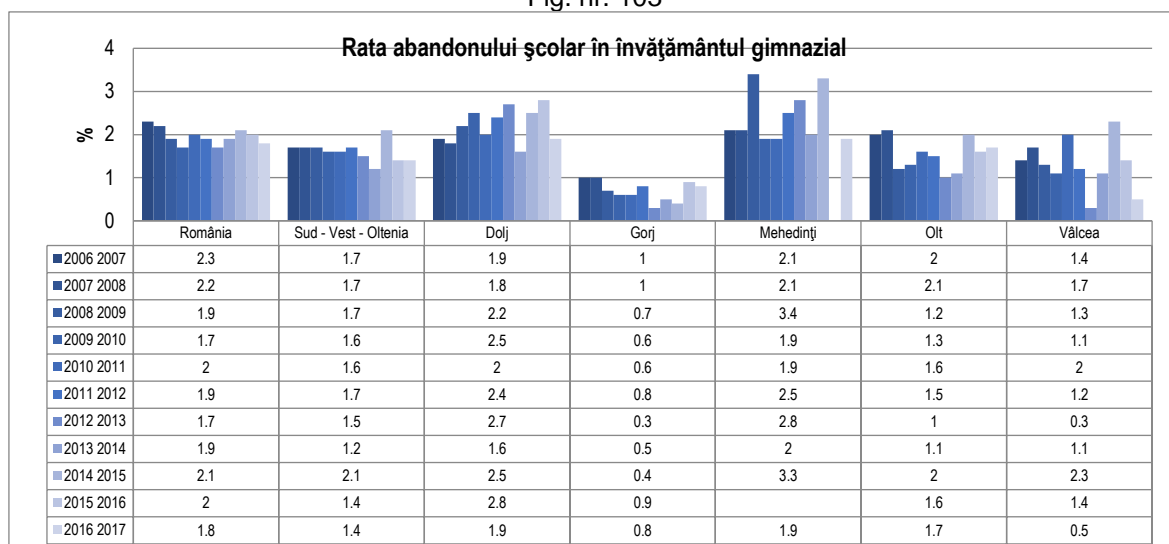
Analiza separată a statisticii abandonului școlar pe nivel de **învățământ gimnazial** prezintă un grad mare de interes deoarece absolvenții acestui nivel educațional sunt cei care acced în învățământul liceal și profesional, iar efectele abandonului din gimnaziu se translatează și la nivelul învățământului secundar superior.

În regiunea Sud Vest Oltenia, procentul de abandon școlar pe acest nivel de învățământ a avut, în perioada de analiză, o evoluție fluctuantă, însă sub valorile naționale anuale.

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, Sud Vest Oltenia are una dintre cele mai scăzute rate ale abandonului, în majoritatea anilor școlari studiați.

La nivelul județelor componente, cele mai ridicate procente de abandon în învățământul gimnazial s-au înregistrat în Mehedinți, iar cele mai scăzute în Gorj. Este de semnalat valoarea însemnată a abandonului școlar din anul școlar 2014-2015, la nivelul majorității județelor regiunii (face excepție județul Gorj, unde procentul a scăzut) (fig. nr. 103).

Fig. nr. 103

Sursa datelor: INS

În întreaga perioadă de analiză s-au înregistrat valori mai mari ale abandonului pentru populația de sex masculin și pentru cea din mediul rural.

În **învățământul secundar superior**, datele statistice oficiale sunt scindate în două perioade:

- prima, 2006/2007-2009/2010, când aceste date sunt defalcate pe fiecare formă de învățământ (liceal, respectiv profesional);

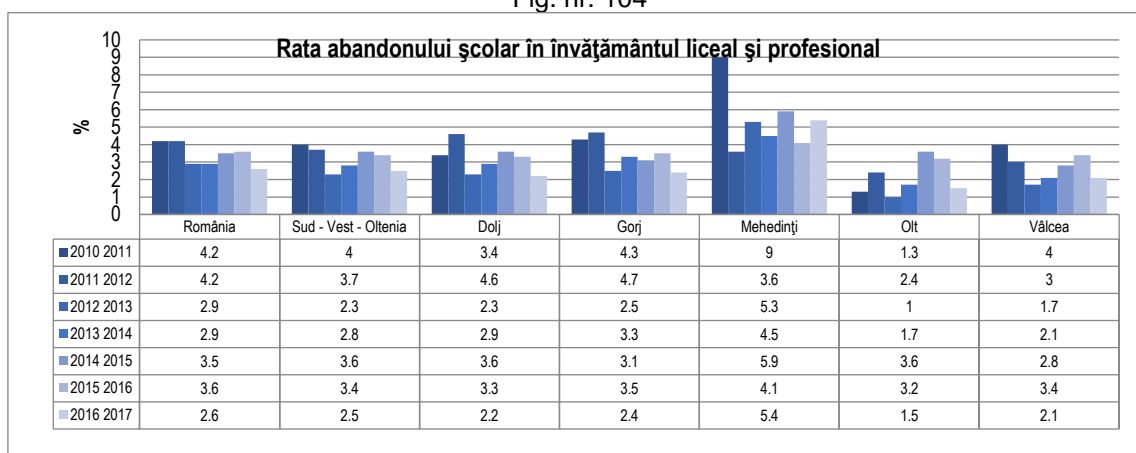
- a doua perioadă, 2010/2011-2016/2017, când, date fiind schimbările legislative, statisticile sunt cumulate pentru învățământul profesional cu învățământul liceal.

Datele din perioada 2006/2007-2009/2010 ilustrează faptul că abandonul în învățământul profesional a avut valori mai mari decât cel de la liceu, pe toate nivelurile de analiză.

În perioada când datele statistice oficiale regionale disponibile privind rata abandonului sunt cumulate pentru învățământul liceal și profesional, valorile arată o scădere, din 2010/2011 până în 2012/2013, pentru ca apoi procentul să crească din nou până în 2015/2016, iar în 2016/2017 să se micșoreze din nou. Din punct de vedere al nivelurilor înregistrate, Sud Vest Oltenia se situează la mijlocul clasamentului pe regiuni.

În cadrul județelor componente, nivelurile ratei abandonului sunt diferite de la un județ la altul, iar valorile au fluctuat în perioada de analiză (fig. nr. 104).

Fig. nr. 104

Sursa datelor: INS

În anul 2016/2017, procentele de abandon au crescut față de anul anterior numai în Mehedinți și au scăzut în toate celelalte județe.

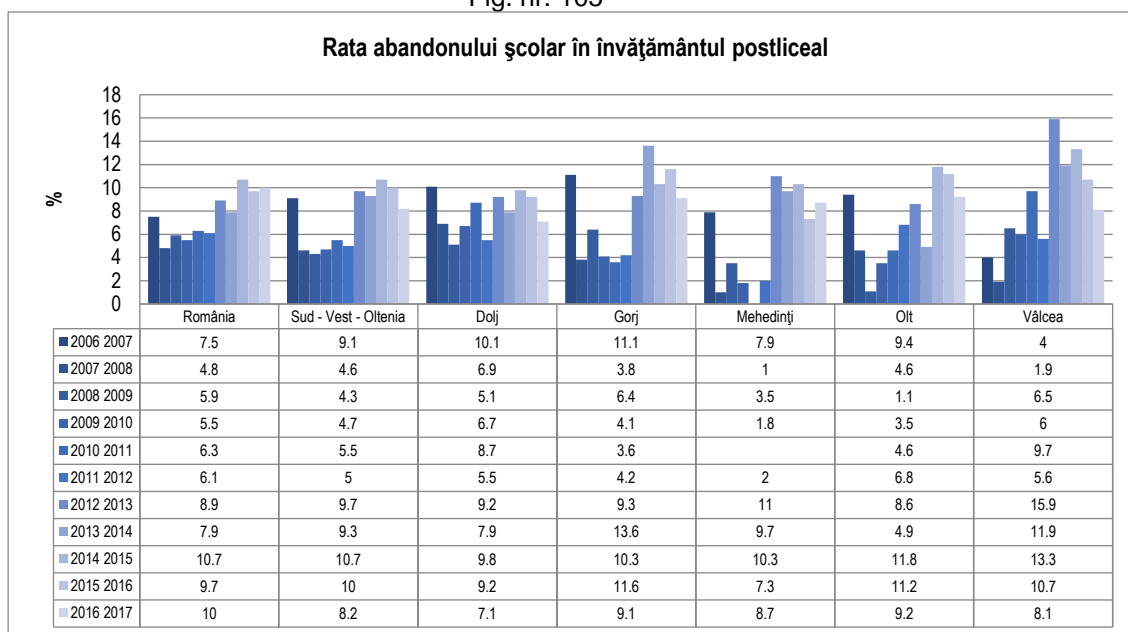
Datele statistice defalcate pe sexe și pe medii de rezidență, ilustrează faptul că abandonul este mai ridicat în rîndul adolescenților de sex masculin și în unitățile IPT din mediul rural.

La nivel de **învățământ postliceal**, abandonul a avut valori fluctuante în regiunea Sud Vest Oltenia, scăzând per ansamblu în perioada 2006/2007-2011/2012 (de la 9,1% la 5%), înregistrând apoi un salt brusc în anul următor și ajungând la valoarea de 10,7% în 2014/2015, iar în cei mai recentii doi ani școlari să scadă din nou până la 8,2% (în 2016/2017).

Situația de la nivelul regiunii noastre se regăsește și la nivelul celor mai multe dintre celelalte regiuni de dezvoltare și la nivel național.

În interiorul regiunii, județul cu valorile cele mai mari de abandon este Vâlcea (în majoritatea anilor școlari analizați), iar cele mai mici procente au fost în Mehedinți (fig. nr. 105). În anul școlar 2016/2017 s-au înregistrat scăderi ale ratei de abandon față de anul precedent în toate județele regiunii, cu excepția Mehedințiului, unde aceasta a crescut.

Fig. nr. 105

Sursa datelor: INS

În majoritatea perioadei de analiză, rata de abandon s-a menținut la nivel mai ridicat pentru populația de sex masculin, atât la nivelul regiunii, cât și la nivelul județelor componente și la nivel național.

Din cauza faptului că, pe medii de rezidență, lipsesc destul de multe date, nu se pot extrage concluzii asupra întregii perioade de analiză.

6.3.6. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁵⁸

Părăsirea timpurie a sistemului de educație este definită în România ca procentul tinerilor cu vârste cuprinse între 18-24 de ani care au finalizat cel mult nivelul secundar inferior (echivalentul clasei a opta) și care nu mai urmează nicio altă formă de școlarizare sau formare profesională.

Rata de părăsire timpurie se determină prin metoda interviului, fiind luați în calcul tinerii cu nivel de educație elementar (scăzut) care nu urmează nicio formă de instruire în ultimele patru săptămâni precedente interviului, în total populație de 18-24 ani.

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „24 Rata de părăsire timpurie – EUROSTAT” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Uniunea Europeană monitorizează acest fenomen, EUROSTAT furnizând date statistice la nivel european, național și regional în ceea ce privește rata de părăsire timpurie. Analiza acestora reflectă faptul că România se situează mult peste media europeană în ceea ce privește procentul persoanelor care părăsesc timpuriu școala, de-a lungul întregii perioade de analiză, 2000-2017.

După ce, în intervalul 2000-2008, procentele au scăzut (de la 22,9% la 15,9%), în anii următori acestea au crescut din nou, evoluția fiind fluctuantă, astfel că, în 2017, rata de părăsire timpurie era de 18,1%.

Valorile înregistrate în Sud Vest Oltenia sunt sub mediile anuale naționale, tendința generală fiind de scădere de-a lungul perioadei de analiză. Este de remarcă că, în anul 2017, rata de părăsire timpurie a crescut cu 1,6% față de anul anterior (de la 16%, la 17,6%).

Analiza datelor pe sexe, la nivel național, arată că rata de părăsire timpurie a școlii este mai mare pentru populația masculină, față de cea feminină. În regiunea Sud Vest Oltenia, situația este însă inversată, în rândul populației feminine fenomenul manifestându-se mult mai acut, în cea mai mare parte a perioadei de analiză.

Unul dintre obiective principale pentru UE în Strategia 2020, la care și România a aderat, este ca rata părăsirii timpurii a școlii să fie sub 10%, România asumând-și ținta de 11,3% pentru acest obiectiv. Părăsirea școlii înainte de a finaliza un ciclu complet de educație afectează pe termen lung și alte obiective propuse de Comisie și anume reducerea numărului de persoane amenințate de sărăcie și un număr cât mai mare de populație activă cu loc de muncă. Tinerii cu studii sub medie își găsesc mult mai greu un loc de muncă, iar șansele să ajungă sub pragul de sărăcie sunt mai mari.

Contribuții semnificative în acest sens pot avea parteneriatele locale, implicarea crescută a părinților în viața școlii, dar și îmbunătățirea condițiilor materiale atât pentru elevi cât și pentru cadrele didactice.

Deasemenea sunt de interes proiectele finanțate prin POCU 2014-2020, care au ca obiective specifice stimularea participării la programele de educație.

6.3.7. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁵⁹

PISA este o evaluare standardizată internațională, proiectată împreună de către țările participante. Inițialele PISA reprezintă Programme for International Student Assessment (Programul pentru Evaluarea Internațională a Elevilor), inițiat de către Organizația pentru Cooperare Economică și Dezvoltare (OECD).

România participă în Proiectul internațional PISA începând cu luna septembrie 2000. Testele acoperă trei domenii principale: citire/lectură, matematică și științe.

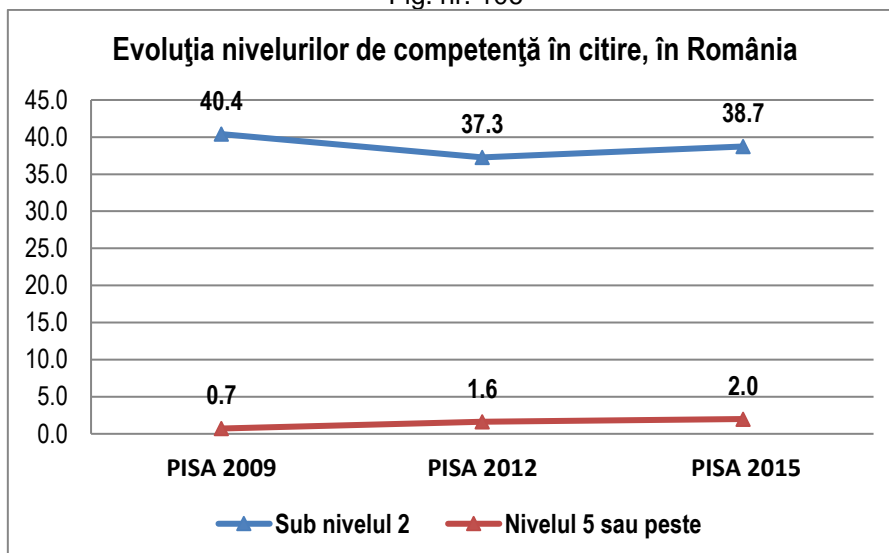
Administrarea testelor PISA este realizată de un consorțiu internațional, la fiecare trei 3 ani și arată nivelul de competență al elevilor de 15-16 ani în cele trei domenii.

Pregătirea și adaptarea instrumentelor de evaluare la nivelul fiecărei țări participante se realizează în cicluri de câte 4 ani consecutivi.

Analiza rezultatelor la cele mai recente etape arată că România și-a îmbunătățit performanțele în educație în 2015 față de 2009, dar este în ușor regres față de 2012, potrivit rezultatelor publicate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD). Testele realizate în 2015 și comparate cu rezultatele din 2009, arată că elevii români și-au îmbunătățit performanțele la toate cele trei domenii, iar comparate cu rezultatele din 2012 sunt mai slabe la citire și științe (fig. nr. 106 și fig. nr. 108) și ușor îmbunătățite la matematică (fig. nr. 107).

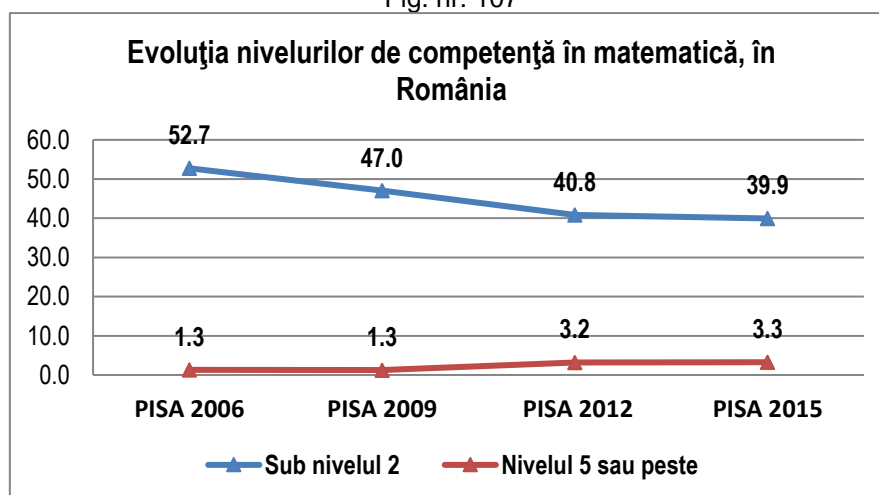
⁵⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „25 PISA” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Fig. nr. 106

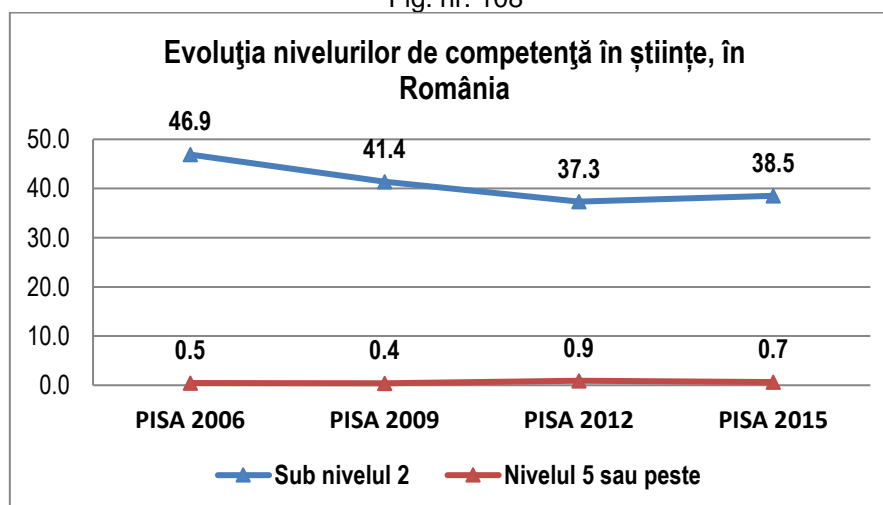
Sursa datelor: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

Fig. nr. 107

Sursa datelor: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

Fig. nr. 108

Sursa datelor: PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education - © OECD 2016

Cu toate acestea, România continuă să se situeze pe ultimele locuri în clasamentele pentru aceste teste.

Datele disponibile sunt numai la nivel național, nefiind prelucrate pentru nivel regional și județean.

În perioada 2017-2019 România participă la un nou ciclu de testare, denumit generic PISA 2018, testele fiind administrate în martie 2018, țara noastră beneficiind de întregul suport pentru derularea evaluării, conform standardelor stabilite la nivel internațional. Administrarea internă a programului PISA 2018 a fost asigurată de Ministerul Educației Naționale, prin Institutul de Științe ale Educației, desemnat Centru Național PISA, care coordonează programul în țara noastră.

În comparație cu testările anterioare, testele PISA 2018 au inclus și evaluarea ”competențelor globale” care se referă la capacitatea de a analiza, din diferite perspective, teme globale sau interculturale. Pe lângă datele privind dezvoltarea competențelor elevilor în domeniile citire/lectură, matematică și științe, Programul PISA 2018 urmărește să ofere răspunsuri la întrebări esențiale de politică educațională, printre care:

- Cât de bine sunt pregătiți elevii pentru viață și pentru inserție pe piața muncii în societăți culturale diverse și într-o lume globalizată?
  - Cât de mult sunt expuși elevii la știri din întreaga lume și în ce măsură înțeleg și analizează critic teme interculturale și globale? Care sunt diferențele majore la nivelul populației, din această perspectivă?
  - Ce abordări sunt folosite la școală astfel ca elevii să fie educați pentru diversitate culturală și cum valorifică școlile diversitatea pentru a forma elevilor „competențe globale”?
  - Cât de bine sunt pregătite școlile să facă față prejudecăților și stereotipurilor?
- La nivel internațional programul este planificat până în anul 2024.

6.3.8. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de munca (NEET)⁶⁰

Termenul **NEET** (din engleză: neither in employment or in education and training) se folosește pentru a descrie categoria de tineri **care nu sunt încadrați profesional și nu urmează niciun program educațional sau de formare.**

Uniunea Europeană monitorizează această categorie de tineri și prin datele statistice furnizate de EUROSTAT. NEET a fost introdus ca un indicator statistic cheie la nivel european, alături de alți indicatori care descriu situația socială și în special situația privind ocuparea tinerilor.

Odată cu intrarea în UE, România figurează și cu acest indicator în statisticile europene.

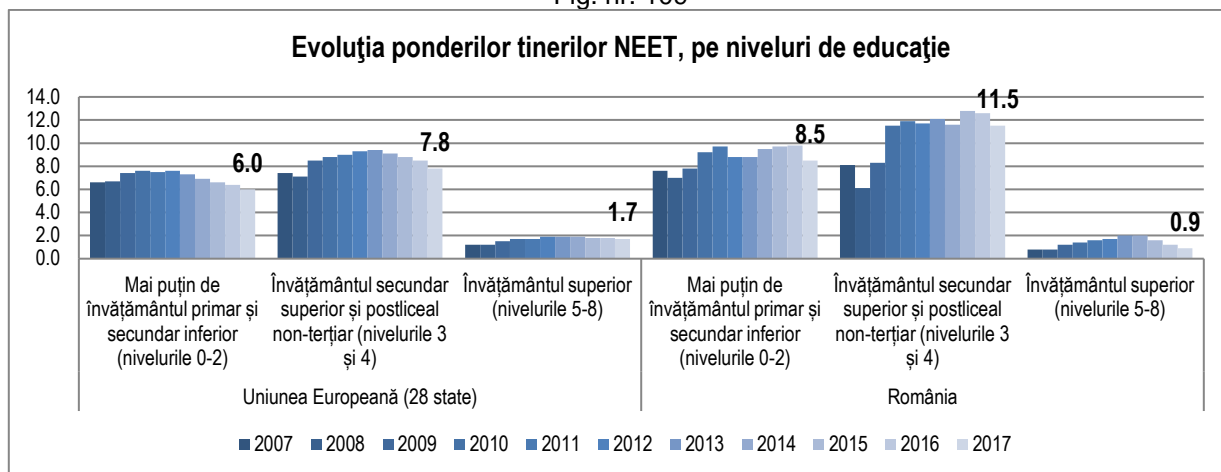
Studiul datelor relevă faptul că procentul total al tinerilor din grupa de vârstă 20-24 ani, aflați în afara sistemelor de educație, ocupare sau formare a fost peste 20%, începând din anul 2010. Valorile anuale au fost fluctuante, dar au atins praguri mai ridicate decât media europeană. Este de remarcat scăderea continuă a procentului din cei mai recentți trei ani de analiză (24,1%-2015, 21%-2017)

Pe niveluri de educație, situația cea mai alarmantă este pentru absolvenții de învățământ secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), al căror procent a fost în creștere în perioada 2008-2017, mult peste media europeană. Se situează la niveluri mari și procentele de tineri NEETs care au studii reduse, mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2), deasemenea peste media europeană. O situație favorabilă României este în cazul tinerilor NEETs absolvenți de învățământ superior (nivelurile 5-8), al căror procent este sub valorile de la nivelul UE, în perioada de analiză (fig. nr. 109).

⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „26 Tineri NEET” – pentru vizualizare clic aici

Fig. nr. 109

Sursa datelor: EUROSTAT

În România, preocuparea pentru tinerii aflați în afara sistemelor de educație, ocupare sau formare (NEETs) a venit ca răspuns la politicile europene în sprijinul acestei categorii, puternic afectată de criza economică din ultimii ani. O categorie predispusă la integrarea în NEET este aceea a tinerilor vulnerabili pentru că au diferite dizabilități sau boli grave, a celor proveniți din instituțiile de ocrotire și protecție socială.

Preocuparea pentru integrarea acestor tineri în piața muncii este susținută și prin fonduri europene. La momentul actual, sunt în implementare proiecte specifice pentru tinerii NEETs prin POCU 2014-2020, dar și în programe naționale, cu acțiuni dedicate acestei categorii de persoane, care se confruntă cu provocări în tranziția de la sistemul de învățământ la viața profesională, sau de la șomaj la viața profesională.

Proiectele răspund în mod direct și recomandărilor specifice de țară formulate de Uniunea Europeană pentru România și în special celei privind activarea pe piața muncii a tinerilor neînregistrați.

6.3.9. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁶¹

Formarea continuă de-a lungul vieții (LLL) reprezintă una dintre modalitățile prin care o persoană își poate îmbunătăți aptitudinile sau poate dobândi unele noi. La nivel UE, aceste programe sunt foarte apreciate dovadă fiind faptul că o mare parte dintre adulți, angajați, sau în căutarea unui loc de muncă, participă la programe de formare profesională, conform datelor oficiale.

Din datele statistice oficiale furnizate de EUROSTAT rezultă că participarea la programe LLL a populației adulte din România în perioada anilor 2012-2017 a fost la un nivel scăzut, mult sub media europeană, iar trendul a fost contrar celui european. În Europa, în intervalul menționat, rata de participare a crescut, de la 9,2%, în 2012, la 10,9% în 2017, pe când în România acest procent a scăzut de la 1,4% în 2012, la 1,1% în 2017.

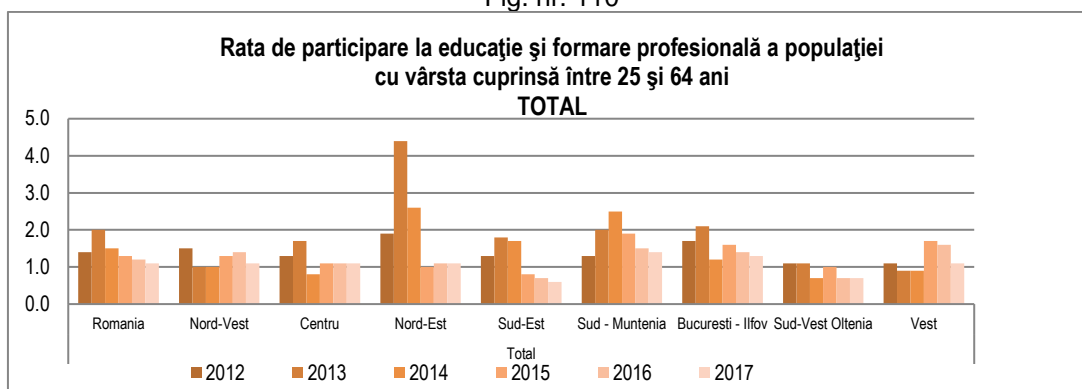
Dacă în anul 2013, s-a înregistrat o creștere ușoară a procentului față de anul anterior, de la 1,4% la 2%, în anii următori aceste valori au scăzut continuu.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, în aceeași perioadă de analiză, rata de participare la educație și formare profesională a adulților a fost cea mai redusă din întreaga țară, fiind, în același timp sub nivelul național (fig. nr. 110).

Nu se pot face analize complete la nivelul regiunii privind ratele de participare la formare pe sexe, deoarece lipsesc o parte din datele disponibile pentru intervalul 2012-2017.

⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „27 Formare continuă” – pentru vizualizare [clac aici](#)

Fig. nr. 110

Sursa datelor: EUROSTAT

Alocarea de fonduri pentru formarea adulților în perioada de programare 2014-2020, prin programele operaționale dedicate, constituie o oportunitate pe care trebuie să o aibă în vedere permanent și unitățile IPT, fiind necesare în continuare eforturi suplimentare pentru a ridica nivelul competențelor populației și pentru a dobândi flexibilitate și securitate pe întreaga piață a forței de muncă.

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Poate fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului.

Rata ridicată a șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, și ponderea ridicată a acestora în numărul total al șomerilor, sugerează o problemă serioasă a sistemului de pregătire în raport cu finalitățile obținute în plan ocupațional. Din acest motiv, se reține ca un prim indicator de impact, care poate fi măsurat pe baza datelor statistice disponibile, șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții ÎPT. Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date anuale valoroase despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din ÎPT. Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de ÎPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație

La începutul anului școlar 2017-2018, Inspectoratele Școlare Județene din Sud Vest Oltenia au realizat o situație a inserției profesionale a absolvenților de liceu tehnologic și învățământ profesional, prin informarea cu privire la statutul tinerilor care au finalizat studiile, prin liber consimțământ al acestora.

Această investigație a situației absolvenților este de natură să ofere o imagine generală asupra inserției profesionale, însă nu oferă un grad ridicat de precizie.

La nivel național sunt în vigoare metodologiile de monitorizare a inserției absolvenților de învățământ profesional și tehnic (ordinul MECT 6011/21.11.2008) și metodologia și instrumentele de lucru privind studiile de monitorizare a inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ superior (ordinul MECT 6012/ 21.11.2008).

Metodologia de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților învățământului profesional și tehnic a fost aplicată în mai multe județe, în perioada 2010-2013, prin proiecte cofinanțate din Fondul Social European prin Programul

Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007-2013. În regiunea Sud Vest Oltenia au fost implementate proiecte în județele Gorj, Olt și Vâlcea.

Mecanismul de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, este însă insuficient dezvoltat, deoarece nu sunt cuprinși toți absolvenții de programe de formare și, deasemenea, lipsește componenta de monitorizare pe cale administrativă, aplicată sistematic și cuprinzător la nivel teritorial.

Deoarece capacitatea instituțională a instituțiilor cu responsabilități în implementarea metodologiei este limitată, iar costurile sunt foarte ridicate, nu este posibilă încă monitorizarea pe cale administrativă a tuturor absolvenților învățământului profesional și tehnic.

În Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020, este prevăzut ca obiectiv monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare, cu următoarele acțiuni specifice:

- Crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic
- Revizuirea Metodologiei pentru monitorizarea inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, preponderent din perspectiva deficitului de competențe
- Realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național

6.5. Concluzii din analiza ÎPT

1. Concluzii din analiza Indicatorilor de intrare în IPT

➤ Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență

Populația școlară din **învățământul liceal** a fost în trend ascendent în Sud Vest Oltenia, în perioada anilor școlari 2007/2008-2011/2012, regresând în același mod continuu în intervalul 2012/2013-2017/2018, tendința fiind similară tuturor regiunilor de dezvoltare.

Ponderea pe sexe a fost fluctuantă de-a lungul perioadei de analiză, iar distribuția pe medii de rezidență în funcție de locația școlii, scoate în evidență faptul că elevii de liceu se regăsesc în unități școlare din mediul urban în procent de peste 90%.

Populația școlară din **învățământul profesional** a descrescut continuu în intervalul 2007/2008-2011/2012, din cauza nealocării de clase la acest nivel de educație. În anul școlar 2012/2013 a fost reintrodus, în planul de școlarizare, învățământul profesional, la început după clasa a IX-a (cu o durată de doi ani), iar din 2014-2015 după clasa VIII-a (cu durată de trei ani).

Astfel, numărul începe să crească ușor în regiune, ajungând în anul 2017/2018 la 8035 de elevi în această formă de educație.

Nevoile pieței muncii regionale și locale se îndreaptă în continuare spre noi calificări de nivel 3, astfel încât continuarea susținerii pentru învățământul profesional și investițiile în infrastructura educațională sunt măsuri necesare pentru dezvoltarea parteneriatului între sistemul de învățământ și mediul economic.

➤ Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)

Analiza pe grupe de vârstă școlară pentru gradul de cuprindere relevă faptul că procentele cele mai mari la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia sunt pentru grupele corespunzătoare nivelurilor de educație primar - grupa de vârstă 7-10 ani (peste 90%) și gimnazial - grupa de vârstă 11-14 ani (peste 89%), însă tendința de scădere a cifrelor este evidentă de-a lungul intervalului de analiză.

Procentele la nivel regional arată faptul că **tinerii din grupa de vârstă 15-18 ani, relevantă pentru IPT**, sunt cuprinși într-o formă de învățământ în procent de peste 76%, în perioada anilor școlari 2007/2008-2017/2018. Cifrele regionale au fost fluctuante de-a lungul perioadei, maximul fiind înregistrat în 2014/2015, 80,8%, iar minimumul în 2007/2008, 76,1%.

Se remarcă diferențe majore între procentele din mediul urban și cele din mediul rural, acestea din urmă fiind foarte scăzute în întreaga perioadă de analiză.

Aceași situație este și în celelalte regiuni de dezvoltare, fiind unul dintre cei mai importanți factori destabilizanți în ceea ce privește dezvoltarea echilibrată a teritoriului țării.

➤ Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională

Pentru persoanele de vârstă 7-16 ani, cuprinse în învățământul obligatoriu din regiunea Sud Vest Oltenia, datele statistice din anii școlari 2007/2008-2017/2018 arată că rata netă totală de cuprindere în învățământul obligatoriu a fost aproximativ constantă până în anul școlar 2010/2011 (85,2-85,5%), pentru ca, începând cu anul 2011/2012 să scadă, astfel încât, în anul 2017/2018 a ajuns la 81,7%.

În învățământul secundar superior (grupa de vârstă 15-18 ani), rata netă de cuprindere la nivel regional a fost în creștere în intervalul anilor școlari 2007/2008-2014/2015 (de la 70,6% la 76%), dar în perioada următoare, 2015/2016-2017/2018, aceasta a scăzut până la 71,8%.

Datele statistice privind rata netă de cuprindere pe medii de rezidență ale școlilor indică în mod clar că în mediul urban din regiunea SV Oltenia, valorile sunt mult mai mari față de mediul rural.

Deasemenea, un număr semnificativ de absolvenți de gimnaziu nu mai continuă o formă de educație liceală sau profesională.

Un procent destul de mare de pierderi se evidențiază și la trecerea în clasele XI-XII, rata de cuprindere netă scăzând pe acest segment cu minim 6% față de rata de cuprindere în clasele IX-X.

Aceste discrepanțe constituie priorități care este necesar să fie avute în vedere la elaborarea strategiilor de dezvoltare a resurselor umane.

Prin acțiunile propuse se va avea în vedere și dezvoltarea rețelei școlare IPT în zonele rurale cu populație școlară în număr suficient pentru înființarea unor noi unități de învățământ.

Sunt necesare, în continuare, implementarea unor măsuri pentru comunitățile defavorizate, prin care aceștia să fie susținuți, inclusiv financiar, pentru a frecventa o formă de educație și pentru a dobândi o calificare.

➤ Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional

Elevii din învățământul profesional și tehnic din Oltenia sunt cuprinși atât în unități de învățământ de stat, cât și particulare, însă majoritatea se regăsesc în unitățile de învățământ public, sectorul privat fiind destul de slab reprezentat din acest punct de vedere.

În regiune, procentul IPT a fost în scădere în intervalul 2004/2005-2017/2018, însă mediile regionale au fost peste cele naționale în toată perioada analizată.

Evoluția ponderilor elevilor cuprinși pe forme de educație în învățământul secundar superior regional în perioada de analiză 2004/2005-2017/2018 arată creșteri la învățământul liceal tehnologic concomitent cu scăderi ale procentelor de învățământ profesional până în 2011/2012 și scăderi ale procentelor de învățământ liceal tehnologic și creșteri în învățământul profesional pentru următorul interval de timp, respectiv 2012/2013-2017/2018.

➤ Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal

Unitățile de învățământ în care sunt școlarizați elevi pe acest nivel educațional sunt fie în proprietate publică, fie în proprietate privată, aici fiind întâlnite cele mai multe unități de învățământ particular, majoritatea în domeniul sănătate și asistență pedagogică.

Numărul de elevi înscriși la începutul fiecărui an școlar în educația postliceală, a fost, în regiunea Sud Vest Oltenia, cel mai mare din țară, în majoritatea anilor din perioada de analiză.

Creșterea numărului de elevi din regiune a fost aproape constantă, de la un an la altul, până în 2014-2015, când s-a atins maximul perioadei de analiză, 12269 de elevi. În perioada celor mai recentți trei ani școlari numărul elevilor s-a diminuat, dar continuă să fie o formă de învățământ căutată, în contextul în care pot accede spre acest tip de învățământ și absolvenții de liceu fără bacalaureat.

➤ **Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional**

În anul școlar 2018-2019, în regiunea Sud Vest Oltenia erau constituite, în învățământul liceal tehnologic de stat și particular, un număr de 906 de clase, cu un număr de 21395 de elevi, numărul total de clase din liceul tehnologic din regiunea SV Oltenia, reprezentând 11,2% din totalul național.

Ca evoluție, se observă că, în ambele medii de rezidență, numărul de clase și numărul de elevi a scăzut, în mediul rural cu 25,8%, iar în mediu urban cu 22%.

În anul școlar 2018-2019, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, oferta de școlarizare a inclus și învățământ profesional și dual. În învățământul dual, domeniile de formare în care sunt cuprinși elevi sunt mai puține decât în cazul învățământului profesional, având în vedere opțiunile de școlarizare ale operatorilor economici.

Analiza datelor reflectă în mod clar revigorarea formării profesionale în regiune și în țară. Este necesară continuarea eforturilor, atât din partea sistemului educațional, cât și din partea mediului economic, prin acțiuni comune și specifice:

- asumarea de către angajatori a unui rol activ în domeniul pregătirii profesionale a elevilor:

- integrarea ÎPT în propriile strategii de resurse umane;
- implicarea activă în structurile de parteneriat care urmează să guverneze ÎPT;
- modificarea statutului tutorilor de practică, inclusiv prin dezvoltarea competențelor didactice;

- reconsiderarea activității școlii din perspectiva nevoilor individuale ale elevilor:
  - susținerea financiară a copiilor proveniți din medii dezavantajate;
  - consolidarea procesului de orientare școlară și profesională începând de la nivel de gimnaziu;

- implementarea unor mecanisme de selecție a elevilor pe bază de aptitudini;

- deschiderea reală a școlii către piața muncii:
  - creșterea atenției acordate competențelor de tip trans-curricular, cu precădere a celor antreprenoriale în curriculumul școlar începând cu educația timpurie (învățământul primar);

- modificarea raportului teorie-practică în favoarea celei din urmă, mai cu seamă în cazul liceului tehnologic;

- revizuirea curriculumului din ÎPT pentru a determina măsura în care acesta răspunde noilor cerințe ale pieței muncii, schimbărilor tehnologice, precum și cerințelor specifice unui curriculum bazat pe competențe;

- creșterea eficacității contractului de practică încheiat cu angajatorii (contract tripartit, cu responsabilități clare ale tuturor actorilor implicați);

- apropierea activității de practică de condițiile reale de muncă din întreprinderi, în principal prin creșterea ponderii învățământului dual și a practicilor asociate acestuia; programelor de practică desfășurate în unități economice.

➤ **Oferta unităților școlare din ÎPT – Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal**
În anul școlar 2018-2019 a crescut cuprinderea în școala postliceală, față de anul anterior, numărul cel mai mare fiind la domeniul sănătate și asistență pedagogică.

La școala de maiștri, cuprinderea este mult mai scăzută decât la școala postliceală, în regiune fiind școlarizați elevi în numai șase domenii de pregătire.

➤ **Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional**

În anul școlar 2018-2019, în regiunea Sud Vest Oltenia, au fost solicitate spre școlarizare, în învățământul profesional, un număr de 4374 de locuri, pentru majoritatea domeniilor de pregătire.

În funcție de existența autorizării/acreditării pentru anumite calificări, de condiția de formare a formațiunilor de studiu, dar și de nevoia de acoperire uniformă a ofertei educaționale, au fost acordate în planul de școlarizare pentru anul școlar 2018-2019, un număr de 3192 locuri, ponderea de rezolvare a solicitărilor, la nivel regional, fiind de 73%. Acest procent este foarte apropiat de media națională de 74,4%.

În județele componente ale regiunii, numărul de solicitări de școlarizare a fost diferit, în funcție de dezvoltarea economică locală și de nevoia de personal calificat.

Diferite au fost și procentele de rezolvare a solicitărilor prin acordarea de clase în proiectul planului de școlarizare, în fiecare județ, capacitatea de absorbție a sistemului de educație și formare profesională din județe fiind limitată și de numărul de absolvenți de gimnaziu, care a avut o involuție accentuată în ultimii ani, concomitent cu îndeplinirea celorlalte condiții.

În învățământul dual, pentru anul școlar 2018-2019, operatorii economici din regiunea Sud Vest Oltenia au solicitat un număr de 495 de locuri de școlarizare, optând pentru unități de învățământ care se află în zonele în care nevoia de forță de muncă a fost mai accentuată.

Inspectoratele Școlare Județene, prin proiectul planului de școlarizare 2018-2019, au răspuns pozitiv acestor solicitări, alocând un număr de 492 de locuri pentru dual, singura restricție fiind posibilitatea de a se constitui formațiuni de studiu conform legislației în vigoare.

Procentul în care s-au onorat solicitările operatorilor economici, prin acordarea de clase, a fost de 99,4% la nivel regional. În județele Dolj, Gorj, Mehedinți și Olt solicitările au fost rezolvate în procent de 100%, iar în Vâlcea procentul a fost de 98%, determinat numai de încadrarea în numărul maxim de elevi în formațiunile de studiu.

Comparativ cu anul școlar anterior, se constată o creștere a numărului de operatori implicați în formare și a procentului de rezolvare a solicitărilor.

➤ **Parteneriatul cu operatorii economici**

În regiunea Sud Vest Oltenia, în anul școlar 2018-2019, 244 de operatori economici sunt parteneri pentru învățământul profesional, acest număr reprezentând 6% din totalul național.

În învățământul dual, regăsim în regiune, în anul școlar 2018-2019, un număr de 21 de operatori, în creștere față de anul anterior când au fost implicați în dual 13 operatori.

În funcție capacitatea financiară, dar și de nevoia de forță de muncă, operatorii economici au avut solicitări diferite de școlarizare:

-în județele Dolj și Gorj, un singur operator a solicitat spre școlarizare 180 de locuri (30 în Dolj și 150 în Gorj);

-în județul Mehedinți, un singur operator economic a solicitat 56 de locuri în învățământul dual;

-în județul Olt, patru operatori au depus solicitări pentru 112 locuri în învățământ dual;

-în județul Vâlcea, 14 operatori economici au solicitat 147 de locuri spre școlarizare în sistem dual.

➤ Rețeaua unităților școlare IPT

Rețeaua unităților de învățământ profesional și tehnic face parte din rețeaua școlară constituită la nivelul fiecărui județ.

În regiunea Sud Vest Oltenia, în anul școlar 2018-2019 funcționează 149 unități de învățământ profesional și tehnic de stat și particular, inclusiv seminarii teologice și școli postliceale și de maiștri, din care 34 sunt în mediul rural.

➤ Proiectul ofertei de școlarizare în IPT pentru anul școlar 2019-2020

În regiunea Sud Vest Oltenia, proiectul planului de școlarizare cuprinde un total de 17754 locuri, din care, pentru învățământul profesional și tehnic 9466 locuri. În mod specific, pentru liceul tehnologic, sunt propuse 5460 locuri, iar pentru învățământul profesional 4006 locuri (din care, 782 la învățământul dual).

Numărul total locuri alocate pentru IPT, reprezintă 53,3% din totalul ofertei educaționale pentru clasa a IX-a la nivel regional, în creștere față de planul realizat în anul 2018-2019. Acest procent, foarte apropiat de cel național (53,6%) situează Oltenia pe locul patru la nivel național.

În județe, procentele de învățământ liceal tehnologic+învățământ profesional au crescut astfel: în Dolj cu 4,4%, în Gorj cu 8,3%, în Mehedinți cu 3,6%, în Olt cu 3,5%, în Vâlcea cu 2,9% .

Deasemenea, procentele de învățământ profesional, inclusiv dual, au crescut în toate județele regiunii: în Dolj cu 4,5%, în Gorj cu 13,4%, în Mehedinți cu 3,8%, în Olt cu 2,4%, în Vâlcea cu 3,4% .

Pentru anul școlar 2019-2020, Inspectoratele Școlare au răspuns în procent ridicat, peste 83% în toate județele, solicitărilor exprimate de operatorii economici, singurele probleme fiind legate de constituirea grupelor de studiu și de existența autorizării/acreditării unităților IPT.

Este necesară promovarea ofertei educaționale la nivel de regiune, județ și școală pentru 2019-2020, aceasta fiind o etapă extrem de importantă în realizarea planului de școlarizare propus.

➤ Resursele umane din IPT

Numărul total al personalului didactic din unitățile de învățământ profesional și tehnic proprietate publică a cunoscut o scădere evidentă în perioada anilor școlari 2011/2012-2017/2018, pe fondul pierderilor demografice care au afectat și învățământul secundar.

În ceea ce privește ponderea personalului calificat, în procent de peste 90%, în IPT funcționează profesori și maiștri instructori calificați, în întreaga perioadă de analiză a anilor școlari 2011/2012-2017/2018.

În învățământului liceal tehnologic se regăsesc majoritatea cadrelor didactice tehnice, iar procentele de personal calificat pe profiluri sunt echilibrate ca valori și apropiate de valorile de ansamblu, care se situează la un nivel apropiat de 100%.

Analiza procentelor de personal didactic la nivel național în funcție de grupa de vârstă, conduce la concluzia că fenomenul de îmbătrânire a forței demuncă din educație s-a acutizat pe parcursul celor mai recentți șapte ani școlari.

Este, deasemenea, recunoscut faptul că îmbătrânirea forței de muncă în sectorul educație este cauzat și de scăderea populației școlare și, implicit, dispariția unui număr mare de catedre care să poată fi ocupate de tineri absolvenți.

Fluctuațiile sunt foarte reduse între un an școlar și altul, dar Inspectoratele Școlare încă se confruntă cu lipsa de personal didactic în unitățile IPT din județe, în special în localitățile izolate unde accesul este dificil, așa cum rezultă din datele administrative specifice.

➤ Infrastructura unităților școlare din IPT

Referindu-ne strict la baza materială a învățământului liceal din regiunea Sud Vest Oltenia, din cifrele statistice oficiale, rezultă că în anul 2017-2018, comparativ cu anul școlar anterior, s-au înregistrat scăderi ale numărului de săli de clasă și cabinete școlare, concomitent cu scăderea numărului de computere utilizate de către elevi în procesul de învățământ.

➤ Cheltuieli publice pentru educație

Analiza cifrelor furnizate de Eurostat, arată că România a alocat pentru educație, în perioada 2012-2015, cel mai scăzut procent din PIB, comparativ cu celelalte țări din UE. Spre exemplu, în anul 2015, în România, cheltuielile publice pentru educație, în afara educației timpurii, au avut alocat 2,72% din PIB (cel mai scăzut din Europa).

Mărirea procentului din PIB alocat învățământului, care s-a constatat deja în cei mai recentți ani școlari, va influența în mod pozitiv procesul educațional, având urmări directe asupra calității acestuia.

➤ Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

În educația și formarea profesională din România și din regiune aceste principii sunt respectate, atât în ceea ce privește elevii, cât și cadrele didactice, asigurându-se drepturi egale tuturor acestor categorii.

Sunt avute în vedere categoriile dezavantajate și nu există discriminare pe criterii de origine etnică, sex, religie, vârstă, dizabilități.

2. Concluzii din analiza Indicatorilor de proces

➤ Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional: Consorțiile Regionale (CR), Comitetele Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS), Consiliile de administrație/Consiliile profesionale, Comitetele sectoriale, autoritățile locale.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunității locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul procesului de implicare a acestor structuri sunt referitoare la:

-slaba legătură și controlul redus între nivelul regional de planificare și nivelul decizional în învățământ (inspectoratele școlare județene și școlile, autoritățile locale);

-finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;

-antrenarea insuficientă a agenților economici în efortul de planificare pe termen lung în ÎPT;

-neimplicarea sau implicarea formală a partenerilor sociali din Consiliile de Administrație ale Școlilor în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii.

➤ Asigurarea calității în ÎPT

În IPT, sistemul de asigurare a calității în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru toate unitățile de învățământ. Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în planurile de îmbunătățire a calității.

Dacă în unitățile de învățământ asigurarea calității este reglementată, încă ne confruntăm cu lipsa unui mecanism de asigurare a calității învățării la locul de muncă, în condițiile în care instruirea practică se desfășoară preponderent la agenții economici.

Este necesar, deasemenea, să fie perfecționat mecanismul de asigurare a calității evaluării la examenele de certificare a competențelor.

➤ Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar
În învățământul liceal, **la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, în perioada anilor școlari 2014/2015-2016/2017, procentul de elevi promovați, din totalul celor aflați în evidență, a fost peste 96%.**

În interiorul regiunii s-au înregistrat valori foarte apropiate unele de altele și, deasemenea, aproape de nivelul național.

Se remarcă procentele crescute de promovabilitate din anul 2016-2017, față de cei doi ani anteriori, în toate județele regiunii.

Procentul de elevi promovați ai **învățământului profesional** din regiune a crescut în perioada 2014/2015-2016/2017, de la 87,5%, la 90,3%. La nivel județean, în Dolj, Mehedinți, Olt și Vâlcea au crescut continuu procentele de promovabilitate, iar în Gorj procentul a fluctuat.

În funcție de mediul de rezidență al școlilor din județele regiunii, se poate observa faptul că procentele superioare de promovabilitate se înregistrează, în general, în mediul urban.

➤ Serviciile de orientare și consiliere

Din analiza informațiilor disponibile, se poate aprecia că, deși ameliorat în ultimii ani, gradul de acoperire a serviciilor de orientare și consiliere este insuficient la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, în special în mediul rural, din cauza numărului insuficient de consilieri în sistem, arondării inegale a numărului de elevi care revin unui consilier, numărului de mic al elevilor testați și consiliați, respectiv al orelor de consiliere/elev pentru orientarea carierei – practic nu se poate vorbi de un mecanism sistematic de orientare și consiliere în sprijinul unei decizii corect informate în alegerea carierei, respectiv a traseului de pregătire.

Este necesară antrenarea profesorilor diriginți pentru îndrumarea elevilor în alegerea unui parcurs profesional documentat și ales în cunoștință de cauză.

3. Concluzii din analiza Indicatorilor de ieșire

➤ Absolvenți pe niveluri de educație

Numărul **absolvenților de liceu** a avut o evoluție „în dinți de fierăstrău”, însă tendința generală a fost de diminuare pe perioada anilor 2010-2016. Pe întreaga perioadă de analiză, s-au pierdut 5521 de absolvenți.

În județele regiunii, în ansamblu, sunt respectate tendințele de la nivel regional.

În învățământul profesional, evoluția numărului de absolvenți a fost influențată în mod direct de nealocarea de locuri la acest tip de învățământ în perioada 2009/2010-2011/2012. În Sud Vest Oltenia, numărul de absolvenți a avut o evoluție fluctuantă. De la 3945 de absolvenți în 2010, numărul a scăzut brusc la 254 în 2011, nefiind alocată cifră de școlarizare la această formă de învățământ. Situația s-a redresat treptat în perioada următoare, ajungând în 2016 la 1960 de absolvenți.

În județele componente ale regiunii, în 2016, cei mai mulți absolvenți de învățământ profesional sunt în județul Dolj, urmat de Olt, Gorj, Vâlcea și Mehedinți.

➤ Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED

În învățământul liceal din regiune rata de absolvire a crescut în perioada 2006/2007-2016/2017 (de la 59% la 77,9%).

Atât la nivel regional, cât și la nivel județean, se evidențiază faptul că populația de sex feminin înregistrează procente mai mari ale ratei de absolvire, în detrimentul populației de sex masculin. Sunt evidențiate procentele mari de absolvire în unitățile IPT din mediul urban și procente destul de mici în cele din mediul rural.

În **învățământul profesional**, situația absolvirilor a fost în concordanță cu alocările de cifră de școlarizare. Datorită faptului că numărul de clase alocate formării

profesionale de nivel 3 a fost în creștere continuă la nivel regional și județean în începând cu anul școlar 2014-2015, cifrele înregistrate sunt și acestea în creștere, însă este nevoie în continuare de eforturi pentru creșterea gradului de atractivitate al acestei forme de învățământ.

În cazul învățământului profesional, populația absolventă de sex masculin a fost în procent mult mai mare decât cea de sex feminin, situație inversă față de învățământul liceal. În unitățile IPT din mediul rural rata de absolvire pentru profesional este foarte modestă, în comparație cu cele din mediul urban. Se observă că toate datele analizate sunt în defavoarea învățământului din mediul rural, fapt ce conduce la concluzia clară că sunt necesare măsuri de susținere a educației din rural.

➤ Rata de tranziție la următorul nivel de educație

Marea majoritate a absolvenților de gimnaziu aleg să urmeze o formă de educație superioară. Procentele de tranziție în regiunea Sud Vest Oltenia sunt de peste 95% în perioada de analiză 2007/2008-2017/2018, valorile fluctuând de la un an la altul.

Cea mai mare parte a absolvenților de gimnaziu se regăsesc în unitățile de învățământ liceal din mediul urban, aici valorile fiind mult peste 100%, în toate județele și în întreaga perioadă de analiză. În mediul rural, rata de tranziție este una foarte modestă, sub 30% în intervalul 2007/2008-2017/2018.

Motivul principal este că cele mai multe unități de învățământ secundar superior se află în mediul urban, iar unitățile existente în mediul rural nu sunt foarte căutate.

Se impun măsuri de susținere financiară pentru elevii din rural cu posibilități materiale precare și restructurarea rețelei școlare astfel încât să fie create oportunități pentru ca toți absolvenții de gimnaziu să acceadă la nivelul următor de educație.

Tranziția în învățământul post-secundar non-terțiar/terțiar a avut o scădere continuă până în anul 2011/2012, pentru ca în perioada următoare, până în 2017/2018, să aibă un trend general crescător, cu cea mai mare valoare în ultimul an de analiză.

➤ Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED

Procentul de abandon în învățământul primar și gimnazial la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia este sub nivelul național sau egal cu acesta în întreaga perioadă, de interes fiind și faptul că procentele de abandon sunt la un nivel scăzut în toate regiunile de dezvoltare.

Analiza abandonului școlar pe sexe și pe medii de rezidență indică faptul că ratele sunt mai crescute în rândul populației masculine și în mediul rural.

În învățământul secundar superior, procentele au fost fluctuante, abandonul fiind mai ridicat în rândul adolescenților de sex masculin și în unitățile IPT din mediul rural.

Se remarcă faptul că, încă, abandonul școlar este mai pronunțat la învățământul profesional, față de cel liceal.

➤ Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație

În Sud Vest Oltenia valorile sunt sub mediile anuale naționale, tendința generală fiind de scădere de-a lungul perioadei de analiză. În anul 2017, rata de părăsire timpurie a crescut cu 1,6% față de anul anterior (de la 16%, la 17,6%).

Fenomenul se manifestă mult mai acut în rândul populației feminine față de populația masculină, în cea mai mare parte a perioadei de analiză.

Părăsirea școlii înainte de a finaliza un ciclu complet de educație afectează pe termen lung și alte obiective propuse de Comisie și anume reducerea numărului de persoane amenințate de sărăcie și un număr cât mai mare de populație activă cu loc de muncă. Tinerii cu studii sub medie își găsesc mult mai greu un loc de muncă, iar șansele să ajungă sub pragul de sărăcie sunt mai mari.

Contribuții semnificative în acest sens pot avea parteneriatele locale, implicarea crescută a părinților în viața școlii, dar și îmbunătățirea condițiilor materiale atât pentru elevi cât și pentru cadrele didactice.

Deasemenea, sunt de interes proiectele finanțate prin POCU 2014-2020, care au ca obiective specifice stimularea participării la programele de educație.

➤ Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)

Analiza rezultatelor la cele mai recente etape arată că România și-a îmbunătățit performanțele în educație în 2015 față de 2009, dar este în ușor regres față de 2012, potrivit rezultatelor publicate de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD). Testele realizate în 2015 și comparate cu rezultatele din 2009, arată că elevii români și-au îmbunătățit performanțele la toate cele trei domenii, iar comparate cu rezultatele din 2012 sunt mai slabe la citire și științe și ușor îmbunătățite la matematică.

Cu toate acestea, România continuă să se situeze pe ultimele locuri în clasamentele internaționale pentru aceste teste.

Datele disponibile sunt numai la nivel național, nefiind prelucrate pentru nivel regional și județean.

➤ Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)

Studiul datelor relevă faptul că procentul total al tinerilor din grupa de vârstă 20-24 ani, aflați în afara sistemelor de educație, ocupare sau formare a fost peste 20%, începând din anul 2010. Valorile anuale au fost fluctuante, dar au atins praguri mai ridicate decât media europeană.

Este de remarcat scăderea continuă a procentului din cei mai recentii trei ani de analiză (24,1%-2015, 21%-2017).

Pe niveluri de educație, situația cea mai alarmantă este pentru absolvenții de învățământ secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4), al căror procent a fost în creștere în perioada 2008-2017, mult peste media europeană.

Se situează la niveluri mari și procentele de tineri NEETs care au studii reduse, mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2), deasemenea peste media europeană.

O situație favorabilă României este în cazul tinerilor NEETs absolvenți de învățământ superior (nivelurile 5-8), al căror procent este sub valorile de la nivelul UE, în perioada de analiză.

Preocuparea pentru integrarea acestor tineri în piața muncii este susținută și prin fonduri europene. La momentul actual, sunt în implementare proiecte specifice pentru tinerii NEETs prin POCU 2014-2020, dar și în programe naționale, cu acțiuni dedicate acestei categorii de persoane, care se confruntă cu provocări în tranziția de la sistemul de învățământ la viața profesională, sau de la șomaj la viața profesională.

➤ Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)

În România acest procent a scăzut de la 1,4% în 2012, la 1,1% în 2017.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, în aceeași perioadă de analiză, rata de participare la educație și formare profesională a adulților a fost cea mai redusă din întreaga țară, fiind, în același timp sub nivelul național.

Nu se pot face analize complete la nivelul regiunii privind ratele de participare la formare pe sexe, deoarece lipsesc o parte din datele disponibile pentru intervalul 2012-2017.

Alocarea de fonduri pentru formarea adulților în perioada de programare 2014-2020, prin programele operaționale dedicate, constituie o oportunitate pe care trebuie să o aibă în vedere permanent și unitățile IPT, fiind necesare în continuare eforturi suplimentare pentru a ridica nivelul competențelor populației și pentru a dobândi flexibilitate și securitate pe întreaga piață a forței de muncă.

4. Concluzii din analiza Indicatori de impact

➤ Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

Poate fi evaluat prin stabilirea unor corelații în timp între rata de inserție profesională, respectiv rata șomajului absolvenților și rata totală a șomajului.

Ca un prim indicator de impact, posibil de măsurat pe baza datelor statistice disponibile, este șomajul tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani, cu rezerva că acesta nu este diferențiat pentru absolvenții IPT.

Agențiile de Ocupare a Forței de Muncă (AJOFM) pot oferi date despre absolvenții înregistrați în baza de date ca șomeri, dar acestea nu sunt diferențiate în acord cu noua structură pe niveluri de pregătire și finalitățile din IPT.

Se recomandă colaborarea între ministere în vederea structurării (unitare la nivel național) a bazei de date a AJOFM pentru evidențierea diferențiată a absolvenților de IPT pe calificări și niveluri de calificare, adaptat noilor trasee și finalități ale sistemului de educație și formare profesională.

➤ Inserția profesională a absolvenților IPT, pe niveluri de educație

Mecanismul de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, este insuficient dezvoltat, deoarece nu sunt cuprinși toți absolvenții de programe de formare și, deasemenea, lipsește componenta de monitorizare pe cale administrativă, aplicată sistematic și cuprinzător la nivel teritorial.

Deoarece capacitatea instituțională a instituțiilor cu responsabilități în implementarea metodologiei este limitată, iar costurile sunt foarte ridicate, nu este posibilă încă monitorizarea pe cale administrativă a tuturor absolvenților învățământului profesional și tehnic.

Sunt necesare acțiuni specifice, precum:

-crearea unui mecanism național de monitorizare pe cale administrativă a inserției profesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic

-revizuirea Metodologiei pentru monitorizarea inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, preponderent din perspectiva deficitului de competențe

-realizarea sistematică a monitorizării inserției socioprofesionale a absolvenților de învățământ profesional și tehnic pe cale administrativă și prin anchete la nivel național.

6.5.1.Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Conform Strategiei educației și formării profesionale din România, pentru perioada 2016-2020, aprobată prin HG 317/2016, ținta pentru cuprinderea elevilor în învățământul profesional și tehnic, în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat, este de 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ de zi, de masă, de stat.

Pe baza previziunilor realizate de CEDEFOP privind oportunitățile de locuri de muncă, se recomandă ca la orizontul anului 2025, cuprinderea elevilor în clasa a IX-a învățământ profesional să fie de 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ de zi, de masă, de stat.

Ponderea de 35% mai sus menționată este orientativă, ea fiind condiționată, conform Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului profesional de stat, aprobată prin OMENCS nr. 5033/29.08.2016, și a Metodologiei de organizare și funcționare a învățământului dual, aprobată prin OMEN nr. 3554 din 29.03.2017, de următoarele precizări din metodologiile menționate:

– învățământul profesional se organizează numai în unitățile de învățământ care anexează la propunerea privind planul de școlarizare, contracte-cadru încheiate cu

operatorii economici/instituții publice, contracte prin care se partajează responsabilitățile pentru organizarea și desfășurarea procesului de formare profesională a elevilor;

– învățământul dual se organizează în unități de învățământ de stat, particulare sau confesionale autorizate sau acreditate, în baza unui contract de parteneriat care se încheie între unul sau mai mulți operatori economici sau asociație/ consorțiu de operatori economici/ clustere, unitatea de învățământ și unitatea administrativ teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară și prin care se stabilesc condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate de parteneri;

– inspectoratele școlare au obligația de a răspunde solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul dual prin includerea cu prioritate a acestor solicitări în proiectul planului de școlarizare.

În acest context, inspectoratelor școlare și Comitetelor Locale de Dezvoltare a Parteneriatului social le revine sarcina de a analiza cu maximă responsabilitate solicitările de școlarizare ale operatorilor economici, atât la învățământul profesional cât și la învățământul dual, în scopul fundamentării proiectelor planurilor de școlarizare cu satisfacerea în cât mai mare măsură a solicitărilor operatorilor economici, dar, în egală măsură, cu asigurarea unei oferte echilibrate între învățământul liceal teoretic, liceal vocațional, liceal tehnologic și învățământul profesional care să răspundă nevoilor de dezvoltare socio-economică la nivel județean și regional.

Deasemenea, inspectoratele școlare și unitățile de învățământ vor trebui să intensifice acțiunile vizând dezvoltarea parteneriatului cu operatorii economici.

Este important de menționat că pentru îndeplinirea țintelor mai sus menționate privind cuprinderea elevilor în IPT și cuprinderea elevilor în învățământul profesional sunt necesare măsuri și acțiuni sistematice și susținute din partea inspectoratelor școlare, a unităților de învățământ și a tuturor factorilor interesați pentru realizarea unui marketing educațional eficient și pentru consilierea și orientarea elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora, pentru a diminua decalajul existent în prezent între cifrele planului de școlarizare la IPT și cuprinderea efectivă a elevilor în IPT.

Plecând de la structura cererii potențiale, în perspectiva 2017-2025, pe domenii de formare ale IPT, în ipoteza scenariului moderat din Studiul previzional, în Regiunea Sud – Vest Oltenia, sunt recomandate ponderile pentru cuprinderea elevilor, pe domenii, din tabelul următor.

Tabel nr. 6 - Ponderi orientative pentru oferta la învățământul liceal tehnologic + învățământul profesional (învățământ de zi, de masă, de stat)

Domeniul pregătirii de bază/ Profilul	Ținte propuse pentru oferta de formare * (%)
1.Mecanică	30%
2.Electromecanică	2,4%
3.Electronică și automatizări	7,5%
4.Chimie industrială	1,2%
5.Materiale de construcții	1%
6.Electric	8,7%
7.Construcții, instalații și lucrări publice	3,7%
8.Agricultură	5,3%
9.Silvicultură	1,3%
10.Comerț	6,7%
11.Turism și alimentație	8%

12.Industrie alimentară	4%
13.Fabricarea produselor din lemn	2,0%
14.Industria textilă și pielărie	3,2%
15.Tehnici poligrafice	0%
16.Estetica și igiena corpului omenesc	2,0%
17. Protecția mediului	4,5%
18. Economic	7,5%
19. Producție media	1%
TOTAL	100

* ponderile reprezintă ieșiri din sistemul ÎPT în 2025

Ponderile din tabelul de mai sus sunt orientative și ele vor fi actualizate periodic în funcție de tendințele pieței muncii și de solicitările operatorilor economici.

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Ținând cont de valorile indicatorilor privind cuprinderea elevilor în IPT, în anul școlar 2018 – 2019, precum și de proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2019 -2020, o eșalonare orientativă a creșterii valorilor indicatorilor pentru îndeplinirea țintelor în anul școlar 2024 -2025, este prezentată în tabelul următor.

Tabel nr. 7- Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

Județul	Indicator	Valoarea indicatorului în anul școlar (ponderea elevilor cuprinși la începutul anului școlar)						
		2018 - 2019	2019 - 2020	2020 - 2021	2021 - 2022	2022 - 2023	2023 - 2024	2024 - 2025
Dolj	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	47.1%	50%	53%	56%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	17.5%	21%	25%	30%	35%	35%	35%
Gorj	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	50.2%	57%	58%	59%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	16.4%	28%	30%	32%	35%	35%	35%
Mehedinți	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	46.4%	59%	60%	60%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	15.0%	18%	23%	29%	35%	35%	35%
Olt	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	48.8%	51%	53%	56%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	19.7%	21%	25%	30%	35%	35%	35%
Vâlcea	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	51.4%	53%	55%	57%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual)	15.9%	18%	23%	29%	35%	35%	35%
Regiunea Sud – Vest Oltenia	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional	48.7%	52%	54%	57%	60%	60%	60%
	Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-	17.1%	21%	25%	30%	35%	35%	35%

a învățământ profesional (inclusiv dual)							

Notă: Indicatorii și valorile acestora se referă la învățământ de zi, de masă, de stat

Sursa datelor pentru anul școlar 2018-2019: inspectoratele școlare

Valorile indicatorilor pentru anul școlar 2019-2020 sunt estimate pe baza proiectelor planurilor de școlarizare elaborate de inspectoratele școlare.

Pentru detalii vezi anexa „28 Plan școlarizare IPT cl. a IX-a 2019-2020” – [pentru vizualizare clic aici](#)

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Implementarea PRAI depinde în cea mai mare măsură de procesul de planificare bazat pe prioritizarea nevoilor regionale și locale și vor avea în vedere resursele materiale și umane disponibile.

Finanțarea activităților se va putea realiza din următoarele surse:

- bugetul de stat;
- bugetele locale;
- fonduri externe rambursabile și nerambursabile, în condițiile legii;
- alte surse de finanțare în conformitate cu legislația în vigoare (de ex: donații, sponsorizări, alte contribuții).

Vor fi încurajate proiectele dezvoltate în parteneriat, pe baza relațiilor anterior stabilite, însă nu vor fi neglijate și noi parteneriate, având în vedere că soluțiile la problemele identificate nu pot fi generate de o singură instituție sau organizație, ci implică o serie de măsuri succesive și complementare.

În aceste condiții, monitorizarea va avea drept scop atât aprecierea gradului de realizare al activităților propuse prin planul de acțiuni, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizuirii și modificări ale obiectivelor și acțiunilor.

Monitorizarea rezultatelor este, deasemenea, importantă pentru evaluarea gradului de atingere a obiectivelor propuse prin planificare.

Monitorizarea planului de acțiuni va viza, implicit, implementarea PRAI la etapa respectivă, va fi analizat gradul de îndeplinire al indicatorilor, vor fi identificate cauzele eventualelor insuccese, precum și necesitatea unor acțiuni corective pentru îmbunătățirea performanței operaționale. Procesul de monitorizare va permite și analiza impactului acțiunilor și redefinirea priorităților, în funcție de realitățile decelate și evoluția nevoilor.

Evaluarea modului de implementare al PRAI presupune 2 modalități de lucru:

- **autoevaluare** - în funcție de modul de realizare a rezultatelor și în funcție de indicatorii de performanță stabiliți;
- **evaluare externă** - va fi realizată de o organizație externă care va asigura imparțialitatea și obiectivitatea procesului.

Rezultatele evaluării asigură continuitate în privința conturării și evidențierii în perspectivă a obiectivelor și acțiunilor, determinând elaborarea unui plan fezabil și viabil.

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură, în același timp, controlul de calitate.

Monitorizarea implementării PRAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora, respectiv furnizarea de feedback .

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Planul de măsuri inclus în PRAI SV Oltenia este structurat pe cinci priorități, în cadrul cărora sunt formulate obiective, fiecare obiectiv fiind prevăzut să fie atins prin acțiuni cu rezultate așteptate și indicatori de realizare, cu precizarea resurselor necesare, responsabililor și termenelor de realizare.

Au făcut obiectul monitorizării cele cinci priorități, cu obiectivele și acțiunile subsecvente, iar raportul de monitorizare se bazează pe informații complete sau parțiale în legătură cu majoritatea acestora.

Aprecierea stadiului de progres s-a realizat pe baza informațiilor din surse statistice oficiale și administrative și din raportările la nivel județean din fiecare an școlar.

Aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea este: 2-progres bun.

Se apreciază că acțiunile propuse sunt, în general, posibile și realizabile, fiind condiționate, însă și de resursele materiale și umane necesare.

Completarea informațiilor la nivelul fiecărui județ va oferi o imagine completă privind implementarea planului de acțiuni. Pentru o parte din aceste acțiuni, va fi necesară implementarea unor proiecte specifice, finanțate din bugetul național sau din fonduri europene.

Pentru ameliorarea aspectelor constatate ca deficitare se recomandă solicitarea de dovezi cu privire la stadiul de implementare al tuturor acțiunilor și pentru aprecierea obiectivă și fundamentată a gradului de realizare a indicatorilor.

Unul dintre aspectele care necesită o atenție deosebită în procesul de actualizare și revizuire a PRAI SV Oltenia se referă la reformularea unor acțiuni și a unor indicatori, astfel încât să aibă un grad de reprezentativitate apreciabil pentru regiune, iar gradul de detaliere să fie rezonabil.

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

Puncte tari	Puncte slabe
-Ofertă educațională IPT care acoperă la nivel regional toate domeniile de pregătire cuprinse în nomenclatorul de calificări -Calificări profesionale apreciate de către elevi, care sunt în concordanță cu cerințele de pe piața muncii la nivel local: mecanic auto, mecanic agricol, bucătar, cofetar-patiser, electrician exploatare joasă tensiune, horticultor -Număr în creștere pentru elevii cuprinși în învățământul profesional, începând cu anul școlar 2012-2013 -Procent de abandon pentru învățământul primar și gimnazial, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia, sub nivelul național în perioada anilor școlari 2006/2007-2015/2016 -Existența a 28 unități de învățământ IPT beneficiare a Programului multianual	-Gradul de cuprindere în învățământ al populației de vârstă școlară (3-23 ani), a scăzut constant în intervalul 2010-2017 de la 76,4% la 69,6% -Numărul de elevi cuprinși în învățământul liceal a cunoscut scăderi, începând din anul școlar 2011-2012 -Finanțarea insuficientă a IPT determină calitatea slabă a pregătirii practice în ateliere, din cauza lipsei materiilor prime și materialelor pentru învățare -Neattractivitatea pentru elevi a unor calificări profesionale care oferă un număr mare de locuri de muncă (ex: sudor, calificările din construcții) -Insuficiente parteneriate școală – agent economic care să fie reciproc avantajoase -Lipsa unei baze de date regională privind inserția absolvenților din IPT

TVET (dezvoltare instituțională, reabilitare și dotare cu echipamente didactice) -Buna funcționare a structurilor parteneriale la nivel regional (CR) și la nivel județean (CLDPS) -Generalizarea sistemului de asigurare a calității în unitățile școlare	-Consiliere și orientare deficitară în perioada gimnaziului, care să conducă la o alegere a traseului profesional în cunoștință de cauză a absolvenților -Lipsa unei strategii de dezvoltare a resurselor umane din educație la nivel de ISJ -Lipsa programelor de reconversie profesională în domenii cerute de piața muncii
Oportunități	Amenințări
-Creșterea numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune -Condiții favorabile dezvoltării agricole la nivel superior în zonă -Infrastructura educațională se poate dezvolta prin proiecte POR, PNDR -Dezvoltarea resurselor umane prin dezvoltarea de programe de formare în parteneriat cu universitățile din regiune	-Scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone -Scăderea accentuată a populației regiunii pentru grupa de vârstă 0-14 ani -Migrația în creștere în afara regiunii și a țării având ca efect reducerea populației de vârstă școlară -Participarea scăzută a forței de muncă în programe de formare continuă în contrast cu nevoia tot mai mare de formare a adulților

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Aspecte demografice

- La nivel regional analiza situației actuale a identificat o scădere semnificativă a populației totale, determinată, în principal, de manifestarea superioară a mortalității, comparativ cu natalitatea și generarea unui spor natural negativ, precum și de fenomenul migrator al populației către alte zone
- Analiza evoluției structurii pe grupe de vârstă a populației regiunii Sud-Vest Oltenia în perioada 2008-2016, relevă apariția unui proces lent, dar constant de îmbătrânire demografică cu implicații negative pentru economie și societate, fenomen caracteristic tuturor județelor componente, cauzat de rata scăzută a natalității, ce contribuie în mod direct la reducerea ponderii populației tinere. Datele statistice oficiale de la nivelul regiunii evidențiază faptul că sunt înregistrate creșteri ale ponderii populației numai pentru grupele de vârstă matură (peste 25 ani), fenomen prezent în toate județele din Sud Vest Oltenia.
- Analiza evoluției grupelor de vârstă 10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani, relevante pentru educație, arată scăderea ponderii pe toate aceste segmente, scăderi care sunt reflectate în mod direct planul de școlarizare propus/realizat la clasa a IX-a zi, unde s-au evidențiat scăderi importante în perioada analizată, mai ales la învățământul profesional și tehnic.
- Tendința de scădere accentuată a populației din grupa de vârstă 15-19 ani a constituit și una din cauzele de diminuare a cifrelor de școlarizare în învățământul superior și cel postliceal, atât în regiune, cât și la nivel național.

- În prezent, se remarcă preponderența populației rurale față de populația din mediul urban, pe toate grupele de vârstă școlară (10-14 ani, 15-19 ani și 20-24 ani), având drept consecință ruralizarea regiunii

- Populația de sex masculin este majoritară pe segmentul 10-24 ani (în jurul valorii de 51%), atât la nivel regional, cât și în județe, situația fiind similară cu cea de la nivel național.

- Populația din regiune este relativ omogenă, în 2011 procentul cel mai mare, de 91,6%, era de etnici români, 3,08% era populație de etnie roma și 5,32% populație de alte etnii.

- Rezultatele recensământului din 2011 arată că cel mai mare procent de populație fără școală absolvită este cea de etnie roma, în toate județele regiunii Sud Vest Oltenia. Se impun măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul acestei etnii, în sprijinul unei cât mai complete integrări în societate.

- Emigrația definitivă din regiunea Sud Vest Oltenia a înregistrat o evoluție fluctuantă în perioada 1990-2015, numărul cel mai mare al plecaților definitivii fiind din grupa 25-64 ani

- Nu poate fi însă ignorat **fenomenul îngrijorător al emigrației necontabilizate la nivel național**, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu.

- În perspectiva anului 2060, pe fondul menținerii unor valori scăzute ale natalității și fertilității, precum și o dată cu înaintarea în vârstă a generațiilor, diferite ca mărime, structura pe grupe mari de vârstă a populației va continua să se modifice, în sensul reducerii numărului tinerilor și al creșterii numărului de persoane adulte și vârstnice.

- Va continua diminuarea ponderii tinerilor (0-14 ani) în totalul populației, de la 15,9% la recensământul din 2011, la 12,1% în anul 2060. Efectele vor fi resimțite în diminuarea cifrelor de școlarizare, dar și în diminuarea procentului de forță de muncă necesară sectoarelor economice.

Profilul economic regional

Diminuarea disparităților interregionale în ceea ce privește sectoarele economice trebuie susținute și prin educație și formare de calitate, care să ofere absolvenților posibilitatea să acceadă pe piața muncii și în același timp să își dezvolte aptitudinile antreprenoriale.

- Planurile de școlarizare trebuie să reflecte, prin structura ofertei - proporțional cu nevoile pieței muncii - diversitatea activităților industriale, ponderea crescută a serviciilor, importanța construcțiilor și nevoile de dezvoltare a agriculturii.

- Adaptările structurale din economie presupun competențe adecvate și o mobilitate ocupațională sporită (inclusiv intersectorială) a forței de muncă. Se desprind două direcții de acțiune la nivel regional și local:

- aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire profesională;

- adaptări prin curriculum în dezvoltare locală (CDL).

- Ponderea crescândă a IMM reclamă din partea ÎPT un răspuns adecvat la nevoile specifice IMM, de adaptabilitate crescută a forței de muncă la sarcini de lucru diverse, prin:

- asigurarea unei pregătiri de bază largi, competențe tehnice generale solide

- consolidarea pregătirii profesionale, indiferent de calificare, cu competențe specifice economiei de piață (competențe antreprenoriale, tehnici de vânzări, marketing, etc.)

- promovarea învățării pe parcursul întregii vieți

- Ca răspuns la schimbările tehnologice și organizaționale induse de investițiile străine și cerințele de competitivitate, trebuie avute în vedere:

- Creșterea numărului de absolvenți cu nivel 3 de calificare

- Limbile străine
- Formarea unor competențe adecvate pentru: noile tehnologii, calitate, design, marketing, tehnici de vânzare
- Colaborarea între școli pentru calificările care presupun competențe combinate, de exemplu: tehnice și comerciale/economice, tehnice – artistice
- IT (design, grafică, publicitate, pagini web) etc.
- Formarea continuă a profesorilor în parteneriat cu întreprinderile, pentru adaptarea rapidă la cerințele de competențe specializate ale angajatorilor
  - Parteneriatul școală-agenti economici - indiferent de domeniul de pregătire, trebuie să reflecte diversitatea categoriilor de agenți economici (pe clase de mărime, tipuri de capital, etc.) și de activități producătoare de bunuri și servicii.
  - Sunt necesare măsuri active în scopul dezvoltării unor calificări din sectorul agricol, cât și de dezvoltare a infrastructurii educaționale agricole, de natură să dezvolte sectoarele direct productive din agricultură, inclusiv prin antreprenariat.
  - Nivelul ridicat al investițiilor din industria prelucrătoare, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, comerț, agricultură, turism vor trebui susținute de dezvoltarea calificărilor profesionale din aceste domenii, care să furnizeze forța de muncă necesară.

Piața muncii la nivel regional

Concluziile rezultate din analiza indicatorilor de piața muncii la nivel regional trebuie să se reflecte și în adaptarea sistemului de educație și formare profesională în sprijinul unei mai bune corelări a ofertei educaționale cu cerințele angajatorilor, prin:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea ofertei la nevoile pieței muncii; intensificarea acțiunilor de informare, orientare și consiliere a elevilor privind cariera; abordarea integrată a formării profesionale inițiale și continue, din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți;
- îmbunătățirea calității și relevanței programelor de educație și formare profesională și a celor de FPC pentru piața muncii;
- îmbunătățirea nivelului de calificare a tinerilor prin participarea la programe de formare personalizată/stagii;
  - certificarea competențelor obținute în context formal, non-formal sau informal;
  - susținerea reconversiei profesionale, inclusiv pentru resursele umane din învățământ, în funcție de nevoile pieței muncii;
- încurajarea antreprenoriatului și a ocupării pe cont propriu prin furnizarea de servicii de consiliere și formare pentru crearea de întreprinderi (firme de exercițiu și întreprinderi simulate), precum și programe de tutorat/mentorat pentru creșterea și consolidarea afacerilor;
- sprijin pentru reîntoarcere în sistemul de educație a tinerilor care au părăsit acest sistem (tinerii NEETs);
- încurajarea participării angajatorilor la dezvoltarea competențelor necesare pe piața muncii ale viitorilor absolvenți, cu accent special pe asigurarea competențelor de bază și transversale, dar și pentru dezvoltarea acelor competențe necesare în sectoarele economice cu potențial competitiv /domeniile de specializare inteligentă identificate conform strategiilor specifice pentru perioada 2014-2020;
- consolidarea parteneriatelor cu agenții economici, cu AJOFM, utorități și alte organizații care pot contribui la integrarea socio-profesională a absolvenților – prioritate permanentă a managementului școlar;
- formarea profesională a profesorilor, a formatorilor și a tutorilor, în scopul dezvoltării și furnizării unor programe relevante de învățare la locul de muncă;

- îmbunătățirea accesului la educație și formare profesională în mediul rural și în comunitățile dezavantajate, prin susținerea dezvoltării centrelor regionale de formare, reorganizarea rețelei școlare de nivel profesional și liceal și înființarea de unități IPT în mediul rural, acolo unde este cazul;
- dezvoltarea și implementarea de programe de formare în sistem partenerial cu mediul de afaceri.

Evoluțiile sectoriale în plan ocupațional, analizele și prognozele privind evoluția cererii și ofertei de forță de muncă - trebuie avute în vedere pentru:

- planificarea strategică pe termen lung a ofertei de calificare, corelată la toate nivelurile decizionale: regional (PRAI), județean (PLAI), unitate școlară (PAS);
- identificarea și eliminarea unor dezechilibre între planurile de școlarizare și nevoile de calificare.

Planurile de școlarizare trebuie să reflecte și să susțină tendințele de dezvoltare a sectoarelor economice la nivel local și regional, dar și calificările necesare ramurilor industriale cu potențial competitiv, cu accent pe creșterea nivelului de calificare și noile tehnologii.

10. Planul de măsuri

Obiectivul general

Creșterea calității sistemului de educație și formare profesională la nivel regional pentru adaptarea la cerințele pieței muncii și la nevoile beneficiarilor direcți

PRIORITATEA 1: Creșterea relevanței ofertei învățământului profesional și tehnic pentru piața muncii

Obiective:

Obiectivul 1.1 : Identificarea nevoilor de calificare

Obiectivul 1.2 : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate

Obiectivul 1.3 : Creșterea gradului de adecvare a competențelor absolvenților IPT la nevoile pieței muncii

Indicatori de impact:

Rata de ocupare a absolvenților din grupa de vârstă 20 -34 de ani cu nivel ISCED 3-4 se apropie, la nivel național, la mai puțin de 5 puncte procentuale în 2025 față de media UE (față de 8,2 puncte procentuale în 2017)⁶²

Obiectivul 1.1 : Identificarea nevoilor de calificare		Preconțiții și riscuri: <i>Piața muncii regională și județeană nu va suporta dezvoltări imprevizibile</i>	
Indicatori: Cererea pieței muncii pe domenii de formare profesională și calificări relevante identificată pe termen mediu și scurt (anual)			
Rezultate asociate acțiunilor: A 1. - Baze de date cu indicatorii relevanți privind aspectele demografice, economice, de piața muncii și formare profesională inițială la nivel regional și județean actualizate anual A 2. – Baze de date cu indicatorii relevanți privind formarea profesională inițială la nivel regional și județean actualizate anual A3. - Studii previzionale și anchete în întreprinderi A4. – Campanii de informare a operatorilor economici privind oportunitățile de formare profesională inițială prin IPT derulate la nivelul fiecărui județ al regiunii A5. - Date centralizate cu solicitările operatorilor economici pentru școlarizare în IPT A6. – Studii anuale de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților IPT		Preconțiții și riscuri: <i>Instituțiile care dețin date și informații (INS, ANOFM, ISJ, AJOFM) furnizează datele necesare în timp util Membrii CR își asumă rolurile CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU pentru realizare de studii previzionale, anchete în întreprinderi și monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților</i>	
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare/ Instituții implicate	Preconțiții și riscuri
A 1. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind demografia, economia, piața muncii din surse statistice naționale, regionale și județene	Anual: luna martie	Responsabil: CNDIPT Instituții implicate: toate din CR	- Instituțiile reprezentate în CR își asumă rolurile de furnizare de date

⁶² Pentru nivelul regional și județean rata de ocupare a absolvenților se va determina și se va urmări prin implementarea acțiunii A.6.

A 2. Actualizarea anuală a bazei de date cu indicatorii privind educația și formarea profesională inițială din surse statistice naționale, regionale și județene	Anual: luna februarie	Responsabil: CNDIPT Instituții implicate: inspectoratele școlare	- inspectoratele școlare pun la dispoziția CNDIPT datele necesare în timp util
A 3. Realizarea de Studii previzionale și anchete în întreprinderi	Conform Strategiei Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile
A 4. Desfășurarea de campanii de informare a operatorilor economici privind oportunitățile de formare profesională inițială prin IPT	Anual: lunile septembrie – decembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR	Operatorii economici participă la acțiunile din cadrul campaniilor de informare
A 5. Investigarea nevoilor de forță de muncă la nivel regional și județean – colectarea și centralizarea solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizare în IPT	Anual: lunile septembrie – decembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR	Operatorii economici sunt interesați și transmit în timp util solicitări de școlarizare
A 6. Monitorizarea inserției socio-profesionale a absolvenților IPT	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU CNDIPT, ISJ, AJOFM și ITM își asumă rolurile

Obiectivul 1.2 : Adaptarea ofertei pentru formarea profesională inițială la nevoile de calificare identificate Indicatori: - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional în anul școlar 2022-2023 este de minim 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2022-2023 este de minim 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi - Distribuția pe domenii de formare și calificări a planurilor de școlarizare răspunde solicitărilor operatorilor economici și respectă recomandările PRAI, PLAI și ale CR și CLDPS	Precondiții și riscuri: <i>Piața muncii regională și județeană nu suportă dezvoltări imprevizibile pe termen scurt ISJ își asumă recomandările PRAI, PLAI și ale CR și CLDPS și pun în aplicare măsurile necesare adaptării ofertei de școlarizare prin IPT. Creșterea atractivității IPT pentru absolvenții învățământului gimnazial</i>
Rezultate asociate acțiunilor: - A 7. Raport anual de monitorizare a PRAI - A 8. Rapoarte anuale de monitorizare a PLAI - A 9. Rapoarte anuale de monitorizare a PAS - A 10. PRAI actualizat anual - A 11. PLAI – urile tuturor județelor regiunii actualizate anual - A 12. PAS – urile tuturor unităților IPT actualizate anual - A 13. Planuri anuale de școlarizare pentru IPT în concordanță cu recomandările PRAI, PLAI, solicitările operatorilor economici, avizate de către CNDIPT și CLDPS.	Precondiții și riscuri: <i>Membrii CR și CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare, evaluare și actualizare a PRAI/PLAI. Instituțiile componente ale CR pun la dispoziția CR datele necesare monitorizării, evaluării și actualizării în timp util. ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare</i>

Ațiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 7. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PRAI (anul precedent)	Anual: luna februarie - martie	Responsabil: Instituția care asigură președinția CR Instituții implicate: toate din CR	Membrii CR își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
A 8. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PLAI (anul precedent)	Anual: luna martie - aprilie	Responsabil: Instituția care asigură președinția CR Instituții implicate: toate din CR	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
A 9. Monitorizarea și evaluarea acțiunilor planificate în PAS (anul precedent)	Anual: luna aprilie - mai	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CLDPS	Membrii CLDPS își asumă roluri în echipele de monitorizare și evaluare
A 10. Actualizarea anuală a PRAI pe baza rezultatelor de la A1- A3, A5-A8	Anual: luna martie - iunie	Responsabil: CNDIPT Instituții implicate: toate din CR	Instituțiile reprezentate în CR își asumă sarcina de actualizare PRAI
A 11. Actualizarea anuală a PLAI din toate județele regiunii pe baza rezultatelor de la A1- A3, A5-A8	Anual: luna iulie - septembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CLDPS	Instituțiile reprezentate în CLDPS își asumă sarcina de actualizare PLAI
A 12. Actualizarea anuală a PAS pentru toate unitățile școlare IPT din județele regiunii pe baza rezultatelor de la A1- A3, A5-A9	Anual: luna septembrie - octombrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile școlare IPT	Unitățile de învățământ își asumă sarcina de actualizare PAS ISJ și CLDPS își asumă sarcina de a sprijini școlile în procesul de elaborare PAS
A 13. Proiectarea anuală a planurilor de școlarizare în concordanță cu recomandările din PRAI, PLAI, solicitările operatorilor economici și cu recomandările CR și CLDPS	Anual: lunile decembrie - ianuarie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: CNDIPT, toate din CLDPS	ISJ și CLDPS își asumă luarea deciziilor privind adaptarea planului de școlarizare în concordanță cu solicitările operatorilor economici și recomandările PRAI și PLAI

Obiectivul 1.3 : Creșterea gradului de adecvare a competențelor absolvenților IPT la nevoile pieței muncii Indicatori: Procentul de absolvenți IPT care lucrează în ocupații relevante în raport cu calificarea lor, în creștere în perioada 2020-2025⁶³ Procentul de angajați care, într-o perioadă de 12-36 de luni de la finalizarea IPT, apreciază că formarea lor este relevantă pentru ocupația în care sunt angajați, în creștere în perioada 2020-2025⁶⁴ Gradul de satisfacție a angajatorilor în recrutarea de forță de muncă din rândul absolvenților IPT, măsurat ca procentul al angajatorilor care sunt mulțumiți să găsească absolvenți IPT având calificările și competențele necesare pentru locul de muncă, în creștere în perioada 2020-2025⁶⁵ Gradul de satisfacție a angajatorilor față de competențele absolvenților angajați, măsurat ca procentul al angajatorilor care sunt mulțumiți față de competențele absolvenților angajați, în creștere în perioada 2020-2025⁶⁶			Precondiții și riscuri: <i>Piața muncii înregistrează o creștere a ofertei de locuri de muncă vacante</i> <i>Oferta angajatorilor este atractivă pentru absolvenți</i>
Rezultate asociate acțiunilor: A 14. Structuri de cooperare ale angajatorilor la nivelul Consorțiului regional, care sprijină învățarea la locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei constituite și actualizate anual A 15. Structuri de cooperare ale angajatorilor la nivelul CLDPS, care sprijină învățarea la locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei constituite și actualizate anual A 16. CDL elaborat de toate unitățile IPT în parteneriat cu agenții economici și avizat de CLDPS A 17. Mecanism de asigurare a calității învățării la locul de muncă, în IPT, implementat A 18. Rapoarte privind derularea stagiilor de pregătire practică a elevilor din IPT la operatorii economici A 19. Numărul de elevi din IPT care beneficiază de metodele de învățare care dezvoltă competențele antreprenoriale prin firma de exercițiu A 20. Mecanism de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare profesională inițială elaborat și implementat A 21. Programe de formare derulate/cadrele didactice din IPT și tutorii au parcurs programele de formare			Precondiții și riscuri: <i>Angajatorii se implică în grupuri de lucru</i> <i>Operatorii economici se implică în elaborarea CDL</i> <i>CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU</i> <i>Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 14. Constituirea și actualizarea periodică de structuri de cooperare ale angajatorilor (grupuri de lucru) la nivelul Consorțiului regional, pe domenii de pregătire profesională, care să sprijine învățarea la	Constituire : Aprilie 2019 Actualizare : anual	Responsabil:CNDIPT Instituții implicate: toate din CR, grupurile de lucru constituite	Angajatorii se implică în grupuri de lucru

⁶³ Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.6. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

⁶⁴ Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.6. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

⁶⁵ Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.3. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

⁶⁶ Datele privind indicatorul vor fi determinate în urma implementării acțiunii A.3. Valoare de referință va fi pentru anul 2020

locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei pentru domeniul respectiv			
A 15. Constituirea și actualizarea anuală de structuri de cooperare ale angajatorilor (grupuri de lucru) la nivelul CLDPS, pe domenii de pregătire profesională, care să sprijine învățarea la locul de muncă, adaptarea curriculumului și planificarea ofertei pentru domeniul respectiv	Constituire : iunie 2019 Actualizare : Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CLDPS, grupurile de lucru constituite	Angajatorii se implică în grupuri de lucru
A 16. Elaborarea curriculumului în dezvoltare locală în parteneriat cu operatorii economici, pe baza cerințelor specifice din partea acestora	Anual: luna septembrie - octombrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: Unitățile școlare IPT, CLDPS	Operatorii economici se implică în elaborarea CDL ISJ și CLDPS și asumă rolul de avizare a CDL
A 17. Implementarea mecanismului de asigurare a calității învățării la locul de muncă, în IPT	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS și asumă rolurile
A 18. Monitorizarea stagiilor de pregătire practică a elevilor din IPT la operatorii economici	Anual începând cu anul școlar 2019 - 2020	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	Instituțiile reprezentate în CR și CLDPS și asumă rolurile în procesul de monitorizare a stagiilor de pregătire practică a elevilor din IPT la operatorii economici
A 19. Extinderea metodelor de învățare care dezvoltă competențele antreprenoriale ale elevilor din IPT	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS și asumă rolurile
A 20. Implementarea mecanismului de recunoaștere a excelenței în furnizarea de programe de formare	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS și asumă rolurile
A 21. Dezvoltarea și furnizarea de programe de dezvoltare profesională continuă a tutorilor și a cadrelor didactice din IPT prin Centrul național de	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS și asumă rolurile

formare continuă a profesorilor, formatorilor, evaluatorilor externi și a tutorilor	România pentru perioada 2016-2020	pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	
Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/ extinderea infrastructurii de formare profesională (vezi prioritatea 3)			
Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a infrastructurii de formare profesională inițială (vezi prioritatea 3)			
Evaluarea impactului măsurilor de adaptare a ofertei pentru formarea profesională inițială și a acțiunilor de creșterea a nivelului de calificare a absolvenților prin studii de urmărire a inserției profesionale a absolvenților IPT (vezi prioritatea 1, acțiunea A 6.)			

PRIORITATEA 2 : Creșterea participării și îmbunătățirea retenției în IPT			
Obiective:			
Obiectivul 2.1 : Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri cu accent pe cei din grupuri vulnerabile			
Obiectivul 2.2 : Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră			
Indicatori de impact:			
Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 15-18 ani în anul școlar 2024-2025 este de minim 85% față de 77,6% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional			
Tinerii NEET cu nivel de educație 3-4, vocațional, reprezintă mai puțin de 4% din totalul tinerilor din grupa de vârstă 20 – 24 de ani, în anul 2025, față de 8,3% în 2017, la nivel național.			
Rata abandonului școlar la învățământul profesional, la nivel regional, maxim 2% până în 2025, față de 3,9% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional			
Rata de părăsire timpurie a sistemului educațional a tinerilor (18-24 ani) la nivel regional în anul 2025 este de maximum 10%, față de 17,6% în anul 2017, la nivel regional			
Obiectivul 2.1 : Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri cu accent pe cei din grupuri vulnerabile			Preconțiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare</i> CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Consiliile județene, Consiliile locale adoptă măsuri pentru facilitarea mobilității elevilor
Indicatori: - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional în anul școlar 2022-2023 este de minim 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2022-2023 este de minim 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi			
Rezultate asociate acțiunilor: A 22. Elevii din categoriile dezavantajate beneficiază de facilități specifice de acces și de sprijin pentru continuarea studiilor în cadrul ÎPT A 23. Toți elevii din IPT beneficiază de facilități pentru transport A 24. Toți elevii cu CES sunt identificați și integrați în învățământ A 25. Elevii cu risc de abandon timpuriu identificați și sprijiniți prin asistență specializată și consiliere A 26. Programe pentru a doua șansă oferite pentru toți elevii care au abandonat învățământul obligatoriu			Preconțiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare</i> <i>Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte cu finanțare din surse naționale, locale și fonduri structurale</i>
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Preconțiții și riscuri
A 22. Acordarea sprijinului financiar tinerilor, din mediul rural și din medii defavorizate, populația romă, inclusiv pentru persoanele cu dizabilități sau deficiențe, înrolați în formarea profesională prin	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile

învățământul profesional în campusurile școlare/unitățile de învățământ profesional	perioada 2016-2020	Instituții implicate: toate din CR și CLDPS privind monitorizarea acțiunii	
A 23. Facilitarea mobilității elevilor în teritoriu (transport)	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: CJ, CL	Consiliile județene, Consiliile locale adoptă măsuri pentru facilitarea mobilității elevilor
A 24. Adoptarea unui program de măsuri pentru identificarea și integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în ÎPT	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ	
A 25 . Asistență specializată, consiliere și sprijin oferite familiilor/elevilor cu risc de abandon timpuriu din IPT	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ	
A 26. Organizarea programelor de șansa a doua pentru tinerii care au abandonat învățământul obligatoriu și nu au nici o calificare	Anual	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ	
Adaptarea Infrastructurii unităților școlare IPT pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.) (vezi prioritatea 3)			

Obiectivul 2.2 : Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră Indicatori: - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a, învățământ liceal tehnologic de zi + învățământ profesional în anul școlar 2022-2023 este de minim 60% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi - Ponderea elevilor cuprinși în clasa a IX-a învățământ profesional (inclusiv dual) în anul școlar 2022-2023 este de minim 35% din totalul elevilor cuprinși în clasa a IX-a, zi	Precondiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare</i>
Rezultate asociate acțiunilor: A 27. Strategii de promovare și conștientizare a beneficiilor asupra dezvoltării carierei prin IPT, elaborată și implementată A 28. Cadru de identificare și popularizare la nivel național, regional a bunelor practici din formarea profesională, elaborat și implementat A 29. Campanii naționale de promovare a IPT implementate A 30. Acțiuni de consiliere și orientare profesională a elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora A 31. Programe de formare profesională continuă pentru persoanele cu atribuții în domeniul informării, consilierii și orientării în carieră și a cadrelor didactice diriginți din învățământul gimnazial A 32. Acțiuni de informarea de către toate ISJ a tuturor unităților de învățământ gimnazial de posibilitatea continuării studiilor de către absolvenții claselor a VIII-a în învățământul profesional de stat. A 33. Derularea acțiunii “Săptămâna meseriilor” în toate județele regiunii	Precondiții și riscuri <i>Existența resurselor financiare</i> <i>Unitățile școlare și CL își asumă rolul de promotori de proiecte cu finanțare din surse naționale, locale și fonduri structurale</i>

A 34. Derularea acțiunilor de orientare și consiliere a tuturor elevilor de clasa a VIII-a, din toate județele regiunii, cu accent pe conștientizarea cerințelor pieței muncii și a oportunităților pentru carieră și pe continuare a pregătirii prin învățământul profesional de stat A 35. Derularea acțiunii „târgul ofertelor educaționale” în toate județele regiunii			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 27. Dezvoltarea și implementarea unei strategii de promovare și conștientizare a beneficiilor asupra dezvoltării carierei, participării la programele de formare profesională inițială și continuă, recunoașterii rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 28. Dezvoltarea și implementarea unui cadru de identificare și popularizare la nivel național, regional a bunelor practici din formarea profesională	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 29. Campanii naționale de promovare a IPT	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 30. Consiliere și orientare profesională a elevilor din învățământul gimnazial și a părinților acestora	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 31. Programe de formare profesională continuă pentru persoanele cu atribuții în domeniul informării, consilierii și orientării în carieră și a cadrelor didactice diriginți din învățământul gimnazial	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 32. Derularea acțiunilor de informarea de către ISJ a unităților de învățământ gimnazial de posibilitatea	Anual Lunile: Februarie -	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de	

continuării studiilor de către absolvenții claselor a VIII-a în învățământul profesional de stat.	martie	învățământ	
A 33. Derularea acțiunii "Săptămâna meseriilor"	Anual Lunile: Februarie - martie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ Toate din CR și CLDPS	
A 34. Derularea acțiunilor de orientare și consiliere a elevilor de clasa a VIII-a, cu accent pe conștientizarea cerințelor pieței muncii și a oportunităților pentru carieră și pe continuare a pregătirii prin învățământul profesional de stat	Anual Lunile: Martie - mai	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ, CJRAE/CMBRAE, Toate din CR și CLDPS	
A 35. Derularea acțiunii „târgul ofertelor educaționale”	Anual Luna: mai	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: unitățile de învățământ, operatori economici, Toate din CR și CLDPS	

PRIORITATEA 3: Îmbunătățirea condițiilor de învățare în ÎPT			
Obiective:			
Obiectivul 3.1 : Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de formare profesională			
Obiectivul 3.2 : Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a infrastructurii de formare profesională inițială			
Indicatori de impact:			
Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa de vârstă 15-18 ani în anul școlar 2024-2025 este de minim 85% față de 77,6% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional			
Tinerii NEET cu nivel de educație 3-4, vocațional, reprezintă, la nivel național, mai puțin de 4% din totalul tinerilor din grupa de vârstă 20 – 24 de ani, în anul 2025, față de 8,3% în 2017, la nivel național			
Rata abandonului școlar la învățământul profesional , maxim 2% până în 2025, față de 3,9% în anul școlar 2017-2018, la nivel regional			
Obiectivul 3.1 : Construcția/consolidarea/reabilitarea/modernizarea/extinderea infrastructurii de formare profesională			Precondiții și riscuri:
Indicatori: Toate unitățile IPT dețin autorizația de funcționare în urma derulării acțiunilor de consolidare/ reabilitare/ modernizarea/ extindere a infrastructurii, până în anul 2022			Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR
Rezultate asociate acțiunilor:			Precondiții și riscuri:
A 36. PRAI cuprinde ierarhizarea unităților IPT, actualizată anual, pentru eficientizarea investițiilor în infrastructura educațională			Autoritățile locale își asumă rolurile
A 37. Numărul de unități IPT cuprinse anual în proiecte/programe de construcție/ consolidare/ reabilitare/ modernizare/ extindere a infrastructurii			
A 38. Toate unitățile IPT au infrastructura adaptată pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale, până în 2022			
A 39. Capacitatea de cazare în internate școlare crescută, în concordanță cu nevoile absolvenților învățământului gimnazial			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A. 36. Ierarhizarea unităților IPT pentru eficientizarea investițiilor în infrastructura educațională	Anual – luna noiembrie	Responsabil: inspectoratele școlare Instituții implicate: toate din CR și CLDPS	
A 37. Construcția/ consolidarea/ reabilitarea/ modernizarea/ extinderea infrastructurii de formare profesională	Anual – funcție de disponibilitatea fondurilor	Responsabil: autorități locale Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile de învățământ, toate din CR	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR Autoritățile locale își asumă rolurile
A 38. Adaptarea Infrastructurii unităților școlare IPT pentru accesul elevilor cu deficiențe/nevoi speciale (rampe de acces, grupuri sanitare adaptate, etc.)	Anual – funcție de disponibilitatea fondurilor	Responsabil: autorități locale Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile de învățământ, toate din CR	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR Autoritățile locale își asumă rolurile

A 39. Creșterea capacității de cazare în internate școlare, în concordanță cu nevoile absolvenților învățământului gimnazial	Anual – funcție de disponibilitatea fondurilor	Responsabil: autorități locale Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile de învățământ	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR Autoritățile locale își asumă rolurile

Obiectivul 3.2 : Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a infrastructurii de formare profesională inițială			Precondiții și riscuri: Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR, POCU.
Indicatori: Toate unitățile IPT dispun cel puțin de dotările minimale în raport cu SPP, până în 2022			
Rezultate asociate acțiunilor:			Precondiții și riscuri:
A 40. Pentru toate unitățile IPT sunt identificate nevoile de dotări în raport cu SPP			Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR, POCU.
A 41. Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a unităților IPT			Autoritățile locale își asumă rolurile CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile pentru implementare	Precondiții și riscuri
A 40. Identificarea nevoilor de dotări a unităților IPT	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile IPT, toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile
A 41. Dotarea cu mijloace didactice și echipamente a unităților IPT	Anual	Autorități locale	Disponibilitatea fondurilor din surse bugetare și din POR, POCU. Autoritățile locale își asumă rolurile
	Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020	Responsabil: CNDIPT, Conform Strategia Educației și Formării Profesionale din România pentru perioada 2016-2020 Instituții implicate: inspectoratele școlare, unitățile IPT, toate din CR și CLDPS	CNDIPT implementează proiect strategic cu finanțare POCU Instituțiile din CR și CLDPS își asumă rolurile

PRIORITATEA 4 : Dezvoltarea cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale și sprijinirea parteneriatelor la nivel european
Obiective Obiectivul 4.1: Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională Obiectivul 4.2: Dezvoltarea de programe comune de educație prin formare inițială și continuă
Indicatori de impact: Experiențe de învățare ale elevilor din IPT extinse la nivel european Relații parteneriale îmbunătățite ale unităților IPT din regiune cu instituții similare din UE

Obiectivul 4.1: Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională Indicatori: 10% din școlile IPT și furnizori FPC dezvoltă proiecte specifice de schimburi de experiență cu instituții din UE		Preconții și riscuri: - lipsa de experiență a unor școli în scrierea de proiecte - informarea deficitară privind posibilitățile de finanțare -valorificarea oportunităților pe care le oferă departamentele de specialitate din ISJ	
Rezultate asociate acțiunilor: A 42. Furnizori de formare informați cu privire la oportunitățile de finanțare prin programe europene A 43. Minimum 3 schimburi de experiență/vizite de studiu efectuate în țări UE de către unitățile IPT din regiune A 44. Minimum 3 materiale informative diseminate la nivel regional/local			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile	Preconții și riscuri
A 42. Informarea furnizorilor de formare profesională privind accesarea fondurilor europene destinate mobilității internaționale în formarea profesională prin ERASMUS+	Anual	CR, CLDPS, Unitățile de învățământ, ISJ	- lipsa de experiență a unor școli în scrierea de proiecte - informarea deficitară privind posibilitățile de finanțare
A 43 Organizarea de schimburi de experiență/ vizite de studiu în vederea multiplicării și transferării exemplelor de bună practică și a experiențelor acumulate	Anual	Unitățile de învățământ, ISJ	-valorificarea oportunităților pe care le oferă departamentele de specialitate din ISJ
A 44 Publicarea de materiale și broșuri pentru diseminarea bunelor practici	Anual	Unitățile de învățământ, ISJ	- valorificarea oportunităților pe care le oferă departamentele de specialitate din ISJ

Obiectivul 4.2: Dezvoltarea de programe comune de educație prin formare inițială și continuă Indicatori: - 20% din elevi/ adulți participă la programele comune - 20% din cadre didactice/lectori participă la stagii de formare pentru programele comune			Precondiții și riscuri: - lipsa de colaborare între școli în domeniul educației incluzive - insuficienta susținere a comunităților
Rezultate asociate acțiunilor: A 45. Minimum cinci programe comune de educație elaborate în parteneriat cu școli din UE A 46. Minimum 10 cadre didactice din regiune participante la activități comune cu cadrele didactice din UE			
Acțiuni - Activități	Termene	Instituții responsabile	Precondiții și riscuri
A 45. Elaborarea de programe comune de educație între unitățile de învățământ IPT în parteneriat cu școli din UE	2025	Unitățile de învățământ, ISJ, CLDPS	-lipsa de informație de specialitate la nivel european
A 46. Formarea cadrelor didactice prin participarea la activități comune cu cadrele didactice din UE	Anual	CCD, Unitățile de învățământ, Universități, ISJ	-aplicarea la clasă în proporție redusă a valorilor europene în educație și formare

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

Context

Context european

Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor privind o noua agendă a UE pentru învățământul superior COM (2017), scoate în evidență faptul că acest sector educațional joacă un rol unic. Cererea de persoane înalt calificate și implicate din punct de vedere social este în creștere și în continuă schimbare. În perioada de până în 2025, se preconizează că jumătate din toate locurile de muncă vor necesita calificări de nivel înalt, în condițiile în care se manifestă deja o lipsă acută de personal înalt calificat.

Europa are nevoie, de asemenea, de mai multe persoane foarte performante care pot dezvolta tehnologii de vârf și soluții de care depinde prosperitatea noastră viitoare. În paralel, combaterea polarizării în creștere a societăților noastre și a lipsei de încredere în instituțiile democratice impune ca toate persoanele - inclusiv personalul din învățământul superior și studenții - să se implice mai activ în cadrul comunităților din jurul lor și să promoveze incluziunea socială și mobilitatea

Fără instituțiile de învățământ superior și sistemele care sunt eficiente în educație, cercetare și inovare și care sunt conectate la propriile societăți, Europa nu poate răspunde acestor provocări. Reforma învățământului superior este responsabilitatea statelor membre și face parte din eforturile lor de a dezvolta o educație și o formare de nivel mondial. UE poate ajuta statele membre în eforturile lor de reformă educațională. Această agendă nouă pentru învățământul superior urmărește să se asigure că inițiativele UE care sprijină modernizarea învățământului superior sunt axate pe problemele care contează, contribuind totodată la pregătirea pentru următoarea perioadă de finanțare din partea UE.

Ca parte din Strategia Europa 2020 și din cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale (ET 2020), Consiliul a convenit că 40 % din tineri ar trebui să aibă o calificare în învățământul terțiar sau un echivalent până în 2020. În sprijinul atingerii acestei ținte, începând din 2011, proiectul de modernizare pentru învățământul superior a oferit o direcție strategică pentru activitățile UE și ale statelor membre pentru:

- a consolida datele concrete legate de ceea ce funcționează în învățământul superior (în educație, cercetare, inovare și conceperea sistemelor) prin studii, grupuri de experți și analize, precum și prin monitorizarea criteriilor de referință și a indicatorilor;

- a sprijini cooperarea, învățarea reciprocă și consilierea orientată în materie de politici între guverne și autoritățile responsabile de învățământul superior;

- a consolida capacitatea și rezultatele instituțiilor de învățământ superior prin finanțarea proiectelor inovatoare de cooperare între instituții și partenerii lor (Erasmus+, Orizont 2020) și, prin fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI), investițiile în infrastructură, instalații, competențe și proiecte inovatoare. Proiectele Băncii Europene de Investiții au sprijinit, de asemenea, investițiile în infrastructura învățământului superior, inclusiv prin Fondul european pentru investiții strategice (FEIS);

- a sprijini mobilitatea internațională a studenților, a personalului și a cercetătorilor ca modalitate pentru aceștia de a-și îmbogăți experiența și a-și dezvolta competențele (Erasmus+ și acțiunile Marie Skłodowska-Curie) și

- a consolida colaborarea dintre învățământul superior, cercetare și mediul de afaceri.

Țările membre au datoria de a aborda cele patru probleme de mai sus, concentrându-se asupra a patru priorități corespunzătoare de acțiune, sprijinite prin activități la nivelul UE:

1. Combaterea viitoarelor necorelări în materie de competențe și promovarea excelenței în dezvoltarea competențelor;
2. Consolidarea unor sisteme de învățământ superior favorabile incluziunii și conectate;
3. Asigurarea faptului că instituțiile de învățământ superior contribuie la inovare;
4. Sprijinirea unor sisteme de învățământ superior eficace și eficiente.

Obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, fiind evidențiate comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene:

Tabel nr. 8

Indicatori	Unitate	România Perioada de referință										Medi a UE- 28	Ținta RO	Ținta UE
		2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2017	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ⁶⁷	% (18-24ani)	19,6	16,6	19,3	18,1	17,8	17,3	18,1	19,1	18,5	18,1	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ⁶⁸	% (30-34ani)	11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	25,6	26,3	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ⁶⁹	Citire		40,4			37,3			38,7			19,7		15,0
	Matematică		47,0			40,8			39,9			22,1		15,0
	Științe		41,4			37,3			38,5			23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ⁷⁰	% (25-64ani)	1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3			10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ⁷¹	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1			76,9		82
	ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8			70,9		
	ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1			81,9		

⁶⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

⁶⁸ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

⁶⁹ Sursa: Education and Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

⁷⁰ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_lfs_13)

⁷¹ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_lfse_32)

	4 a n i)													
Rata de ocupare ⁷²	% (20-64 ani)	63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66	66, 3	68, 8	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele Eurostat, baza de date online

Context național

Învățământul superior este ținta politicilor de dezvoltare a resurselor umane în perioada actuală și viitoare, la nivel național, la bază având o serie de documente de țară care sunt utilizate în analize și în stabilirea obiectivelor, printre ele fiind și Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020.

Învățarea pe tot parcursul vieții este un proces continuu de oportunități flexibile de învățare, corelând învățarea și competențele dobândite în instituțiile formale cu dezvoltarea competențelor în contexte non-formale și informale, în special la locul de muncă. Acesta reflectă un concept de învățare neîntreruptă, oricând și oriunde - oamenii trebuie să își actualizeze cunoștințele și competențele, ca indivizi, cetățeni și angajați. Acest lucru este esențial pentru a sprijini competitivitatea în contextul unei economii globale a cunoașterii bazată pe tehnologie și pentru a promova integrarea socială și participarea la o societate democratică.⁷³

Viziunea strategică privind învățarea pe tot parcursul vieții în România este de a oferi tuturor persoanelor, pe întreaga durată a vieții acestora, oportunitatea de a participa pe deplin la viața economică, socială și civică și de a le permite să își exploateze potențialul personal. Viziunea strategică cuprinde atât beneficiile sociale, cât și economice ale învățării pe tot parcursul vieții. Realizarea acestei viziuni strategice necesită dezvoltarea de parteneriate între toate părțile interesate relevante din domeniul învățării pe tot parcursul vieții.⁷⁴

Strategia vizează două tipuri de grupuri țintă: beneficiarii principali ai ÎPV și organizațiile și agențiile de implementare, care vor juca un rol important în creșterea oportunităților pentru ÎPV.

Beneficiarii principali includ: persoanele cu nevoi de recunoaștere a competențelor dobândite anterior (inclusiv pentru românii care trăiesc în străinătate), personalul instituțiilor de învățământ superior și a unităților de învățământ profesional și tehnic, participanții adulți la formare în învățământul profesional și tehnic continuu, grupurile dezavantajate sau subreprezentate (de exemplu, șomerii, persoane care au părăsit timpuriu școala, populația de etnie romă, angajați în vârstă, angajați cu un nivel scăzut de calificare, persoanele cu dizabilități), personalul Autorității Naționale pentru Calificări și membrii Comitetelor sectoriale.

Implementarea SNÎPV va deservi aproximativ 1,6 milioane de persoane, în perioada 2015-2020. Organizațiile și agențiile de implementare includ : MECȘ, ANC, universități, ONG-uri, furnizori de formare, centre de evaluare și Centre Comunitare de Învățare Permanentă.

Obiectivele strategice sunt creșterea participării la învățarea pe tot parcursul vieții și creșterea relevanței sistemelor de educație și formare profesională pentru piața muncii. În conformitate cu obiectivul Uniunii Europene, **principalul obiectiv strategic al României pentru anul 2020 este ca cel puțin 10 procente din populația adultă (cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani) să participe la activități de învățare pe tot parcursul vieții.**

⁷² Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

⁷³ STRATEGIA NAȚIONALĂ DE ÎNVĂȚARE PE TOT PARCURSUL VIEȚII 2015 -2020

⁷⁴ Ibid

Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015-2020 prezintă trei piloni strategici ai învățării pe tot parcursul vieții (fig. nr. 111) ce reflectă următoarele **obiective** :

Acces și stimulente pentru participare ;

Calitate și relevanță ;

Parteneriate pentru o mai bună informare.

Fig. nr. 111

Sursa: STRATEGIA NAȚIONALĂ DE ÎNVĂȚARE PE TOT PARCURSUL VIEȚII 2015 -2020.

Pilonul 1 – Acces și stimulente pentru participare cu *Obiectivul strategic* de a crește accesul și participarea la învățarea pe tot parcursul vieții pentru toți.

Pilonul 2 – Calitate și relevanță cu *Obiectivul strategic* de a asigura faptul că învățarea pe tot parcursul vieții este relevantă pentru indivizi și pentru piața muncii

Pilonul 3 – Parteneriate pentru o mai bună informare cu *Obiectivul strategic* de a dezvolta învățarea pe tot parcursul vieții în strânsă colaborare cu partenerii economici, sociali, din mediul academic și cu toate părțile interesate relevante.

Contextul regional și local

Competitivitatea regională rezidă, conform definiției propuse de Oficiul de Statistică al Uniunii Europene, în capacitatea unei regiuni de a genera, în condiții de concurențialitate, un nivel ridicat al gradului de ocupare a populației și a veniturilor pe cap de locuitor. Pentru caracterizarea competitivității Regiunii Sud-Vest Oltenia se impune, astfel, necesitatea cuantificării și analizei performanțelor economice regionale prin intermediul unor indicatori precum: demografie, produsul intern brut, produsul intern brut pe cap de locuitor, investițiile străine directe, valoarea adăugată brută și rata de ocupare.

Un element important de care trebuie să țină cont învățământul superior este specializarea inteligentă, care se referă la identificarea caracteristicilor unice și a activelor fiecărui teritoriu, subliniind avantajele competitive ale fiecărei regiuni, precum și la cooperarea dintre actorii cheie la nivel regional și utilizarea eficientă a resurselor în vederea îndeplinirii unei viziuni de dezvoltare. Aceasta înseamnă, de asemenea, consolidarea sistemelor regionale de inovare, maximizarea fluxurilor de cunoștințe și răspândirea beneficiilor inovării la nivelul întregii economii regionale.

În regiune există elemente care să vină în sprijinul dezvoltării potențialului de inovare, respectiv:

- infrastructura universitară, alături de parcurile științifice și tehnologice sunt actori principali în promovarea inovării tehnologice și a transferului tehnologic.

- 7 clusteres în domeniile automotive, turism, IT&C, agro-alimentar, construcții

- regiunea dispune de capacitatea de cercetare-inovare, prin Universitatea din Craiova.

- mediu și cultură antreprenorială bazate pe diversitatea relațiilor de afaceri și conexiuni sociale.

Conform ANCSI, în Regiunea Sud – Vest Oltenia există 4 entități acreditate de inovare transfer tehnologic (tabel nr. 9):

Tabel nr. 9

Nr. Crt.	Denumire entitate	Tipul de entitate	Domeniul pentru care a fost acreditată	Forma de organizare
1.	Centrul de Informare Tehnologică în Turism și Protecția Mediului Sud-Vest Oltenia TechTEC	Centru de Informare Tehnologică	Turism și protecția mediului	Fără personalitate juridică în cadrul Camerei de Comerț, Industrie Vâlcea - Rm Vâlcea
2.	Centru de transfer tehnologic - CTT INCESA	Centru inter-universitar pilot de comunicare și valorificare a proprietății intelectuale	Energie, mediu, energii regenerabile, material, mecanică, produse chimice, comunicații	Fără personalitate juridică în cadrul Universității din Craiova
3.	ITA - ICSI	Incubator Tehnologic și de Afaceri	Chimie, criogenie, energie, nuclear, ecologie, agroturism, turism montan	Fără personalitate juridică în cadrul INCD pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice - ICSI - Râmnicu Vâlcea
4.	IPA S.A. Craiova CIFATT	Incubator Tehnologic și de Afaceri	Automatizări industriale, servicii; Software, electronică; Echipamente, software și servicii	Fără personalitate juridică în cadrul SC IPA SA București cu sediul în municipiul Craiova

Sursa: ANCSI, 2015

Referitor la infrastructura de cercetare și dezvoltare, în Regiunea Sud-Vest Oltenia există un singur institut de cercetare – dezvoltare aflat sub coordonarea ANCSI, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice - ICSI Râmnicu Vâlcea. De asemenea, în regiune există un singur institut de cercetare aflat sub coordonarea Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri în Craiova: INCD și ÎNCERCĂRI pentru ELECTROTEHNICĂ - ICMET Craiova, care are ca domeniu de cercetare: Cercetarea – dezvoltarea în domeniul: echipamentului electrotehnic, în domeniul forțelor mari, încercări de înaltă tensiune și mare putere, calibrări.

La nivelul regiunii Sud Vest Oltenia există 37 de facultăți, fie din mediul public fie din mediul privat, care reprezintă centrele de învățământ superior și la nivelul cărora sunt desfășurate și activități de cercetare-dezvoltare.

Din totalul facultăților existente, mai mult de jumătate, respectiv 22 din 37 de unități, sunt localizate pe teritoriul județului Dolj. Însă este important faptul că există o acoperire la nivelul tuturor județelor regiunii, din punct de vedere al centrelor universitare funcționale.

Principalele domenii de cercetare ale mediului academic la nivel regional sunt: agricultură, horticultură, resurse ecologice, industria alimentară, cadastru, automatică, robotică, aplicații multimedia IT, industria energetică, protecția mediului, imunologie, medicamente, medicină experimentală, aplicații informatice în economie, electrotehnică, mecanică (biomecanică, microtehnologii, inginerie avansată în domeniul transporturilor și autovehiculelor), etc.

Principalul actor al mediului academic la nivel regional prin prisma activităților de cercetare dezvoltare derulate este Universitatea din Craiova, în cadrul căreia activează 32 de centre de cercetare asimilate facultăților sale, ceea ce face ca la nivel regional, cele mai importante sectoare de cercetare dezvoltare în mediul academic să fie domeniile de agricultură, inginerie, medicină și științe economice.

În anul 2015 a fost elaborat, la nivel regional, documentul "Studiu Strategia Regională de Inovare pentru Specializare Inteligentă", urmărindu-se trecerea de la competitivitatea bazată pe factori (munca, resursele naturale) sau investiții la cea bazată pe inovare, prin implementarea unor măsuri:

- de corelare a activității de cercetare, dezvoltare, inovare cu nevoile mediului economic;
- de consolidare a cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării;
- de dezvoltare a infrastructurii de sprijinire a afacerilor;
- de reducere a decalajului informațional.

În vederea asigurării condițiilor optime care să permită dezvoltarea adecvată a sectoarelor de activitate menționate anterior, din perspectiva specializării inteligente, au fost definite o serie de priorități strategice a căror implementare să conducă la îndeplinirea obiectivului general determinat la nivelul strategiei:

1. Susținerea întreprinderilor inovative
2. Sprijinirea clusterelor inovative
3. Sprijinirea instituțiilor și entităților publice și private ce derulează activități CDI în domeniu
4. Susținerea și dezvoltarea capitalului uman specializat implicat în activități CDI în domeniu
5. Eficientizarea și sprijinirea concretizării transferului de know-how între centrele de transfer tehnologic, entitățile de cercetare și agenții economici care activează în domeniu

6. Sprijinirea întreprinderilor care activează în sectoare de activitate conexe și care influențează rezultatele activității de CDI în domeniu

11.2. PROFILUL DEMOGRAFIC AL REGIUNII SUD VEST OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

11.2.1. Analiza evoluțiilor demografice

Statistica recensământului populației 2011

Pentru învățământul superior, cea mai mare importanță o au grupele de vârstă 15-19 ani și 20-24 ani, din perspectiva faptului că persoanele de 15-19 ani sunt potențialii participanți la învățământul superior, iar cel mai mare procent al studenților din universități sunt din grupa 20-24 ani.

În Sud Vest Oltenia, populația de 15-19 ani era, la recensământul din 2011, de 118813 persoane, reprezentând un procent de 5,72% din totalul regiunii la acel moment.

Din acest număr, 36740 persoane erau în Dolj (5,56%), 21409 persoane în Gorj (6,27%), 14813 persoane în Mehedinți (5,58%), 25292 persoane în Olt (5,80%) și 20559 persoane în Vâlcea (5,53%).

Din datele prezentate, se observă că cel mai mare procent de populație tânără, potențiali studenți, era, în 2011, în județul Gorj și cele mai mic procent s-a regăsit în Vâlcea.

Populația din grupa de vârstă 20-24 ani era de 127648 persoane în 2011, la nivel regional, fiind împărțiți pe județe astfel: 43908 persoane în Dolj, 21447 persoane în Gorj, 15204 persoane în Mehedinți, 25381 persoane în Olt și 21708 persoane în Vâlcea.

Reprezentarea în populația totală a acestei grupe de vârstă era diferită, respectiv: în Dolj 6,65%, în Gorj 6,28%, în Mehedinți 5,73%, în Olt 5,82%, în Vâlcea 5,84%.

În ceea ce privește repartitia etniilor pe vârste, este disponibilă numai situația la nivel național. Conform datelor din 2011, în cadrul categoriei de vârstă 20-24 ani, specifică învățământului superior, 81,9% din total erau etnici români, 5,61% erau etnici

maghiari și 4,43% etnici romi. Procentele deținute de celelalte etnii se situau sub 0,3%, pentru 6,75% din totalul grupei de vârstă informația fiind indisponibilă.

Rezultatele recensământului din 2011 au furnizat și date privind nivelul de educație al populației de 10 ani și peste, pentru fiecare etnie, în funcție de ultima școală absolvită, însă datele sunt disponibile numai la nivel județean.

În tabelul nr. 10 sunt prezentate datele în ceea ce privește procentele de populație din cadrul etniilor majoritare în județele regiunii, care au nivel de educație universitară:

Tabel nr. 10

Județ	Etnia	Nivel superior de învățământ	
		Superior Total ¹	din care: Universitar de licență
Dolj	Români	14,6%	12,9%
	Maghiari	16,4%	15,3%
	Romi	0,8%	0,8%
Gorj	Români	12,6%	11,3%
	Maghiari	13,6%	10,6%
	Romi	0,6%	0,6%
Mehedinți	Români	10,9%	9,8%
	Maghiari	20,8%	19,4%
	Romi	0,4%	0,4%
Olt	Români	8,4%	8,1%
	Maghiari	16,7%	16,7%
	Romi	1,0%	0,9%
Vâlcea	Români	12,0%	10,5%
	Maghiari	17,6%	15,0%
	Romi	0,5%	0,5%

¹ *Inclusiv masterat și doctorat*

Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Analiza cifrelor relevă faptul că un foarte mic procent din tinerii de etnie romă de 20-24 ani acced spre studii de nivel universitar, majoritatea fiind analfabeți sau oprindu-se după finalizarea gimnaziului.

Structura pe grupe de vârstă a populației la 01 iulie

Cele mai recente prelucrări de date demografice sunt pentru **01 iulie 2017, când în regiunea SV Oltenia se înregistrează o populație de 2.184.573 locuitori**, în scădere cu 5,36% față de începutul perioadei de analiză, anul 2008.

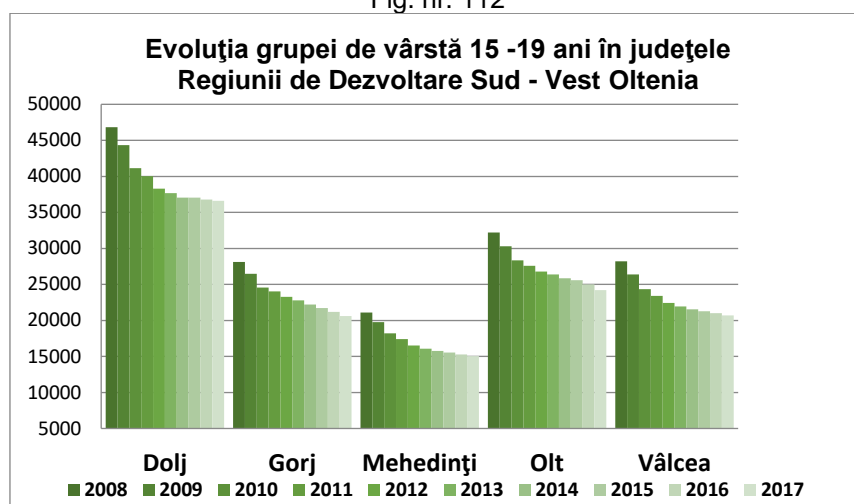
Diminuările de populație din județele regiunii au fost diferite, scăderea cea mai mare a fost în județul Olt (8,05%), urmat de Mehedinți (6,68%), Gorj (4,70%), Dolj (4,32%) și Vâlcea (3,68%).

Structura pe vârste a populației este influențată în mod direct de scăderea natalității, care a determinat reducerea populației tinere, în paralel cu creșterea speranței de viață care a condus la creșterea ponderii populației vârstnice (de 65 ani și peste).

Din punctul de vedere al învățământului superior, consecințele vor fi în privința diminuării numărului de studenți din centrele universitare.

Grupa de vârstă 15-19 ani care reprezintă potențiala populație universitară, avea în regiunea Sud Vest Oltenia, la 01 iulie 2017, un număr de 117.169 persoane, în scădere față de anul 2008 cu 25,11%, mai mare decât diminuarea de la nivel național (de 22,59%). În județele componente, în județul Mehedinți (28,48%), urmat de Vâlcea (26,73%), Gorj (26,7%), Olt (24,89%) și Dolj (21,81%) (fig. nr. 112).

Fig. nr. 112

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

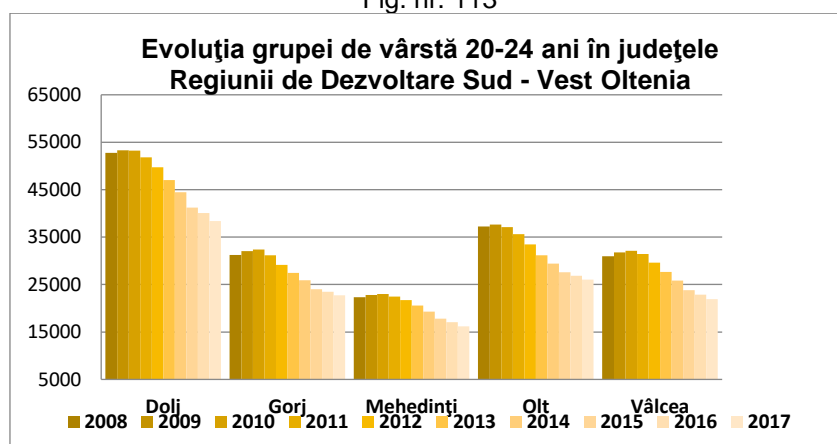
Populația de 20-24 ani era, la 01 iulie 2017, în număr de 125.232 persoane.

Aceasta este grupa de vârstă specifică învățământului superior, având cea mai mare reprezentare în rândul studenților și masteranzilor.

În perioada de analiză 2008-2017, acest segment de vârstă a avut o scădere accentuată, de 28,24%, dar mai mică decât media națională de scădere, de 32,31%.

În județele regiunii cele mai diminuări de populație din segmentul 20-24 ani, au fost în Olt (30,1%), urmat de Vâlcea (29,08%). În celelalte județe scăderile au fost sensibil egale: Mehedinți -27,55%, Gorj -27,36% și Dolj -27,24%.

Fig. nr. 113

Sursa datelor: INS-Baza de date TEMPO online

Cifrele statistice oficiale relevă faptul că îmbătrânire demografică este mai accentuată în mediul rural față de mediul urban, fapt demonstrat și de analiza populației din grupele de vârstă specifice învățământului superior.

Grupa de vârstă 15-19 ani din regiunea Sud Vest Oltenia și județele componente, a înregistrat, în perioada 2008-2017, o creștere continuă în mediul rural și o scădere proporțională în mediul urban, trendul fiind similar cu cel de la nivel național.

Scăderile se reflectă în cifrele înregistrate de INS, care arată că, la 01 iulie 2008 procentul de populație de 15-19 ani în mediul urban al regiunii era de 50,6%, iar în iulie 2017 acesta a scăzut cu 5,9%, ajungând la 44,7% din total. În mod proporțional, același segment de populație a avut o evoluție crescătoare în mediul rural, de la 49,4% în 2008, la 55,3% în 2017.

În interiorul regiunii, în anul 2017, Oltul avea cel mai mare procent de populație rurală de 15-19 ani, în satele județului fiind 59,8% din totalul grupei de vârstă, iar județul

Dolj se situa la polul opus, cu cel mai mic procent de tineri de 15-19 în mediul rural, 52,1% din total.

Studiul datelor pentru **grupa de vârstă 20-24 ani** ilustrează aceeași tendință de ruralizare a regiunii Sud Vest Oltenia. În intervalul 2008-2017, procentul de populație urbană pe acest segment a scăzut cu 10,1% (de la 56,4%, la 46,3%), în timp ce procentul de populație rurală corespunzătoare a crescut în aceeași proporție (de la 43,6%, la 53,7%). În cadrul județelor, la 01 iulie 2017, Oltul deține procentul cel mai mare de persoane de 20-24 ani în mediul rural, respectiv 58,7% din totalul grupei, iar Doljul cel mai mic procent din aceeași grupă de vârstă, 50,9% din totalul grupei de vârstă.

Distribuția pe sexe

Datele statistice oficiale pentru grupele de vârstă specifice învățământului superior, în perioada 2008-2017, în regiunea SV Oltenia, arată că procentul persoanelor de sex masculin din totalul grupelor este puțin mai mare față de procentul de persoane de sex feminin pe aceleași segmente.

Grupa de vârstă 15-19 ani prezintă următoarele caracteristici: procentul de populație masculină s-a situat la o valoare de 51,2%, cu variații de 0,1-0,2% în jurul acesteia, iar populația feminină deține un procent de 48,8%, cu o variație de $\pm 0,1-0,2\%$.

Grupa de vârstă 20-24 ani este deasemenea cu procente de peste 50% pentru sexul masculin, evoluția de-a lungul perioadei de analiză fiind fluctuantă în limite foarte reduse, de 0,2% în plus, sau în minus.

11.2.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060

INS a publicat, în anul 2017, lucrarea "Proiectarea populației României în profil teritorial la orizontul anului 2060", în care sunt prezentate posibilele schimbări în mărimea și structura populației, pe baza unor ipoteze privind viitoarele tendințe ale principalelor fenomene demografice (fertilitatea, mortalitatea și migrația externă), în contextul economic, social și legislativ național.

Datele de intrare au fost:

- populația rezidentă la 1 iulie 2015 pe județe, vârste și sexe;
- ratele totale de fertilitate pentru născuții-vii a căror mame aveau la momentul nașterii reședința obișnuită în România, calculate pe fiecare județ pentru anul 2015, și ponderea născuților-vii după grupa de vârstă a mamei;
- speranța de viață la naștere în anul 2015, pe sexe și județe;
- soldul stabilirilor de reședință pe durată de 12 luni într-un județ, pe grupe de vârste și sexe, în anul 2015;
- soldul migrației internaționale, respectiv diferența dintre numărul imigranților și cel al emigranților pe vârste, sexe și județe, în anul 2015. Dacă numărul imigranților este mai mare decât cel al emigranților soldul migrației externe este pozitiv, iar în caz contrar, negativ.

Au fost proiectate cinci variante de scenarii de proiectare a populației rezidente, prin care se apreciază că s-ar putea prefigura evoluția imediată și de perspectivă a populației rezidente la nivelul fiecărui județ:

- *varianta constantă* care se bazează pe ipoteza că până în anul 2060 se vor păstra constante valorile principalelor fenomene demografice înregistrate în profil teritorial în anul 2015;
- *varianta optimistă* în care nivelul ratei fertilității în profil teritorial ar urma să înregistreze creșteri până în anul 2030;
- *varianta pesimistă*, în care rata totală a fertilității la nivel județean ar urma să scadă ușor până în anul 2050;

-*varianta medie*, în care valorile medii ale principalelor fenomene demografice înregistrate în perioada 2012-2015, au stat la baza ipotezelor de lucru pentru fiecare județ;

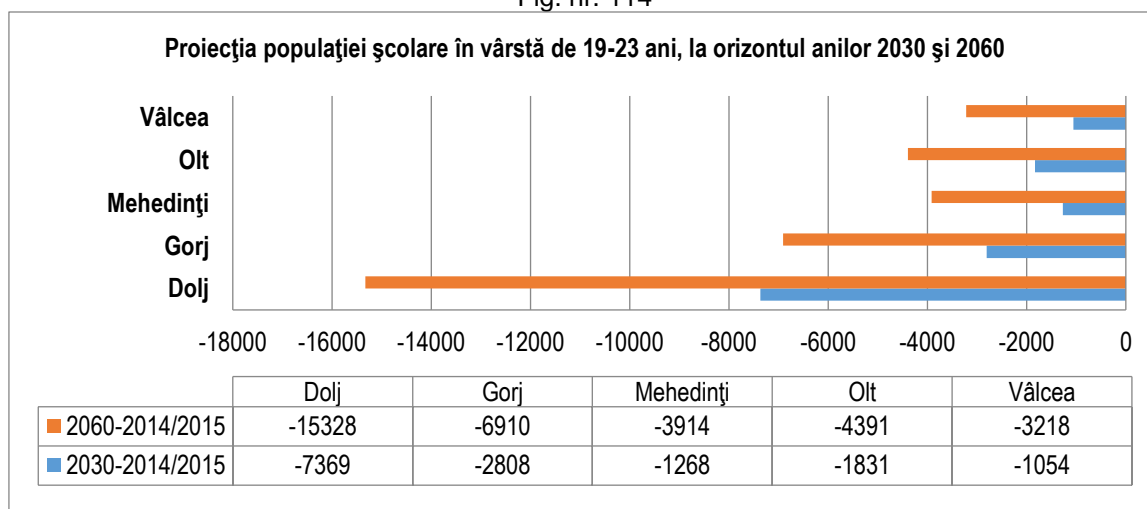
-*varianta intermediară* în care rata fertilității în profil județean ar urma să înregistreze, în anul 2030, valori cuprinse între 1,40 și 2,61 copii la o femeie de vârstă fertilă și în anul 2060 valori cuprinse între 1,70 și 2,83 copii la o femeie de vârstă fertilă.

Varianta medie reprezintă varianta cea mai plauzibilă asupra evoluției populației, pe baza căreia România ar urma să aibă, în anul 2060, o populație rezidentă de 13,8 milioane locuitori, în scădere cu 30,5% față de anul 2015.

Proiecțiile sunt realizate și pe grupe de vârstă, cea specifică învățământului superior fiind 19-23 de ani.

Pentru această grup de vârstă se prognozează scăderi atât în perioada apropiată, 2030, cât și în perioada îndepărtată, 2060 (fig. nr. 114) atât la nivel regional cât în județele componente. Cele mai însemnate diminuări sunt prevăzute în județele Dolj și Gorj, iar cele mai mici scăderi în Vâlcea.

Fig. nr. 114

Sursa: INS, Proiectarea populației României, în profil teritorial, la orizontul anului 2060

11.2.3. Implicațiile evoluțiilor demografice pentru învățământul superior

În ultimii ani, se constată evoluții demografice negative în ceea ce privește populația rezidentă de vârste corespunzătoare învățământului superior, înregistrându-se scăderi semnificative. Evoluția demografică reprezintă unul dintre factorii de context care influențează fluctuația efectivelor de persoane înscrise în învățământul superior.

Un rol important îl vor avea politicile educaționale pentru învățământul superior, care vor trebui să țină cont și de situațiile actuale și previziunile demografice.

Mecanismul de propagare în generații succesive a evoluției populației reflectă faptul că grupa de vârstă de 20-24 ani specifică învățământului superior va evolua și în deceniile următoare descendent, această scădere a populației tinere având o influență negativă asupra populației active din punct de vedere economic și, prin urmare, asupra potențialului economic al țării.

Prin urmare, orice strategie ce se va dezvolta în domeniul învățământului superior trebuie să țină cont de această nouă realitate. Contractia învățământului superior va fi considerabilă, iar concurența pe piața serviciilor educaționale acerbă. S-ar putea ca aceasta să reprezinte o șansă pentru învățământul superior românesc, în sensul creșterii calității instruirii universitare.

Universitățile din regiunea SV Oltenia trebuie să răspundă cerințelor exprimate de o piață a muncii dinamică și flexibilă. Dezvoltarea universităților trebuie să aibă în vedere realitatea demografică a regiunii și să analizeze în profunzime studiile și rapoartele publicate în ultimii ani.

11.3. PROFILUL ECONOMIC AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

11.3.1.1. Evoluția principalilor indicatori

Produsul intern brut este un indicator folosit pentru a măsura activitatea economică dintr-o țară și reprezintă valoarea tuturor bunurilor și serviciilor finale, produse într-o economie în interiorul unei țări în decurs de un an. Acesta se poate calcula și la nivelul unei regiuni sau localități.

PIB-ul pe cap de locuitor este un indicator de măsurare a producției totale a unei țări care preia produsul intern brut (PIB) și îl împarte la numărul populației din țară. PIB-ul pe cap de locuitor este foarte util atunci când comparăm activitatea economică din diferite țări, deoarece acesta ne reflectă performanța relativă a țărilor. Creșterea PIB-ului pe cap de locuitor semnalează o creștere a economiei și tinde să reflecte o creștere a productivității.

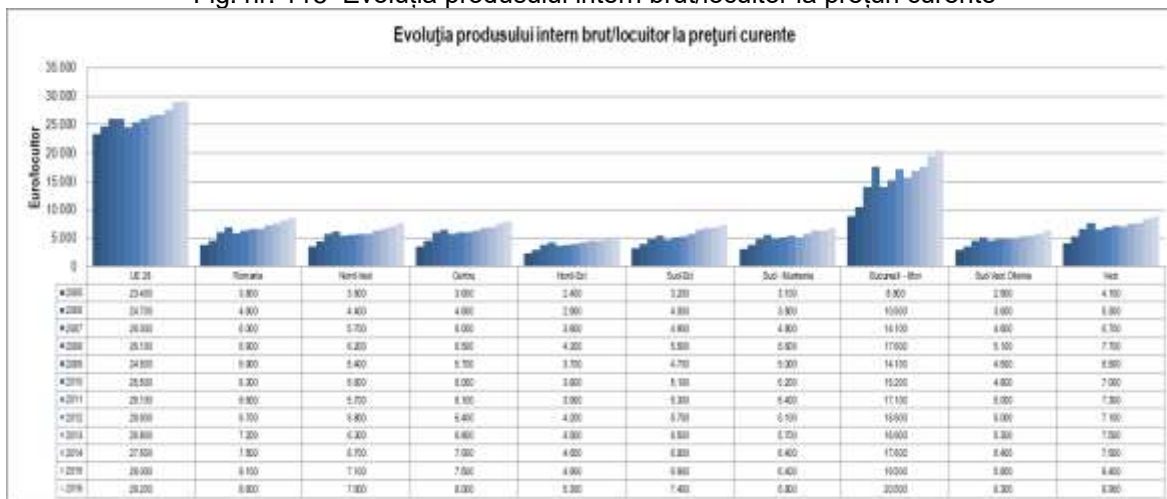
Tabel nr. 11 Evoluția produsului intern brut/locuitor la preturi curente, la nivel regional

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
UE 28	23.400	24.700	26.000	26.100	24.500	25.500	26.100	26.600	26.800	27.600	29.000	29.200
Romania	3.800	4.600	6.000	6.900	5.900	6.300	6.600	6.700	7.200	7.500	8.100	8.600
Nord-Vest	3.500	4.400	5.700	6.200	5.400	5.600	5.700	5.800	6.300	6.700	7.100	7.600
Centru	3.600	4.600	6.000	6.500	5.700	6.000	6.100	6.400	6.800	7.000	7.500	8.000
Nord-Est	2.400	2.900	3.800	4.200	3.700	3.800	3.900	4.200	4.500	4.600	4.900	5.300
Sud-Est	3.200	4.000	4.900	5.500	4.700	5.100	5.300	5.700	6.500	6.800	6.900	7.400
Sud - Muntenia	3.100	3.800	4.800	5.600	5.000	5.200	5.400	5.100	5.700	6.400	6.400	6.800
Bucuresti - Ilfov	8.800	10.500	14.100	17.600	14.100	15.200	17.100	15.600	16.900	17.600	19.500	20.500
Sud-Vest Oltenia	2.900	3.600	4.600	5.100	4.500	4.800	5.000	5.000	5.300	5.400	5.800	6.300
Vest	4.100	5.300	6.700	7.700	6.500	7.000	7.300	7.100	7.500	7.600	8.400	8.900

Sursa: EUROSTAT

Analiza datelor statistice oficiale furnizate de Eurostat pentru perioada 2005-2016 arată că, în Sud Vest Oltenia, produsul intern brut/locuitor a crescut continuu în perioada 2005-2008. Anul 2009 a marcat o scădere bruscă, pentru ca, în anii următori, 2010-2016 produsul intern brut/locuitor să crească continuu. Tendințele sunt identice și la nivelul celorlalte regiuni și, implicit, la nivel național. Valorile absolute regionale sunt însă mult sub media națională pe întreaga perioadă de analiză, situând regiunea pe penultimul loc în țară (fig. nr. 115).

Fig. nr. 115 Evoluția produsului intern brut/locuitor la prețuri curente

Sursa: EUROSTAT

Față de nivelul european, regiunea Sud Vest Oltenia înregistrează valori extrem de reduse în ceea ce privește PIB/locuitor. În comparație cu celelalte regiuni de dezvoltare, SV Oltenia este pe penultimul loc în țară.

Politica de dezvoltare regională este una din politicile cele mai importante și cele mai complexe ale Uniunii Europene, statuat ce decurge din faptul că, prin obiectivul său de reducere a disparităților economice și sociale existente între diversele regiuni ale Europei, acționează asupra unor domenii semnificative pentru dezvoltare, precum creșterea economică și sectorul IMM, transporturile, agricultura, dezvoltarea urbană, protecția mediului, ocuparea și formarea profesională, educația, egalitatea de gen, etc⁷⁵.

România este o regiune a Uniunii Europene și tot ansamblul de instrumente și fonduri gestionate de Uniune au ca țintă dezvoltarea acestei regiuni. La rândul său, România este suma regiunilor din interior, deci creșterea economică de ansamblu a României depinde de evoluția acestor regiuni. Cum în UE există niveluri diferite de dezvoltare de la țară la țară, între regiunile României există, de asemenea, decalaje.

Dinamica generală a firmelor din regiune

Cifrele arată că, la sfârșitul anului 2008, erau înregistrate, la nivel regional, 40.835 de unități locale active, acest număr scăzând continuu în anii următori și atingând valoarea minimă în anul 2011(34.381 unități), ca urmare, în principal, a apariției crizei economice mondiale, care a afectat și țara noastră. Începând cu anul 2012 situația a început să se redreseze, însă nu a reușit să recupereze terenul pierdut, în 2016 numărul ajungând la 38.632 unități.

După anul 2012 se observă o creștere a numărului de unități locale active la nivelul majorității sectoarelor economice din regiune. Situația pe județe prezintă aceleași tendințe ca și cele de la nivel regional.

În ceea ce privește profilul educațional al întreprinzătorilor, din analiza datelor oficiale disponibile pentru intervalul 2014-2016, se poate observa că după o creștere a numărului de întreprinderi înființate de absolvenți în perioada 2014-2015, anul 2016 a marcat o diminuare a acestui număr pentru toate categoriile de absolvenți care și-au dezvoltat propria afacere.

Cu toate acestea, cele mai multe întreprinderi noi, la nivelul regiunii Sud Vest Oltenia (ca și la nivel național), au fost inițiativa absolvenților de învățământ liceal și universitar, chiar dacă procentul a fost fluctuant în perioada analizată. S-a menținut la un nivel relativ ridicat și procentul de întreprinderi noi create de absolvenții de gimnaziu, 34% în 2014, 39,5% în 2015 și 35,8% în 2016. Nicio întreprindere nouă nu a fost creată în 2015 și în 2016 la inițiativa absolvenților de învățământ primar.

Se menține în continuare concluzia că dezvoltarea unei afaceri proprii este susținută de competențele dobândite și dezvoltate de-a lungul școlărității.

Analiza întreprinderilor nou create în regiunea Sud Vest Oltenia în funcție de categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului întreprinderii, arată că, în perioada 2014-2016, evoluțiile au fost diferite. După o scădere în 2015 față de 2014 (de la 37,7% la 23,6%), procentul de întreprinderi nou create fondate/condușe de persoane cu profesii tehnice a înregistrat o creștere puternică în 2016, ajungând la 45,9% din total. Procentul firmelor înființate de muncitori calificați a avut o creștere în perioada 2014-2015, de la 22,6% la 39,8%, iar în 2016 s-a menținut la aproximativ același nivel, 39,5%.

Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, în 2016, Sud Vest Oltenia s-a situat pe primul loc în ceea ce privește întreprinderile nou create de către persoanele cu profesii tehnice, pe locul al doilea la întreprinderile nou create de către muncitori

⁷⁵ http://beta.ier.ro/documente/formare/Politica_regionala.pdf

calificați și pe locul al treilea în cazul s-a aflat pe ultimul loc în ceea ce privește întreprinderile nou create de către muncitori necalificați.

Rolul învățământului superior în dezvoltarea economică la nivel regional

Învățământul superior joacă un rol unic. Cererea de persoane înalt calificate și implicate din punct de vedere social este în creștere și în continuă schimbare. În perioada de până în 2025, se preconizează că jumătate din toate locurile de muncă vor necesita calificări de nivel înalt. Deja există o lipsă de personal înalt calificat. Determinate de tehnologia digitală, locurile de muncă devin din ce în ce mai flexibile și mai complexe. Sunt mai importante ca niciodată capacitățile persoanelor de a avea spirit antreprenorial, de a gestiona informații complexe, de a gândi în mod autonom și creativ, de a utiliza resursele, inclusiv pe cele digitale, în mod inteligent, de a comunica eficient și de a fi rezistente.⁷⁶

Programele și programa pentru învățământul superior bine concepute, concentrate asupra nevoilor de învățare ale studenților, sunt esențiale pentru dezvoltarea eficientă a competențelor. O gamă mai largă de cursuri disponibile, inclusiv studii care durează doi ani și opțiuni pentru dezvoltarea profesională continuă, ajută învățământul superior să răspundă mai bine nevoilor oamenilor. Tehnologia oferă noi modalități de a structura modul în care sunt organizate învățarea și predarea, inclusiv prin învățarea deschisă, online și mixtă, pentru o creștere a flexibilității și a interacțiunii dintre cadrul didactic și student.

Cooperarea cu angajatorii poate permite instituțiilor de învățământ superior să sporească relevanța propriilor programe de învățământ și să le pună în practică în mod eficace, precum și să crească oportunitățile studenților de a accesa învățarea de înaltă calitate la locul de muncă. Nu este ușor să se conceapă, să se elaboreze și să se pună în practică programe de studii bune. Strategiile naționale și instituționale de îmbunătățire a oportunităților de carieră și a recompenselor pentru cadrele didactice de calitate devin din ce în ce mai uzuale, dar sunt departe de a reprezenta un standard⁷⁷.

Instituțiile de învățământ superior trebuie să creeze o cultură a inovării și a spiritului antreprenorial orientată spre exterior. Noile idei și descoperiri își au sursa în curiozitatea umană, în creativitate și inițiativă. Sunt esențiale studiile postuniversitare și formarea doctorală de înaltă calitate. Acestea formează cercetători, dezvoltatori și „gestionari ai inovării” datorită cărora se fac descoperiri științifice și care contribuie la promovarea și adoptarea de idei noi. Instituțiile de învățământ superior ar trebui, de asemenea, să joace un rol mai mare în dezvoltarea locală și regională. Investițiile UE în dezvoltarea regională prin inovare sunt ghidate de principiul specializării inteligente — concentrarea investițiilor regionale și a eforturilor asupra inovării în sectoarele cu potențial ridicat de creștere⁷⁸.

Conceptul de strategie de specializare inteligentă

Conceptul strategiei de specializare în context european

Specializarea inteligentă se referă la identificarea caracteristicilor unice și a activelor fiecărui teritoriu, subliniind avantajele competitive ale fiecărei regiuni, precum și la cooperarea dintre actorii cheie la nivel regional și utilizarea eficientă a resurselor în vederea îndeplinirii unei viziuni de dezvoltare. Aceasta înseamnă, de asemenea, consolidarea sistemelor regionale de inovare, maximizarea fluxurilor de cunoștințe și răspândirea beneficiilor inovării la nivelul întregii economii regionale⁷⁹.

Conceptul strategiei de specializare în context național

⁷⁶

<https://www.edu.ro/sites/default/files/Comunicare%20COM%20noua%20agenda%20a%20UE%20privind%20imvamtantul%20superior.pdf>, p.2

⁷⁷ Idem.p.5

⁷⁸ Idem.p.10

⁷⁹ <http://por2014-2020.adroltenia.ro>

Domeniile de specializare inteligentă identificate prin intermediul Strategiei Naționale de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2014-2020, ținându-se cont de potențialul lor științific și economic, sunt:

- **BIOECONOMIA.** Acest domeniu are avantajul faptului că poate beneficia de potențialul semnificativ al agriculturii românești, dar și ținându-se cont de o industrie alimentară locală din ce în ce mai activă. Strategia Națională CDI 2014- 2020 mai menționează ca subdomenii cu potențial pentru dezvoltare: sectoarele horticola, forestier, zootehnic și piscicol sau valorificarea biomasei și a biocombustibililor;

- **TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR, SPAȚIU ȘI SECURITATE.** Dezvoltarea de software, de tehnologii pentru internetul viitorului și calculul de înaltă performanță reprezintă unele dintre cele mai active și dinamice fațete ale economiei naționale. De asemenea, Securitatea societală se bazează pe dezvoltarea de tehnologii, produse, capacități de cercetare și sisteme pentru securitate locală și regională, protecția infrastructurilor și serviciilor critice, "intelligence", securitate cibernetică, securitatea internă și a cetățeanului, managementul situațiilor de urgență și al crizelor de securitate, precum și pentru combaterea terorismului, amenințărilor transfrontaliere, crimei organizate, traficului ilegal, toate acestea pe fondul dezvoltării culturii de securitate;

- **ENERGIE, MEDIU ȘI SCHIMBĂRI CLIMATICE.** Reducerea dependenței României reprezintă o prioritate națională, așadar unele dintre soluțiile propuse prin intermediul strategiei sunt reprezentate de valorificarea superioară a combustibililor fosili, diversificarea surselor naționale (nucleară, regenerabile, curate), transport multifuncțional ("smart grids") și mărirea eficienței la consumator. Cu privire la protecția mediului înconjurător, strategia pune în discuție realizarea unor investiții masive care urmează să fie făcute în tehnici de depoluare și de reciclare, în administrarea resurselor de apă și a zonelor umede;

- **ECO-NANO-TEHNOLOGII ȘI MATERIALE AVANSATE.** Domeniul este antrenat de competitivitatea internațională a industriei auto din România, de infuzia ridicată de capital și de dinamica exporturilor din acest sector. Perspectivele industriei de echipamente agricole sunt promițătoare, iar investițiile în cercetare pentru combustibili, materiale noi și/sau reciclate pot dinamiza activitățile CDI dedicate ecotehnologiilor care conservă proprietățile apei, aerului și solului. Nanotehnologiile au un mare potențial inovativ, susțin IMM-urile și asigură competitivitatea tehnologică a României. Cresc șansele de a atrage investiții străine și de a dezvolta sectoarele tehnologiilor înalte. Domeniul este susținut de un învățământ tehnic dezvoltat, cu contribuții importante la sectoarele industriale amintite⁸⁰.

Conceptul strategiei de specializare în context regional și local

Conform Planului de Dezvoltare Regională, principalele probleme și provocări cu care se confruntă Regiunea Sud-Vest Oltenia sunt următoarele:

- PIB regional/locuitor se situează pe ultimul loc. În anul 2010, PIB-ul pe cap de locuitor în regiunea Sud-Vest Oltenia a fost cu 6,68% mai mic decât în regiunea Sud-Est, cu 7,65% mai mic decât în regiunea Sud-Muntenia și de 3,10 ori mai mic decât în București-Ilfov;

- în privința disparităților dintre PIB regional pe cap de locuitor și media națională în perioada analizată, se remarcă un fenomen de adâncire a acestor disparități, de la 616,7 RON în anul 2000 la 6.102,8 RON în anul 2008. Anul 2010 a înregistrat o scădere mai puțin accentuată a PIB pe cap de locuitor în regiunea Sud-Vest Oltenia comparativ cu media națională, diferența înregistrată fiind de 5.700,8 RON. dezvoltarea antreprenorială la nivelul regiunii a înregistrat o scădere în perioada 2008-2011, a numărului de unități locale active, astfel că în anul 2011, regiunea SudVest Oltenia s-a

⁸⁰ file:///C:/Users/dell/Downloads/Studiu-Strategia-Regionala-de-Specializare-Inteligenta1.pdf

clasat pe ultimul loc dintre cele opt regiuni din punct de vedere al numărului de IMM-uri, cu 32.500 unități locale active.

- în regiune există doar două parcuri industriale operaționale;
- infrastructura de cercetare inovare este insuficient dezvoltată și există un grad redus de punere în practică a rezultatelor cercetării inovării.
- nu există centre de cercetare pentru industria textilă, industrie bine dezvoltată la nivel regional;
- la capitolul atragere de investiții străine directe, regiunea Sud-Vest Oltenia este pe penultimul loc între regiunile din România.

Pentru perioada de programare 2014-2020, prin Strategia Regională de Inovare pentru Specializare Inteligentă, în urma analizei regionale și a cercetărilor de teren, sunt propuse domeniile cu potențial de dezvoltare care pot asigura o specializare inteligentă a regiunii Sud-Vest Oltenia⁸¹:

1. Inginerie industrială și transporturi
2. Energie durabilă și mediu
3. Medicină inovativă fundamentală și aplicativă
4. Agricultură și industrie alimentară
5. Turism și identitate culturală

Sectoarele ITC și eco-tehnologii sunt considerate ca fiind două domenii transversale de interes, evoluțiile lor condiționând funcționarea corespunzătoare a sectoarelor de specializare inteligentă propuse anterior.

Descrierea domeniilor de specializare inteligentă identificate la nivel regional

Inginerie industrială și transporturi

Domeniul inginerie industrială și transporturi este unul reprezentativ pentru Regiunea Sud-Vest Oltenia, industriile automotive, electrotehnică și feroviară înregistrând cel mai ridicat nivel al productivității muncii. La nivelul anului 2013, industria constructoare de automobile concentra la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia un număr total de 27 unități locale active, cea mai ridicată valoare a cifrei de afaceri fiind înregistrată de întreprinderile Ford România SA și Kirchhoff Automotive România SRL, ambele situate în județul Dolj⁸².

Industria producătoare de material rulant deține o tradiție îndelungată la nivel regional, fiind unul dintre sectoarele care concentrează un număr important de personal angajat.

Sectorul construcțiilor reprezintă un alt domeniu cu potențial de specializare, manifestând o tendință de relansare în ultimii ani, după atenuarea efectelor generate de criza economică, edificatoare în acest sens fiind evoluția pozitivă a cifrei de afaceri pentru firmele care operează pe această piață.

Industria prelucrătoare chimică și metalurgică este una dintre cele mai dinamice și competitive din Regiunea Sud-Vest Oltenia, domeniile cu potențial de specializare și inovare 164 fiind reprezentate de tehnologiile criogenice și izotopice și producția materialelor de substituție a componentelor grele.

Numărul unităților locale active în sectorul industriei prelucrătoare chimice și metalurgice, la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, în anul 2013, era de 140 agenți economici, dintre care cei mai mulți își desfășurau activitatea în județele Dolj (91 de întreprinderi) și Vâlcea (86 de întreprinderi). În ceea ce privește reprezentativitatea la nivel regional, se observă că ramura industriei prelucrătoare ocupă poziția a doua, după sectorul comerțului cu ridicata și amănuntul, numărul unităților locale reprezentând 9,55% din totalul celor înregistrate la nivel regional. Cifra de afaceri generată de agenții

⁸¹ <http://por2014-2020.adroltenia.ro>, p.162

⁸² Ibidem p.163

economici din domeniul industriei prelucrătoare, în același an de referință, atingea pragul de 20 mlrd lei, clasându-se astfel, în rândul celor mai performante sectoare economice ale regiunii. Industria metalurgică este unul dintre sectoarele care concentrează cel mai însemnat număr de angajați la nivel regional, fiind reprezentată de cel mai mare producător de aluminiu din Europa Centrală și de Est, și totodată, singurul producător de aluminiu din țară - ALRO Slatina. Din perspectiva dimensiunii academice și de cercetare, regiunea dispune un Institut Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Tehnologii Criogenice și Izotopice în Râmnicu Vâlcea, reprezentativ pentru cercetarea în domeniul proceselor criogenice, precum și de trei centre de cercetare dezvoltate în cadrul Universității din Craiova în domeniile chimie analitică, chimie aplicată, electrochimie și coroziune.

Energie durabilă și mediu⁸³

Sectorul energiei durabile prezintă un potențial de dezvoltare însemnat, având la bază disponibilitatea pe termen mediu și lung a resurselor, precum și ampla activitate de cercetare desfășurată de institutele și centrele de specialitate.

Regiunea Sud-Vest Oltenia este, de altfel, cel mai important producător de energie din România, cu resurse energetice refolosite, generând 71,57% din totalul producției de energie hidroelectrică și 27% din totalul energiei termoelectrice obținute la nivel național. Dezvoltarea și consolidarea sectorului energetic și în special cel al energiei durabile implică încurajarea cooperării între institutele de cercetare și agenții economici de profil și stimularea dezvoltării tehnologice în vederea generării de alternative energetice inovative și competitive.

Medicină inovativă fundamentală și aplicativă⁸⁴

Cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul medical deține o importanță deosebită, influențând nu numai starea generală de sănătate a populației, dar și perspectivele de dezvoltare economică ale Regiunii Sud-Vest Oltenia. Activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare în domeniul medical, desfășurată la nivel regional, este susținută cu precădere de centrele de specialitate din cadrul Universității de Medicină și Farmacie din Craiova, respectiv: Centrul de Cercetare în Gastroenterologie și Hepatologie, Centrul pentru Studii de Morfologie Microscopică și Imunologie și Centrul de Cercetare a Medicamentului.

Agricultură și industrie alimentară⁸⁵

În anul 2013, sectorul agricol concentra la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia un număr total de 1.313 unități locale active, ce înregistrau o cifră de afaceri de 1.242 milioane lei. Din perspectiva ponderii pe care o deține în gradul total de ocupare la nivel regional, sectorul agricol ocupă primul loc (38,8%), fiind urmată de industrie, comerț și construcții. De asemenea, ponderea populației ocupate în agricultură la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia excede cu aproape 10 procente media înregistrată la nivel național.

Activitatea de cercetare în sectorul agricol este bine reprezentată la nivelul Regiunii Sud - Vest Oltenia, aici desfășurându-se activitatea 8 stațiuni de cercetare în domeniul cultivării cerealelor, plantelor tehnice, pomilor fructiferi, viței de vie, legumelor, ameliorării solului și cultivării plantelor pe nisipuri, unități de cercetare aflate în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură București sau a Universității din Craiova.

Turism și identitate culturală⁸⁶

Turismul este unul dintre domeniile ce prezintă un însemnat avantaj competitiv din perspectiva resurselor turistice pe care le oferă cadrul natural al regiunii.

⁸³ Ibidem , p.166

⁸⁴ Ibidem, p.168

⁸⁵ Ibidem, p.169

⁸⁶ Ibidem, p.171

Ecoturismul reprezintă una dintre formele de valorificare eficientă a patrimoniului natural și antropoc de care dispune Regiunea Sud-Vest Oltenia, având un potențial semnificativ de contribuție la dezvoltarea economică și socială a comunităților locale din zonele rurale.

Exemple de specializări inteligente din regiunea Sud – Vest Oltenia

Domeniul Sisteme electrice pentru industria automotive face parte, conform clasificării activităților din economia națională, din clasa **fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule**. Codul CAEN 2931 - Fabricarea de echipamente electrice și electronice pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule.

Analizând datele cu privire la activitatea derulată de companii, putem considera că un număr de circa 20 de firme și circa 6.300 de angajați sunt implicați direct în producția de sisteme electrice pentru industria automotive – aceasta fiind un domeniu cu potențial de specializare inteligentă ridicat, fapt datorat și prezenței în regiune a companiilor Hella Craiova, Yazaki România, Sumitomo, Leoni, etc. Prin stabilirea companiei Ford în regiune, au fost atrase și alte companii furnizoare de materiale electrice pentru modelele Ford, produse în fabrica de la Craiova (spre exemplu, Hella Craiova, Yazaki Caracal, Syntra, Sumitomo, Leoni Wiring Systems, Euroneon etc). Domeniul este dominat aproape exclusiv din companii cu capital străin cu peste 300 de angajați.

Un alt factor care influențează dezvoltarea domeniului studiat este reprezentat de disponibilitatea materiei prime: ALRO Slatina, unicul producător european de aluminiu, este localizat în Regiunea Sud-Vest Oltenia. Tradiția industrială a zonei inclusiv în domeniul producției de vehicule și cablaje auto, influențează în continuare atragerea de noi investiții. Un alt potențial factor de creștere al domeniului îl reprezintă poziționarea județelor aparținătoare regiunii, 3 dintre cele 5 județe având acces la transportul produselor pe fluviul Dunărea prin orașe port, precum Drobeta Turnu Severin, Calafat, Corabia și Orșova⁸⁷.

Explorarea potențialului domeniului Piese și accesorii pentru producția de autovehicule de a deveni specializare inteligentă în regiunea Sud-Vest Oltenia. Domeniul Piese și accesorii pentru producția de autovehicule, propus ca domeniu de specializare inteligentă la nivelul regiunii Sud-Vest Oltenia, face parte, conform Clasificării Activităților din Economia Națională - coduri CAEN, din clasa fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semi-remorcilor, cu subdomeniul producția de piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule. Domeniul este asociat codului CAEN 2910 - fabricarea autovehiculelor de transport rutier.⁸⁸

Industria aluminiului a fost selectată ca domeniu cu potențial de specializare inteligentă la nivelul Regiunii Sud Vest Oltenia. Sunt prezentate următoarele sectoare ale industriei aluminiului: producția de aluminiu primar și producția de produse din aluminiu prelucrat.

Regiunea Sud Vest Oltenia deține o pondere de 70% din companiile din sectorul industriei aluminiului la nivel național, primele 4 companii fiind Alro Slatina, Prysmian, Altur și Delta Aluminium.

Împreună cu nivelul pieței, gradul de sofisticare tehnologică, investițiile în inovare și valorificarea unor resurse locale, unul dintre cele mai importante aspecte pentru care industria aluminiului a prosperat în regiunea Sud Vest Oltenia este disponibilitatea resurselor umane înalt calificate în domeniu. Grupul Școlar Industrial Metalurgic din Slatina, împreună cu Universitatea din Craiova și Universitatea Constantin Brâncuși din

⁸⁷ <https://uefiscdi.ro/resource-84018>, p.8

⁸⁸ <https://uefiscdi.ro/resource-84091>, p.8

Târgu Jiu oferă firmelor din industria aluminiului, forță de muncă calificată, firmele din regiune având încheiate protocoale pentru efectuarea de stagii de practică și colaborări cu cele 3 instituții de învățământ⁸⁹.

11.4 PROFILUL DE PIAȚA MUNCII AL REGIUNII S-V OLTENIA DIN PERSPECTIVA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR

11.4.1. Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii

În anul 2017 populația activă era de 9120 mii persoane, din care 8671 mii persoane ocupate și 449 mii șomeri (sursa Biroului Internațional al Muncii).

Repartizarea populației de 15 ani și peste după nivelul de educație relevă că puțin peste jumătate (51,6%) avea nivel mediu de educație. Persoanele cu nivel scăzut de educație reprezentau 35,1% din totalul populației de 15 ani și peste, iar cele cu studii superioare dețineau o pondere de 13,3%. Majoritatea absolvenților învățământului superior

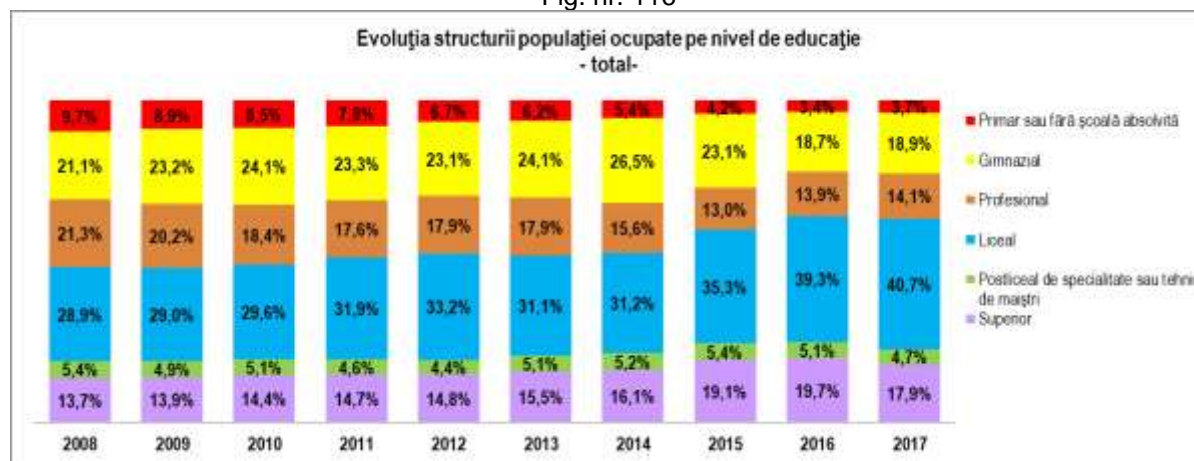
În funcție de nivelul de instruire, cele mai active din punct de vedere economic erau în 2017 persoanele în vârstă de 15-64 ani cu nivel de educație superior (universitar de scurtă și lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, postdoctorat și studii postuniversitare), rata de activitate a acestora fiind de 90,1%. domiciliau în mediul urban (86,4%) și erau femei (52,6%).

Analizând repartizarea populației ocupate după **nivelul de instruire**, în regiunea Sud-Vest Oltenia, se observă că ponderile cele mai mari reveneau persoanelor cu studii liceale (40,7%). Ponderea persoanelor cu studii universitare a fost de 17,9% (din care 31% în urban și 7% în rural), iar cea a persoanelor cu nivel de instruire primar sau fără școală absolvită era de 3,7%.

În ceea ce privește populația ocupată cu studii universitare, analiza datelor reflectă o creștere de la 1736 mii persoane în 2016, la 1778 mii persoane în 2017.

Din punctul de vedere al învățământului superior valorile totale înregistrate în perioada 2008-2017 arată o scădere a procentului de populație ocupată cu nivel de educație superior, față de 2016 la nivelul regiunii SV Oltenia, dar relevă o creștere de la 13,7% în 2008 la 17,9% în 2018. (fig. nr. 116).

Fig. nr. 116

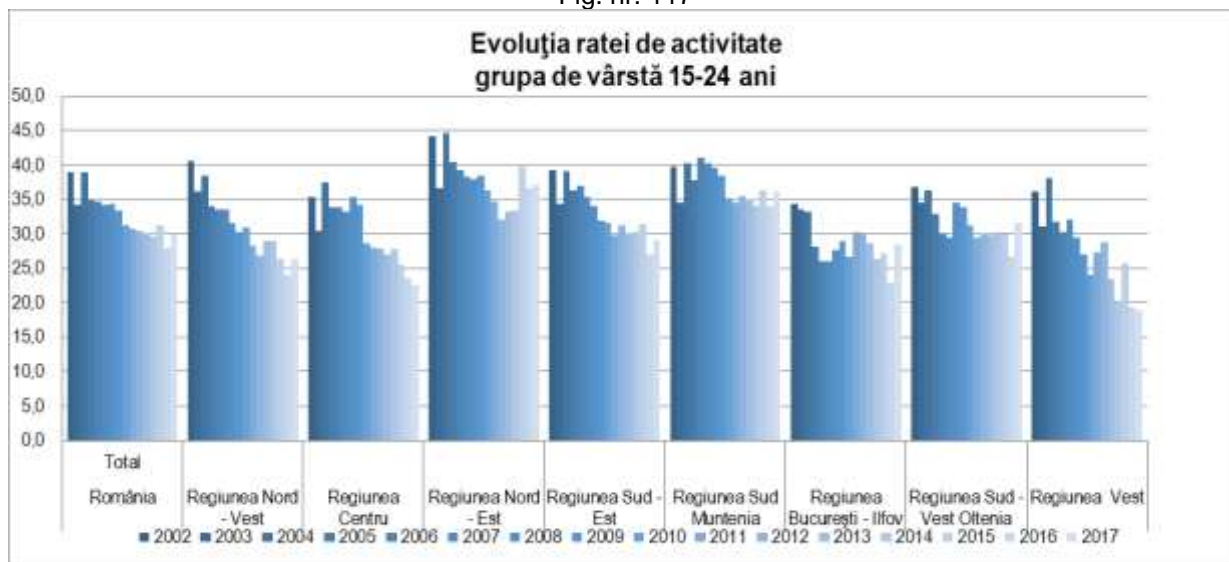
Structura populației tinere, după participarea la activitatea economică

Prezintă interes, din punct de vedere al educației și formării profesionale, **rata de activitate a tinerilor din grupa de vârstă 15-24 ani**. În regiunea Sud Vest Oltenia, acest indicator are valori sub 37%, cea mai ridicată valoare fiind în 2002, de 36,8%, sub media națională, de 38,9% (fig. nr. 117).

⁸⁹ <https://uefiscdi.ro/resource-89201>, p.9

Fig. nr. 117

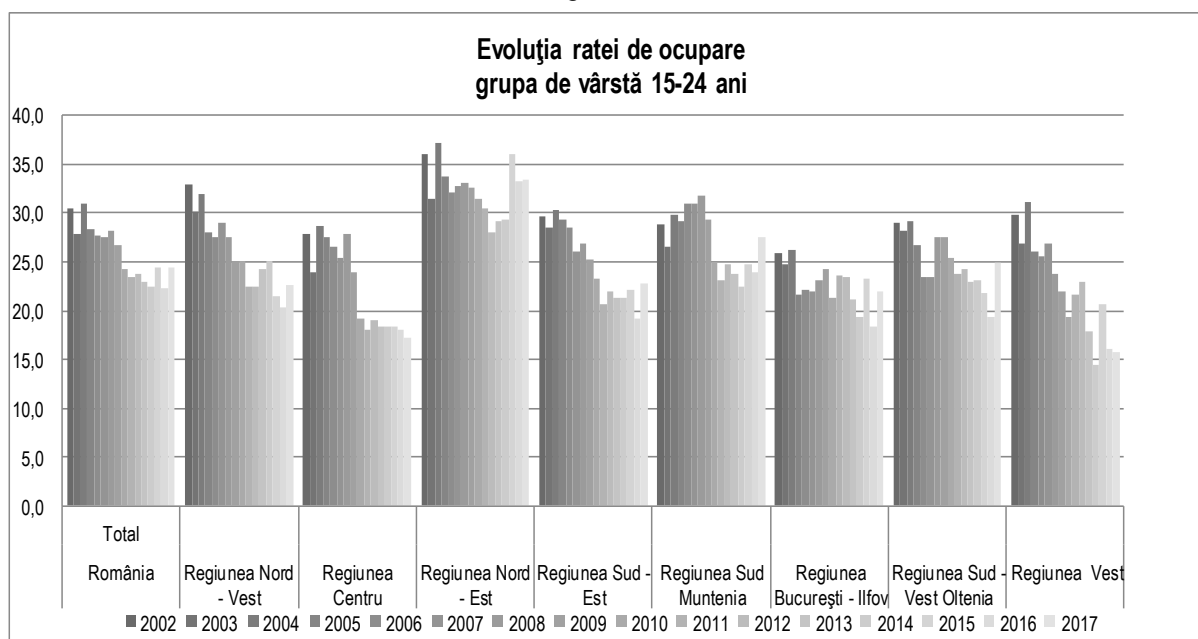

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Grupa de vârstă 15-24 ani prezintă interes și din punct de vedere al ocupării.

În regiunea Sud Vest Oltenia, rata de ocupare pentru această categorie a avut valori reduse, sub 30%, situându-se mult sub procente totale de ocupare în întreg intervalul 2002-2017. Minimul perioadei a fost înregistrat în anul 2016, 19,3% din persoanele de 15-24 ani desfășurând o activitate economică. Creșterea procentului din anul următor, 2017, la 24,9% a compensat din scăderea generală la nivel regional a ratei de ocupare a tinerilor în perioada de analiză. Comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare, Sud Vest Oltenia se situează la mijlocul clasamentului.

Fig. nr. 118

Sursa: INS Baza de date TEMPO

Analiza pe sexe, relevă faptul că ocuparea pentru tineri este mai scăzută în cazul populației feminine, procente fiind oscilante în intervalul de timp 2002-2017.

Rata de ocupare pentru populația de sex masculin a depășit procente totale, atât la nivel regional, cât și la nivel național, remarcându-se creșterea la nivel regional din anul 2017 față de anul precedent (30,5% în 2017, 23% în 2016).

În funcție de mediul de rezidență, ocuparea grupei de vârstă 15-24 de ani este sensibil crescută în mediul rural, față de mediul urban, atât la nivelul regiunii, cât și al țării.

Este o realitate și faptul că un procent semnificativ din populația de 15-24 ani este cuprinsă într-o formă de învățământ, cei mai mulți fiind din mediul urban. O parte a tinerilor din mediul rural renunță la a urma o formă de educație după vârsta de 14 ani, de cele mai multe ori din cauza imposibilității susținerii materiale, fiind constrânși să aleagă un loc de muncă, de multe ori ca necalificați.

Fenomenul șomajului este mai puțin accentuat în rândul populației cu nivel de pregătire superior.

În totalul șomerilor, absolvenții învățământului universitar dețineau o pondere de 9,8%, iar dintre aceștia, bărbații reprezentau 55,8%.

Șomajul a afectat în măsură mai mare absolvenții învățământului de nivel scăzut și mediu, pentru care rata șomajului a fost de 6,8%, respectiv 5,1%. Pentru șomerii cu studii *superioare*, rata șomajului era de 2,4%, în anul 2017.

Cea mai ridicată rată a șomajului s-a înregistrat pentru șomerii cu nivel scăzut de educație din mediul urban (13,3%), iar cea mai mică (2,1%) pentru șomerii cu nivel superior de educație de sex feminin.

Implicațiile evoluțiilor pieței muncii pentru învățământul superior

Analizând dinamica principalelor investiții străine în Regiunea SV Oltenia în funcție de țara de origine și valoarea investiției, se observă că sectorul industrial a fost cel mai atractiv pentru investitorii străini.

Având în vedere ultimele investiții străine în regiune, forța de muncă cu studii superioare se împarte în două categorii:

-o categorie este dispusă să se mute în alte zone din țară sau din străinătate urmărind oportunitățile economice (de ex: Renault Technologie Roumanie, Dacia Group Renault, Sumitomo Group, etc.);

-o categorie se va putea integra pe piața muncii regionale, beneficiind de oportunitățile noilor investiții.

Universitățile din Regiunea S-V Oltenia sunt preocupate de formarea și înzestrarea absolvenților cu abilități care au caracter mai general. Pe lângă formarea abilităților personale ale studenților s-a pus un accent deosebit pe dezvoltarea aptitudinilor legate de experiența de muncă (hard skills), propunându-se o ofertă de abilități necesare absolvenților pentru a se adapta mai ușor și pentru a-și mări capacitatea de a ocupa un loc de muncă.

Regiunea S-V Oltenia se confruntă cu o problemă importantă, care subliniază faptul că piața muncii are caracter integrat național pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior. Absolvenții din Regiunea S-V Oltenia, când fac alegeri privitoare la angajare, iau în considerare oportunitățile existente la nivelul regiunilor vecine.

În cazul în care absolvenții universităților din regiunea S-V Oltenia găsesc oportunități de angajare departe de domiciliul actual, o mare parte a acestora migrează. Această migrație a forței de muncă poate să conducă la accentuarea diferențelor dintre regiuni în ceea ce privește numărul de persoane cu diplome universitare care au un loc de muncă în domeniul în care s-au format. Considerăm că acesta este principalul motiv care poate să genereze diferențe între regiuni, referitor la concentrarea forței de muncă cu studii superioare și nu calitatea procesului de învățământ.

Universitățile din regiunea SV Oltenia trebuie să-și diversifice oferta educațională și să dezvolte parteneriate în domeniile identificate ca prioritare pe piața muncii, ca exemple de bună practică fiind colaborările Universității din Craiova cu Group Renault, Ford România și Pirelli Tyres România.

Universitățile din regiune trebuie să accelereze procesul de recalibrare a programelor de învățământ prin corelarea acestora cu cerințele actuale și adaptarea forței de muncă cu studii superioare la cerințele de pe piața muncii.

Creșterea numărului mediu de salariați în județele regiunii SV Oltenia face ca adaptarea programelor de învățământ prin corelarea acestora cu cerințele actuale și adaptarea forței de muncă cu studii superioare la cerințele de pe piața muncii să devină stringentă și de mare actualitate.

Relevanța pe piața muncii a studiilor superioare se îmbunătățește, însă rămân provocări. Rata de angajare a noilor absolvenți de studii superioare crește, fiind susținută de evoluțiile înregistrate atât pe piața muncii, cât și în domeniul educației. Indicatorul a ajuns la 80,7 % în 2016, ceea ce înseamnă o reducere a diferenței față de media UE de 82,8 %, însă rămâne sub nivelurile anterioare crizei; rata a fost de 93 % în anul de vârf 2008, atunci când numărul absolvenților a fost, de asemenea, maxim. România a adoptat o strategie pentru perioada 2015-2020 pentru învățământul superior în scopul creșterii calității, a relevanței pe piața forței de muncă și a participării grupurilor dezavantajate, însă punerea în aplicare este lentă.

11.5. ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN REGIUNEA S-V OLTENIA

11.5.1. Evoluția ofertei învățământului superior din regiune

Din analiza datelor furnizate de *Institutul Național de Statistică - TEMPO Online*, se poate pune în evidență evoluția numărului de studenți și cursanți din învățământul superior (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale), în regiunea SV Oltenia, pe grupe de specializări și județe (pe forme de proprietate, sexe și forme de învățământ)

Analiza este realizată pe tinerii înscriși în 2017 - 2018, (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale) ținând cont de:

- populația școlară din învățământul superior pe niveluri de educație, forme de proprietate, regiuni de dezvoltare și județe
- populația școlară din învățământul superior pe niveluri de educație, sexe, regiuni de dezvoltare și județe
- populația școlară din învățământul superior pe niveluri de educație, regiuni de dezvoltare și județe

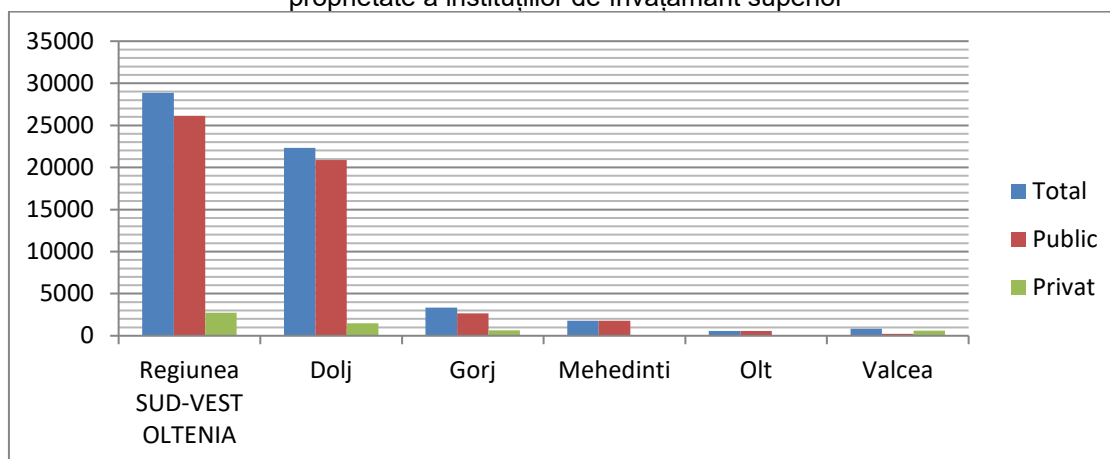
În tabelul nr. 12 este prezentat numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior (licență, master, cursuri postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale) în funcție de forma de proprietate a instituțiilor de învățământ superior, iar în figura 119 este ilustrat grafic acest lucru.

Tabel nr. 12

Studenti și cursanți înscriși în învățământul superior	Total	Public	Privat
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	28868	26129	2739
Dolj	22339	20861	1478
Gorj	3329	2678	651
Mehedinti	1769	1769	0
Olt	578	578	0
Valcea	853	243	610

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Fig. nr. 119 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior în funcție de forma de proprietate a instituțiilor de învățământ superior

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Este evident din datele prezentate ca învățământul superior de stat are ponderea cea mai mare, iar în cazul învățământului superior tehnic învățământul privat este aproape inexistent.

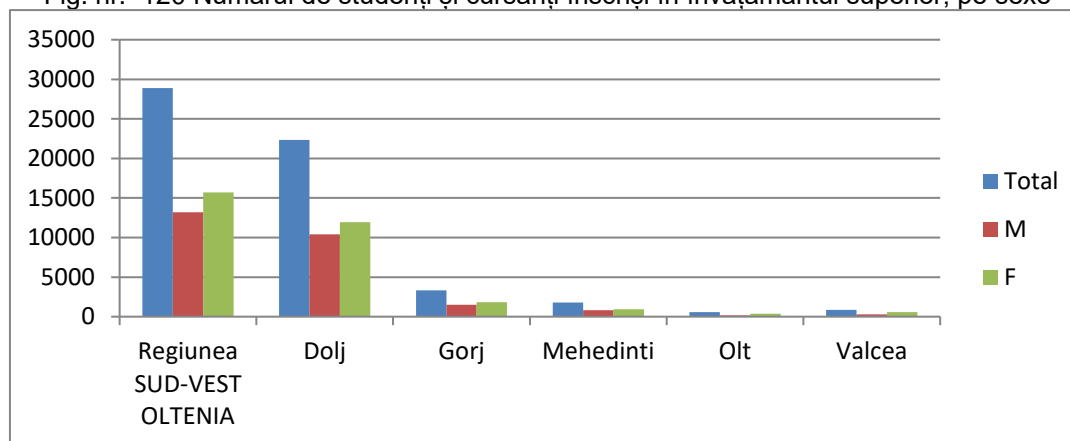
Repartizarea pe sexe a numărului de studenți și cursanți înscriși se prezintă astfel:

Tabel nr. 13 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior, pe sexe

Studenți și cursanți înscriși în învățământul superior	Total	M	F
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	28868	13181	15687
Dolj	22339	10390	11949
Gorj	3329	1491	1838
Mehedinți	1769	831	938
Olt	578	189	389
Vâlcea	853	280	573

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Fig. nr. 120 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior, pe sexe

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Este interesant de observat că, în cazul județelor Olt și Vâlcea, numărul studenților de sex feminin este mai mult decât dublul studenților de sex masculin, iar în județele Dolj, Gorj și Mehedinți ponderea este sensibil egală, cu 15% mai mult în favoarea studenților de sex feminin. Se remarcă faptul că populația școlară în toate județele regiunii este predominant de sex masculin (în procente mici).

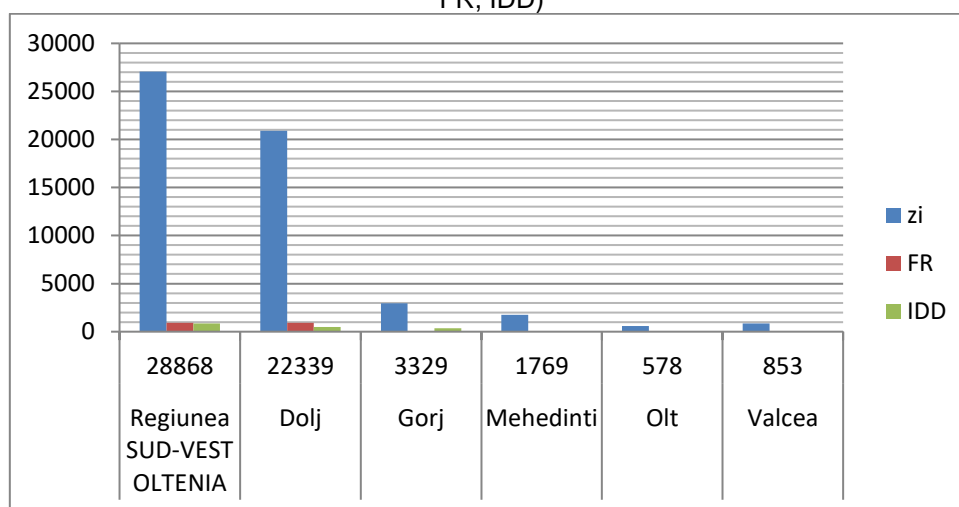
Pe niveluri de educație (zi, frecvență redusă-FR, învățământ deschis la distanță-IDD, situația studenților și cursanților înscriși este următoarea (tabel nr. 14):

Tabel nr. 14 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior pe niveluri de educație (zi, FR, IDD)

Studenți și cursanți înscriși în învățământul superior	Total	zi	FR	IDD
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	28868	27071	932	865
Dolj	22339	20908	932	499
Gorj	3329	2963	0	366
Mehedinți	1769	1769	0	0
Olt	578	578	0	0
Vâlcea	853	853	0	0

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Fig. nr. 121 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior pe niveluri de educație (zi, FR, IDD)

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Din datele de mai sus, se observă că învățământul superior cu FR este dezvoltat doar în județul Dolj, iar cel la distanță în județele Dolj și Gorj.

Analiza datelor statistice pe forme (licență, master) relevă faptul că se păstrează aceleași trăsături ca și în cazul numărului total de studenți și cursanți, respectiv că numărul cel mai mare de înscriși este la instituțiile de învățământ superior de stat, cele private având, încă, un număr mic de studenți (tabele nr.15 și nr.16).

Tabel nr. 15 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior forma **Licență**, în funcție de forma de proprietate a instituției de învățământ superior

LICENȚĂ	Total	Proprietate publică	Proprietate privată
SUD-VEST OLTENIA	22141	19892	2249
Dolj	17004	15764	1240
Gorj	2698	2098	600
Mehedinți	1353	1353	0
Olt	485	485	0
Vâlcea	601	192	409

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Tabel nr. 16 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior forma Master, în funcție de forma de proprietate a instituției de învățământ superior

MASTER	Total	Public	Privat
SUD-VEST OLTENIA	5990	5500	490
Dolj	4598	4360	238
Gorj	631	580	51
Mehedinți	416	416	0
Olt	93	93	0
Vâlcea	252	51	201

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Se păstrează și proporțiile pe sexe, atât la forma Licență, cât și la Master, persoanele de sex feminin înscrișe depășind numărul celor de sex masculin (tabel nr. 17 și tabel nr. 18)

Tabel nr. 17 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior forma Licență, în funcție de sexe

LICENȚĂ	Total	M	F
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	22141	10412	11729
Dolj	17004	8113	8891
Gorj	2698	1238	1460
Mehedinți	1353	667	686
Olt	485	186	299
Vâlcea	601	208	393

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Tabel nr. 18 Numărul de studenți și cursanți înscriși în învățământul superior forma Master, în funcție de sexe

MASTER Total	M	F
5990	2435	3555
4598	1943	2655
631	253	378
416	164	252
93	3	90
252	72	180

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

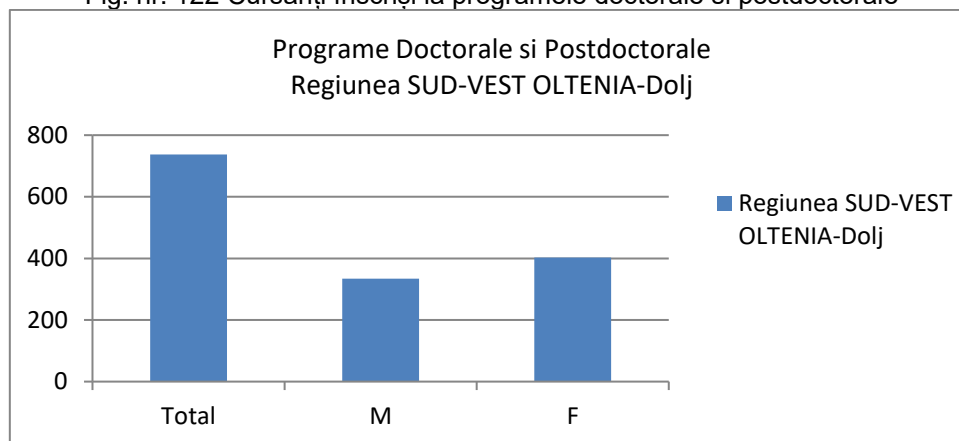
În regiunea Sud Vest Oltenia, respectiv în județul Dolj, în anul 2017-2018 au fost înscrișe la programele doctorale și postdoctorale, un număr total de 737 de persoane, 550 fiind la forma de zi și 187 la forma frecvență redusă (tabel nr. 18).

Tabel nr. 18 Cursanți înscriși la programele doctorale și postdoctorale

Cursanti inscisi la programele doctorale si postdoctorale	zi	FR
Regiunea SUD-VEST OLTENIA	550	187
Dolj	550	187

Sursa: INS-Baza de date TEMPO on line

Fig. nr. 122 Cursanți înscriși la programele doctorale și postdoctorale

11.5.2. Oferta universităților din regiune pentru anul universitar 2018-2019

Oferta universităților din regiune este corelată cu strategia de dezvoltare a facultăților, având ca punct central **Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 – 2020**.

a) **Viziunea asupra dezvoltării învățământului superior din regiune** are ca bază o structură inter-relaționată de *condiții de sprijin și piloni*. Pentru a face din această viziune o realitate, strategia se axează pe *domeniile principale de acțiune*⁹⁰:

- încurajarea și susținerea unei participări mai largi în învățământul terțiar, în special pentru grupurile sub-reprezentate;
- îmbunătățirea calității și relevanței învățământului terțiar;
- dezvoltarea legăturii cu piața muncii.

*Viziunea propusă privind dezvoltarea învățământului terțiar din România pentru perioada 2015-2020*⁹¹ se axează pe prioritățile stabilite pentru învățământul terțiar în Programul Național de Reformă 2012-2014 (PNR)⁹², care vizează cinci aspecte:

- Dezvoltarea Cadrului Național al Calificărilor;
- Dezvoltarea unui sistem de recunoaștere a aptitudinilor și competențelor dobândite în context non-formal sau informal pentru intrarea în învățământul terțiar;
- Analiza inserției absolvenților pe piața muncii;
- Creșterea participării la învățământul terțiar prin stimulente financiare;
- Dezvoltarea unui sistem de învățare pe tot parcursul vieții.

b) **Obiectivul principal al viziunii pentru dezvoltarea învățământului terțiar din România: Concentrarea eforturilor pentru ca România să se alăture, până în anul 2030, statelor din Europa cu economii avansate.** Potrivit acestei viziuni, în anul 2020, învățământul terțiar foarte performant va constitui motorul creșterii economice, va contribui la creșterea productivității și va promova coeziunea socială, punând astfel fundamentele unei economii bazate pe cunoaștere. Învățământul superior va pregăti specialiști care pot să dezvolte o societate competitivă într-o economie globală. Instituțiile de învățământ superior vor putea să catalizeze creativitatea și inovarea în întreaga societate din România și, în special, să susțină economia în dezvoltarea de produse și servicii⁹³.

c) **Direcțiile de acțiune pentru îmbunătățirea participării, calității și eficienței învățământului terțiar**⁹⁴

Strategia se bazează pe trei considerente principale:

⁹⁰ STRATEGIA NAȚIONALĂ PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT TERȚIAR 2015 – 2020

⁹¹ ibidem

⁹² Guvernul României (2012) Programul național de reformă, București.

⁹³ ibidem

⁹⁴ ibidem

- România este angajată în valorificarea oportunităților oferite de Uniunea Europeană și Statele Membre și utilizează documentele de bază și directivele politice ale UE în dezvoltarea acestei strategii;

- România folosește bunele practici pentru construirea unui învățământ terțiar relevant, eficient și eficace pe termen scurt, mediu și lung;

- România este angajată în dezvoltarea învățământului terțiar ca instrument important în strategia generală de dezvoltare socio-economică, sprijinind toate celelalte planuri și inițiative de dezvoltare ale statului, în special, Programul Național de Reformă, Strategia Națională pentru Competitivitate 2014-2020 și Strategia Cercetare-Dezvoltare-Inovare.

În Regiunea SV Oltenia își desfășoară activitatea următoarele universități:

Universități de stat

Universitatea din Craiova: www.ucv.ro

Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova: www.umfcv.ro

Universitatea "Constantin Brâncuși" Târgu Jiu: <http://www.utgjiu.ro>

Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară - Facultatea de Management, Inginerie Economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală - filiala Slatina: <http://www.usamvslatina.ro/>

Universitatea din Pitești - Facultatea de Științe ale Educației Slatina <https://www.upit.ro/>

Universitatea București, Program la Severin și Calimanești

https://geo.unibuc.ro/prezentare_programe_licenta.html

Universități particulare

Universitatea "Spiru Haret" București - Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova: <http://sjea-dj.spiruharet.ro/>

Universitatea "Titu Maiorescu" București- filiala Târgu Jiu: <http://www.utm.ro/facultatea-de-stiinte-economice-tg-jiu/#>

Universitatea "Constantin Brâncoveanu" Pitești - Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice Rm Vâlcea: <http://www.univcb.ro/p-17-rm..valcea.html>

La nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia au fost preluate informațiile referitoare la oferta educațională, oferite de site-urile oficiale ale universităților din regiune.

- **UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA** ([ANEXA 1.A](#) – UCV_licenta_admitere_2018_2019 și [ANEXA 1.B](#) -UCV_master_admitere_2018_2019.docx)

- Facultatea de Agronomie

- Facultatea de Automatică, Calculatoare și Electronică

- Facultatea de Drept

- Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor

- Facultatea de Educație fizică și sport

- Facultatea de Horticultură

- Facultatea de Inginerie Electrică

- Facultatea de Litere

- Facultatea de Mecanică

- Facultatea de Științe

- Facultatea de Științe Sociale

- Facultatea de Teologie Ortodoxă

- **UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE CRAIOVA** ([ANEXA 2](#))

- Facultatea de Medicină

- Facultatea de Medicină Dentară

- Facultatea de Farmacie

- Facultatea de Moașe și Asistență medicală

- **UNIVERSITATEA "CONSTANTIN BRÂNCUȘI" TÂRGU JIU** ([ANEXA 3](#))

- Facultatea de Inginerie și dezvoltare durabilă

- Facultatea de Științe economice
- Facultatea de Științe ale educației și management public
- Facultatea de Științe juridice
- Facultatea de Științe medicale și comportamentale
- **UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ – Filiala Slatina** ([ANEXA 4](#))
- Facultatea de Management, Inginerie Economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală
- **UNIVERSITATEA DIN PITEȘTI - Filiala Slatina** ([ANEXA 5](#))
- Facultatea de Științe ale Educației
- **UNIVERSITATEA "SPIRU HARET"** ([ANEXA 6](#))
- Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova
- **UNIVERSITATEA "TITU MAIORESCU" BUCUREȘTI-Filiala Targu-Jiu** ([ANEXA 7](#))
- Facultatea de Drept și științe economice
- Facultatea de Asistență medicală
- **UNIVERSITATEA "CONSTANTIN BRÂNCOVEANU" PITEȘTI – Filiala Râmnicu Vâlcea** ([ANEXA 8](#))
- Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice
- UNIVERSITATEA BUCUREȘTI FACULTATEA DE GEOGRAFIE – Filiala CALIMANESTI SI DROBETA TURNU SEVERIN** ([ANEXA 9](#))

Cercetare-dezvoltare și inovare la nivel de regiune

Universitățile din regiunea SV Oltenia promovează strategii de cercetare, dezvoltare și inovare plecând de la obiectivele propuse de *Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 – 2020*:

- Obiective generale

- OG1. Creșterea competitivității economiei prin inovare.
- OG2. Creșterea contribuției la progresul cunoașterii de frontieră.
- OG3. Creșterea rolului științei în societate.

- Obiective specifice

- OS1. Crearea unui mediu stimulativ pentru inițiativa sectorului privat.
- OS2. Susținerea specializării inteligente.
- OS3. Concentrarea unei părți importante a activităților CDI pe probleme societale.
- OS4. Susținerea aspirației către excelență în cercetarea la frontiera cunoașterii.

Obiective specifice transversale

- OS5. Atingerea până în 2020 a masei critice de cercetători.
- OS6. Dezvoltarea unor organizații de cercetare performante.

Detalii referitoare la activitatea de cercetare se pot consulta pe site-urile fiecărei universități: Universitatea din Craiova (<http://www.ucv.ro/cercetare/>); Universitatea de Medicină și Farmacie Craiova (<http://www.umfcv.ro/>); Universitatea "Constantin Brâncuși" Târgu Jiu (<http://www.utgjiu.ro/>); Universitatea "Spiru Haret" București - Facultatea de Științe Juridice, Economice și Administrative Craiova (<https://sjea-dj.spiruharet.ro/>); Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară-Facultatea de Management, Inginerie Economică în Agricultură și Dezvoltare Rurală-filiala Slatina: <http://www.usamvslatina.ro/>; Universitatea din Pitesti - Facultatea de Științe ale Educației Slatina <https://www.upit.ro/>; Universitatea "Titu Maiorescu" București- filiala Târgu Jiu (<http://www.utm.ro/facultatea-de-stiinte-economice-tg-jiu/>); Universitatea "Constantin Brâncoveanu" Pitești - Facultatea de Management Marketing în Afaceri Economice Rm Vâlcea: <http://www.univcb.ro/p-17-rm..valcea.html>- Universitatea Bucuresti Facultatea de Geografie filiala Călimanesti și Drobeta Turnu Severin, https://geo.unibuc.ro/prezentare_programe_licenta.html.

11.5.3. Exemple de bună practică în regiunea SV Oltenia

Infrastructura de cercetare în științe aplicate - INCESA <http://www.incesa.ro/#/> este o investiție a Universității din Craiova în valoare de aproape 15 milioane de euro, realizată cu finanțare europeană în cadrul Programului Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice (POSCCE). Axa prioritară 2: Competitivitate prin Cercetare, Dezvoltare Tehnologică și Inovare. Operațiunea: 2.2.1.

Dezvoltarea infrastructurii C-D existente și crearea de noi infrastructuri C-D (laboratoare, centre de cercetare). INCESA dispune de patru centre și 12 laboratoare de cercetare-inovare, cu perspective de dezvoltare în domeniile consultanță economică și management, construcții și dezvoltare durabilă.

Centrul interuniversitar pilot de comunicare și valorificare a proprietății intelectuale CTT INCESA este un centru de transfer tehnologic, fără personalitate juridică, care face parte din rețeaua națională de inovare și transfer tehnologic și acționează pentru dezvoltarea acesteia și pentru dezvoltarea economico-socială durabilă, prin asigurarea accesului la performanță tehnologică, prin dezvoltarea mediului inovativ, introducerea sistemelor de calitate totală și dezvoltarea resurselor umane.

Universitatea din Craiova și-a stabilit ca prioritate susținerea parteneriatelor cu mediul socio-economic prin constituirea unor poli de competitivitate la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia. Consolidarea procesului de interacțiune dintre universitate și mediul extern va favoriza implementarea noilor tehnologii, creșterea productivității, creșterea numărului de furnizori și clienți ai membrilor polilor de competitivitate. Partenerii beneficiază de o abordare integrată incluzând avantajele managementului corporativ și ale unor surse de finanțare adecvate. Deoarece companiile care au semnat parteneriatele fac parte din categoria agenților economici importanți din regiune care vor să valorifice atât componenta de cercetare dezvoltare cât și componenta de transfer tehnologic s-a decis participarea în parteneriat inclusiv la competiții care presupun cofinanțare.

Universitatea din Craiova participă la dezvoltarea a 2 poli de competitivitate cu vizibilitate atât la nivel regional, cât și la nivel național, care stau la baza depunerii a două aplicații POS CCE AXA Prioritară 1. „Un sistem de producție inovativ și ecoeficient” Domeniul major de intervenție 1.3 „Dezvoltare durabilă a antreprenoriatului” Operațiunea „Dezvoltarea structurilor de sprijin a afacerilor de interes național și internațional - POLI DE COMPETITIVITATE”:

-Polul de Competitivitate “Cercetare-Dezvoltare-Inovare Automotive Sud-Vest Oltenia”

-Polul de Competitivitate “Turism Oltenia-Inovare și Tradiții în Turism -TurOlt InoTT” Obiectivul general al polilor de competitivitate este încurajarea dezvoltării unor structuri de afaceri în jurul unor activități concrete cu scopul de a produce bunuri cu valoare adăugată cât mai mare. Dezvoltarea celor 2 poli de competitivitate are ca scop stimularea concentrărilor economice prin finanțarea unor pachete de proiecte, implementate în parteneriat, care să conducă la accelerarea procesului de creare și/sau dezvoltare a activităților inovative, cu potențial ridicat de interacțiune, în scopul creșterii numărului de furnizori și clienți permițând astfel membrilor polului să concureze pe piețele naționale și internaționale.

Managementul activității de cercetare științifică al Universității din Craiova

Principalele **obiective operaționale** pe care Proectoratul pentru cercetare științifică și relații cu mediul economic le-a avut în vedere pe parcursul anului 2017 au vizat:

- 1) modernizarea managementului cercetării științifice și creșterea capacității instituționale;
- 2) dezvoltarea resurselor umane specifice pentru activitatea de cercetare științifică;

- 3) dezvoltarea infrastructurii de cercetare;
- 4) stimularea activității de cercetare în scopul creșterii performanței și a vizibilității instituției;
- 5) creșterea volumului de fonduri atrase prin activitatea de cercetare;
- 6) ancorarea activității de cercetare de la UCV la teme de interes pentru mediul științific și socio-economic, extinderea parteneriatelor interne și internaționale.

Alegerea acestor obiective operaționale a fost motivată de *contextul legislativ, economic și socio-cultural*, precum și de *prioritățile* propuse de Consiliul de administrație și aprobate de Senatul universitar. În mod concret, managementul activității de cercetare a avut în vedere:

- amplasarea universității ca instituție de cercetare avansată în viitorul proces de clasificare a universităților din România.

- modificarea strategiei și a priorităților din politica de cercetare-dezvoltare-inovare la nivelul Uniunii Europene, orientată acum mai puțin către cercetarea fundamentală și mai mult către teme legate de cercetarea aplicativă.

Direcțiile de acțiune pe care le-au avut în vedere Consiliul Cercetării Științifice (CCS) și Departamentul de Cercetare și Management Programe (DCMP) au fost:

1) Sprijinirea prioritară a domeniilor de cercetare în care universitatea este recunoscută pentru excelență științifică.

2) Consolidarea unor structuri de cercetare (centre și grupuri de cercetare) care au recunoaștere la nivelul Senatului UCV și care s-au impus pe plan național și internațional.

3) Îmbunătățirea procesului de cofinanțare a unor activități de cercetare din fondul de cercetare suport creat la nivelul universității.

4) Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenții economici din regiune prin intermediul infrastructurii de cercetare INCESA-Institutul de Cercetării în domeniul Științelor Aplicate.

1) A fost declanșat procesul de restructurare a indicatorilor care vor sta la baza evaluării individuale a cercetătorilor, precum și a centrelor de cercetare existente. Noile criterii au la bază indicatorii care sunt cuprinși în contractul instituțional, fiind luați în considerare la calculul finanțării suplimentare a instituției.

2) La nivelul Universității au fost depuse în competițiile noi lansate de MEN - UEFICDI și alte autorități contractante un număr de 44 de propuneri de proiecte, astfel:

- 20 propuneri de proiecte complexe consorții CDI (PCCDI), din care 7 câștigătoare, la care universitatea are calitatea de partener;

- 11 propuneri de proiecte de tip Cecuri de inovare, din care 4 câștigătoare;

- 13 propuneri de proiecte de tip Mobilitate a cercetătorilor, din care 9 câștigătoare.

3) A continuat finanțarea a 33 de proiecte naționale și internaționale din anii anteriori, proiecte de tip Parteneriate, Tinere echipe, Bridge grants, Transfer la operatorul economic, ADER, Capacități - Euratom, SEE Norvegia, H2020, FP7, Bilateral Romania-China, Bilateral Romania-Franța (Programul Brâncuși).

Dezvoltarea relațiilor cu mediul socio-economic și cultural a reprezentat o direcție de acțiune asumată de Universitatea din Craiova. Două importante categorii de activități au fost avute în vedere pe această direcție de acțiune:

- valorificarea facilităților de cercetare oferite de INCESA prin inițierea unor parteneriate strategice cu agenții economici din regiune;

- atragerea studenților în activități CDI și recompensarea rezultatelor obținute de aceștia prin inițierea unui program de burse speciale, acordate din fondurile atrase de instituție prin sponsorizări din partea unor companii private.

Un factor important în impunerea Universității din Craiova ca actor principal în derularea activităților CDI din regiunea Oltenia este reprezentat și de participarea

instituției în proiectul european RO-Boost SMEs, care a continuat să se deruleze și în anul 2017, prin programul european COS-EEN-2014-2-01COSME-Entreprise Europe Network, instituția noastră, în colaborare cu ADR Vest, ADR Sud-Vest și alți doi parteneri din Regiunea de dezvoltare Vest, a continuat să promoveze activitățile inovative pentru IMM-urile din Oltenia.

Rezultate obținute de colectivele de cercetare de la UCV în anul 2017

Formele sub care s-a concretizat activitatea de cercetare științifică pe bază de contract în anul 2017 au fost:

- cercetarea pe bază de granturi finanțate prin PNCDI III, PNCDI II, Programul Cadru 7 (FP7) al Uniunii Europene, “Orizont 2020”, Programul “STAR”, finanțat de Agenția Spațială Europeană, Programul ADER, finanțat de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Programul SEE, Programul Euratom, Programul Capacități;

- participarea la programe finanțate de alte instituții și organisme naționale și internaționale;

- cercetarea pe bază de contract cu agenți economici.

În mod concret, participarea cadrelor didactice și a cercetătorilor de la Universitatea din Craiova în anul 2017 la programele de cercetare menționate poate fi exprimată sintetic astfel:

- **Proiecte din anii anteriori:** s-a continuat derularea a **27 de proiecte** câștigate în competiții naționale și internaționale.

- **Proiecte noi: 16 câștigate în competiții naționale** (6 de tip PNCDI III – Proiecte Experimentale Demonstrative (PED), 1 proiect de cercetare complexă exploratorie, 4 proiecte de tip ROSA STAR, 4 proiecte de tip Cecuri de inovare și **4 câștigate în competiții internaționale** (de tip H2020, COSME, Program Brâncuși, Euratom).

Au fost încheiate **60 de contracte de cercetare cu agenți economici**, din care 77% reprezintă activitatea contractuală de la SCDA Caracal.

Volumul total al finanțării obținute în anul 2017 din activități de cercetare se cifrează la echivalentul a **8.167.154 lei**.

Repartizarea procentuala pe diferite tipuri de surse de finanțare este următoarea:

- Fonduri atrase prin contracte de cercetare: 74,77%

- Activitatea de cercetare la SCDA Caracal: 17,82%

- Activitatea de cercetare la SCDA Vâlcea: 7,41%

Cercetare aplicativă prin INCESA

Una dintre direcțiile prioritare care se regăsesc în strategia de dezvoltare a Universității din Craiova este cooperarea cu mediul socio-economic și cultural, atât în ceea ce privește activitatea de cercetare-dezvoltare-inovare, cât și în domeniul formării profesionale. Dezvoltarea acestor relații este facilitată de existența Infrastructurii de Cercetare în Științe aplicate – INCESA, fiind gestionată la nivel instituțional de către Departamentul de Relații cu Mediul Socio-Economic și Cultural (DR-MESC).

Sursa [www.ucv](http://www.ucv.ro) – raportul rectorului 2017-2018